

**VALTIOVARAINVALIOKUNNAN
MIETINTÖ 58/1998 vp**

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 1999

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 11 päivänä syyskuuta 1998 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 1999 (HE 105/1998 vp).

Talousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat 14.10.1998 valtiovarainvaliokuntaan lähetetyt talousarvioaloitteet.

- TAA 1/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta eduskunnan oppaiden palkkauksen kohentamiseen (22.02.21)
- TAA 2/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kansanedustajien ja heidän avustajiensa asuntolan suunnitteluun (22.02.74)
- TAA 3/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kahden uuden esittelijän palkkaamiseen oikeusasiamiehen kansliaan (22.14.21)
- TAA 4/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Eduskuntaryhmien ryhmäkanslioiden käyttöön ehdotetun määrärahan vähentämisestä (22.99.21)

- TAA 5/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Puoluetukeen ehdotetun määrärahan vähentämisestä (23.27.50)
- TAA 6/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Ulkoasiainministeriön talonrakennushankkeisiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (24.01.74)
- TAA 7/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Kehitysyhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentämisestä (24.30.66)
- TAA 8/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Keski- ja Itä-Euroopan sekä IVY-maiden yhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentämisestä (24.50.66)
- TAA 9/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta turkistarhaajille aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen (25.01.51)
- TAA 10/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta korkeimman oikeuden jäsenten palkankorotuksiin (25.01.21)
- TAA 11/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta todistajanpalkkioiden korottamiseen (25.10.29)

- TAA 12/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta rikosvahinkojen korvaamiseen valtion varoista (25.01.51)
- TAA 13/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta oikeusaputoimistojen palvelutason nostamiseen (25.30.21)
- TAA 14/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Maksuttomaan oikeudenkäyntiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (25.30.50)
- TAA 15/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta syyttäjänvirkojen perustamiseen (25.40.21)
- TAA 16/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ulosottomiesten jatkokoulutuksen tehostamiseen (25.40.21)
- TAA 17/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Vankeinhoidon toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (25.50.21)
- TAA 18/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta vankiloiden turvallisuusjärjestelmien tehostamiseen (25.50.74)
- TAA 19/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta poliisin toimintamenoihin (26.75.21)
- TAA 20/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta avoinna olevien poliisinvirkojen täyttämiseen (26.75.21)
- TAA 21/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta huumerikostutkinnassa tarvittavan teknisen välineistön hankintaan (26.75.21)
- TAA 22/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta rikoksen kautta saadun omaisuuden jäljittämisen tehostamiseen (26.75.21)
- TAA 23/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta lähestymiskieltoa koskevan lainsäädännön aiheuttamiin kustannuksiin (26.75.21)
- TAA 24/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta vihjepalkkioiden maksamiseen rikostutkinnassa (26.75.21)
- TAA 25/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta uusien rajavartioiden palkkaamiseen rajavartiolaitokseen (26.90.21)
- TAA 26/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kahden pelastushelikopterin hankkimiseen rajavartiolaitokselle (26.90.70)
- TAA 27/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kyläasiamiehen toimen perustamiseksi kylätoimikuntiin (26.97.31)
- TAA 28/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraiseen avustamiseen (26.97.34)
- TAA 29/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta maakuntien kehittämiseen (26.98.43)
- TAA 30/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Niinisalon varuskunnan uuden ruokalan rakentamiseen (27.01.74)
- TAA 31/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lylyn viestivarikon akkuvaraston rakentamiseen Juupajoella (27.01.74)

- TAA 32/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta puolustusvoimien maamiinakannan uusimiseen (27.10.16)
- TAA 33/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta varusmiesten päivärahalla korottamiseen (27.10.21)
- TAA 34/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ilmavoimien lentäjien palkkauksen parantamiseen (27.10.21)
- TAA 35/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan ehdotetun määrärahan vähentämisestä (27.30.22)
- TAA 36/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta uusien virkojen perustamiseen Valtiontalouden tarkastusvirastoon (28.10.21)
- TAA 37/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta verotuksen teho- ja tarkkailuun (28.18.21)
- TAA 38/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Ahvenanmaan tasotusmaksuun ehdotetun määrärahan vähentämisestä (28.39.30)
- TAA 39/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta tullilaitoksen henkilövoimavarojen lisäämiseen (28.40.21)
- TAA 40/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen poliisikoulun lisärakennuksen rakentamiseen (28.60)
- TAA 41/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen teknillisen korkeakoulun viidennen rakennusvaiheen aloittamiseen (28.60)
- TAA 42/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Euroopan unionin maksuosuuksiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (28.90.66)
- TAA 43/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta päihdelääketieteen professuurin perustamiseen Tampereen yliopistoon (29.10.21)
- TAA 44/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ajokoulutuksen aloittamiseen lukioissa ja ammattioppilaitoksissa (29.40.30)
- TAA 45/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta yläasteen rakennuskustannuksiin Lempäälän Sääksjärven koulukeskuksessa (29.40.34)
- TAA 46/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta vammaisten lasten koulutukseen tarvittavien ohjaajien koulutukseen (29.69.22)
- TAA 47/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.60.31)
- TAA 48/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n toiminnan tukemiseen (29.69.53)
- TAA 49/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Kulttuurin tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä (29.90)
- TAA 50/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen Työväen Teatterin toiminnan tukemiseen (29.90.31)
- TAA 51/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen Teatterin toiminnan tukemiseen (29.90.31)

- TAA 52/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen komediateatterin toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 53/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Suomen elokuvasaatiolle (29.90.52)
- TAA 54/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Haverin kaivoksen kunnostamiseen kaivosmuseoksi Viljakalassa (29.90.52)
- TAA 55/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kesäteattereiden tappioiden maksamiseen (29.90.52)
- TAA 56/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen työväen museon kunnostukseen ja toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 57/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta harrastajateattereiden tukemiseen (29.90.52)
- TAA 58/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta museokeskus Vapriikin rakennustöihin Tampereelle (29.90.52)
- TAA 59/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Sata-Häme soimusiikkijuhlien tukemiseen Ikaalisissa (29.90.52)
- TAA 60/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Suomen harmonikkainstituutin toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 61/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lenin-museon toiminnan tukemiseen Tampereella (29.90.52)
- TAA 62/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pispalan Sottiisi-musiikkitapahtuman tukemiseen (29.90.52)
- TAA 63/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Vänrikki Stool-oopperan tukemiseen Kurussa (29.90.52)
- TAA 64/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ivalon huuliharppufestivaalien tukemiseen (29.90.52)
- TAA 65/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Museovirastolle arkeologisiin kaivauksiin (29.91.21)
- TAA 66/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Inkulan vanhan kivisillan kunnostamiseen ja ylläpitoon (29.91.50)
- TAA 67/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta seurantalojen kunnostamiseen (29.91.50)
- TAA 68/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta mustalaisten kulttuuritoimintojen tukemiseen (29.91.50)
- TAA 69/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Museovirastolle historiallisten kyläyhteisöjen säilyttämiseen (29.91.50)
- TAA 70/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta pienten pakolaisleiriin sosiaalisen yhteistoiminnan kehittämiseen (29.91.50)
- TAA 71/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Suomalaisuuden liiton toiminnan tukemiseen (29.91.50)
- TAA 72/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ponsila-nimisen

Johdanto**VaVM 58/1998 vp — HE 105/1998 vp**

- seurantalon kunnostamiseen Ikaalisissa (29.91.50) — TAA 82/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kotimaisen grililihiilituotannon käynnistämiseen (30.15.40)
- TAA 73/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Riitialan Nousevan Voiman seurantalon kunnostamiseen Ikaalisissa (29.91.50) — TAA 83/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta yrttiviljelyn kehittämiseen (30.15.40)
- TAA 74/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta pätevien urheilvalmentajien palkkaamiseen ulkomailta (29.98.50) — TAA 84/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta metsästysseuroille peltopyykannan elvyttämiseen (30.41.40)
- TAA 75/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta jalkapallomaa-joukkueen valmennuksen tehostamiseen (29.98.50) — TAA 85/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta poronhoidon edistämiseen Satakunnassa ja Pirkanmaalla (30.41.43)
- TAA 76/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta maailmanmestaruuden tai olympiavoiton saavuttaneiden urheilijoiden palkitsemiseen (29.98.50) — TAA 86/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtakunnallisen vesistötutkimuksen aloittamiseen (30.51.22)
- TAA 77/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Miss Maailma-kisojen saamiseksi Suomeen (23.) — TAA 87/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta yleisten teiden peruskunnostukseen (31.24.21)
- TAA 78/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta LEADER- ja POMO-ohjelmien tehostamiseen (30.14.44) — TAA 88/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta tielaitokselle sorapintaisten paikallisteiden kesäkunnostukseen (31.24.21)
- TAA 79/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta maaseutuosaamiskeskuksen perustamiseen Pirkanmaalle (30.14.44) — TAA 89/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Sisätön ja Kurun tien välisen tien 2764 peruskunnostukseen (31.24.21)
- TAA 80/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta suomalaisten erityistuotteiden markkinointiin (30.15.40) — TAA 90/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Komin—Koivistonkylän—Mäihälähden tien peruskunnostukseen Hämeenkyrön, Ikaalisten ja Viljakalan alueella (31.24.21)
- TAA 81/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta luontaistaloudessa elämisen mahdollisuuksien tutkimiseksi (30.15.40) — TAA 91/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Suodenniemen—

- Kilvakkalan maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 92/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Häijään eritasoristeyksen rakentamiseen Mouhijärvellä (31.24.21)
- TAA 93/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Länkipohjan—Karklammen tien 329 peruskunnostukseen välillä Länkipohja—Kuhmoinen (31.24.21)
- TAA 94/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kilvakkala—Jämijärvi-maantien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 95/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Sorvajärven paikallistien 14251 peruskunnostukseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 96/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 3:n turvallisuusjärjestelyihin välillä Hämeenkyrö—Parkano (31.24.21)
- TAA 97/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Riitalan—Kovelahden tien 13263 peruskunnostukseen Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 98/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Välikylän paikallistien 13243 kunnostamiseen Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 99/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Leppäsjärven paikallistien peruskunnostukseen Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 100/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kivisalmen tien 14017 peruskunnostukseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 101/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Uurasjärven paikallistien 13255 kunnostamiseen Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 102/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 13719 kunnostamiseen Vesilahdella Hämeen tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 103/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kovelahden tien 2611 päällysteen uusimiseen Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 104/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta tielaitoksen Hämeen tiepiirille sorapintaisten paikallistien kesäkunnostusta varten (31.24.21)
- TAA 105/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Marjamäen—Savon yhdystien 3110 kunnostamiseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 106/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen ohitustien Lakalaiva—Ylöjärvi rakentamiseen (31.24.77)
- TAA 107/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 9:n perusparantamiseen välillä Orivesi—Jämsä (31.24.77)
- TAA 108/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden kunnossapitoon (31.25.50)
- TAA 109/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta perusradanpidon tarpeisiin (31.40.21)
- TAA 110/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Turku—Uusi-kaupunki-radan kunnostamiseen (31.40.21)

- TAA 111/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Oriveden—Haapamäen radan kunnostamiseen (31.40.21)
- TAA 112/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta alikulkutunnelin rakentamiseksi Sisättöön Tampereen—Parkanon radalle (31.40.21)
- TAA 113/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ratahallintokeskuksen turvalaitehankintojen edistämiseen (31.40.77)
- TAA 114/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta lennonjohtajien lukumäärän lisäämiseen (31.60.42)
- TAA 115/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta haja-asutusalueiden linja-autoliikenteen tukemiseen (31.60.61)
- TAA 116/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta työvoima- ja elinkeinokeskuksille niiden toiminnan tehostamiseen (32.10.22)
- TAA 117/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Joulumaan lisärahoitukseen (32.30.45)
- TAA 118/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ulkomaankaupan konsulttien kouluttamiseksi lähetystöihin (32.50)
- TAA 119/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta tuotantoideoita koskevaan kansalliseen kilpailuun (32.50)
- TAA 120/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta puun energia-käytön tukemiseen (32.60.40)
- TAA 121/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta maaseudun kyläkauppojen ja kauppa-autojen toiminnan tukemiseen (32.80.44)
- TAA 122/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta lapsiasiamiehen viran perustamiseen (33.01.21)
- TAA 123/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta yivelkaantuneiden asemaa ja auttamismahdollisuuksia koskevaan tutkimukseen (33.02.21)
- TAA 124/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta työttömien peruspäivärahan korottamiseen (33.17.51)
- TAA 125/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kansaneläkkeen pohjaosan maksamiseen eläkeläisille (33.19.60)
- TAA 126/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta vuonna 1926 syntyneiden veteraanien ottamiseksi rintamamiestunnuksen piiriin (33.22.59)
- TAA 127/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta kotiuttamisrahan maksamiseen asevelvollisille (33.28.50)
- TAA 128/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta yliopistollisten sairaaloiden erityisvaltionapuun (33.32.32)
- TAA 129/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta katkytkuoleman syiden tutkintaan (33.32.30)
- TAA 130/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tampereen yliopistollisen sairaalan laitehankintoihin (33.32.31)

- TAA 131/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pitkänien sairaalan peruskorjaukseen Nokialla (33.32.31)
- TAA 132/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta aids-tutkimuksen tehostamiseen (33.32.32)
- TAA 133/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta keliakian syiden tutkimiseen (33.32.32)
- TAA 134/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta päivittäiseen tilapäisapuun kotona asuville vanhuksille (33.92.50)
- TAA 135/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta sotaveteraanien puolisoitten tehostettuun kuntoutukseen (33.92.50)
- TAA 136/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta syöpäyhdistysten toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 137/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta huumenuorten hoidon kehittämiseen (33.92.50)
- TAA 138/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta toimitilojen hankkimiseen Veikko Hurstin hyväntekeväisyystyöhön (33.92.50)
- TAA 139/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Irti huumeista -yhdistyksen toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 140/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta afasiayhdistysten tukemiseen (33.92.50)
- TAA 141/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta SPR:lle Suomesta Venäjälle lähetettävän yksityisen avun koordinoimiseen (33.92.50)
- TAA 142/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ensikotien toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 143/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta AA-toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 144/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Aseman lapset ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 145/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta lasten turvakodin toimintaan Tampereella (33.92.50)
- TAA 146/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pelastusarmeijan Tampereen toimipisteen tukemiseen (33.92.50)
- TAA 147/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Opaskoirayhdistys ry:n toimintaan (33.92.50)
- TAA 148/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan Rintamanaiset ry:n toimintaan (33.92.50)
- TAA 149/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta inkeriläisten elinolosuhteiden parantamiseen kotiseudullaan (34.07.30)
- TAA 150/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Somaliasta saapuneiden elintasopakolaisten palauttamiseen kotimaahansa (34.07.61)
- TAA 151/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Pakolaisten vastaanottamiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä (34.07.61)

Johdanto

VaVM 58/1998 vp — HE 105/1998 vp

- TAA 152/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta saastuneiden maa-alueiden kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 153/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Suomijärven kunnostamiseen Karviassa (35.10.77)
- TAA 154/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Helvetinjärven opastuskeskuksen rakentamiseen Ruovedellä (35.20.22)
- TAA 155/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta historiallisten latomaisemien kunnostamiseen Pohjanmaalla (35.20.37)
- TAA 156/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Oma-Tupa-nimisen kiinteistön lunastamiseen valtiolle Ikaalisissa (35.20.62)
- TAA 157/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Natura-muistutusten ja -valitusten aiheuttamien kuluja korvaamiseen (35.20.67)
- TAA 158/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta haja-asutusalueiden aravarakentamiseen (35.30.60)
- TAA 159/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta vuokra-asunto- tuotannon lisäämiseen (35.30.60)
- TAA 160/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta asuinkerrostalojen julkisivujen saneeraamiseen (35.30.60)
- TAA 161/1998 vp — Sulo Aittoniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta opiskelija-asuntolan rakentamiseen Tampereelle (35.30.60)
- TAA 162/1998 vp — Kirsti Ala-Harja /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Kyrönjoen vesistötyöhön (30.51.77)
- TAA 163/1998 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk: Määrärahan osoittamisesta seutu- ja maakunnallisen osaamiskeskusverkoston kehittämiseen (26.98.43)
- TAA 164/1998 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Karhunjän ja Riihikosken välisen tien rakentamiseen Pöytyällä (31.24.21)
- TAA 165/1998 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta tieyhetyden parantamiseen välillä Somero—Loimaa—Laitila—Uusikaupunki (31.24.77)
- TAA 166/1998 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. HAKU-tien rakentamiseen välillä Aura—Mynämäki—Mietoinen (31.24.77)
- TAA 167/1998 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun—Toijalan rautatien tasoristeysten poistoon (31.40.77)
- TAA 168/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Eduskunnan valiokuntien matkoihin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (22.02.21)
- TAA 169/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Puolue toiminnan tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä (23.27.50)
- TAA 170/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta liikuntasalin rakentamiseen Merijärvelle (29.40.34)
- TAA 171/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjoen virkistyskäytön parantamiseen (30.42.21)

- TAA 172/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lahdenlammen kunnostamiseen Merijärvellä (30.51.77)
- TAA 173/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta tulvasuojelutyöhön Kalajoessa (30.51.77)
- TAA 174/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallisteiden kunnostukseen Alavieskassa (31.24.21)
- TAA 175/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kalajoen ja Merijärven välisen maantien 786 kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 176/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjoki—Vihanti-maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 177/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 18217 kunnostamiseen Oulaisissa (31.24.21)
- TAA 178/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta maaseudun teiden peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 179/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta omaishoidon tukemiseen (33.32.30)
- TAA 180/1998 vp — Juhani Alaranta /kesk: Määrärahan osoittamisesta kehitysvammatyöhön Baltian maissa (33.92.50)
- TAA 181/1998 vp — Arja Alho /sd: Eduskunnan lisätilojen suunnitteluun ehdotetun määrärahan poistamisesta (22.02.74)
- TAA 182/1998 vp — Arja Alho /sd: Määrärahan osoittamisesta Helsingin Invalidien Yhdistykselle avustajavälitystoimintaan (33.92.50)
- TAA 183/1998 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun—Uudenkaupungin radan peruskorjaamiseen (31.40.77)
- TAA 184/1998 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraisiin avustuksiin Uudellamaalla (26.97.34)
- TAA 185/1998 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kansainvälisen henkilöväihdon keskuksen toimintaan (29.10.23)
- TAA 186/1998 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta tanssi- ja kuvataiteen perusopetukseen (29.40.30)
- TAA 187/1998 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta opintotuen tarveharkinnan lieventämiseen (29.70.55)
- TAA 188/1998 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamiseen (30.31.44)
- TAA 189/1998 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kemijoen kalaportaiden suunnitteluun (30.41.77)
- TAA 190/1998 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lapin tiepiirille perustienpitoon erityisesti Tervolan kunnan alueella (31.24.21)
- TAA 191/1998 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtion työllisyysperusteisiin investointeihin (34.06.77)

- TAA 192/1998 vp — Eva Biaudet /r ym.: Työttömän omaehtoisen koulutuksen toimeentuloturvan valtionosuuteen ehdotetun määrärahan vähentämisestä (33.17.53)
- TAA 193/1998 vp — Eva Biaudet /r ym.: Määrärahan osoittamisesta pakolaiskiintiön korottamiseen (34.07.61)
- TAA 194/1998 vp — Arto Bryggare /sd ym.: Palvelurakentamisen valtionosuutta koskevien perustelujen muuttamisesta (26.97.31)
- TAA 195/1998 vp — Arto Bryggare /sd: Määrärahan osoittamisesta pääkaupunkiseudun meluhaittojen ehkäisemiseen (31.24.21)
- TAA 196/1998 vp — Kaarina Dromberg /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Naisjärjestöjen Keskusliitto—Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry:lle toimintavastuuseen (29.69.53)
- TAA 197/1998 vp — Mikko Elo /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Porin korkeakouluyksikön toimintaan (29.10.21)
- TAA 198/1998 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta seudullisten virkistysalueiden maanhankintaan (35.20.37)
- TAA 199/1998 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Häijään eritasoliittymän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 200/1998 vp — Tuula Haatainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta huume- nuorten hoitopaikkojen lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 201/1998 vp — Tuula Haatainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta hissittömien talojen peruskorjaamiseen (35.30.60)
- TAA 202/1998 vp — Satu Hassi /vihr ym.: Määrärahan osoittamisesta Vammalan Pyhän Olavin kirkon jälleerakentamiseen (29.91.50)
- TAA 203/1998 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta ammatti- korkeakoulutoiminnan kehittämiseen (29.20.30)
- TAA 204/1998 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Porvoo- kaupungin kaakkoisosan haja-asutus- ja saaristoalueen runkovesijohtojen toteuttamiseen (30.51.77)
- TAA 205/1998 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Porvoo— Loviisan moottoritien rakentamiseen (31.24.77)
- TAA 206/1998 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n osuuden Koskenkylä—Kouvola peruspantamiseen (31.24.77)
- TAA 207/1998 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittamisesta Loviisan laivaväylän syventämiseen (31.30.77)
- TAA 208/1998 vp — Esko Helle /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Hämeen linnan ja siihen liittyvien alueiden kehittämiseen (29.91.21)
- TAA 209/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta ISMEKin konehalliin (29.69.52)
- TAA 210/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Ahmovaa- ran—Kolin maantien peruskorjaukseen ja kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)

- TAA 211/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta maantien 504 peruskorjaamiseen välillä Martonvaara (Kansalan th)—Polvela (31.24.21)
- TAA 212/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta alempiasteisen tieverkon parantamiseen ja ylläpitoon (31.24.21)
- TAA 213/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta maantien 528 parantamiseen Nurmeksessa välillä Lehtovaara—Akkosalmi (31.24.21)
- TAA 214/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Pajukoskentie peruskorjaukseen Valtimolla välillä Pajukoski—Hiekkalahti (31.24.21)
- TAA 215/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Mönnin lossin korvaamiseksi sillalla (31.24.21)
- TAA 216/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta yksityistaiden valtionapujen lisäämiseen (31.25.50)
- TAA 217/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Nurmes—Kontiomäki-rataosuuden peruskorjaukseen (31.40.21)
- TAA 218/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 219/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta rakennusperinnön hoitoon (35.20.62)
- TAA 220/1998 vp — Raimo Holopainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Puu-Juuan kehittämiseen (35.20.62)
- TAA 221/1998 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Kainuun haja-asutusalueiden vesihuoltohankkeisiin (30.51.31)
- TAA 222/1998 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien 900 kunnostamiseen välillä Alajoki—Hieta-perä (31.24.21)
- TAA 223/1998 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Palta-mon—Vartiuksen kantatien 89 kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 224/1998 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta rataosuksien Oulu—Iisalmi ja Kontiomäki—Vartius sähköistämiseen (31.40.77)
- TAA 225/1998 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien työnjakamiskokeilun jatkamiseen (34.06.30)
- TAA 226/1998 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta vanhojen metsien suojeluun Kuusamon yhteismetsän alueella (35.20.61)
- TAA 227/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta lapsiasiavaltuutetun viran perustamiseen (22.14.21)
- TAA 228/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd: Määrärahan osoittamisesta lehdistötukeen (31.72.42)
- TAA 229/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Lappeenrannassa järjestettävän Lasten Kalenat -lastenkulttuuritapahtuman tukemiseen (29.90.52)

- TAA 230/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Lemi—Lappeenranta-Musiikkijuhlien tukemiseen (29.90.52)
- TAA 231/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Imatra Big Band Festivaalin tukemiseen (29.90.52)
- TAA 232/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Kivijärven veden laadun parantamiseen (30.51.77)
- TAA 233/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta liikenneturvallisuuden parantamiseen Kouvolassa (31.24.21)
- TAA 234/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Särkisalmen—Simpeleen tien kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 235/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Kaakois-Suomen teiden ylläpitoon (31.24.21)
- TAA 236/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Saaren keskustan ja Kirjavalan taajaman välisen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 237/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n risteyksien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 238/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kausalan ohitustien rakentamiseen valtatie 12:lla (31.24.77)
- TAA 239/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kimolan—Kuusaanlammen väylän rakentamiseen (31.30.77)
- TAA 240/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta joukko liikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.60.61)
- TAA 241/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta eläkeläisalennukseen rautateilla (31.60.61)
- TAA 242/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta eläkeläisten ja palkansaajien sairausvakuutusmaksun yhdenmukaistamiseen (33.18.60)
- TAA 243/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta toisen vapaapäivän myöntämiseen omaishoitajalle kuukaudessa (33.32.30)
- TAA 244/1998 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta muistiaseman perustamiseen muistihäiriöisille (33.92.50)
- TAA 245/1998 vp — Jorma Huuhtanen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Savo-Karjalan tiepiirin perustienpidon määrärahojen korottamiseksi (31.24.21)
- TAA 246/1998 vp — Jorma Huuhtanen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan (33.32.32)
- TAA 247/1998 vp — Matti Huutola /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta kaivostuomiston perustamiseksi Lapin työvoima- ja elinkeinokeskukseen (32.10.22)
- TAA 248/1998 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta lapsiasiainvaltuutetun viran perustamiseen (22.14.21)
- TAA 249/1998 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Varsinais-

- Suomen maakunnan kehittämiseen (26.98.43) parantamiseksi välillä Latvalampi—Pöytälahti (31.24.21)
- TAA 250/1998 vp — Liisa Hyssälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta oppisopimus-koulutukseen (29.60.31) — TAA 260/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n kehittämiseksi välillä Seppälänjoki—Mikkeli (31.24.77)
- TAA 251/1998 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta uusien naisyrittäjälainojen korkotukeen (32.70.42) — TAA 261/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta valtatie 4:n kunnostamiseen (31.24.77)
- TAA 252/1998 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta hammas-huollon sairausvakuutuskorvauksen laajentamiseen (33.18.60) — TAA 262/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta kantatie 62:n parantamiseksi (31.24.77)
- TAA 253/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Hartolan opiston kiinteistöjen hankkimiseen ja peruskorjaukseen (29.40.34) — TAA 263/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Rahulan—Kokosenlahden tien kunnostamiseksi (31.24.21)
- TAA 254/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Heinolassa sijaitsevan opetusalan koulutuskeskuksen toimintamenojen maksamiseen (29.69.21) — TAA 264/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Lahden—Heinolan moottoriliikennetien rakentamiseksi moottoritieksi (31.24.77)
- TAA 255/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Liikolan paikallistien parantamiseksi (31.24.21) — TAA 265/1998 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 4:n kehittämiseen välillä Lusi—Hartola (31.24.77)
- TAA 256/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Koitin—Koskenmyllyn maantien kunnostamisesta (31.24.21) — TAA 266/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Kymijoen kanavaselvityksen jatkamiseen (31.30.77)
- TAA 257/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Vuorenkylän paikallistien parantamiseksi (31.24.21) — TAA 267/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Järvi-Suomen kanavointihankkeiden toteuttamisen nopeuttamiseksi (31.30.77)
- TAA 258/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta Rapalan paikallistien parantamiseksi (31.24.21) — TAA 268/1998 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Kymijoen kanavan kokonaisuohjelman laatimiseen sekä Kimolan—Kuusaanlammen sulkujen ja linjauksen toteuttamiseen (31.30.77)
- TAA 259/1998 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittamisesta maantien 477

- TAA 269/1998 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 8:n rakennustöiden suunnitteluun ja aloittamiseen (31.24.77)
- TAA 270/1998 vp — Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta peruskoulujen valtionosuuksien yksikköhintojen korottamiseen (29.40.30)
- TAA 271/1998 vp — Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Pohjanmaan yksityismetsien hoitoon (30.31.44)
- TAA 272/1998 vp — Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Ruoholan—Harjulan paikallistien korjaukseen (31.24.21)
- TAA 273/1998 vp — Ville Itälä /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta aqua-kulttuuripuhdistamon rakentamiseksi Velkualle (35.10.77)
- TAA 274/1998 vp — Gunnar Jansson /r: Määrärahan osoittamisesta Ahvenanmaan maakunnalle tiedotustoiminnan tukemiseen (31.72.42)
- TAA 275/1998 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Niinisalon muonituskeskuksen rakentamiseen (27.01.74)
- TAA 276/1998 vp — Ulla Juurola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta yhteensovitetun eläkkeiden kansaneläkkeen pohjaosan kaksoisvähennyksestä johtuvan vaikutuksen poistamiseen (28.07.05)
- TAA 277/1998 vp — Ulla Juurola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Kopsuontien (Mt 3132) peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 278/1998 vp — Ulla Juurola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Lahti-Vesivehmaan lentokentän kehittämiseen (31.52.41)
- TAA 279/1998 vp — Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien Unaja—Hakkenpää parantamiseen Taivassalossa (31.24.21)
- TAA 280/1998 vp — Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta teiden parantamiseksi Perniön taajamassa (31.24.21)
- TAA 281/1998 vp — Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta Vanhaojan sillan parantamiseksi Kiikalassa (31.24.21)
- TAA 282/1998 vp — Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien parantamiseksi välillä Koljola—valtatie 8 Nousiaisissa (31.24.21)
- TAA 283/1998 vp — Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 282 parantamiseksi välillä Somero—Forssa (31.24.21)
- TAA 284/1998 vp — Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kolsan sillan parantamiseksi Laitilassa (31.24.21)
- TAA 285/1998 vp — Timo Järvilahti /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 1:n rakentamiseen (31.24.77)
- TAA 286/1998 vp — Timo Järvilahti /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kurkelan sillan T-42 parantamiseksi Kiskossa (31.24.21)
- TAA 287/1998 vp — Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta puolustusvoimien kertausharjoitusten lisäämiseen (27.10.21)
- TAA 288/1998 vp — Jouko Jääskeläinen /skl: Määrärahan lisäämisestä yleissivistä-

- vään koulutukseen perusopetuksessa ja lukiossa (29.40.30)
- TAA 289/1998 vp — Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta kulttuurilehdille ja uskonnollisille lehdille (29.91.50)
  - TAA 290/1998 vp — Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta varattien rakentamiseksi Sköldvikin teollisuusalueelle (31.24.21)
  - TAA 291/1998 vp — Jouko Jääskeläinen /skl: Määrärahan osoittamisesta lasten kotihoidon tuesta kunnille aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen (33.32.30)
  - TAA 292/1998 vp — Anneli Jätteenmäki /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Karhunmäen kristillisen kansanopiston toimintaedellytysten turvaamiseksi (29.69.50)
  - TAA 293/1998 vp — Anneli Jätteenmäki /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta perustieverkon kehittämiseen (31.24.21)
  - TAA 294/1998 vp — Anneli Jätteenmäki /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta perheväkivallan ehkäisyhankkeeseen (33.01.61)
  - TAA 295/1998 vp — Timo Kalli /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Eurajoki—Panelia-tien parantamiseen (31.24.77)
  - TAA 296/1998 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittamisesta Rauman kirjasto-kulttuuritalon rakentamiseen (29.91.31)
  - TAA 297/1998 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Lappi—Hinnerjoki-tien rakentamiseen (31.24.21)
  - TAA 298/1998 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittamisesta valtatie 12:n perusparantamiseksi välillä Eura—Raijala (31.24.77)
  - TAA 299/1998 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittamisesta sanomalehdistön tukeen (31.72.42)
  - TAA 300/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta avoinna olevien poliisin virkojen täyttämiseen (26.75.21)
  - TAA 301/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta rakennusavustuksena Karhunmäen kristilliselle kansanopistolle (29.69.52)
  - TAA 302/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Suomen ev.lut. Kansanlähetys ry:n toiminnan tukemiseen (29.69.53)
  - TAA 303/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry:n toiminnan tukemiseen (29.90.52)
  - TAA 304/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta maaseudun kehittämiseen (30.14.43)
  - TAA 305/1998 vp — Bjarne Kallis /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta lohenkalastajille aiheutuneiden tulonmenetysten korvaamiseen (30.41.46)
  - TAA 306/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Kokkolan ja Pietarsaaren välisen pyörätien rakentamiseen (31.24.21)
  - TAA 307/1998 vp — Bjarne Kallis /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän suunnitteluun ja rakentamiseen Pedersören Edsevöstä Pietarsaaren (31.24.21)

- TAA 308/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen alikulkutunnelin rakentamiseksi Kruunupyyn Harabackaan (31.24.21)
- TAA 309/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen alikulkutunnelin rakentamiseksi Kruunupyyn Hopsalaan (31.24.21)
- TAA 310/1998 vp — Bjarne Kallis /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän suunnitteluun ja rakentamiseen Källbyn keskusta Pedersöressä (31.24.21)
- TAA 311/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 17939 peruskorjaukseen Kruunupyysä (31.24.21)
- TAA 312/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta valtatie 13:n korjaamiseen osuudella Kokkola—Veteli (31.24.21)
- TAA 313/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Kyröjoen tulvasuojelutyön loppuun saattamiseksi (30.51.77)
- TAA 314/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Luthersk Inremissions hem -nimisen virkistyskodin toiminnan tukemiseen Luodossa (33.92.50)
- TAA 315/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Emelie-kodin toiminnan tukemiseen Kokkolassa (33.92.50)
- TAA 316/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Kiusattujen Tuki ry -nimiselle yhdistykselle (33.92.50)
- TAA 317/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Kokkolanseudun Invalidit ry:n tukemiseen (33.92.50)
- TAA 318/1998 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittamisesta Kaikille luoduille -nimisen säätiön toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 319/1998 vp — Ilkka Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun diplomi-insinöörikoulutuksen käynnistämiseen (29.10.21)
- TAA 320/1998 vp — Ilkka Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Forum Marinum -keskuksen perustamiseen (29.91.75)
- TAA 321/1998 vp — Seppo Kanerva /kok ym.: Eduskunnan lisätilojen suunnitteluun ehdotetun määrärahan poistamisesta (22.02.74)
- TAA 322/1998 vp — Seppo Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta kansaneläkkeen pohjaosan leikkauksen keskeyttämiseen (33.19.60)
- TAA 323/1998 vp — Seppo Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta sotainvalidien asunnonmuutostöihin (33.22.50)
- TAA 324/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta vapautuvien vankien jälkihoidon järjestämiseen (25.50.50)
- TAA 325/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta avoimna olevien poliisin virkojen täyttämiseen (26.75.21)
- TAA 326/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraisia rahoitusavustuksia varten (26.97.34)

- TAA 327/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Toivakan asevarikon kehittämiseen (27.01.74)
- TAA 328/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Ahvenanmaan tasoitusmaksuun ehdotetun määrärahan vähentämisestä (28.39.30)
- TAA 329/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Petäjäveden kirkonkylän koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 330/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Uuraisten kirkonkylän koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 331/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Keuruulla toimivan Iso Kirja -kansanopiston rakennushankkeeseen (29.69.52)
- TAA 332/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta blondien kansainvälisen yhdistystoiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 333/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Haapamäen Höyryveturipuiston toiminnan kehittämiseen (29.90.52)
- TAA 334/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta kuttutalouden kehittämiseen (30.15.40)
- TAA 335/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta kalatalouden kehittämiseen Viitasaaren seutukunnalla (30.41.45)
- TAA 336/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 18:n rakentamiseksi välillä Multia—Ähtäri (31.24.77)
- TAA 337/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Uuraisten—Kintauden maantien perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 338/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden kunnossapitoon (31.25.50)
- TAA 339/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Kivijärven lentokentän kehittämiseen (31.52.41)
- TAA 340/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta hallinnollisen tietoverkon kehittämiseen Keski-Suomessa (26.98.43)
- TAA 341/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Joutsan moottoriradan toiminnan kehittämiseen (31.99.40)
- TAA 342/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta lähetystyötä tekevien eläketurvan parantamiseen (33.19.60)
- TAA 343/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen rintamalisän korottamiseen (33.21.52)
- TAA 344/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta omaishoidon tukijärjestelmän kehittämiseen (33.32.30)
- TAA 345/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta Kristillinen alkoholisti- ja narkomaanityö ry:n työn tukemiseksi (33.92.50)
- TAA 346/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta palkkaperusteiseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille (34.06.30)

Johdanto

VaVM 58/1998 vp — HE 105/1998 vp

- TAA 347/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta työllisyysperusteisiin siirtomenoihin investointeja varten (34.06.63)
- TAA 348/1998 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittamisesta pienten järvien kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 349/1998 vp — Kari Kantalainen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen läntisen ohikulkutien Lakalaiva—Kalkku rakentamiseen (31.24.77)
- TAA 350/1998 vp — Tapio Karjalainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Oulun yliopiston tietotalohankkeeseen (28.60)
- TAA 351/1998 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittamisesta nuorten oppisopimuskoulutukseen (29.60.31)
- TAA 352/1998 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittamisesta siemen- ja ruokaperunan vienninedistämistyöhön (30.25.22)
- TAA 353/1998 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Suomen logistiikan tutkimus- ja koulutuskeskuksen perustamiseen (32.20)
- TAA 354/1998 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittamisesta uusyrityskusten toimintaan (32.30.47)
- TAA 355/1998 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Verkostojen Suomi -kehittämishankkeeseen (32.50.40)
- TAA 356/1998 vp — Kyösti Karjula /kesk: Ansioon suhteutetun työttömyysturvamäärärahan vähentämisestä (33.17.50)
- TAA 357/1998 vp — Juha Karpio /kok: Määrärahan osoittamisesta Uuraisten—Kintauden—Petäjaveden maantien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 358/1998 vp — Juha Karpio /kok: Määrärahan osoittamisesta Ruolahden—Pihlajakosken maantien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 359/1998 vp — Juha Karpio /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta yrityksille suunnattavien aluekehitysrahojen lisäämiseen (32.30.45)
- TAA 360/1998 vp — Tarja Kautto /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtionosuudeksi kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (33.32.30)
- TAA 361/1998 vp — Tarja Kautto /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan (33.32.32)
- TAA 362/1998 vp — Tarja Kautto /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta lääkäreiden koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (33.32.33)
- TAA 363/1998 vp — Tarja Kautto /sd: Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (33.57.40)
- TAA 364/1998 vp — Tarja Kautto /sd ym.: Valtion asuntorahaston korkotukilainojen valtioneuvoston lisämisestä (35.30.60)
- TAA 365/1998 vp — Hannu Kemppainen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Pelson keskusvankilan uuden hallintorakennuksen suunnitteluun (25.50.74)
- TAA 366/1998 vp — Hannu Kemppainen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta pohjavesiselvitysten tekemiseen Kainuussa (30.51.22)

- TAA 367/1998 vp — Hannu Kemppainen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta pienvesistöjen kunnostukseen (30.51.77)
- TAA 368/1998 vp — Hannu Kemppainen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta vanhojen metsien suojelun kompensatiovarojen lisäämiseksi (35.20)
- TAA 369/1998 vp — Kimmo Kiljunen /sd: Määrärahan osoittamisesta Suomen HIPC-maille myöntämien kehitysluottojen anteeksiantamiseksi (24.30.66)
- TAA 370/1998 vp — Mari Kiviniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta yleissivistävään koulutukseen (29.40.34)
- TAA 371/1998 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.60.31)
- TAA 372/1998 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maaseudun kehittämiseen (30.14.43)
- TAA 373/1998 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Vaasan tiepiirin perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 374/1998 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien 6921 (Ylivalli—Alavalli) peruskorjaamiseen Jalasjärvellä (31.24.21)
- TAA 375/1998 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta hirviaidan rakentamiseen välille Jalasjärvi—Seinäjoki (31.24.21)
- TAA 376/1998 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta opiskelijasuntojen rakentamiseen (35.30.60)
- TAA 377/1998 vp — Paula Kokkonen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta maakun-
- nan kehittämisrahaan erityisesti kaupunkipoliittisiin toimenpiteisiin tavoitealueiden ulkopuolella (26.98.43)
- TAA 378/1998 vp — Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Joroisten musiikkipäivien järjestämiseen (29.90.52)
- TAA 379/1998 vp — Armas Komi /kesk: Maatilatalouden kehittämisrahastosta valtiovarastoon siirtyvän määrärahan vähentämisestä (30.14)
- TAA 380/1998 vp — Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta vesistö- ja vesihuoltotöiden aloittamiseen (30.51.77)
- TAA 381/1998 vp — Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n rakentamiseen välillä Joroinen—Varkaus (31.24.77)
- TAA 382/1998 vp — Armas Komi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Virtasalmen tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 383/1998 vp — Riitta Korhonen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen (32.30.45)
- TAA 384/1998 vp — Riitta Korhonen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen matkailun tuotekehitys- ja markkinointihankkeeseen (32.50.40)
- TAA 385/1998 vp — Riitta Korhonen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Kera Oyj:n naisyrittäjälainojen myöntämiseen (32.70.42)
- TAA 386/1998 vp — Riitta Korhonen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta sotaveteraanien, heidän puolisoittensa sekä kaatuneitten omaistensa asuntojen korjaamiseen (35.30.60)

- TAA 387/1998 vp — Juha Korkea-
oja /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Säky-
län Huovrinteen varuskunnan keskusvaras-
ton rakentamiseen (27.01.74)
- TAA 388/1998 vp — Ossi Korteniemi /kesk
ym.: Määrärahan osoittamisesta Muonion
kunnan yläasteen peruskorjaukseen
(29.40.34)
- TAA 389/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta Pellon
kunnan koulukeskuksen peruskorjauksen
toisen vaiheen toteuttamiseen (29.40.34)
- TAA 390/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta poroaito-
jen rakentamiseen ja kunnossapitoo-
n (30.41.43)
- TAA 391/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta luopumis-
korvauksiin lohkalastuksesta luopuville
ammattikalastajille (30.41.46)
- TAA 392/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie
21:n peruskorjaamiseen Enontekiöllä välillä
Kilpisjärvi—Norjan raja (31.24.21)
- TAA 393/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta kevyen
liikenteen väylien rakentamiseen valtatie
21:lle Pellossa (31.24.21)
- TAA 394/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta Ylitorni-
on keskustaajaman tiejärjestelyihin
(31.24.21)
- TAA 395/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta Lankojär-
ven itäpuolen tien parantamiseen Pellossa
(31.24.21)
- TAA 396/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta kevyen
liikenteen väylän rakentamiseen Ylitornion
Pekanpään kylässä (31.24.21)
- TAA 397/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta Vaattojär-
ven—Poikkijärven ja Venetin—Venejär-
venkylän paikallisteiden peruskorjaukseen
(31.24.21)
- TAA 398/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta Kolarin—
Kurtakon—Ylläsjärven maantien peruskor-
jaukseen (31.24.21)
- TAA 399/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta jalankul-
ku- ja polkupyörätien rakentamiseen valta-
tie 21:lle Enontekiön Kuttasessa (31.24.21)
- TAA 400/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta jalankul-
ku- ja polkupyörätien rakentamiseen valta-
tie 21:lle Ylimuoniossa (31.24.21)
- TAA 401/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta sillan
suunnitteluun Rovaniemen maalaiskunnan
Tapionkylässä (31.24.21)
- TAA 402/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta Kolarin—
Kittilän—Kevitsan rautatien suunnitteluun
(31.40.77)
- TAA 403/1998 vp — Ossi Korteniemi
/kesk: Määrärahan osoittamisesta Kolarin
rautatieasema-alueen parantamiseen
(31.40.77)
- TAA 404/1998 vp — Valto Koski /sd: Mää-
rärahan osoittamisesta Utin kuljetuslento-
laivueen tärkeimpien rakennushankkeiden
toteuttamiseen (27.01.74)

- TAA 405/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta puolustuslaitoksen asuntojen perusparannukseen (27.01.74)
- TAA 406/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Karjalan Prikaatin kasarmien korjaamiseen (27.01.74)
- TAA 407/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Jokelan eritasoliittymän rakentamiseksi valtatie 15:llä (31.24.21)
- TAA 408/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta maantien 416 (Jaala—Mäntyharju) rakentamiseen välillä Huhdasjärvi—Pärnämäki (31.24.21)
- TAA 409/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Koskenkylä—Kouvola-tieosuuden perusparantamiseen (31.24.77)
- TAA 410/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Pessankosken sillan ja tien rakentamiseen Kuusankoskella (31.24.21)
- TAA 411/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Kausalan ohikulkutien rakentamiseen valtatie 12:lla (31.24.77)
- TAA 412/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Kymnlinna—Kotkansaari-tieverkon rakentamiseen välillä Paimenportti—Merituulentie (31.24.77)
- TAA 413/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta maantien 416 (Jaala—Mäntyharju) tiesuunnitelman ja maalueiden sekä rakennussuunnitelman toteuttamiseen välillä Huhdasjärvi—Pärnämäki (31.24.87)
- TAA 414/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Kimolan ja Voikkaan sulkujen suunnitteluun sekä Pyhäjärven väylän rakentamiseen (31.30.77)
- TAA 415/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Kymijoki—Mäntyharju-kanavan kokonaisuohjelman laatimiseen sekä Kimolan—Kuusaanlammen sulkujen ja linjauksen rakentamiseen (31.30.77)
- TAA 416/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Vainikkalan ja Venäjän rajan välisen radan parantamiseen (31.40.21)
- TAA 417/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta radan perusparantamiseen välillä Lahti—Kouvola—Luumäki—Vainikkala (31.40.21)
- TAA 418/1998 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittamisesta Kouvola—Kotka/Hamina-rataverkon päällysrakenteen uusimiseen ja turvalaitteiden ja taseristeysten poistoon (31.40.21)
- TAA 419/1998 vp — Heikki Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Vaasan keskussairaalan III peruskorjausvaiheen rahoitukseen (33.32.31)
- TAA 420/1998 vp — Jari Koskinen /kok: Määrärahan osoittamisesta opiskelijoiden asumislisän muuttamiseksi ympärivuotiseksi (29.70.55)
- TAA 421/1998 vp — Jari Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta ulkoilureitien ja opastuspalveluiden kehittämiseen kansallispuistoissa ja valtion retkeilyalueilla (30.31.24)
- TAA 422/1998 vp — Jari Koskinen /kok: Määrärahan osoittamisesta Hauhontaustan tien peruskorjaukseen (31.24.21)

- TAA 423/1998 vp — Jari Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 2:n kehittämiseen välillä Forssa—Humppila (31.24.77)
- TAA 424/1998 vp — Johannes Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta ammatikorkeakoulujen tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan (29.20.25)
- TAA 425/1998 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 8:n parantamiseen Raisiossa (31.24.77)
- TAA 426/1998 vp — Risto Kuisma /rem ym.: Tuloverokertymän alentamisesta (11.01.01)
- TAA 427/1998 vp — Risto Kuisma /rem ym.: Polttoaineverokertymän alentamisesta (11.08.07)
- TAA 428/1998 vp — Risto Kuisma /rem ym.: Ajoneuvoverokertymän poistamisesta (11.10.07)
- TAA 429/1998 vp — Jorma Kukkonen /sd ym.: Luotsausmaksujen korotuksen poistamisesta (31.30.21)
- TAA 430/1998 vp — Mikko Kuoppa /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Pirkkalan lukion ja peruskoulun yläasteen korjaamiseen (29.40.34)
- TAA 431/1998 vp — Mikko Kuoppa /va-r: Määrärahan osoittamisesta Valkeakoski—Pälkäne-tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 432/1998 vp — Mikko Kuoppa /va-r: Määrärahan osoittamisesta Terälahti—Jäminkipohja-tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 433/1998 vp — Mikko Kuoppa /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Lempäälä—Vesilahti-tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 434/1998 vp — Mikko Kuoppa /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta kantatie 65:n rakentamiseen osuudella Ylöjärvi—Kyrönlahti (31.24.77)
- TAA 435/1998 vp — Mikko Kuoppa /va-r: Määrärahan osoittamisesta Ylöjärven terveysaseman saneeraukseen (33.32.31)
- TAA 436/1998 vp — Mikko Kuoppa /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta työmarkkinatuen korottamiseen (34.06.52)
- TAA 437/1998 vp — Mikko Kuoppa /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Valtion asuntorahastolle (35.30.60)
- TAA 438/1998 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittamisesta Suomen ja Venäjän yhteisen tullitarkastusaseman rakentamiseen Vaalimaan rajanylityspaikalle (28.40)
- TAA 439/1998 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittamisesta Suomen ja Venäjän yhteisen tullitarkastusaseman rakentamiseen Nuijamaan rajanylityspaikalle (28.40)
- TAA 440/1998 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n liikenneturvallisuuden parantamiseen välillä Lappeenranta—Imatra (31.24.77)
- TAA 441/1998 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n liikenneturvallisuuden parantamiseen välillä Koskenkylä—Kouvola (31.24.77)
- TAA 442/1998 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittamisesta Kuusan-

- kosken taajaman kautta kulkevan raskaan liikenteen ohjaamiseksi päätieverkolle (31.24.77)
- TAA 443/1998 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittamisesta Kimolan—Kuusaanlammen sulkujen ja linjauksen rakentamiseen (31.30.21)
  - TAA 444/1998 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittamisesta Kymijoen kanavoinnin jatkosuunnitteluun (31.30.21)
  - TAA 445/1998 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittamisesta oikoradan rakentamiseen Kouvolan kautta (31.40.77)
  - TAA 446/1998 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Ylä-Savon pientiestön parantamiseen (31.24.21)
  - TAA 447/1998 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Iisalmi—Oulu-rataosuuden sähköistämiseen (31.40.77)
  - TAA 448/1998 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
  - TAA 449/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta lääninvankilan rakennustöiden aloittamiseen Vantaalla (25.50.74)
  - TAA 450/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraisena rahoitusavustuksena Sipoon kunnalle (26.97.34)
  - TAA 451/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraisena rahoitusavustuksena Vihdin kunnalle (26.97.34)
  - TAA 452/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraisena rahoitusavustuksena Karkkilan kaupungille (26.97.34)
  - TAA 453/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraisena rahoitusavustuksena Järvenpään kaupungille (26.97.34)
  - TAA 454/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraisena rahoitusavustuksena Hyvinkään kaupungille (26.97.34)
  - TAA 455/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraisena rahoitusavustuksena Vantaan kaupungille (26.97.34)
  - TAA 456/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Karkkilan koulujen peruskunnostukseen (26.97.34)
  - TAA 457/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä (27.99.50)
  - TAA 458/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Helsingin yliopiston kurssikirjalainaston hankintoihin (29.10.21)
  - TAA 459/1998 vp — Jaakko Laakso /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Järvenpään lukion perustamiseen (29.40.34)
  - TAA 460/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta valtionosuuksina ja -avustuksina Vantaan kaupungin koulujen perustamishankkeille (29.40.34)
  - TAA 461/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Tiedekeskus Heurekan tukemiseen (29.88.54)

- TAA 462/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Uudellamaalla olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kunnossapitoon ja parantamiseen (29.91.50)
- TAA 463/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Karkkilan Tuorilan työväentalon peruskunnostuksen tukemiseen (29.91.50)
- TAA 464/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta valtionapuna Helsingin ja Espoon kaupungeille länsimetron suunnitteluun (31.60.34)
- TAA 465/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Lohjanjärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 466/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Espoon Pitkäjärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 467/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Hiidenveden kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 468/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta Uudenmaan järvien kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 469/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta lähiöiden peruskorjaustoimintaan Vantaan kaupungissa (35.30.60)
- TAA 470/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta korjausavustuksiin taloudellisissa vaikeuksissa oleville vuokrataloille Vantaan kaupungissa (35.30.60)
- TAA 471/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta valtion lainoittamaan asuntotuotantoon Keravan kaupungissa (35.30.60)
- TAA 472/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta valtion lainoittamaan asuntotuotantoon Hyvinkään kaupungissa (35.30.60)
- TAA 473/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta valtion lainoittamaan asuntotuotantoon Vantaan kaupungissa (35.30.60)
- TAA 474/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta valtion lainoittamaan asuntotuotantoon Espoon kaupungissa (35.30.60)
- TAA 475/1998 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittamisesta siviilipalvelusmiesten ylläpitomenoihin Uudenmaan ympäristökeskuksen tehtävissä (35.40.21)
- TAA 476/1998 vp — Timo Laaksonen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 2:n parantamiseen välillä Pori—Ulvila (31.24.77)
- TAA 477/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Eduskunnan lisätilojen suunnitteluun ehdotetun määrärahan poistamisesta (22.02.74)
- TAA 478/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta tekojäärädan kattamiseen Outokummussa (29.98.50)
- TAA 479/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Iломantsin jätevesipuhdistamon peruskorjaukseen (35.10.62)
- TAA 480/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Kiteen ja Kesälahden vesijohtoverkoston yhdistämiseen (30.51.77)

- TAA 481/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta tieyhteyden Onkamo—Niirala—valtakunnan raja parantamiseen (31.24.21)
- TAA 482/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Kitee—Koi-vikko (31.24.21)
- TAA 483/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Maljasalmen paikallisten peruskorjaukseen Outokummussa (31.24.21)
- TAA 484/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Ohvanan ja Lotokan—Kostamon paikallisteiden peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 485/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Kunnasniemen paikallisten peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 486/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Itkonsalon yksityistien rakentamiseen (31.25.50)
- TAA 487/1998 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Luotsausmaksujen korotuksesta luopumisesta (31.30.21)
- TAA 488/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta rataosuuden Niirala—Joensuu—Kontiomäki peruskorjaukseen (31.40.21)
- TAA 489/1998 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 490/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Suhmuran ala-asteen saneeraukseen ja laajennukseen Pyhäselässä (34.06.63)
- TAA 491/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Tohmajärven koulukeskuksen peruskorjaukseen (34.06.63)
- TAA 492/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Polvijärven koulukeskuksen peruskorjauksen aloittamiseen (34.06.63)
- TAA 493/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Pyhäselän yläasteen ja lukion perusparannushankkeen toteuttamiseen (34.06.63)
- TAA 494/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta työllisyysperusteisena valtionapuna peruskoulujen korjausinvestointeihin (34.06.63)
- TAA 495/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Ilomantsin Keskuskoulun peruskorjaukseen (34.06.63)
- TAA 496/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Palovaara—Luhtapohja-maantien peruskorjauksen loppuunsaattamiseen (34.06.77)
- TAA 497/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta piensatamatoimintaan (34.06.63)
- TAA 498/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Ilomantsin keskustamiljööön perusparannushankkeen rahoitukseen (34.06.77)
- TAA 499/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta jätevesihuoltohankkeen toteuttamiseen Tohmajärvellä (35.10.77)
- TAA 500/1998 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittamisesta Möhkön museoaluen investointeihin (35.99.61)

- TAA 501/1998 vp — Reijo Laitinen /sd: Määrärahan osoittamisesta Nuijasota-projektin loppuunsaattamiseen (29.90.52)
- TAA 502/1998 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Vammais-tutkimuskeskuksen toiminnan rahoittami- seen (29.10.21)
- TAA 503/1998 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 4:n (E75) rakentamiseksi moottoritieksi välillä Etu-Palokka—Kirri tiejaksolla Jyväskylä—Tikkakoski (31.24.77)
- TAA 504/1998 vp — Reijo Laitinen /sd: Määrärahan osoittamisesta sijoitusmenoi- hin työllisyyden turvaamiseksi (34.06.77)
- TAA 505/1998 vp — Kalevi Lamminen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta ilmai- luopiston perustamiseksi Poriin (29.60)
- TAA 506/1998 vp — Annika Lapintie /vas: Sosiaali- ja terveystalvelujen valtionosuuk- sien käytöstä lasten ja nuorten palveluihin (33.32.30)
- TAA 507/1998 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun yli- opistollisen keskussairaalan korvaavan ra- kennushankkeen aloittamiseen (33.32.31)
- TAA 508/1998 vp — Arto Lapiolahti /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Riihimäen keskusvankilan peruskorjaamiseen (25.50.74)
- TAA 509/1998 vp — Arto Lapiolahti /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta kantatien 54 parantamiseen välillä Tammela—Hollo- la (31.24.77)
- TAA 510/1998 vp — Arto Lapiolahti /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Pidä Saa- risto Siistinä ry:lle (35.99.65)
- TAA 511/1998 vp — Henrik Lax /r ym.: Määrärahan osoittamisesta yleisten oikeus- avustajien liittymiseksi Suomen Asianajaja- liiton jäseniksi (25.30)
- TAA 512/1998 vp — Henrik Lax /r ym.: Määrärahan osoittamisesta Baggön kalasa- taman rakentamiseen (30.41.46)
- TAA 513/1998 vp — Henrik Lax /r ym.: Määrärahan osoittamisesta pohjavesiselvi- tyksiin (30.51.22)
- TAA 514/1998 vp — Henrik Lax /r ym.: Määrärahan osoittamisesta vähemmistöme- dioiden tukemiseen (31.72.42)
- TAA 515/1998 vp — Henrik Lax /r ym.: Poikkeusolojen viestintäjärjestelyistä aiheu- tuviin menoihin ehdotetun määrärahan vä- hentämisestä (31.72.42)
- TAA 516/1998 vp — Johannes Leppänen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta pe- rustienpitoon (31.24.21)
- TAA 517/1998 vp — Pekka Leppänen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Keski-Suo- men keskussairaalan peruskorjaukseen ja laajentamiseen (33.32.31)
- TAA 518/1998 vp — Raimo Liikkanen /kesk: Määrärahan osoittamisesta liiken- neyhteyksien parantamiseen välillä Nuija- maa—Viipuri (31.24.77)
- TAA 519/1998 vp — Raimo Liikkanen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ahven- lammen tasoliittymän ja taseristeyksen ra- kentamiseen valtatie 6:lla Joutsenossa (31.24.21)
- TAA 520/1998 vp — Raimo Liikkanen /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 26:n parantamiseen välillä Hamina—Taa- vetti (31.24.77)

- TAA 521/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lahden kaupungille peruspalveluiden turvaamiseen (26.97.34)
- TAA 522/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittamisesta peruskoulutuksen tasapuoliseen turvaamiseen koko maassa (29.40.30)
- TAA 523/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittamisesta erityisopetuksen tuntimäärän turvaamiseen (29.40.21)
- TAA 524/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittamisesta oppisopimustoiminnan turvaamiseen (29.60.31)
- TAA 525/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittamisesta Koskimyllyn paikallistien no 14033 perusparannukseen Hollolassa (31.24.21)
- TAA 526/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Levannon—Hämeenkosken tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 527/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Käki­salmen sillan uusimiseen (31.24.21)
- TAA 528/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta val­tat­tie 4:n kehittämisen ja parannustöiden toteuttamiseen Sysmän ja hartolan kuntien alueella (31.24.77)
- TAA 529/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittamisesta terveydenhoidon turvaamiseen kuntatasolla (33.32.30)
- TAA 530/1998 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Päijänte­en ranta-alueiden rehevöitymistä ehkäisevien toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutumisen käynnistykseen (35.10.77)
- TAA 531/1998 vp — Reijo Lindroos /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 9:n parantamiseen välillä Orivesi—Jämsä (31.24.77)
- TAA 532/1998 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maakun­nan kehittämisrahaan (26.98.43)
- TAA 533/1998 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Ylä-Savon kuntien koulujen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 534/1998 vp — Eero Lämsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta eritasoliittymän rakentamiseksi Vehkatien risteykseen Kiuruvedellä (31.24.21)
- TAA 535/1998 vp — Eero Lämsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylien rakentamiseen Kiuruvedelle (31.24.21)
- TAA 536/1998 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Luikonlah­ti—Savolanpelto-maantien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 537/1998 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta puuteolli­suustuotteiden ulkomaanmarkkinointiin (32.30.47)
- TAA 538/1998 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maatalous­yrittäjien lomituspalveluihin (33.57.40)
- TAA 539/1998 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta viljelijöiden tukihenkilöverkoston toimintakuluihin (33.92.50)

- TAA 540/1998 vp — Eero Lämsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kiurujärven ja Kiurujoen kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 541/1998 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Ylä-Savon vesistöjen kunnostukseen (35.99.61)
- TAA 542/1998 vp — Håkan Malm /r ym.: Määrärahan osoittamisesta Merenkurkun matkustajaliikenteen tukemiseen (31.60.61)
- TAA 543/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta saamen opetuksen turvaamiseen (29.40.30)
- TAA 544/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Karungin koulukeskuksen perusparannukseen (29.40.34)
- TAA 545/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tutkimus- aseman rakentamiseksi Simoon (30.42.74)
- TAA 546/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Tornion- joen tulvasuojeluun (30.51.77)
- TAA 547/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Laivanie- men paikallistien 19520 kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Torniossa (31.24.21)
- TAA 548/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta sillan ra- kentamiseen Rovaniemen mlk:n Tapionky- lässä (31.24.21)
- TAA 549/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Simojoen pohjoispuoleisen maantien 9241 peruspa- rannukseen välillä Malini—Alaniemi (31.24.21)
- TAA 550/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Akujär- vi—Rajajooseppi-tien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 551/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 950 perusparannukseen välillä Hautajärvi— Niemelä (31.24.21)
- TAA 552/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 21:n (Kilpisjärvi—Norjan raja) perusparan- nukseen välillä tulli—Norjan raja (31.24.21)
- TAA 553/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallis- tien 19582 Palovaara—Susivaaran tienhaa- ra perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 554/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 970 perusparannukseen välillä Nuvvus—Ai- ligas (31.24.21)
- TAA 555/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallis- tien 19621 tiejärjestelyihin Ylitornion kk:n taajamassa (31.24.21)
- TAA 556/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 939 perusparantamiseen välillä Kolari— Kurtakko (31.24.21)
- TAA 557/1998 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Könölän paikallistien 19567 perusparannukseen ja päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 558/1998 vp — Hannes Manninen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Ke- min Ajoksen sataman väylän syvennystöi- hin (31.30.77)

- TAA 559/1998 vp — Hannes Manninen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta eläkeläisten ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamiseen (33.18.60)
- TAA 560/1998 vp — Markku Markkula /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta ammattikorkeakoulujen yhteistä tietoverkkoa varten pilottialueena Uusimaa (29.20.25)
- TAA 561/1998 vp — Rauha-Maria Mertjärvi /vihr ym.: Määrärahan osoittamisesta Tuusulanjärven kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 562/1998 vp — Lauri Metsämäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Baggön kaslataman rakentamiseen (30.41.46)
- TAA 563/1998 vp — Lauri Metsämäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta lohiportaiden rakentamiseksi Karjaanjoen vesistöön (30.41.77)
- TAA 564/1998 vp — Lauri Metsämäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Karjaan läntisen ohitustien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 565/1998 vp — Lauri Metsämäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta vesirakennustöihin Tammisaarella (35.10.77)
- TAA 566/1998 vp — Jukka Mikkola /sd: Määrärahan osoittamisesta merenkulun turvallisuutta lisäävän VTS-järjestelmän hankintaan (31.30.77)
- TAA 567/1998 vp — Jukka Mikkola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun ja Helsingin yliopistollisten keskussairaaloitten rakennushankkeisiin (33.32.31)
- TAA 568/1998 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pohjan Prikaatin siirtymisestä aiheutuneiden menettysten korvaamiseen Oulun kaupungille (27.99)
- TAA 569/1998 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta tiemäärärahoihin Oulun läänissä (31.24.21)
- TAA 570/1998 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta yksityistiemäärärahoihin (31.25.50)
- TAA 571/1998 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta Oulun Meripelastajat ry:n toiminnan tukemiseen (31.32.50)
- TAA 572/1998 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta uuden ydinvoimalan rakentamissuunnitteluun (32.60)
- TAA 573/1998 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen rintamalisän korottamiseen (33.21.52)
- TAA 574/1998 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta vähätuloisten sotiemme veteraanien taloudellisen aseman helpottamiseen (33.21.52)
- TAA 575/1998 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta lievävammaisten sotainvalidien asuntojen korjausmäärärahoihin (33.22.50)
- TAA 576/1998 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittamisesta päihtyneiden säilyttämiseen sosiaaliviranomaisten tiloissa (33.32)
- TAA 577/1998 vp — Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittamisesta Naarajärven varavankilan peruskorjaushankkeeseen (25.50.74)
- TAA 578/1998 vp — Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. Raa-

- mattutalon peruskorjaukseen Pieksämäellä (29.91.75)
- TAA 579/1998 vp — Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Haukivuori—Porsaskoski-tien 4474 peruskorjaamiseen (31.24.21)
  - TAA 580/1998 vp — Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittamisesta Pieksämäen tien ja Virtasalmen tien risteysalueen valaisemiseksi Virtasalmella (31.24.21)
  - TAA 581/1998 vp — Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittamisesta Virtasalmi—Lahnalhti-tieosuuden perusparannukseen (31.24.21)
  - TAA 582/1998 vp — Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittamisesta Haapakosken paikallistien 15291 parantamiseen Pieksämäellä (31.24.21)
  - TAA 583/1998 vp — Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta metsähakkeen ympäristötukeen lämpökeskusille ja kiinteistöille (32.60.40)
  - TAA 584/1998 vp — Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Kangasniemen terveystalouden rakennushankkeeseen (33.32.31)
  - TAA 585/1998 vp — Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Lintulan Pyhän Kolminaisuuden naisluostarin kirkon peruskorjaukseen (34.06.63)
  - TAA 586/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta ruukkien ja ruukkikulttuurin kehittämiseen (26.98.43)
  - TAA 587/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Uudenkylän aluevaraston asuinkerrostalon peruskorjaukseen (27.01.74)
  - TAA 588/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskuksen toiminnan tehostamiseen (30.01.23)
  - TAA 589/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Porvoonjoen kehittämiseen virkistys- ja kalastusjokena (30.51.22)
  - TAA 590/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Juornaankylän—Porvoon maantien perusparantamiseen (31.24.21)
  - TAA 591/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Uudenmaan tiepiirille paikallisteiden korjaamiseen (31.24.21)
  - TAA 592/1998 vp — Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Orimattila—Myrskylä-tien suunnitteluun (31.24.21)
  - TAA 593/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pukkilan—Monninkylän maantien perusparantamiseen (31.24.21)
  - TAA 594/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtatie 6:n perusparantamiseen (31.24.77)
  - TAA 595/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta maatalouden lomitukseen (33.57.40)
  - TAA 596/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Ruotsinpyhtään ruukinalueen kunnostamiseen työllisyystöinä (34.06.77)
  - TAA 597/1998 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittamisesta asuntojen perusparannuksiin Uudellamaalla (35.30.60)

- TAA 598/1998 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittamisesta Panssariprikaatin johtamiskoulutushalliin (27.01.74)
- TAA 599/1998 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittamisesta Hämeen Rykmentin koulutus- ja korjaamohallin rakentamiseen Lahdessa (27.01.74)
- TAA 600/1998 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Hämeen Rykmentin koulutushalliprojektin toisen rakentamisvaiheen toteuttamiseen (27.01.74)
- TAA 601/1998 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittamisesta maa-alueiden hankintaan ja Hälvälän ampuma-alueiden kehittämiseen (27.01.87)
- TAA 602/1998 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittamisesta naisten vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön (27.99.50)
- TAA 603/1998 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Lahti—Heinola-moottoriliikennetien muuttamiseen moottoritieksi (31.24.77)
- TAA 604/1998 vp — Mats Nyby /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta demokratiaa ja ihmisten yhdenvertaisuutta koskevan kampanjan käynnistämiseksi (29.91.50)
- TAA 605/1998 vp — Arja Ojala /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Lylyn viestivarikon akkuhuoltolan rakentamiseksi (27.01.74)
- TAA 606/1998 vp — Arja Ojala /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta eläkkeensaajilta perittävän ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamiseksi (33.18.60)
- TAA 607/1998 vp — Arja Ojala /sd: Määrärahan osoittamisesta Suomen Siirtolapuutarhaliiton neuvonta- ja koulutustoiminnan tukemiseksi (35.99.65)
- TAA 608/1998 vp — Reino Ojala /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien 2594 Suodenniemi—Sävi perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 609/1998 vp — Reino Ojala /sd: Määrärahan osoittamisesta Mauri—Heinijärvitien 2622 perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 610/1998 vp — Reino Ojala /sd: Määrärahan osoittamisesta ohituskaistan suunnittelemiseksi valtatie 11:lle (Tampere—Pori) ns. Murhisaaren mäkiin Nokialla (31.24.21)
- TAA 611/1998 vp — Reino Ojala /sd: Määrärahan osoittamisesta Liekoveden, Rautaveden, Kuloveden ja Saikkalanjoen veneittien kartoitukseen ja merkintään (31.30.77)
- TAA 612/1998 vp — Reino Ojala /sd: Määrärahan osoittamisesta lehdistötukeen (31.72.42)
- TAA 613/1998 vp — Kalevi Olin /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta koulujen home- ja kosteusvaurioiden poistamiseen (29.40.34)
- TAA 614/1998 vp — Kalevi Olin /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta yhdistys- ja seuratalojen peruskorjaukseen (29.91.50)
- TAA 615/1998 vp — Erkki Partanen /sd: Määrärahan osoittamisesta Eeronsalmen sillan ja avokanavan rakentamiseen (31.30.77)
- TAA 616/1998 vp — Erkki Partanen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kymijoen ja Mäntyharjun kanavahankkeiden suunnittelutyön käynnistämiseen (31.30.77)

- TAA 617/1998 vp — Erkki Partanen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta perusradanpitoon Tampereen—Jyväskylän rataosan kunnostamiseksi (31.40.21)
- TAA 618/1998 vp — Erkki Partanen /sd: Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän Matkakeskuksen maapohjan hankintaan (31.40.87)
- TAA 619/1998 vp — Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta kouluväkivallan ja koulukiusaamisen ennaltaehkäisyyn (29.07)
- TAA 620/1998 vp — Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta satovahinkojen korvaamiseen (30.12.44)
- TAA 621/1998 vp — Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta Joroisten alueen sorateiden kunnossapitoon (31.24.21)
- TAA 622/1998 vp — Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta 5-tien välin Joroinen—Varkaus peruskunnostamisen suunnitteluun (31.24.77)
- TAA 623/1998 vp — Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.22.59)
- TAA 624/1998 vp — Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta Helsingin NMKY:n valtakunnallisen avioliittotyön tukemiseen (33.92.50)
- TAA 625/1998 vp — Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta maaseudun asuntojen peruskorjaukseen (35.30.60)
- TAA 626/1998 vp — Tauno Pehkonen /skl: Määrärahan osoittamisesta sotaveteraanien asuntojen korjausavustuksiin (35.30.60)
- TAA 627/1998 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän—Haapamäen—Seinäjoen ja Jyväskylän—Haapajärven rataosien kunnostukseen (31.40.21)
- TAA 628/1998 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta osaamiskeskusohjelmien toteuttamiseen (26.98.43)
- TAA 629/1998 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta tasoristeysten poistamiseen Tampere—Pori/Rauma-rataosalla (31.40.21)
- TAA 630/1998 vp — Maija Perho /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen maatalousmuseon toiminnan aloittamiseen Loimaalla (30.14.40)
- TAA 631/1998 vp — Maija Perho /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta vapaaehtoistyötä tekeville järjestöille Raha-automaattiyhdistyksen tuotoista (33.92.50)
- TAA 632/1998 vp — Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittamisesta lapsiasiainvaltuutetun viran perustamiseen (33.01.21)
- TAA 633/1998 vp — Margareta Pietikäinen /r: Lastensuojelun kustannusten tasausjärjestelmän käyttöönottamisesta (33.32.30)
- TAA 634/1998 vp — Margareta Pietikäinen /r ym.: Määrärahan osoittamisesta Medi-Helin toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 635/1998 vp — Margareta Pietikäinen /r ym.: Opiskelija-asuntojen peruskorjaamisen ja uudisrakentamisen turvaamisesta (35.30.60)

- TAA 636/1998 vp — Markku Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Vihdin uimahallin peruskorjaukseen (29.98.50)
- TAA 637/1998 vp — Markku Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien 167 parantamiseen välillä Orimattila—Myrskylä (31.24.21)
- TAA 638/1998 vp — Markku Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta henkilöliikenteen ostopalveluihin henkilöliikenteen turvaamiseksi Karjaa—Hanko-radalla (31.60.61)
- TAA 639/1998 vp — Markku Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Vuokralaisten Keskusliiton valistus- ja neuvontatoimintaan (35.99.65)
- TAA 640/1998 vp — Tuija Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtion korvaukseksi erikoissairaanhoidollain mukaiseen tutkimustoimintaan (33.32.32)
- TAA 641/1998 vp — Tuija Pohjola /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta vanhustyöhön Raha-automaattiyhdistyksen tuotoista (33.92.50)
- TAA 642/1998 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Talousarvion yleisperustelujen muuttamisesta EU:n indeksointivaroilla toteutettavien hankkeiden rahoittamiseksi (26.98.61)
- TAA 643/1998 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta maakunnan liittojen EU-tehtävien hoitamiseen (26.97.31)
- TAA 644/1998 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Ylä-Savon kuntien rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 645/1998 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittamisesta Tuusniemen peruskoulun yläasteen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 646/1998 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittamisesta Rautavaaran kurssi- ja leirikeskukseen monitoimitilojen rakentamiseen (29.99.50)
- TAA 647/1998 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittamisesta kantatie 87:n parantamiseen välillä Rautavaara—Sonkajärvi (31.24.21)
- TAA 648/1998 vp — Veijo Puhjo /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Satakunnan vesihuoltojärjestelyihin (30.51.77)
- TAA 649/1998 vp — Veijo Puhjo /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Porin—Porin sataman rautatien sähköistämiseen (31.40.77)
- TAA 650/1998 vp — Veijo Puhjo /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta rataverkon perusparannukseen (31.40.21)
- TAA 651/1998 vp — Veijo Puhjo /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)
- TAA 652/1998 vp — Veijo Puhjo /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Porin—Haapamäen rautatien kunnostamiseen (31.40.21)
- TAA 653/1998 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 12573 Keihäskoski—Virttaa kevytparannukseen (31.24.21)
- TAA 654/1998 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Lastensuojelun suurten kustannusten tasausjärjestelmän käynnistämisestä (33.32.30)
- TAA 655/1998 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta vapaaehtoistyötä tekevien järjestöjen toimintaan (33.92.50)

- TAA 656/1998 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Pidä Saaristo Siistinä ry:n toiminnan tukemiseen (35.99.65)
- TAA 657/1998 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittamisesta tanssi- ja kuvataideoppilaitosten valtionavustuksiin (29.40.30)
- TAA 658/1998 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittamisesta energiapuun hyväksikäytön edistämiseen (30.31.44)
- TAA 659/1998 vp — Tuija Maaret Pykäläinen /vihr ym.: Pakolaisten vastaanottokustannuksiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (34.07.61)
- TAA 660/1998 vp — Tuija Maaret Pykäläinen /vihr ym.: Määrärahan osoittamisesta suunnittelijan viran perustamiseen romaniasiain neuvottelukuntaan (33.01.21)
- TAA 661/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Tulo- ja varallisuusveron tuoton lisäämisestä pääomatulojen ja yhteisöjen tuloveroprosentin noston johdosta (11.01.01)
- TAA 662/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta peruskoulujen peruskorjauksiin (29.40.34)
- TAA 663/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta neuvontatyön rahoittamiseen (30.15.40)
- TAA 664/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahojen osoittamisesta kuntien vesihuollon kehittämiseen (30.51.31)
- TAA 665/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta paikallistien Kortteinen—Losomäki korjaamiseen Pohjois-Savossa (31.24.21)
- TAA 666/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n ja kiertotien tasoliittymän rakennustöiden käynnistämiseen Varkaudessa (31.24.21)
- TAA 667/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Leppävirran tienristeyksestä Sorsakosken taajamaan (31.24.21)
- TAA 668/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Puurtilan kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä valtatie 23—Kopolanniementie (31.24.21)
- TAA 669/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Jäppilän kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Niittypurontie—Lintulantie (31.24.21)
- TAA 670/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n kunnostamiseen välillä Vehmasmäki—Hiltulanlahti (31.24.77)
- TAA 671/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n parantamiseen välillä Joroinen—Varkaus (31.24.77)
- TAA 672/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Vehmersalmen sillan rakentamiseen (31.24.77)
- TAA 673/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta lastenpsykiatrisen ja sydänkirurgian (33.32.30)
- TAA 674/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Ala-Nurmesjärvi—Harsukangas-tien parantamiseen työllisyysvaroin (34.06.77)

- TAA 675/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta sijoitusmenoihin työllisyyden turvaamiseksi (34.06.77)
- TAA 676/1998 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahojen osoittamisesta vesistöjen suojelun edistämiseen (35.10.62)
- TAA 677/1998 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maakunnan kehittämisrahan lisäämiseen (26.98.43)
- TAA 678/1998 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksia koskevan perustamisvaltuuden lisäämisestä (29.40.34)
- TAA 679/1998 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien 6650 (Myrkkö—Perälä) peruskorjaamiseen (31.24.21)
- TAA 680/1998 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Suupohjan radan kunnostustyön loppuunsaattamiseen (31.40.21)
- TAA 681/1998 vp — Jorma Rantanen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen ja Valkeakosken seudun vedenhankinnan (TAVASE) järjestämiseen (30.51.77)
- TAA 682/1998 vp — Maija Rask /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta saamelaiskäräjävaaalien toimittamiseen (25.70.21)
- TAA 683/1998 vp — Maija Rask /sd ym.: Raha-automaattiyhdistyksen jakamattoman tuoton kohdentamisesta (33.92.50)
- TAA 684/1998 vp — Vuokko Rehn /kesk: Määrärahan osoittamisesta pienyritysten vuosilomarahaan (33.57.42)
- TAA 685/1998 vp — Vuokko Rehn /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Porsaskosken tien kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 686/1998 vp — Vuokko Rehn /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta diabeetikoiden jalkojen hoitoon Etelä-Savon, Itä-Savon ja Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiriin sekä Kuopion yliopistollisen keskussairaalapiirin alueella (33.32.30)
- TAA 687/1998 vp — Vuokko Rehn /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 15132 (Taavelin tie) peruskorjaamiseen (31.24.21)
- TAA 688/1998 vp — Vuokko Rehn /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Väisälänsaaren tien peruskorjaamiseen Hirvensalmella (31.24.21)
- TAA 689/1998 vp — Juha Rehula /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 24:n Holma—Kalliola-tiehankkeen suunnittelun käynnistämiseen (31.24.77)
- TAA 690/1998 vp — Juha Rehula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Kutajoen paikallistien 14071 parantamiseen Hollolassa (31.24.21)
- TAA 691/1998 vp — Juha Rehula /kesk: Määrärahan osoittamisesta urheiluseuratoiminnan kehittämiseen ja toimintaedellytysten turvaamiseen (29.98.50)
- TAA 692/1998 vp — Juha Rehula /kesk: Määrärahan osoittamisesta puolustusvoimille reservin kertausharjoitusten järjestämiseen (27.10.21)
- TAA 693/1998 vp — Juha Rehula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Taulun eritasoliittymän rakentamiseen valtatie 24:lle Padasjoella (31.24.21)

- TAA 694/1998 vp — Eila Rimmi /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta oppisopimus-koulutukseen (29.60.31)
- TAA 695/1998 vp — Eila Rimmi /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta avustuksiin yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (33.92.50)
- TAA 696/1998 vp — Jukka Roos /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Korpoströmin luonto- ja opastuskeskuksen suunnitteluun ja rakentamiseen (35.20.74)
- TAA 697/1998 vp — Ola Rosendahl /r: Määrärahan osoittamisesta Loviisanjoen kunnostukseen (30.51.77)
- TAA 698/1998 vp — Ola Rosendahl /r ym.: Määrärahan osoittamisesta Hanko—Skogby-tieosuuden peruskorjaukseen (31.24.77)
- TAA 699/1998 vp — Ola Rosendahl /r ym.: Määrärahan osoittamisesta maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen (30.12.41)
- TAA 700/1998 vp — Ola Rosendahl /r: Kevyen liikenteen väylien rakentamisesta liikenneturvallisuuden lisäämiseksi (31.24)
- TAA 701/1998 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Kansanedustajien avustajille ehdotetun määrärahan vähentämisestä (22.01.21)
- TAA 702/1998 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Evankelisluterilaisen Kansanlähetyksen ylläpitämän Lähetyskoulun toiminnan kehittämiseen (29.69.50)
- TAA 703/1998 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta tielaitokselle liikenneturvallisuuden parantamiseksi eteläisessä Hämeessä (31.24.21)
- TAA 704/1998 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahojen osoittamisesta erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimukseen (33.32.32)
- TAA 705/1998 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittamisesta lastensuojelun tasausrahaston perustamiseksi (33.32.30)
- TAA 706/1998 vp — Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittamisesta Lahden diakoniasäätiön Löydä timantit -projektiin (33.92.50)
- TAA 707/1998 vp — Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittamisesta raiskauskriisikeskus Tukinaisen toimintaan (33.92.50)
- TAA 708/1998 vp — Aapo Saari /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 709/1998 vp — Aapo Saari /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta maatalouden kansalliseen tukeen (30.12.41)
- TAA 710/1998 vp — Aapo Saari /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden valtionavuksi (31.25.50)
- TAA 711/1998 vp — Aapo Saari /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Teknologian kehittämiskeskuksen tuotekehitysavustusten ja -lainojen suuntaamiseen pk-yrityksille osittain alueellisin perustein (32.20.40)
- TAA 712/1998 vp — Aapo Saari /kesk ym.: Eläkkeiden ns. taitetun indeksin poistamisesta (33.19)
- TAA 713/1998 vp — Aapo Saari /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta asuntorakentamisen tason varmistamiseen (35.30.60)

- TAA 714/1998 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Uudenmaan pohjavesiselvitysten tekemiseen (30.51.22)
- TAA 715/1998 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Karjaan kunta-alan opiston kunnallistekniikan rakentamiseen (30.51.31)
- TAA 716/1998 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 25:n perusparannukseen välillä Hanko—Skogby (31.24.77)
- TAA 717/1998 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittamisesta Pälkäneen kirkonkylän ala-asteen koulun peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 718/1998 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittamisesta Mäntän musiikkiopiston toiminnan tukemiseen (29.40.52)
- TAA 719/1998 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittamisesta Maurin—Heinjärven tien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 720/1998 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittamisesta Tampereen Kaupin sairaalan peruskorjaukseen (33.32.31)
- TAA 721/1998 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittamisesta Mouhijärven terveyskeskuksen rakentamiseen (33.32.31)
- TAA 722/1998 vp — Kimmo Sasi /kok ym.: Määrärahojen osoittamisesta yliopistosairaaloitten erityisvaltionosuuteen (33.32.32)
- TAA 723/1998 vp — Kimmo Sasi /kok: Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ostopalveluihin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (34.06.29)
- TAA 724/1998 vp — Outi Siimes /kok: Määrärahan osoittamisesta ilmavoimien lentotoiminnan turvaamiseen (27.10.21)
- TAA 725/1998 vp — Outi Siimes /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta Nopeat Itäradat-hankkeen rakennussuunnitteluun ja lunastuksiin oikorataosuudella Kerava—Lahti (31.40.77)
- TAA 726/1998 vp — Sakari Smeds /skl ym.: Eduskunnan lisätilojen suunnittelukustannuksiin ehdotetun määrärahan poistamisesta (22.02.74)
- TAA 727/1998 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta Siemenpuu-säätiölle (24.30.66)
- TAA 728/1998 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta kotimaisten puolustusvälineiden hankintaan (27.10.16)
- TAA 729/1998 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.60.31)
- TAA 730/1998 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta sisävesiliikenteen luotsausmaksujen korotusten vähentämiseen (31.30.21)
- TAA 731/1998 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta Suomenlahden kuormituksen vähentämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin (35.10.62)
- TAA 732/1998 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittamisesta asumisoikeus- ja opiskelija-asuntojen aravalainojen myöntämismisvaltuuksiin (35.30.60)
- TAA 733/1998 vp — Aino Suhola /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta indeksointivarojen kansalliseen vastinerahoitukseen (26.98.61)

- TAA 734/1998 vp — Säde Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta ammattikorkeakoulun tilojen hankkimiseksi Joensuun tie-depuistoon (29.40.34)
- TAA 735/1998 vp — Säde Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Karsikon yläasteen peruskorjauksen II vaiheeseen Joensuussa (29.40.34)
- TAA 736/1998 vp — Säde Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Marjalan ala-asteen koulun rakentamiseen (29.40.34)
- TAA 737/1998 vp — Säde Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Ilomantsin oppimiskeskuksen asuntolatilojen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 738/1998 vp — Säde Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Joensuun konservatorion peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 739/1998 vp — Säde Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittamisesta Outokummun kivi- ja tekniikkakeskuksen kone- ja laitehankintoihin (29.40.34)
- TAA 740/1998 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Posion jäähallin rakentamiseen (29.98.50)
- TAA 741/1998 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta jäähallin rakentamiseen Rovaniemelle (29.98.50)
- TAA 742/1998 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta taloudellisessa ahdingossa olevien luontaiselinkeinotilallisten toimeentulomahdollisuuksien turvaamiseen (30.12)
- TAA 743/1998 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Lapin vajaatuotosten metsien kunnostamiseen (30.31.44)
- TAA 744/1998 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta alempitasoisen tieverkoston kunnossapitoon (31.24.21)
- TAA 745/1998 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta valtionavuksi yksityisteiden kunnostamiseen ja ylläpitoon (31.25.50)
- TAA 746/1998 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Suomen kaivostoimintaprojektin käynnistämiseen (32.20.21)
- TAA 747/1998 vp — Hannu Takkula /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 748/1998 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittamisesta maatalousyrittäjien lomituspalvelujen järjestämiseen (33.57.40)
- TAA 749/1998 vp — Hannu Takkula /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta sijoittumiskokeilun käynnistämiseen Pohjois-Suomessa (34.06)
- TAA 750/1998 vp — Jukka Tarkka /nuors ym.: Määrärahan osoittamisesta Hanko—Skogby-tien rakentamiseen (31.24.77)
- TAA 751/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraisen valtionavun lisäämiseen Lapin kunnille (26.97.34)
- TAA 752/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Lapin kyläasiamiehen palkkaukseen (26.98.43)
- TAA 753/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Katajarran ala-asteen peruskorjaamiseen Rovaniemellä (29.40.34)

- TAA 754/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Muonion yläasteen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 755/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta opintorahan korottamiseen (29.70.55)
- TAA 756/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Velhooppera ry:n toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 757/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta liikuntasalin rakentamiseen Karigasniemen koululle Utsjoella (29.98.50)
- TAA 758/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamiseen (30.31.44)
- TAA 759/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Posion poroteurastamon rakentamiseen (30.41.43)
- TAA 760/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Perämeren kalantutkimusaseman rakentamiseen Simoon (30.42.74)
- TAA 761/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta lohiväylien rakentamiseen Taivalkosken ja Ossauskosken voimalaitosten yhteyteen Kemijoella (30.41.77)
- TAA 762/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Lintulan kalanviljelylaitoksen toiminnan tukemiseen Kittilässä (30.42.74)
- TAA 763/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta viemärin rakentamiseen välille Ylivojakkala—Kiviranta Torniossa (30.51.31)
- TAA 764/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Metsähallituksen laatiman maankäyttöä koskevan suunnitelman toteuttamiseen Muoniossa (30.33)
- TAA 765/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta liikenneturvallisuuden parantamiseen Muurolassa Rovaniemen maalaiskunnassa (31.24.21)
- TAA 766/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Toljajärven paikallistien 19592 korjaamiseksi Ranualla (31.24.21)
- TAA 767/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Ivalon ja Rajajoosepin välisen tien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 768/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Vaattojärven—Poikkijärven ja Venetin—Venejärven paikallisteiden peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 769/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Utsjoen ja Vetsikon välisen tien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 770/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Kolarin—Kurtakon—Ylläsjärven maantien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 771/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylien rakentamiseen valtatie 21:lle Pellossa (31.24.21)

- TAA 772/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Kaukosen sillan rakentamiseen Kittilässä (31.24.21)
- TAA 773/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi välille Tervolan kirkonkylä—Mattinen (31.24.21)
- TAA 774/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Laivanien paikallistielle Torniossa (31.24.21)
- TAA 775/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Vanttauskoskelle Rovaniemen maalaiskunnassa (31.24.21)
- TAA 776/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Vikajärvelle Rovaniemen maalaiskunnassa (31.24.21)
- TAA 777/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Pelkosenniemi—Arvospuoli—Kemijärvi-maantien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 778/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta Martin ja Tulppion välisen tien peruskorjaukseen Savukoskella (31.24.21)
- TAA 779/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Hautajärvi—Niemelä-tieosuuden peruskorjaukseen Sallassa (31.24.21)
- TAA 780/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta liikenneturvallisuuden parantamiseen Ylitornion kirkonkylässä (31.24.21)
- TAA 781/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Ivalo—Nellim-maantien korjauksen loppuunsaattamiseen (31.24.21)
- TAA 782/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Kemijärvi—Luusua—Pirttikoski—Vanttaus-maantien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 783/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Könkään ja Pokan välisen tieosuuden peruskorjaukseen Kittilässä (31.24.21)
- TAA 784/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta valtatie 21:n peruskorjaamiseen välillä Kaaresuvanto—Kilpisjärvi—Norjan raja (31.24.77)
- TAA 785/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta valtatie 4:n ja valtatie 5:n liikennejärjestelyihin Sodankylässä (31.24.77)
- TAA 786/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden valtionapuun (31.25.50)
- TAA 787/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Ajoksen väylän syventämiseen Kemissä (31.30.77)
- TAA 788/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Tornion Röyttän sataman meriväylän syventämiseen (31.30.77)
- TAA 789/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Sallan ja Kantalahden välisen radan rakentamiseen (31.40.77)
- TAA 790/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Enonteki-

- ön matkustajalentoliikenteen tukemiseen (31.52.41)
- TAA 791/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta henkilöliikenteen uudelleen aloittamiseen rataosuudella Kemi—Tornio—Haaparanta (31.60.61)
- TAA 792/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta valtion kaivosyhtiön perustamiseen (32.20.21)
- TAA 793/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 794/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Ranuan eläinpuiston kehittämiseen (32.30.45)
- TAA 795/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Pentikmäen opastus- ja palvelurakennuksen rakentamiseen Posiolle (32.50.21)
- TAA 796/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta työttömien peruspäivärahan korottamiseen (33.17.51)
- TAA 797/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtionhallinnolle (34.06.02)
- TAA 798/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta palkkaperusteiseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille (34.06.30)
- TAA 799/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Kemin työtuvan toiminnan laajentamiseen (34.06.30)
- TAA 800/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta työllisyysperusteisiin siirtomenoihin investointeihin (34.06.63)
- TAA 801/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r ym.: Määrärahan osoittamisesta sijoitusmenoihin työllisyyden turvaamiseksi (34.06.77)
- TAA 802/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta Ounasjoen moninaiskäytön edistämiseen (35.10.77)
- TAA 803/1998 vp — Esko-Juhani Tennilä /va-r: Määrärahan osoittamisesta kahden uuden opiskelijavuokratalon rakentamiseen Rovaniemellä (35.30.60)
- TAA 804/1998 vp — Raimo Tiilikainen /r ym.: Eri hallinnonalojen välisen yhteistyön edistämisestä Itämeren suojelussa (35.01)
- TAA 805/1998 vp — Martti Tiuri /kok ym.: Yrityshautomotoiminnan tukemisesta EU-tukialueiden ulkopuolella (32.30.45)
- TAA 806/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta Kotkan Kymminlinnan linnoituksen kunnostamiseen (29.91.50)
- TAA 807/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittamisesta Kotkan Varissaassa sijaitsevan Fort Elisabethin kunnostamiseen (29.91.50)
- TAA 808/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittamisesta valtatie 26:n liikenneturvallisuuden parantamiseen välillä Summa—Taavetti (31.24.21)
- TAA 809/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas: Luotsausmaksujen korottamisesta luopumisesta (31.30.21)

- TAA 810/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Väylämaksujen alentamisesta (31.30.21)
- TAA 811/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittamisesta suunnittelijan viran perustamiseksi romaniasiain neuvotelukuntaan (33.01.21)
- TAA 812/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta sotainvalidiinien asuntojen korjausten edellytyksenä olevan invalideittiprosentin alentamisesta aiheutuviin menoihin (33.22.50)
- TAA 813/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittamisesta sairaanhoitopiirien toiminnan turvaamiseksi (33.32.30)
- TAA 814/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittamisesta Kotkan Höyrypanimon kunnostamiseen (35.20.62)
- TAA 815/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta vuokra-asuntorakentamisen lisäämiseen entisen Kymen läänin alueella (35.30.60)
- TAA 816/1998 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittamisesta Suomenlahden suurten saarten kehittämiseen (35.99.22)
- TAA 817/1998 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittamisesta indeksointivarojen kansallisiksi vastinrahoiksi (26.98.61)
- TAA 818/1998 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 819/1998 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta Snellman-instituutin tutkimustoiminnan käynnistämiseen (29.88.53)
- TAA 820/1998 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Teknologian kehittämiskeskusten henkilöstömäärän lisäämisestä Itä-Suomessa (32.10.22)
- TAA 821/1998 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta kotihoidon tukeen (33.32.30)
- TAA 822/1998 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta syöpätutkimukseen istukkahoidon avulla (33.92.50)
- TAA 823/1998 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittamisesta Kuopion turveterveyslaitoksen perustamiseen (34.06.77)
- TAA 824/1998 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta länsimetron suunnitteluun (31.60.34)
- TAA 825/1998 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta aravalainojen lisäämiseksi Uudellamaalla (35.30.60)
- TAA 826/1998 vp — Helena Vartiainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta huumorikostorjuntaohjelman kokeilun laajentamiseen koko maahan (26.75.21)
- TAA 827/1998 vp — Helena Vartiainen /sd: Määrärahan osoittamisesta valtatie 8:n Laitilan eritasoliittymän suunnittelun aloittamiseen (31.24.77)
- TAA 828/1998 vp — Helena Vartiainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Uudenkaupungin väylän syventämiseen ja oikaisemiseen (31.30.77)
- TAA 829/1998 vp — Helena Vartiainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta merimiinon raivaukseen osallistuneiden Suomen kansalaisten eläkkeisiin (33.21.53)

- TAA 830/1998 vp — Helena Vartiainen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta vanhustenhuollon palvelujen perustamiskustannuksiin (33.32.31)
- TAA 831/1998 vp — Marjatta Vehkaoja /sd ym.: EU-puheenjohtajuutta varten ehdotetun määrärahan vähentämisestä (24.99.24)
- TAA 832/1998 vp — Marjatta Vehkaoja /sd ym.: EU:n osallistumista rakenne- ja aluekehitysohjelmiin sekä yhteisöaloitteita koskevien perustelujen muuttamisesta (26.98.61)
- TAA 833/1998 vp — Marjatta Vehkaoja /sd ym.: Määrärahojen osoittamisesta vesivarojen käyttöön ja hoitomäärärahoihin (30.51.22)
- TAA 834/1998 vp — Marjatta Vehkaoja /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Merenkurkun talviliikenteen turvaamiseen (31.60.61)
- TAA 835/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Hallinto-oikeuspalveluiden säilyttämisestä Joensuussa, Mikkelissä ja Jyväskylässä (25.10.23)
- TAA 836/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta maakunnan kehittämisrahan lisäämiseen (26.98.43)
- TAA 837/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta kansainvälisen optiikan tutkimusinstituutin perustamiseen Joensuuhun (29.10.21)
- TAA 838/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Joensuun Mediakeskuksen mediaopetuksen ja -tuotannon kehittämiseen (29.69)
- TAA 839/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Joensuun Tiedepuiston kehittämiseen (29.88.53)
- TAA 840/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Nurmes—Kontiomäki-rataosuuden perusparantamiseen (31.40.21)
- TAA 841/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta uusien innovaatioiden ja tutkimustulosten kaupallistamiseen Itä-Suomessa (32.50)
- TAA 842/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta biopolttoaineiden käytön edistämiseen (32.60.27)
- TAA 843/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta puun energiakäytön lisäämiseksi (32.60.40)
- TAA 844/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta naisyritysten lainoihin (32.70.42)
- TAA 845/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta yrittäjien sairauspäivärahaan (33.18.60)
- TAA 846/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pyhäselän Suhmuran ala-asteen perusparannukseen (34.06.63)
- TAA 847/1998 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittamisesta työllisyysperusteisiin investointeihin (34.06.63)
- TAA 848/1998 vp — Maija-Liisa Veteläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta taiteen perusopetukseen (29.40.30)
- TAA 849/1998 vp — Maija-Liisa Veteläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta naisjärjestöjen toiminnan tukemiseen (29.69.53)
- TAA 850/1998 vp — Maija-Liisa Veteläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta

- haja-asutusalueiden perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 851/1998 vp — Maija-Liisa Veteläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin (32.30.45)
  - TAA 852/1998 vp — Maija-Liisa Veteläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta naisryhtälälainojen määrän lisäämiseen (32.70.42)
  - TAA 853/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Vimpelin kirkonkylän ala-asteen peruskorjaamiseen (29.40.34)
  - TAA 854/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Alajärven ammatti-instituutin kasvihuoneiden peruskorjaamiseen (29.40.34)
  - TAA 855/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Pohjanmaan kansanmusiikkiyhdistys Spelit ry:n toiminnan tukemiseen (29.90.52)
  - TAA 856/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta 4H-toiminnan tukemiseen (30.15.45)
  - TAA 857/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.51.31)
  - TAA 858/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta vesistö- ja vesihuoltotöihin (30.51.77)
  - TAA 859/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 697 (Lehtimäki—Soini) perusparantamiseen (31.24.21)
  - TAA 860/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Seinäjoen Ämmälänkylään johtavan maantien kunnostamiseen (31.24.21)
  - TAA 861/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 17333 (Polkumäki—Pasto) kunnostamiseen Nurmossa (31.24.21)
  - TAA 862/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Nikkolan tien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ilmajoella (31.24.21)
  - TAA 863/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 7000 (Koskenkorva—Mölli) perusparantamiseen Ylistaron aseman ja Könnin välillä (31.24.21)
  - TAA 864/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 7034 peruskorjaamiseen välillä Karhunmäki—Simpisö (31.24.21)
  - TAA 865/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Itäkylä—Huopana-paikallistien peruskorjaamiseen Lapjävällä (31.24.21)
  - TAA 866/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta maantien 750 (Vimpeli—Veteli) peruskorjaamiseen (31.24.21)
  - TAA 867/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 17467 (Teppo—Isokoski) perusparantamiseen Nurmossa (31.24.21)
  - TAA 868/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 17541 (Kortekylä—Kuninkaanjoki) peruskorjaamiseen Alajävällä ja Soinissa (31.24.21)

- TAA 869/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 17479 (Varismäki—Kiikeri) peruskorjaamiseen Ilmajoella (31.24.21)
- TAA 870/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 17719 (Halla-aho—Koivumäki) ja paikallistien 17721 (Uusikylä—Koivumäki) peruskorjaamiseen Alajärvellä (31.24.21)
- TAA 871/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta paikallistien Hanhikoski—Malkamäki peruskorjaamiseen Ylistarossa (31.24.21)
- TAA 872/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Takaluoman paikallistien kunnostamiseen Kuortaneella (31.24.21)
- TAA 873/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta Pirin riippusillan rakentamiseen Alahärmässä (31.24.21)
- TAA 874/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittamisesta tien rakentamiseen välille Rengonkylä—Honkakylä Ilmajoella (31.24.21)
- TAA 875/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien vähimmäiseläketurvan kehittämiseen (33.21.52)
- TAA 876/1998 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.22.59)
- TAA 877/1998 vp — Janne Viitamies /sd: Määrärahan osoittamisesta Ristiinan koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 878/1998 vp — Janne Viitamies /sd: Määrärahan osoittamisesta Pieksämäen autourheilukeskus Paltasen huoltorakennuksen rakentamiseen (29.98.50)
- TAA 879/1998 vp — Janne Viitamies /sd: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 1319 korjaamiseen välillä Koirakivi—Pertunmaa (31.24.21)
- TAA 880/1998 vp — Janne Viitamies /sd: Määrärahan osoittamisesta Kangasniemen terveyskeskuksen peruskorjaukseen (33.32.31)
- TAA 881/1998 vp — Janne Viitamies /sd: Määrärahan osoittamisesta Mikkelin vanhustentalon rakentamiseen (33.32.31)
- TAA 882/1998 vp — Janne Viitamies /sd: Valtion asuntorahaston korkotukilainojen ja valtiontakausten määrän lisäämisestä (35.30.60)
- TAA 883/1998 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien tutkimiseen (30.04.25)
- TAA 884/1998 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta nuorisoyrittäjälainoihin (32.70.42)
- TAA 885/1998 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Helvetinjärven kansallispuiston opastuskeskuksen rakentamiseen (35.20.22)
- TAA 886/1998 vp — Marja-Leena Viljamaa /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 9:n rakentamiseen välillä Orivesi—Muurame (31.24.77)
- TAA 887/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta poliisin talousrikostutkinnan tehostamiseksi (26.75.21)

- TAA 888/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta koulujen homevaurioiden ja -haittojen poistamiseen (29.40.34)
- TAA 889/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta vastavalmistuneiden nuorten takuuharjoittelupaikkajärjestelmään (29.70)
- TAA 890/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittamisesta maaseudun kehittämisrahojen korottamiseksi Keski-Pohjanmaan maakunnan osalta (30.14.43)
- TAA 891/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta luonnontuotteiden varastointitukeen (30.15.46)
- TAA 892/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta nuorten metsien hoitoon ja metsien uudistamiseen (30.31)
- TAA 893/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta Savo-Karjalan tiepiirin perustienpidon määrärahojen korottamiseksi (31.24.21)
- TAA 894/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta valtatie 5:n ja Kuusamo—Salla-tien yhdyntien peruskorjaamiseksi ja päällystämiseksi välillä Karhujärvi—Hautajärvi (31.24.21)
- TAA 895/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta maantien 7056 peruskunnostamiseen ja päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 896/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta Sykäräisen ja Rahkosen välisen paikallistien peruskorjaamiseksi Ullavan ja Toholammin kunnissa (31.24.21)
- TAA 897/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kurejoen kylään tielle 7122 (31.24.21)
- TAA 898/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen osoitetun valtionavun korottamiseksi (31.25.50)
- TAA 899/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta perusradanpitoon (31.40.21)
- TAA 900/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Pohjanmaan rautatieverkon kehittämiseen (31.40.21)
- TAA 901/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta pienlentokenttien rakennus- ja perusparannushankkeisiin (31.52.41)
- TAA 902/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 903/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta avustuksiksi turkistarhaajille tarhojen suojaus- ja turvajärjestelyihin (30.14)
- TAA 904/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen matkailun tuotekehitys- ja markkinointihankkeeseen (32.50.40)
- TAA 905/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta kansaneläkkeiden budjettiperusteiseen korottamiseen (33.19.60)
- TAA 906/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta rintamaveteraa-

- nien kuntoutustoimintamäärärahojen budjettiperusteiseen korottamiseen (33.22.59)
- TAA 907/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta Suomen Luottotietorekistereiden Uhrien Tuki ry:n valtionavustukseen (33.92.50)
  - TAA 908/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittamisesta syrjäntävaltuutetun toimen perustamisesta aiheutuviin kustannuksiin (34.01)
  - TAA 909/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta työttömyyden torjumiseksi käynnistettäviin investointeihin (34.06.77)
  - TAA 910/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Työttömien työnhakijoiden määräaikaisten työnhakuhaastattelujen toistuvuudesta (34.06)
  - TAA 911/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta Patananjärven kunnostamiseen (35.10.77)
  - TAA 912/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta Alajärven kunnostamiseen (35.10.77)
  - TAA 913/1998 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittamisesta veteraanien asuntojen korjausavustuksiin (35.30.60)
  - TAA 914/1998 vp — Jorma Vokkolainen /vas ym.: Määrärahan osoittamisesta korkotukeen pk-yritysten investointeja varten (32.30.50)
  - TAA 915/1998 vp — Markku Vuorensola /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan maaseutuosaamiskeskuksen toiminnan turvaamiseksi maakunnallisena osaamiskeskuksena (26.98.43)
  - TAA 916/1998 vp — Markku Vuorensola /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta Lempäälän Sääksjärven koulukeskuksen jatkorakentamiseen (29.40.34)
  - TAA 917/1998 vp — Markku Vuorensola /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta paikallistien 3003 jatkeena olevan tien kunnossapitoon ja päällystämiseen välillä lentokentän tie—Hyrsingin koulu—Sorkkala Pirkkalassa (31.24.21)
  - TAA 918/1998 vp — Markku Vuorensola /kesk ym.: Määrärahan osoittamisesta eräiden Kangasalan ja Pälkäneen kuntien alueella sijaitsevien teiden perusparantamiseen ja kunnossapitoon (31.24.21)
  - TAA 919/1998 vp — Markku Vuorensola /kesk: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tielle 3003 Lempäälässä (31.24.21)
  - TAA 920/1998 vp — Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Pitkäkosen—Suur-Miehikkälän maantien osan 2 parantamiseen (31.24.21)
  - TAA 921/1998 vp — Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Muhniemen—Ummeljoen maantien 3543 parantamiseen Anjalankoskella (31.24.21)
  - TAA 922/1998 vp — Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie 26:n parantamiseen välillä Summa—Taavetti (31.24.21)
  - TAA 923/1998 vp — Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta Muurikkalan paikallistien 14745 parantamiseen (31.24.21)
  - TAA 924/1998 vp — Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie

- E18:n perusparantamiseen välillä Hamina—
Vaalimaa (31.24.77)
- TAA 925/1998 vp — Matti Vähänäkki /sd
ym.: Määrärahan osoittamisesta eteläisen
Rannikko-HELI-radon suunnitteluun
(31.40.77)
- TAA 926/1998 vp — Matti Väistö /kesk:
Määrärahan osoittamisesta maakunnan ke-
hittämisrahan lisäämiseen (26.98.43)
- TAA 927/1998 vp — Matti Väistö /kesk:
Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Karja-
lan puutekniikkakeskuksen rakentamiseen
(29.40.34)
- TAA 928/1998 vp — Matti Väistö /kesk:
Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Karja-
lan ammatillisen aikuiskoulutuskeskuksen
maaseutuelinkeinojen osaston puurakentei-
sen toimitilan rakentamiseen (29.69.52)
- TAA 929/1998 vp — Matti Väistö /kesk:
Määrärahan osoittamisesta polttopuun pien-
tuotannon ja -käytön edistämiseen
(32.60.27)
- TAA 930/1998 vp — Matti Väistö /kesk:
Määrärahan osoittamisesta kotimaisen ener-
gian käytön lisäämiseen (32.60.40)

- TAA 931/1998 vp — Matti Väistö /kesk:
Määrärahan osoittamisesta maatalousyrittä-
jien vuosiloman lisäämiseen (33.57.40)

Lausunnot

Eduskunnan työjärjestyksen 18 a §:n 3 momen-
tin mukaan kukin erikoisvaliokunta voi omasta
aloitteestaan antaa toimialaansa koskevan lau-
sunnan talousarvioesityksestä valtiovarainva-
liokunnalle kolmenkymmenen päivän kuluessa
siitä, kun esitys lähetettiin valtiovarainva-
liokuntaan.

Vuoden 1999 talousarvioesityksestä ovat
määräajassa lausunnon antaneet:

- ulkoasiainvaliokunta (UaVL 13/1998 vp)
- lakivaliokunta (LaVL 8/1998 vp)
- hallintovaliokunta (HaVL 13/1998 vp)
- puolustusvaliokunta (PuVL 3/1998 vp)
- sivistysvaliokunta (SiVL 4/1998 vp)
- maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVL
25/1998 vp)
- liikennevaliokunta (LiVL 25/1998 vp)
- sosiaali- ja terveystalouden valiokunta (StVL
9/1998 vp)
- työasiainvaliokunta (TyVL 9/1998 vp)
- ympäristövaliokunta (YmVL
14/1998 vp).

Valtiovarainvaliokunnan muilta valiokunnilta
saamat lausunnot on otettu tämän mietinnön liit-
teiksi.

YLEISPERUSTELUT

Valiokunnan ehdotuksen mukaan menoarvio päättyy 188 492 993 000 markkaan ja tuloarvio 188 493 760 000 markkaan, joten talousarvio on 767 000 markkaa ylijäämäinen. Menojen loppusumma on täten 1 381 920 000 markkaa hallituksen esitystä suurempi ja tulojen loppusumma 1 382 500 000 markkaa hallituksen esitystä suurempi.

Tulojen eroavuudet esityksen ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys mk	Valiokunta mk
Os. 11	152 239 000 000	153 559 000 000
Os. 12	29 261 010 000	29 323 510 000
Os. 13	3 418 984 000	3 418 984 000
Os. 15	2 192 266 000	2 192 266 000
Yhteensä	187 111 260 000	188 493 760 000

Menojen eroavuudet esityksen ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys mk	Valiokunta mk
Pl. 21	47 798 000	45 798 000
Pl. 22	344 503 000	329 503 000
Pl. 23	211 413 000	211 413 000
Pl. 24	3 541 664 000	3 535 964 000
Pl. 25	3 120 500 000	3 129 050 000
Pl. 26	6 199 368 000	6 237 815 000
Pl. 27	9 028 083 000	8 988 083 000
Pl. 28	28 054 900 000	28 062 700 000
Pl. 29	26 636 395 000	26 639 715 000
Pl. 30	12 016 279 000	12 021 629 000
Pl. 31	7 210 110 000	7 287 210 000
Pl. 32	4 519 268 000	4 535 918 000
Pl. 33	43 283 370 000	43 512 570 000
Pl. 34	10 955 820 000	11 539 023 000
Pl. 35	3 553 402 000	3 554 402 000
Pl. 36	28 388 200 000	28 862 200 000
Yhteensä	187 111 073 000	188 492 993 000

Korjausehdotukset. Sen jälkeen, kun hallitus on antanut eduskunnalle vuotta 1999 koskevan talousarvioesityksen, on siihen ilmennyt korjauks-

tarpeita.

Osa korjauksista on yksittäisten ministeriöiden valtiovarainministeriölle tekemiä, lähinnä teknisiä korjausehdotuksia, joiden suhteen valtiovarainministeriöllä ei ole ollut erityistä huomautettavaa ja jotka se täten on pyytänyt valiokuntaa ottamaan huomioon.

Eduskunta on hyväksynyt toisen lisätalousarvion vuodelle 1998, joka on aiheuttanut tarkistustarpeita myös vuoden 1999 talousarvioon.

Valtioneuvosto on 22.10.1998 tehnyt periaatepäätöksen hallituksen toimintaohjelmaksi talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999—2001. Myös tämän johdosta talousarviota on tarkistettu eräiltä osin.

Myös valtiovarainministeriön 19.11.1998 julkaisemien kokonaistaloudellisten ennusteiden ja oletusten muuttumisesta johtuen on eräitä sosiaali- ja terveystieteiden ja työministeriön momenttien määrärahoja tarkistettu.

Vanhojen metsien suojelun kompensointi. Talousarvioesityksen yleisperusteluissa (Y 29) on todettu, että Pohjois-Suomen vanhojen metsien suojelun haittojen kompensoimisessa jatketaan valtioneuvoston vuosiksi 1997—2006 päättämää rahoitusohjelmaa.

Sen mukaan rahoitukseen varataan näinä vuosina yhteensä 386,4 milj. markkaa, josta vuonna 1999 eri hallinnonaloilla yhteensä 50,8 milj. markkaa.

Valtiovarainvaliokunta katsoo, että vanhojen metsien suojelun kompensointiin tarkoitettujen varojen käytön tehostamiseksi tulee selvittää näiden rahastointi erilliseen rahastoon.

Indeksointivarojen kansallinen vastinrahoitus. Sisäasiainministeriö toimii Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahastovastuuministeriönä. Momentin 26.98.61 perustelujen selvitysosassa on maininta siitä, että määrärahaan sisältyvien indeksointivarojen vaatimasta kansallisesta osuudesta vastaavat täysimääräisesti muut

kuin valtio. Vastaava lausuma on myös työministeriön (Euroopan sosiaalirahaston vastuuministeriö) sekä maa- ja metsätalousministeriön (Euroopan maatalousrahaston vastuuministeriö) kohdalla. Indeksointivaroja on merkitty vuoden 1999 talousarvioon em. hallinnonalojen kohdalle yhteensä 125,3 milj. markkaa.

Saadun selvityksen perusteella valtiovarainvaliokunta katsoo, että mikäli kansallisena vastinrahoituksena ei voida käyttää valtion budjet-tirahoitusta, tämä vaikeuttaa ohjelmien toteuttamista. Vuosi 1999 on ohjelmien viimeinen toteutusvuosi, jolloin on tehtävä päätökset kaikista ohjelmissa toteutettavista hankkeista, vaikkakin maksatusaika on tämän jälkeen kaksi vuotta. Jo pelkästään aluekehitysrahaston osalta se, että valtion kansallista vastinrahoitusta ei voida käyttää, merkinnee, että arviolta 15 milj. markkaa EAKR-varoja jää käyttämättä. Käyttämättä jääneet EU-varat palautuvat unioniin.

Rakennerahasto-ohjelmat tehtiin vuoden 1995 rahassa tietäen, että rahoitustaulukoihin tullaan tekemään vuosittainen inflaatiotarkistus

eli että vuosittain saadaan käyttöön lisää varoja ns. indeksointivaroina. Käytännössä tämä koskee myös ohjelmiin sitoutuvaa kansallista julkista rahoitusta.

Myös niiden osalta on vuosittain tehtävä rahan arvon heikkenemistä vastaavat inflaatiokorjaukset. Tämä edellyttää, että vuosittain valtion talousarviossa osoitetaan indeksointivaroille tarvittava kansallinen vastinrahoitus, mikä ei sinänsä edellytä valtion menojen lisäystä.

Edellä todetun perusteella valtiovarainvaliokunta katsoo, että ohjelmien täysimääräinen toteuttaminen ja EU-rahoituksen käyttö edellyttävät valtion rahoituksen käyttömahdollisuutta indeksointirahoituksen kansallisena vastinrahana myös vuonna 1999.

Valiokunnan lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että valtion talousarvion määrärahoja käytetään tarvittaessa EU:n indeksointivarojen kansallisena vastinrahoituksena.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MENOT

Pääluokka 21

TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan presidentin kanslia

75. *Perusparannukset* (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 1998 toisesta lisätalousarviosta johtuen momentilta vähennetään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 2 000 000 mk. Lisäksi momentin perustelujen toisen kappaleen viimeinen virke poistetaan.

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että momentin perustelujen selvitysosassa mainittuun Marianka-

tu 1:n peruskorjaukseen on vuonna 1998 myönnetty 20 500 000 mk ja vuonna 1999 hankkeen rahoitustarve on 12 600 000 mk.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 15 300 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin kanslian hallinnassa olevan Mariankatu 1:n korttelin peruskorjaukseen sekä Presidentinlinnan, Mäntyniemen virka-asunnon ja Kultarannan huvilatilan tarpeellisiin peruskorjauksiin. (Poist.)

Pääluokka 22
EDUSKUNTA

01. Kansanedustajat

21. *Toimintamenot* (arviomääräraha)

Valiokunta toteaa, että ne kansanedustajat, joiden kotipaikka on etäämpänä Helsingistä, ovat monessa suhteessa huonommassa asemassa muihin edustajiin verrattuna.

Myös vaalipiireihin sijoitetut edustajien avustajat ovat eriarvoisessa asemassa verrattuna Eduskuntatalossa työskenteleviin esimerkiksi tilojen ja tietoliikenneyhteyksien suhteen.

02. Eduskunnan kanslia

74. *Eduskunnan lisätilat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 15 miljoonaa markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

Pääluokka 23
VALTIONEUVOSTO

27. Poliittisen toiminnan avustaminen

52. Kansalaisaktiivisuuden lisääminen Euroopan parlamentin Suomen edustajien vaaleissa sekä Euroopan unioniin liittyvän kansalaiskeskustelun kannustaminen

Valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä, että momentin perusteluissa mainittu rekisteröityjen yhdistysten kansalaistapahtuma Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella voi toteutua suunnitellusti.

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. (24.30 ja 40) Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Hallituksen periaatepäätöksen toteuttaminen. Valtiovarainvaliokunta viittaa vuoden 1998 talousarviosta antamassaan mietinnössä (VaVM 42/1997 vp) toteamaansa, että kehitysyhteistyömäärärahojen reaalista lisäyksestä huolimatta hallituksen vuonna 1996 tekemässä periaatepäätöksessä asetettua tavoitetta Suomen kehitysavun bruttokansantuoteosuuden nostamisesta 0,4 prosenttiin vuoteen 2000 mennessä ei nykyisellä lisäysvauhdilla saavutettane määräajassa. Talousarvioesityksen mukaan BKT-osuus on vuonna 1999 0,34 prosenttia. Pakolaiskustannusten budjetointitavasta, johon valiokunta niin ikään kiinnitti huomiota vuosi sitten antamassaan mietinnössä, johtuu, että em. prosenttiosuuttakin on pidettävä hyvin optimistisena arviona. Talousarvion laadintavaiheessa Suomessa on tullut tavaksi laskea kehitysyhteistyömenoiksi suurempi osuus pakolaismenoista kuin saman vuoden tulosta määriteltäessä. Säännönmukaisesti tämä aiheuttaa sen, että kehitysyhteistyömenojen todellinen BKT-osuus on alempi kuin talousarvioesityksessä ilmoitettu. Valiokunta toistaa myös aiemman lausumansa.

Valiokunnan lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että toteuttaessaan uutta pakolaisohjelmaa hallitus noudattaa OECD:n hyväksymiä julkisen kehitysavun raportointiohjeita pakolaisavun sisällyttämisessä kehitysyhteistyömäärärahoihin valtion talousarviossa.

Valtiovarainvaliokunta pitää merkittävänä kuluvana vuonna hyväksyttyä Suomen kehityskaupoliittista strategiaa ja katsoo, että myös käytännön kehitysyhteistyössä on toimittava tämän strategian mukaisesti. Kansalaisjärjestöjen

kehitysyhteistyövarojen kasvattaminen vuoden 1999 talousarviossa 20 miljoonalla markalla toteuttaa paitsi aiemman periaatepäätöksen, myös uuden kehityskaupoliittisen strategian linjauksia.

Kehitysyhteistyötä suunnataan kaikkein köyhimmän väestöosan elinolojen parantamiseen sekä tasa-arvon, demokration ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Näiden lisäksi valiokunta viimevuotiseen tapaan painottaa taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävästä kehityksestä varojen suuntaamisessa sekä valintoja, jotka parantavat tyttöjen ja naisten asemaa sekä edistävät naisten tasavertaisista osallistumisista yhteiskunnalliseen ja tuotannolliseen toimintaan.

Valiokunta toteaa, että monenkeskinen yhteistyö kasvaa vuoden 1999 talousarviossa vajalla 50 milj. markalla noin 550 milj. markkaan, mutta siitä 110 miljoonaa menee nyt ensimmäistä kertaa Suomen osuuteen Euroopan kehitysrahastosta.

YK:n ja kansainvälisten rahoituslaitosten kautta kanavoituva muu monenkeskinen yhteistyö laskee siten yli 50 milj. markalla.

Suuresti velkaantuneiden köyhien maiden velka. Ulkoasiainvaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa (UaVL 13/1998 vp) todennut, että onnistuneeseen kehitysyhteistyöpolitiikkaan kuuluu vähiten kehittyneiden maiden velkataakan keventäminen. Kehitysmaiden hallitsemattoman suuret velat ovat huomattava este kehittymiselle ja vähentävät myös ulkomaisen avun tehoa. Erityisesti köyhimmässä kehitysmaissa suuret ulkomaiset velat saattavat ratkaisevasti vaikeuttaa nälkäräjällä elävän väestön elinolosuhteiden kohentumista.

Norjan esimerkin mukaisesti myös Suomen olisi annettava tukensa ns. HIPC-maiden (Heavily Indebted Poor Countries) eli suuresti vel-

kaantuneiden köyhien maiden velkojen anteeksiannolle.

Valtiovarainvaliokunta katsoo, että velkojen anteeksiannon on perustuttava ehdollistamiselle ja edellä kehitysyhteistyön suuntaamisessa johtaviksi todetuille periaatteille. Ulkoasiainvaliokunta on lausunnossaan todennut, että Suomi on jo käynnistänyt anteeksiantoprosessin Nicaragualle (31 miljoonaa markkaa), Kamerunille (4,29 miljoonaa markkaa) ja Sambialle (45 miljoonaa markkaa) myönnettyjen luottojen osalta. Valiokunta katsoo, että ko. prosessi olisi käynnistettävä myös muiden HIPC-maiden osalta.

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että momentin perustelujen selvitysoosan kohdan 8: "Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, kehitysyhteistyön palvelukeskukselle (KEPA) ja kehitysyhteistyötiedotukselle" 3. kappaleen lopussa on ollut tarkoitus todeta nykyisen käytännön mukaisesti seuraavaa: "Valtionavustusta voidaan myöntää järjestöjen yhteenliittymille, kuten esimerkiksi säätiöille, avun kanavoimiseksi edelleen. Järjestöjen yhteenliittymät voivat omilla päätöksillään myöntää avustuksia erityisesti kehitysmaiden järjestöille ulkoasiainministeriön kanssa yhteisesti sovittavien periaatteiden ja menettelytapojen puitteissa".

Korkotuki. Valtiovarainvaliokunta on jo useina vuosina todennut, että korkotukiluottojen käyttö osana kehitysyhteistyötä on ongelmallinen tukimuoto. Vuoden 1999 talousarviossa korkotuki kääntyy 5 miljoonan markan lisäyksellä uudestaan kasvusuuntaan ja on lähellä 8 prosenttia varsinaisesta kehitysyhteistyöstä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan määrärahan vaihtelu johtuu siitä, että vuodelle 1998 oli käytettävissä edelliseltä vuodelta siirtyneitä varoja. Hallitus on jo aiemmin ilmoittanut tavoitteekseen tämän osuuden pudottamisen lähemmäs

OECD:n suosittamaa 4—6 prosenttia. Valiokunta tukee hallituksen tavoitetta lopettaa korkotuki OECD:n piirissä tehtävällä sopimuksella, pyrkimystä alentaa korkotuen osuutta kehitysyhteistyömäärärahoista ja hankkeiden rajamista pääosin ympäristöteknologian siirtoon ja sosiaalisektorille.

Konsulttiryitysten näköalat kehitysyhteistyössä. Saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että suomalaiset konsulttiryitykset ovat kohtuullisesti päässeet mukaan EU:n kehitysyhteistyöhankkeisiin.

Konsulttiryitykset ovat erityisesti kahdenvälisissä hankkeissa kiinnittäneet huomiota raskaaseen tarjouskilpailumekanismiin, kun pieni joukko yrityksiä kamppailee samoista, katteeltaan joskus vähäisistä hankkeista. Tarjouskustannukset nousevat huomattavan suuriksi suhteessa hankkeiden arvoon. Valtiovarainvaliokunta pitääkin tutkimisen arvoisena, olisiko yritysten välisellä yhteistoiminnalla kilpailun sijasta päästäväissä joissakin tapauksissa edullisempaan lopputulokseen.

Etenkin EU-hankkeissa suurimmaksi ongelmaksi tarjouskilpailuissa on osoittautunut riittävän kokoneiden asiantuntijoiden löytäminen. Suomalainen resurssipohja kasvaa lähinnä oman bilateraalisuuden kehitysyhteistyön kautta. Kansainvälisen kokemuksen puute asiantuntijoilla on tällä hetkellä tärkein kasvua rajoittava tekijä rahoituksen riittävyyden ohella.

Tähän saakka suomalaisten asiantuntijoiden rekrytointia ovat vaikeuttaneet myös ulkomailta työskentelevien sosiaaliturvan rajoitteet. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ongelmat tältä osin ovat poistumassa ennen muuta asumisperusteisen sosiaaliturvan soveltamisalaan tehdyillä muutoksilla.

Valiokunta katsoo myös, että Suomen ulkoasiainhallinto voisi tehdä enemmän suomalaisen asiantuntijuuden ja alan yrittäjyyden edistämiseksi Euroopan unionissa pyrittäessä mukaan EU:n kehitysyhteistyöhankkeisiin.

50. Yhteistyö Keski- ja Itä-Euroopan, Venäjän ja muiden IVY-maiden kanssa

66. *Yhteistyö Keski- ja Itä-Euroopan, Venäjän ja muiden IVY-maiden kanssa* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä, että lähialuestrategiassa otetaan esityksen lukuperusteissa todetulla tavalla huomioon pohjoista ulottuvuutta koskevan aloitteen tavoitteet. Momentin perustelujen selvitysosassa on todettu, että raja-alueyhteistyöhön sekä Tacis- ja Interreg-ohjelmien yhteensovittamiseen ja yhteisrahoittamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Valiokunta toteaa, että Suomen puolella Interreg-hankkeet rahoitetaan sekä ko. yhteisöaloitteen että kansallisilla varoilla. Venäjän puolella hankkeiden vastinrahoitus on kytketty Tacis-ohjelmaan ja Baltiassa Phare-ohjelmaan. Molemmat viimeksi mainitut ohjelmat ovat kansallisia ohjelmia, joista päätetään viime kädessä EU:ssa. Tästä syystä rajaseutujen valtakunnan mitassa pienet hankkeet ovat helposti pudonneet ohjelmista ja saadun selvityksen mukaan niiden rahoitus ei ole onnistunut toivotulla tavalla, vaikka ohjelmiin sisältyy erityinen raja-aluehankkeisiin tarkoitettu CBC-ohjelma (Cross Border Cooperation Programme). Valtiovarainvaliokunta katsoo, että viimeistään uudella rakennerahastokaudella eli vuodesta 2000 alkaen tulisi rahoitusjärjestelyjä tehostaa. Suomen kansallisen edun mukaista olisi, että tarjolla olevat rahoitusmahdollisuudet tukisivat toisiaan.

Valiokunta viittaa myös vuoden 1998 talousarviosta antamassaan mietinnössä esittämäänsä kantaan, että liian pienistä ja toisiinsa liittymättömistä yksittäishankkeista on päästävä strategisesti merkittävämpiin kokonaisuuksiin. Kah-

denkeskinen lähialueyhteistyö ja pienehköt hankkeet tulisi hoitaa kansallisesti ja alueellisesti, koska mm. Tacis-rahoituksen hakumenetellyt ovat osoittautuneet raskaiksi.

Vaikka lähialuerahat on budjetoitu ulkoasiainministeriön pääluokkaan, tulisi selvittää päätöksentekojärjestelmän muuttamista siten, että UM:n rooli rajoittuisi strategiaan ja painopisteiden asetantaan. Sektoriministeriöt aluehallintoihin voisivat vastata hankkeista käytännön tasolla samaan tapaan kuin ne vastaavat muistakin aluekehityshankkeista ja -varoista.

70. Vaalit

21. *Vaalimenot* (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentti poistetaan talousarviosta ja sille ehdotettu 1 200 000 markan määräraha siirretään momentille 25.70.21. Muutos johtuu 8.10.1998 voimaan tulleesta vaalilaista (714/1998).

Momentti poistetaan:

(Poist.)

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

66. *Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Valuuttakurssien muutoksista johtuen momentilta vähennetään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 4 500 000 mk.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 317 321 000 mk.
(2. ja 3. kappale kuten HE)

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (25.01, 25.45, osa ja 25.60) Ministeriö ja sen yhteydessä toimivat viranomaiset

21. *Oikeusministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999—2001 hallituksen hyväksymän toimintaohjelman mukaisesti momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 500 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 141 500 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

10. Tuomioistuinlaitos

23. *Muiden tuomioistuinten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perustelujen toisessa kappaleessa oleva "8 hallintoylituomarin virkaa" muutetaan muotoon "8 hallinto-oikeuden yli-tuomarin virkaa".

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Hallintotuomioistuinten uudelleenjärjestelyyn liittyen voidaan 1.11.1999 lukien perustaa 8 *hallinto-oikeuden ylituomarin* virkaa (2 A 31 ja 6 A 29) ja 131 *hallinto-oikeustuomarin* virkaa (7 A 29, 22 A 28, 18 A 27 ja 84 A 26), edellyttäen, että samasta ajankohdasta lukien läänioikeuksista lakkautetaan 11 läänioikeuden ylituomarin virkaa (1 A 31 ja 10 A 29) ja 110 läänioikeudentuomarin virkaa (8 A 28, 18 A 27 ja 84 A 26) sekä vesiylioikeudesta vesiylituomarin virka (A 31) ja 17 vesiylioikeudenneuvoksen virkaa (3 A 29 ja 14 A 28).

40. Syyttäjä- ja ulosottolaitos

21. *Syyttäjä- ja ulosottolaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999—2001 hallituksen hyväksymän toimintaohjelman mukaisesti momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 6 850 000 markkaa.

Lakivaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa (LaVL 9/1998 vp) todennut, että nykyään valtion rikosoikeudellinen järjestelmä rakentuu olennaisesti syyttäjien toiminnan varaan ja että syyttäjälaitoksen määrärahojen riittävydestä on huolehdittava. Se on katsonut, että voimavarojen riittävyden ja oikean kohdentamisen tärkeys ilmenee selkeästi esimerkiksi taloudellisen rikollisuuden ja harmaan talouden torjunnassa. Syyttäjien työmäärä ja tehtävien vaativuus on lisääntynyt. Lakivaliokunnan lausunnon mukaan talousarvioesitykseen sisältyy 20—30 apulais-syyttäjän palkkaaminen sekä määräraha nykyisten 12 määräaikaisen talousrikossyyttäjän tehtävien jatkamiseen. Lakivaliokunta on pitänyt talousarvioesityksen määrärahoja tältä osin riittämättöminä.

Valtiovarainvaliokunta korostaa momentin perusteluissakin todettua paikallisen syyttäjätöiminnan kehittämisen tarvetta. Syyttäjälaitoksen uudistetun organisaation toimivuutta on seurattava ja tuotava tarvittaessa eduskunnalle ehdotukset korjaaviksi toimenpiteiksi. Valiokunta katsoo myös, että syyttäjälaitoksen resurssien alueelliseen ja kielelliseen jakaumaan on jatkossa aiheellista kiinnittää lisääntyvää huomiota.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 568 350 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

50. Vankeinhoitolaitos

Päihdehuolto. Valtiovarainvaliokunta pitää myönteisenä, että vankeinhoitolaitokselle ollaan laatimassa erityistä päihdestrategi-aa.

Tässä on tarkoitus esittää ne päämäärät, toimintaperiaatteet ja tavoitteet, joilla torjutaan päihderikollisuutta, ehkäistään päihteiden käytöstä aiheutuvia haittoja ja tuetaan vankeja rikoksettomaan ja päihdeettömään elämäntapaan. Ohjeella selkiinnytetään myös vankeinhoitoa ja sen työntekijöiden roolia ehkäisevässä ja korjaavassa päihdetyössä ja osoitetaan tarvittavat toimenpiteet. Valtiovarainvaliokunnan mielestä on välttämätöntä, että päihdetyö tuodaan osaksi vankilan perustyötä, jonka toteuttamiseen varataan riittävät resurssit ja johon koko henkilökunta osallistuu. Päihteiden käytön saaminen hallintaan on usein ratkaiseva tekijä vangin menestymiselle muussa tavoitteellisessa toiminnassa ja paluulle normaaliin elämään.

Vankiloissa tapahtuvan huumetyön kannalta valiokunta pitää myös merkittävänä sitä, että raportointijärjestelmä on tältä osin saatu kuntoon. Jo lyhyellä tähtäyksellä on mahdollista päästä huumeettomiin pieniin yksiköihin. Valiokunta toistaa vuosi sitten talousarviomietinnössään esittämänsä vaatimuksen, että huume- ja rikollisliigojen johtaminen vankiloista käsin on kyettävä estämään, ja tavoitteena tulee olla kokonaan huumeettomat vankilat.

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta toteaa, että momentin määrärahalla rahoitetaan ensimmäistä kertaa myös vankien sairaanhoitomenot, joiden arvioidaan vuonna 1999 olevan 7 miljoonaa markkaa.

74. (25.50.74 ja 75) Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v)

Saadun selvityksen mukaan investointiohjelman ensimmäinen ja kiireisin hanke on Vantaan lääninvankilan rakentaminen. Rakentamiseen on jo myönnetty 21 miljoonaa markkaa, mutta vuoden 1999 talousarviosta hanke on poistettu.

Valtiovarainvaliokunta katsoo, että hankkeen toteuttamisen edellyttämät määrärahat, yhteensä vielä 110 miljoonaa markkaa, tulisi budjetoida vuosille 2000 ja 2001.

70. Vaalimenot

21. Vaalimenot (arviomääräraha)

Siirtona momentilta 24.70.21 momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 1 200 000 mk.

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perustelujen toista kappaletta muutetaan 8.10.1998 voimaan tulleen vaalilain mukaiseksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 139 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää vaalilain (714/1998), saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) ja menettelyistä neuvonantavissa kansanäänestyksissä annetun lain (571/1987) mukaisesti eduskuntavaaleista, presidentinvaalista, kunnallisvaaleista, europarlamenttivaaleista, saamelaiskäräjävaaleista ja neuvonantavista kansanäänestyksistä sekä niiden tulosten kokoamisesta ja tietojenkäsittelystä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

05. Lääninhallitukset

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin nettomäärärahaan lisätään 797 000 markkaa.

Vuoden 1998 toisesta lisätalousarviosta johdettujen momenttien nettomäärärahaan lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 392 000 mk. Lisäys aiheutuu siirrosta momentilta 26.75.21 oikeuslääkäritoimen järjestelyjen vuoksi Länsi-Suomen lääninhallituksessa.

Saadun selvityksen mukaan momentin selvitysosien toisessa kappaleessa on ollut tarkoitus todeta, että määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon vähennyksenä 2 562 000 markkaa 12 viran palkkausmenojen siirtona momentille 34.06.21.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 282 879 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

75. Poliisitoimi

Poliisin voimavarat. Hallintovaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa (HaVL 13/1998 vp) arvioinut, ettei talousarvioehdotuksessa olevilla toimintamäärärahoilla kyetä saavuttamaan kaikkia asetettuja tulostavoitteita eikä toimimaan kunnolla edes painopistealueilla. Valtiovarainvaliokunta toteaa tämän olevan tällä hetkellä tyypillistä useille hallinnonaloille; tavoitteet ja resurssit ovat erkanemassa toisistaan. Asiaan on valiokunnan mielestä syytä kiinnittää huomiota myös val-

tion henkilöstöpolitiikan näkökulmasta.

Resurssipula vaikuttaa olennaisesti myös henkilöstön jaksamiseen, johon valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös useiden muiden pääluokkien kohdalla.

Huumausainerikollisuus. Valtiovarainvaliokunta kiinnitti vuoden 1998 talousarviosta antamassaan mietinnössä (VaVM 42/1997 vp) huomiota siihen, että huumausaineiden saatavuus, kokeylu ja käyttö ovat lisääntyneet maassamme kuluvalle vuosikymmenellä. Valiokunta myös totesi, että "lisääntynyt huumeiden käyttö näkyy muun muassa rikollisuuden ja yleisen turvallisuuden kasvuna. Poliisin huumerikollisuuden torjunnalla on keskeinen merkitys tulevien vuosien turvallisuustyön onnistumisessa. Onnistunut huumerikostorjunta luo pohjaa turvallisuudelle yhteiskuntakehitykselle. Valiokunta korostaa tässä yhteydessä erityisesti lähipoliisitoiminnan merkitystä ja resurssien turvaamista." Valiokunta korosti myös ennaltaehkäisevän työn merkitystä, huumeongelmien tunnistamista riittävän ajoissa ja monipuolista palvelutarjontaa huumehoidossa. Samalla, kun valtiovarainvaliokunta toistaa aiemman kantansa, se painottaa eri tahojen saumattoman yhteistyön merkitystä huumeongelman torjunnassa.

Myös hallintovaliokunta on budjettilausunossaan käsitellyt huumausainerikollisuutta ja kiinnittänyt huomiota esimerkiksi nuorten lisääntyvään huumeiden käyttöön, huumerikosten tutkinnan keinoihin ja rangaistusjärjestelmien kehittämiseen.

Valtiovarainvaliokunta yhtyy tältä osin hallintovaliokunnan lausuntoon ja katsoo, että seuraamusjärjestelmällä ei tulisi antaa huumausainerikollisuutta vähättelevää viestiä.

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999—2001 hallituksen hyväksymän toimintaohjelman mukaisesti momentin nettomäärärahaan lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 7 650 000 markkaa.

Vuoden 1998 toisesta lisätalousarviosta johdettujen momentin nettomäärärahasta vähennetään siirtona momentille 26.05.21 valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 392 000 mk.

Edellä lukuperusteluissa todettuun viitaten momentin nettomäärärahaan lisätään 30 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 725 585 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

90. Rajavartiolaitos

70. *Ilma- ja vartioalusten hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perusteluja täydennetään.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Määrärahaa saa käyttää keskiraskaiden helikopterien valvontajärjestelmien ajanmukaistamisesta ja tarvittaessa indeksien ja valuuttakursien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin. *Sen johdosta, että vuoden 1998 talousarviossa myönnetyn enintään 47 000 000 mk varusteineen maksavien helikopterien tilausvaltuuden perusteella ei kaikilta osin ole ollut mahdollista tehdä sopimuksia, saa vuoden 1999 aikana tehdä sopimuksia sanotun valtuuden vielä sitomatta olevaa määrää vastaavasti.*

97. Avustukset kunnille

Kuntatalous. Hallintovaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa (HaVL 13/1998 vp) todennut, että varainhoitovuonna 1999 kuntien taloudellisen tilanteen ennakoidaan edelleen heikkenevän.

Valtion talousarvioesitys kiristää osaltaan kuntien taloutta, mikä johtuu ennen kaikkea veroperusteisiin kaavailuista muutoksista. Hallintovaliokunta on myös todennut, että kuntien rahoitusaseman heikentyessä kuntien väliset talouden erot kasvavat entisestään. Yhä useampi kunta joutuu rahoittamaan käyttömenojaan muun muassa velkarahalla ja kassavaroja ja muuta toimintapääomaa purkamalla.

Lausunnossa on viitattu myös tarpeeseen vakauttaa kuntien taloutta lainsäädäntömuutoksien.

Valtiovarainvaliokunnan saaman selvityksen mukaan valtion talousarvioesitys vuodelle 1999 kiristää kuntien taloutta noin miljardi markkaa. Kunnallisverotuksen vähennysten muutokset vähentävät kuntien verotuloja runsaat miljardi markkaa. Lisäksi kuntien valtionosuuksiin tehdään eräitä toiminnallisista syistä johtuvia muutoksia. Valiokunta katsoo, että budjettivuoden aikana on varauduttava esitettyä suuremman harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen käyttöön.

98. Alueiden kehittäminen

Budjetointikäytäntö. Valtiovarainvaliokunta on useassa eri yhteydessä kiinnittänyt huomiota EU-rahoituksen budjetointikäytäntöön.

Esimerkiksi vuoden 1998 talousarviosta antamassaan mietinnössä (VaVM 42/1997 vp) valiokunta totesi budjetointikäytännöstä seuraavaa: "Määrärahat ovat tämän käytännön myötä pirstoutuneet niin pieniksi kokonaisuuksiksi, että niistä ei saada hyötyä alueiden kehittämisessä.

Jotkut hankkeet ovat kansallisen osarahoituksen puuttuessa saattaneet jäädä jopa kokonaan toteutumatta ja EU-rahoja on tällaisissa tapauksissa saattanut jäädä käyttämättä. Riittävään joustoon budjetoinnissa olisi päästä-

vä kaikilla niillä hallinnonaloilla, joilla kansallista rahoitusosuutta EU-hankkeisiin tarvitaan. Valiokunta kiirehtii selvitystä, miten Euroopan unionin rakennerahastovaroihin liittyvän kansallisen rahoitusosuuden budjetointikäytäntö saadaan sellaiseksi, että eri määrärahojen käyttö tulee joustavammaksi." Valtiovarainvaliokunta toteaa, että tällaisia muutoksia budjetointikäytäntöön ei ole vielä kukaan tehnyt ja toistaa jälleen kantansa, että aluekehitysviranomaisten olisi voitava päättää nykyistä suurempien määrärahakokonaisuuksien kohdentamisesta.

Budjetointia jäykistää tarpeettomasti myös se hallintovaliokunnankin lausunnossaan toteama käytäntö, että EU-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus on merkitty sitovina varauksina eri hallinnonalojen momenttien päätössiin.

Tällöin kaikki muutokset kansallisissa rahoitusosuuksissa joudutaan tekemään lisätalousarviomenettelyä käyttäen.

Erityisesti viimeinen ohjelmavuosi edellyttäisi joustavuutta, jotta kaikki ohjelmiin budjetoitu rahoitus voitaisiin käyttää järkevästi.

Valtiovarainvaliokunta pitää välttämättömänä näiden budjetointiin tehtävien muutosten toteuttamista ennen seuraavan ohjelmakauden alkua.

43. *Maakunnan kehittämistä (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainvaliokunta viittaa hallintovaliokunnan talousarvioesityksestä antamaan lausuntoon ja kiinnittää huomiota maakunnan kehittämistä niukkuuteen suhteessa maakunnan liittojen uusiin haasteisiin, kuten osaamiskeskusohjelmien ja kaupunkipolitiikan kehittämiseen.

Määrärahasta on yli 70 prosenttia varattu EU:n kanssa osarahoitettavien ohjelmien 6, 2, 5 b ja 4 kansalliseksi rahoitusosuudeksi. Tavoiteohjelmien ja yhteisöaloitteiden lisäksi määrärahaa käytetään kokonaan kansallisesti rahoitettaviin aluekehitysohjelmiin.

61. *EU:n osallistuminen rakenne- ja aluekehitysohjelmiin sekä yhteisöaloitteisiin (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perustelujen 5. kappaleeksi lisätään seuraava teksti: "Määräraha on alueiden kehittämistä annetun lain (1135/1993) 6 §:n mukaista aluekehitysrähaa".

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—4. kappale kuten HE)

Määräraha on alueiden kehittämistä annetun lain (1135/1993) 6 §:n mukaista aluekehitysrähaa. (Uusi)

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

22. *Kiinteistövarallisuuden omistajuudesta ja hallinnoinnista aiheutuvat menot* (siirtomääräraha 2 v)

Julkisen talouden pienenevät tulot ja kasvavat menot ovat pakottaneet tarkastelemaan myös julkisen sektorin omistaman varallisuuden tuotavuutta ja tehokkuutta. Suuri osa julkisen sektorin kiinteistöistä on ollut erittäin heikkotuotosta; vuokrat eivät ole vastanneet kustannuksia.

Tilakustannukset muodostuvat ylläpitokustannuksista ja sitoutuneen pääoman kustannuksista. Puolustusvoimat maksaa käyttämistään kiinteistöistä tällä hetkellä ainoastaan käyttöalouteen liittyvän osuuden. Koska kiinteistö on pitkäaikainen tuotannontekijä ja omistaminen on koko kiinteistön elinkaaren kestävää toimintaa, valiokunta esittää harkittavaksi, pitäisikö tulevaisuudessa myös pääomakustannukset ottaa huomioon. Tämä edellyttäisi toimivan sisäisen vuokrajärjestelmän luomista puolustushallintoon.

74. *Uudisrakennukset ja perusparannukset* (siirtomääräraha 3 v)

Saadun selvityksen mukaan vuonna 1999 on painopisteenä puolustusvoimien rakennemuutoksen yhteydessä muodostettavien valmiusyhtymien toiminnan edellyttämä rakentaminen. Räjähävän materiaalin varastointi saatetaan puolustusministeriön räjähdysainepäätöksen mukaiseksi. Kiinteistökantaa pienennetään toiminnallisten vaatimusten mukaisesti. Valtiovarainvaliokunta korostaa tässä yhteydessä suunnitelmallisuuden merkitystä; yksiköitä ei tulisi siirtää pois juuri kunnostetuista tiloista paikkakunnille, joille täytyy rakentaa kokonaan uutta kiinteistökantaa, jotta siirrot olisivat mahdollisia.

Valtiovarainvaliokunta on esimerkiksi vuoden 1997 talousarviosta antamassaan mietinnössä (VaVM 46/1996 vp) todennut, että osa rakentamismäärärahojen säästöistä tulee maksettavaksi myöhemmin lisääntyvinä rakennusten korjaus- ja ylläpitokustannuksina. Valiokunta toteaa, että ajoissa suoritettavat vuosikorjaukset olisivat perusteltuja paitsi kokonaistaloudellisesti, myös työllisyyden hoidon näkökulmasta.

10. Puolustusvoimat

16. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainministeriö on korjauskirjeessään 30.11.1998 ehdottanut, että indeksi- ja valuuttakurssien muutoksista johtuen momentilta vähennetään 50 000 000 mk. Valiokunta katsoo, että näin syntyvästä säästöstä 10 000 000 markkaa on jäljempänä todetuilla perusteilla ohjattava momentin sisällä hankintoihin kotimaiselta puolustustarviketeollisuudelta ja on tehnyt momentin perusteluihin tätä tarkoittavan muutoksen. Momentilta vähennetään siten 40 000 000 markkaa.

Valtiovarainvaliokunta on ottanut kantaa huoltovarmuusnäkökohtiin, tuotekehitykseen ja puolustusvälineiteollisuuden teknologisen kilpailukykyyn turvaamiseen luvun 32.20 kohdalla. Valiokunta viittaa myös kuluvan vuoden varsinaisesta talousarviosta antamaansa mietintöön (VaVM 42/1997 vp) ja ensimmäisestä lisätalousarviosta antamaansa mietintöön (VaVM 4/1998 vp), joissa molemmissa se on katsonut, että puolustusvoimien hankinnoista keskeisesti riippuvan kotimaisen puolustusmateriaalia valmistavan teollisuuden toiminta edellyttää varmuutta jatkuvasta tilauskannasta.

Vuoteen 1998 verrattuna (ml. vuoden 1998 toinen lisätalousarvio) puolustusmateriaalimäärärahat alenevat ensi vuonna 1 470 000 000 markalla. Puolustusvoimille materiaalihankintoja varten myönnettyjen tilausvaltuuksien maksatuksia siirretään lähes 500 miljoonaa markkaa vuodelta 1999 vuoteen 2000. Maksatusten siirrot vähentävät omalta osaltaan puolustusvoimien maksusuorituksia kotimaiselle puolustustarviketeollisuudelle tulevana budjettivuonna, vaikkakaan ne eivät saadun selvit-tyksen mukaan estä tilausten tekemistä teollisuudelta vuoden aikana.

Eduskunta totesi vastauksessaan puolustuspo-liittiseen selontekoon, että kotimaisen puolus-tustarviketeollisuuden toiminnan turvaaminen on keskeinen osa Suomen itsenäisen puolustuk-sen taloudellista ja sotilaallista perustaa. Valio-kunnan mielestä näin rakennetaan uskottavuut-ta ja luottamusta myös kansainväliseen teolli-seen yhteistoimintaan ja kotimaisten hankinto-jen osuuden kasvattamiseen kilpailukykyisellä tavalla. Tämä edellyttäisi kuitenkin sitä, että puolustusvoimien kotimaiselta puolustustarviketeollisuudelta tekemien tilaus-ten tulisi olla riittävällä tasolla. Hallituksen ta-lousarvioesitys vuodelle 1999 ei sisällä tällaista rahoitustasoa.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että puolustus-teollisuutemme on ollut perinteisesti kotimark-kinateollisuutta. Toiminta on perustunut puo-lustusvoimien määrittämään ja mitoittamaan valmistukseen. Puolustustarvikealan vienti on ollut menneinä vuosina ainoastaan 50—100 miljoonaa markkaa vuosittain eli alle 0,1 prosenttia koko maan viennistä. Täl-laisessa tilanteessa omien puolustusvoimien hankinnat kotimaiselta puolustustarviketeolli-suudelta ovat aivan ratkaisevassa asemassa.

Valiokunta toteaa, että mikäli kotimainen puolustustarviketeollisuus ei saa tilauksia, me-netetään suomalaista korkeatasoista, vaikeasti korvattavaa alan osaamista. Samalla vaaranne-taan Suomen kansalliset intressit myös kansain-välisessä yhteistyössä, johon voidaan osallistua ainoastaan riittävän korkeatasoisella osaamisel-la. Mikäli tämä teollisuudenala ajetaan alas, on

sitä hyvin vaikea tulevaisuudessa luoda uudel-leen, vaikka halua siihen olisikin.

Valiokunta katsoo, että siirtyminen pienem-piin, teknisesti edistyneisiin ja liikkuviin ase-voimiin lisää tulevaisuudessa puolustusteolli-suuden merkitystä Suomen puolustusvalmiudel-le perinteisten huoltovarmuusnäkökohtien li-säksi.

Kotimaisen puolustusteollisuuden uskottavuus kansainvälisen teollisen yhteis-toiminnan osapuolena vaatii saumatonta yhteis-toimintaa alan teollisuuden ja viranomaisten vä-lillä eri hankkeissa.

Sen lisäksi, että omat tilaukset alan teollisuudelta on saatava riit-tävälle tasolle ja riittävän pitkäjänteisiksi, on panostettava puolustustarvikkeiden vientiin. Tämä vaatii riittävää tuotekehityspanosta, jota valiokunta on käsitellyt luvun 32.20 kohdalla.

Valiokunnan lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että puolustusma-teriaalimäärärahat mitoitetaan siten, että ne turvaavat kotimaisen puolustus-tarviketeollisuuden toimintaedellytykset.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 450 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää puolustusmateriaalin sekä puolustusvoimien muun kaluston, välineis-tön ja laitesuojien hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja hankintaan välittömästi liittyviin tutkimus- ja kehittämistoimintaan, järjestelmien testaukseen, käyttökoulutukseen ja hallintomenoihin.

Määrä-rahasta saa käyttää 3 420 000 000 mk aikaisem-min myönnettyistä tilausvaltuuksista ja niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä 30 000 000 mk puolustushaarojen ja aselajien uusinta- ja täydennyshankintoihin sekä ammuslaboratori-on tuotanto- ja ylläpitomenoihin. Määrärahaa saa käyttää enintään 20 henkilötyövuotta vas-taavan projektihenkilöstön palkkaamiseen.

(3.—4. kappale kuten HE)

21. *Puolustusvoimien toimintamenot* (siirto-määräraha 2 v)

Toimintamenojen taso. Puolustusvoimien toi-mintamenojen osalta vuosi 1999 on selvästi ku-

luvan vuosikymmenen kirein. Käänteellinen toimintamenoissa on valtioneuvoston keväällä 1997 eduskunnalle antaman selonteon mukaan tapahtumassa vuonna 2000, jolloin toimintamenojen osuus suhteessa puolustusmateriaalihankintoihin käytettäviin määrärahoihin kasvaa huomattavasti. Puolustusvaliokunta on omassa budjettilausunnossaan kiinnittänyt tähän huomiota.

Valiokunnan lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että selonteossa kaavailtu toimintamenojen lisäys tapahtuu vuonna 2000.

Kuten puolustusvaliokunnan lausunnossa niin ikään on kuvattu, alhainen toimintamenojen taso johtaa ensi vuonna muun muassa tinkimiseen varusmiesten maastoharjoituksista, reserviläiskoulutuksen romahtamiseen ja siihen, että koulutuksessa ei voida useimmissa tapauksissa käyttää myöskään joukon sotavarustukseen kuuluvia ajoneuvoja.

Puolustusvaliokunnan tavoitin valtiovarainvaliokunta on huolestunut myös henkilöstön asemasta puolustusvoimissa. Henkilöstöresurssit ovat riittämättömät pääluokkaperusteluissa asetettuihin tulostavoitteisiin nähden. Sekä sotilas- että siviilivirkoja joudutaan pitämään määrärahojen puuttuessa avoimina. Puolustusvoimien tehtävät ovat lisääntyneet, teknistyneet ja kansainvälistyneet, mikä tulisi ottaa huomioon henkilöstön määrässä ja koulutuksessa. Puolustushallinnon ammatti-

liitot ovat valiokunnan mielestä aiheellisesti esittäneet huolensa oman jäsenkuntansa jakamisesta ja motivaatiosta työpaikoilla. Erityisen ongelmallisia työpaikkoja tällä hetkellä ovat rakentuvat valmiusyhtymät. Vaikka näiden henkilöstö olisikin vielä motivoitunutta, valmiusyhtymiin ei ole osoitettu työntekijämäärää, joka vastaisi kasvanutta asevelvollisten määrää, materiaalia ja erilaisia tehtäviä.

Ilmavoimien toimintakyky. Valtiovarainvaliokunta on huolestunut ilmavoimien toimintakyvystä, joka on voimakkaasti alentunut vuonna 1998 tapahtuneen ohjaajapoistuman vuoksi. Saadun selvityksen mukaan ohjaajapoistuma näyttää jatkuvan myös ensi vuoden puolella. Valiokunta toteaa, että ilmavoimien valmiuden kannalta aivan olennaisimman, lentäjien, menettäminen pysäyttää valtioneuvoston keväällä 1997 eduskunnalle antamassa turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa hahmotellun kehityksen. Valmiutta ei voida säilyttää reservissä olevien lentäjien tuella. Valiokunta katsoo, että vain riittävä sijoitus ilmavoimien ohjaajiin loisi hyvän kalustollisen uskottavuuden rinnalla uskottavuutta henkilöstön kykyyn hoitaa itsenäinen puolustus turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon linjausten mukaisina.

Valiokunnan lausumaehdotus 5

Eduskunta edellyttää, että ilmavoimiin luodaan sitoumusjärjestelmä, joka takaa riittävän lentäjien määrän.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Valtiovarainministeriö

Valtioneuvosto on 22.10.1998 tehnyt periaatepäätöksen hallituksen toimintaohjelmaksi talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosittain. Tämän ohjelman mukaisesti ehdotetaan tässä mietinnössä useita lisäyksiä eri pääluokkiin. Valiokunta korostaa valtiovarainministeriön keskeistä asemaa toimintaohjelman toteuttamisessa. Valiokunta pitää tärkeänä, että tähänastisten hyvien kokemusten pohjalta sekä kotimaassa tapahtuvaa eri viranomaisten välistä yhteistyötä että kansainvälistä yhteistyötä asiassa edelleen kehitetään.

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999—2001 hallituksen hyväksymän toimintaohjelman mukaisesti momentille lisätään 1 milj. markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 131 000 000 mk.

03. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perusteluja täydennetään lisäämällä teknisen virheen johdosta pois jäänyt EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoitusta koskeva kappale.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoitusta varten.

07. Valtion maksamat eläkkeet ja korvaukset

07. Muut eläkemenot (arviomääräraha)

Lapuan patruunatehdasta yhtiötettäessä 1.1.1991 päätettiin sen palveluksesta suoraan uuden yhtiön (silloinen Patruunatehdas Lapua Oy) palvelukseen siirtyvien työntekijöiden eläketurva säilyttää valtion eläkelain mukaisella tasolla. Aiheutuvat lisäkustannukset maksaa Valtiokonttori.

Vuoden 1998 aikana Patria Lapua Oy:n liike-toiminta jakaantui siten, että pääosa siitä siirtyi perustetuille pohjoismaisille puolustusväline-yhtiöille ja yhtiöön jäi vain ketjuliiketoiminta, joka on tarkoitus tämänhetkisen suunnitelman mukaan liittää Patria-konsernin Engineering-liiketoimintaryhmään joko erillisenä yhtiönä tai tulosityksikkönä.

Käsiteltävänä olevassa esityksessä momentille on ehdotettu 2 360 000 markkaa em. Lapuan eläkemenoja varten. Perusteluissa on huomioitu Patria Lapua Oy:stä pohjoismaiseen konserniin siirtyneiden henkilöiden eläkkeet, mutta yhtiön palvelukseen jääneiden ja myöhemmin toiseen yhtiöön siirtyvien eläkkeitä perustelut eivät valiokunnan mielestä turvaa riittävästi. Kun kyseessä on saman yhtiön lähes samanaikaiset järjestelyt, myös viimeksi mainitun ryhmän eläkkeet tulisi turvata samalla tavalla kuin pohjoismaiseen konserniin siirtyneidenkin. Kyseessä on kaikilta osin aikaisemman tilanteen säilyttäminen. Valiokunta ehdottaa tehtäväksi perusteluihin tätä tarkoittava muutos. Ehdotettu tarkennus ei tuo uusia henkilöitä eläkekorvauksen piiriin eikä lisää aikaisemmin ehdotettua määrärahaa. Jotta samalla ei kuitenkaan tehtäisi mahdolliseksi kaikkia tulevia jatkosiirtoja, jolloin yhtiö olisi paremmassa asemassa kuin ennen 1.1.1994 yhtiötetyt laitokset, joiden osalta järjestelmä on

kiinni, valiokunta ehdottaa, että järjestely ehdotetaan rajattavaksi koskemaan vuonna 1999 siirrettävää henkilöstöä.

Valiokunta toteaa, että hallitus antoi 13.11.1998 eduskunnalle esityksen laiksi eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 258/1998 vp). Lailla toteutetaan Suomen osalta Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta sekä yhteisöjen virkamiehiin tilapäisesti sovellettavien erityisten toimenpiteiden laatimisesta annettu neuvoston asetus N:o 259/68.

Valiokunta ehdottaa, että momentin perustelujen loppuun lisätään edellä tarkoitettusta johutuva täydennys.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Määrärahaa saa käyttää korvausten maksamiseen Kuntien eläkevakuutukselle eri lakien nojalla valtion toimintojen kunnallistamisen yhteydessä suoritetuista eläkejärjestelyistä ja Eläkekassa Maalle siitä eläkemenojen lisäyksestä, mikä aiheutuu asutustehtävissä palvelun ajan huomioon ottamisesta eläkekassan myöntämässä eläkkeessä. Edelleen määrärahaa saa käyttää korvausten maksamiseen Nokia Telecommunications Oy:lle, Vapo Oy:lle, Vammass Oy:lle ja Lapua Oy:lle siitä valtion eläkelain tasoisen eläketurvan säilyttämisestä syntyvästä lisärasituksesta, joka näille yhtiöille aiheutuu 31.8.1976 Televan, 31.12.1983 Valtion polttoainekeskuksen, 31.12.1990 Vammaskosken tehtaan ja Lapuan patruunatehtaan palveluksessa olleen henkilöstön siirrosta näiden yhtiöiden palvelukseen. Korvausta maksetaan myös yrityskauppojen tai vastaavien yritysten omistuspohjan uudelleenjärjestelyjen yhteydessä tai konsernin sisällä yhtiöstä toiseen vanhana työntekijänä ennen 1.1.1994 siirretyn henkilön työnantajalle, sekä perustettaville pohjoismaisille puolustusvälineiden tuotantoyhteisöille, tai muulle Patruunatehdas Lapuan toimintaa jatkavalle yhtiölle, joiden palvelukseen em. La-

puan patruunatehtaan palveluksessa olleet henkilöt on vuonna 1999 siirretty.

Valtiokonttori saa sopia vakuutusmatemaattisin perustein lasketusta eläkevastuiden kertosuoritukselta. *Lisäksi määrärahaa saa käyttää eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä suoritettuihin eläkeoikeuden pääoma-arvon siirtoihin valtion eläkejärjestelmästä asiaa koskevan lain mukaisesti.*

18. Verohallinto

Valiokunta toteaa, että kuluvana vuonna ja muutaman viime vuoden aikana on hyväksytty useita verovelvollisten asemaan vaikuttavia muutoksia. Verovelvollisten oikeusturva edellyttää, että uudistusten oikeaan ja yhdenmukaiseen soveltamiseen kiinnitetään huomiota erityisesti verohallinnon henkilöstön koulutuksessa ja ohjauksessa.

39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentille ehdotetaan lisättäväksi 5 000 000 markkaa.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että lisäys aiheutuu tasoitusmaksun perusteena olevien valtion tulojen määrän lisääntymisestä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 839 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

40. Tullilaitos

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999—2001 hallituksen hyväksymän toimintaohjelman mukaisesti momentille lisätään 1 800 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 528 500 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

82. Korvaukset rahastoille ja rahoituslaitoksille

61. Korvaus valtion vakuusrahastolle lainojen ja takausten hoitomenoihin (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta kiirehtii pankkitukimomentin käyttöön liittyvien selvitysten valmistumista.

84. Kansainväliset rahoitusosuudet

Kansainvälisessä yhteisössä on viime aikoina jouduttu eräissä tapauksissa puuttumaan akuut-

teihin kansainvälisiin kriiseihin. Viimeksi valiokunta on ottanut asiaan kantaa hallituksen esitystä 260/1998 vp koskevassa mietinnössään (VaVM 53/1998 vp), jossa käsiteltiin Brasilian tukipakettia. Valiokunta korosti varovaisuusperiaatteen mukaisesti, että esityksen mukaisen omavelkaisen takauksen antaminen merkitsi reaalisena riskin ottamista.

Valiokunnan mielestä kansainvälisten rahoituslaitosten toiminnassa tulee lähteä siitä, että tukitoimien kohteiksi tulevien valtioiden tulee itse toimia kriisitilanteessa aktiivisesti aloitteentekijänä.

Kansainvälisten rahoituslaitosten tulee asettaa sellaiset sitovat tuen ehdot, että ne tehokkaasti edistävät talouden määrätietoista kestävää tervehdyttämistä ja että niissä riittävästi otetaan huomioon kestävä sosiaalinen ja ekologinen kehitys.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Yleistä. Opetusministeriön hallinnonalalla mm. aloitetaan uudistetun koulutusta koskevan lainsäädännön toimivuuden seuranta tavoitteena koulutuksen, henkisen kulttuurin ja fyysisen kulttuurin peruspalvelujen turvaaminen sekä koulutuksen perusturvan takaaminen. Painopisteenä on myös työllisyyden edistäminen, koulutuksen ja työelämän yhteistyön kehittäminen sekä elinikäisen oppimisen kansallisen strategian toimeenpano. Tietoyhteiskuntaa kehitetään koko hallinnonalalla. Erityisesti edistetään tietoteollisuuden koulutus- ja tutkimusohjelmia sekä kulttuuriteollisuutta. Valiokunta pitää oikeina näitä opetusministeriön hallinnonalan painopisteitä.

Ongelmallisena hallinnonalan talousarvioehdotuksessa valiokunta pitää ennen kaikkea aikuiskoulutusmäärärahojen supistamista ja viittaa tämän mietinnön luvun 29.69 perusteluissa lausuttuun.

Valiokunta on useana vuonna kiinnittänyt huomiota perusopetuksen rahoitustilanteeseen ja erityisesti valtionosuuden perusteena olevien yksikköhintojen jälkeenjääneisyyteen. Valiokunta viittaa tältä osin myöhemmin tässä mietinnössä luvun 29.40 perusteluissa lausuttuun.

Arviointi. Vuoden 1999 alusta voimaan tulevien koulutusta koskevien lakien yhtenä perusajatuk-
sena on, että opetuksen laatua voidaan turvata arvioinnilla. Valiokunta toteaa, että arviointi tulee olemaan lakien tavoitteiden saavuttamisen olennainen väline. Sen vuoksi valiokunta pitää välttämättömänä, että arviointitoimintaan panostetaan riittävästi sekä henkisiä että aineellisia voimavaroja.

Vammaisten koulutus. Valiokunta on käsitellyt talousarvioehdotuksen yhteydessä vammaisten oppisopimuskoulutusta ja autististen henkilöiden koulutusta. Autististen henkilöiden opetus-

ta ja kuntoutusta elämänkaaren eri vaiheissa tutkitaan nykyisin eri lähtökohdista kuin esimerkiksi vielä 10 vuotta sitten. Neurologinen tietämys on muuttanut ratkaisevasti käsitystä siitä, miten autistisia henkilöitä pitää kuntouttaa ja kouluttaa. Tässä myös esiopetus on avainasemassa. Valiokunta pitää tärkeänä, että pikaisesti kartoitetaan autististen henkilöiden koulutus-
tarpeita esiopetuksesta aikuisikään, jotta voidaan parantaa heidän koulutuksellista asemaansa.

Vammaisten oppisopimuskoulutuksen osalta valiokunta viittaa jäljempänä momentin 29.60.31 perusteluissa todettuun.

07. Opetushallitus

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella päätösosana ehdotetut lukuperustelut poistetaan. Tarkoituksena on ollut, että lukuperustelut ovat selvitysosaa.

Ortodoksisen uskonnonopetuksen kehittäminen. Valiokunta pitää tärkeänä, että tietoyhteiskuntahankkeen yhteydessä huomioidaan ortodoksisen uskonnonopetuksen kehittämistarpeet ja siihen varataan riittävät määrärahat.

Luvun perustelut muuttuvat seuraavasti:

(Poist.)

08. Kansainvälinen yhteistyö**50. Eräät avustukset**

Suomen ulkomailla toimivien kulttuuri- ja tiedeinstituuttien merkitys Suomen tieteen, taiteen ja koulutuksen yhteyksien ylläpidossa ja edistämisessä on merkittävä. Instituutit toimivat osaltaan kansalaisyhteiskun-

nan edistäjinä sekä julkisen ja yksityisen sektorin välisinä sillanrakentajina. Instituuttien henkilöstö koostuu kielitaitoisista, kulttuuri-, tiede- ja koulutusalan ammattiosajista. Valiokunnan mielestä instituuttien tekemä työ edistää merkittävästi Suomen tunnetuksi tekemistä maailmalla. Suomen ulkomailla toimivien instituuttien rahoittamiseen on talousarvioehdotuksessa osoitettu 16,6 miljoonan markan määräraha.

Ottaen huomioon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset, muun muassa EU-maissa sijaitsevien instituuttien toiminnan laajenemisen, ja sen, että viime vuosina on perustettu useita uusia kulttuuri-instituutteja, määräraha ei ole riittävä. Edellä todetun johdosta valiokunta ehdottaa momentille lisäyksenä 1 miljoonaa markkaa käytettäväksi kulttuuri-instituuttien avustuksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 29 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelmasa yksilöidyistä käyttötarkoituksista aiheutuvien avustusten maksamiseen.

Käyttösuunnitelma:	mk
Kulttuuri-instituutit	17 600 000
Kansainväliseen levitykseen tarkoitettujen julkaisujen tukeminen	1 500 000
Eräiden ulkomaanyhdistysten toiminta	10 400 000
<hr/> Yhteensä	<hr/> 29 500 000

10. (29.10 ja 11) Yliopisto-opetus ja -tutkimus

Yliopistokoulutuksen ja tutkimuksen kehittäminen. Yliopistojen tutkimusrahoitusta on voitu lisätä 73 miljoonalla markalla valtioneuvoston hyväksymän tutkimusrahoituksen lisäysohjelman mukaisesti. Yliopistojen rakenteellista kehittämistä jatketaan toiminnan laadun, taloudellisuuden ja tehokkuuden parantamiseksi. Yliopistoissa suoritetaan vuosina 1998—2000 vuosittain keskimäärin runsaat 10 800 maisteritason tutkintoa ja noin 930 tohtorin tutkintoa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että yliopistokoulutuksen ja tutkimuksen kehittämistoimet suunnataan vahvistamaan hyvinvointimme perustaa, kansallista innovaatiojärjestelmäämme sekä kilpailukykyämme teollista ja kulttuurista pohjaa edistäviin hankkeisiin, erityisesti tieto- ja ohjelmistotekniikan, tietoliikennetekniikan, elektronikan, biotekniikan ja teollisen muotoilun aloilla. Valiokunta kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että yhteiskunnan pitkäjänteinen kehittäminen vaatii tuekseen myös riittävää humanistista ja yhteiskuntatieteellistä tutkimusta. Tämä tulee ottaa huomioon muun muassa valmisteltaessa uutta koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaa.

Hallituksen tavoitteena on järjestää yliopistojen rahoitus niin, että yliopistot kykenevät tulokselliseen ja pitkäjänteiseen toimintaan. Perusvoimavarojen kohdentamisessa yliopistojen välillä siirrytään asteittain laskennalliseen menettelyyn, jossa kunkin yliopiston perusvoimavarat määräytyvät sovittujen tavoitteiden perusteella. Valiokunta korostaa sitä, että yliopistojen toiminnan tavoite tulee olla kansainvälisesti korkea taso tutkimuksessa ja opetuksessa.

Yliopistojen rakenteellisen kehittämisen osalta valiokunta pitää välttämättömänä, että yksittäisten yliopistojen kokonaistilanne erityisesti siirtymävaiheessa otetaan huomioon ratkaisuja tehtäessä.

Yliopistojen perusrahoitus. Valiokunta on huolestunut siitä, että yliopistojen perusrahoitus ei ole viime vuosina kehittynyt myönteisesti.

Koulutusmääriä on koko ajan lisätty ja myös tutkintomäärät ovat lisääntyneet. Yliopistot ovat tehostaneet toimintaansa ja rakenteellisia muutoksia on tehty. Vaikka kokonaismäärärahat ovat kehittyneet tyydyttävästi, yliopistot eivät voi niiden käytöstä vapaasti päättää, vaan ne on myönnetty tiettyihin hankkeisiin. Näin ollen ns. sitomattomat perusvoimavarat ovat supistuneet. Yliopistoille asetettujen määrällistenkin tavoitteiden (korkeakoulututkinto 60—65 prosentille ikäluokasta) sekä opetuksen ja opiskelun laadun kehittämiseksi asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyt-

tää panostamista yliopistojen perusvoimavaroihin. Myös opintojen tehostamista tutkineen työryhmän (OPM:n työryhmien muistioita 15:1998) toimenpide-ehdotusten toteuttaminen edellyttää perusvoimavarojen lisäystä yliopistoille. Edellä todetun johdosta valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 6

Eduskunta edellyttää, että yliopistojen perusrahoituksen turvaaminen otetaan painopisteeksi valmisteltaessa uutta koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaa.

Yliopistojen taloudellista liikkumavaraa pienentää lisäksi se, että Suomen Akatemian rahoittamiin tutkimushakkeisiin ei myönnetä rahoitusta täysimääräisenä, vaan ns. yleiskustannukset jäävät yliopiston normaalirahoituksesta katettavaksi. Valiokunta kiirehtii toimenpiteitä, joilla Suomen Akatemian rahoittamiin tutkimushakkeisiin lisätään ns. yleiskustannuslisä.

Metsä- ja puutalouden yliopisto-opetus. Käsitellessään kuluvaan vuoden talousarvioehdotusta valiokunta korosti mietinnössään (VaVM 42/1997 vp) metsä- ja puutalouden koulutuksen kehittämistarvetta. Valiokunta pitää edelleenkin tärkeänä toimenpiteitä opetuksen kehittämiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi.

Ortodoksinen teologiakoulutus. Ortodoksinen teologiakoulutus Suomessa kuuluu hallinnollisesti Joensuun yliopiston humanistiseen tiedekuntaan. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kymmenen toimintavuoden aikana ortodoksinen teologiakoulutus ei ole kehittynyt hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti. Koska opiskelijamäärät ovat pieniä ja tutkimus muuhun yliopistotutkimukseen verrattuna vähäistä, tämä valtakunnallisesti hoidettu koulutusala ei voi kilpailla muiden alojen kanssa. Jotta ortodoksinen teologiakoulutus voi säilyttää perustehtävänsä ja asemansa tiedeyhteisössä, valiokunta pitää tärkeänä, että sen kehittäminen turvataan.

21. *Yliopistojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perustelujen viimeisessä kappaleessa mainittujen tilojen lisäys enintään 5 000 m² muutetaan 20 000 m²:ksi. Muutos johdetaan erityisesti tietoteknisellä alalla tapahtuvan koulutusmäärien lisäämisen aiheuttamasta tilatarpeesta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—5. kappale kuten HE)

Vuoden 1999 aikana saa tehdä sellaisia yliopistojen tiloja lisääviä vuokrasopimuksia, joista aiheutuu menoja vasta vuoden 1999 jälkeen siten, että tilojen lisäys on enintään 20 000 m².

20. Ammattikorkeakouluopetus

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteistyö tietoverkkojen ja kirjastojen kehittämiseksi. Suomen ammattikorkeakoululaitoksen muodostuminen on merkittävä koulutuspoliittinen uudistus, joka muokkaa paitsi korkeakoululaitosta myös kirjastolaitosta. Ammattikorkeakoulut ovat nopeasti kehittäneet kirjasto- ja informaatiopalvelujaan 1990-luvulla. Ne perustuvat moderneihin ratkaisuihin, joissa oppimiskulttuuria kehitetään tietoyhteiskunnan vaatimusten mukaisesti.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että yliopistot ja ammattikorkeakoulut toimivat kiinteässä yhteistyössä kirjasto- ja tietopalvelujen sekä tietohallinnon toimintojen kehittämisessä. Niille tulee kehittää yhteinen perusrakenne, jonka varassa kumpikin korkeakoulutussektori voi kehittää omaa erityisosaamistaan.

Sivistysvaliokunnan lausuntoon (SiVL 4/1998 vp) yhtyen valiokunta pitää välttämättömänä, että korkeakoulujen tietoverkko- ja kirjastopalvelujen infrastruktuurin rakentaminen hoidetaan valtakunnallisesti keskitetyllä rahoituksella ja varoja tulee suunnata myös sisältötuotannon kehittämiseen. Jotta järjestelmästä saadaan kattava ja parhaalla mahdollisella tavalla toimiva, ei päätösvaltaa saa järjestelmää luotaessa liikaa hajauttaa.

Sa-

malla tulee ottaa huomioon, että yliopistokirjastojen käyttäjämäärät kasvavat ammattikorkeakouluopiskelijoiden tullessa myös yliopistokirjastojen käyttäjiksi.

30. *Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentille lisätään 6 052 000 mk. Muutos aiheutuu 24.9.1998 tehdystä valtioneuvoston päätöksestä valtionosuuden perusteena käytettävien opetus- ja kirjastotoimen yksikköhintojen keskimääräisistä markkamääristä vuonna 1999 (710/1998). Muutoksen vaikutus yhdessä momenteille 29.40.30, 29.60.30, 29.60.31, 29.69.30, 29.69.56, 29.91.30 ja 29.91.32 tehtyjen muutosten kanssa on neutraali.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 095 814 000 mk.
(2.—5. kappale kuten HE)

40. (29.40, osa) Yleissivistävä koulutus

Rahoitustarve. Valiokunta pitää tärkeänä, että yleissivistävän koulutuksen kehittämisen lähtökohtana on koulutuksen perusturvan takaaminen kaikille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Hallituksen esityksen mukaan peruskoulutuksen laadusta ja koulutuksen perusturvasta huolehditaan oppilaitosverkon ja oppimisympäristöjen kehittämislä sekä lisäämällä toiminnan arviointia.

Erityisesti maamme yritysraakenteen kehitys edellyttää panostamista matemaattis-luonnontieteelliseen opetukseen. Valiokunta kannattaa sitä tavoitetta, että matemaattis-luonnontieteellisen opetuksen kehittämistoimenpitein pyritään lasten ja nuorten osaamisen taso nostamaan OECD-maiden parhaaseen neljännekseen. Valiokunta pitää tärkeänä myös kieliohjelman monipuolistamista, eri kulttuurien tuntemuksen, yleisen suvaitsevaisuuden ja oppilaitosten kansainvälistymisen edistämistä.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien perusteena olevia yksikköhintoja korotetaan vuonna 1999 kustannustason nousun perusteella 2,5 prosentilla. Talousarvioehdotuksessa määrärahat on mitoitettu perusopetuksen osalta niin, että keskimääräinen yksikköhinta on 21 857 markkaa oppilasta kohden.

Valiokunta on kuitenkin huolissaan valtionosuuden perustana olevien yksikköhintojen jälkeensä jääneisyydestä.

Valiokunta yhtyy sivistysvaliokunnan lausunnossa (SiVL 4/1998 vp) esitettyihin perusteluihin. Monissa kunnissa on menojen karsimiseksi mm. lomautettu opettajia, lakkautettu peruskoulun ala-asteen kouluja, vähennetty tuki- ja erityisopetusta sekä opinto-ohjausta, vähennetty ala-asteella annettavan opetuksen viikkotuntimäärää ja kasvatettu ryhmäkokoja. Kerhotoiminta on lopetettu lähes kokonaan ja opettajien täydennyskoulutuksesta on monissa kouluissa luovuttu. Ongelmia perustamiskustannusten osalta aiheuttaa muuttovoitotissa kunnissa nopeasti lisääntynyt koulujen rakentamistarve ja koko maassa ns. homekoulujen korjaustarpeet.

Valiokunta kiinnittää erityisesti huomiota myös siihen lisääntyvään rahoitustarpeeseen, jonka vuoden 1999 alusta voimaan tulevat uudet koulutusta koskevat lait aiheuttavat. Näitä ovat mm. tukiopeutus, opinto-ohjauksen vahvistaminen ja koulunkäyntiavustajien palkkaaminen.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että yksikköhintojen jälkeensä jääneisyys mahdollisimman nopeasti korjataan niin, että kaikissa tilanteissa voidaan varmistaa perusopetuksen järjestämismahdollisuudet asetettujen tavoitteiden ja uusien koulutusta koskevien lakien vaatimien velvoitteiden mukaisesti.

Taiteen perusopetus. Valiokunta pitää välttämättömänä, että asteittain voidaan lisätä voimavaroja taiteen perusopetukseen niin, että nykyisten musiikkioppilaitosten voimavarat voidaan turvata ja että myös muilla taiteen aloilla on mahdollisuus kehittyä. Valiokunta kiirehtii opetustuntiperusteisen valtionosuusjärjestelmän

ulottamista käytännössä myös muille taiteen aloille kuten esimerkiksi tanssitaiteeseen ja kuvataidekouluille.

30. (29.40.30, osa ja 51, osa) Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentin 29.20.30 kohdalla todettuun viitaten momentille lisätään 99 554 000 mk.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 767 737 000 mk.
(2.—5. kappale kuten HE)

60. (29.40, osa) Ammatillinen koulutus

30. (29.40.30, osa) Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentin 29.20.30 kohdalla todettuun viitaten momentilta vähennetään 91 445 000 mk.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 112 635 000 mk.
(2.—4. kappale kuten HE)

31. (29.40.31) Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (osa EU) (arviomääräraha)

Momentin 29.20.30 kohdalla todettuun viitaten momentille lisätään 14 604 000 mk.

Oppisopimuskoulutuksessa ammatillisena lisäkoulutuksena toteutettava vuotuinen oppisopimusten enimmäismäärä on vuonna 1999 hallituksen esityksen mukaan 9 000. Erityisesti ammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen parantamiseksi enimmäismäärää on nostettu kuluva vuodesta 3 000:lla. Koska vuoden 1998 aikana aloitettu oppisopimuskoulutus saatetaan loppuun vielä nyt voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti, tulee lisäkoulutuksen kokonaismäärä vuonna 1999 arviolta olemaan noin 12 000 vuotuista oppisopimusta. Valiokunta on kuitenkin huolestunut siitä, tuleeko edellä mainittu määrä olemaan riittävä, jotta oppisopimuskoulutuksen tavoitteet ja tarkoituksenmukainen toteuttaminen voidaan taata. Sen

vuoksi valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 7

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa ammatillisen lisäkoulutuksen oppisopimusten kokonaismääräkiintiön riittävyyttä ja tarvittaessa tuo lisätalousarvioehdotuksessa esityksen kiintiön nostamiseksi.

Vammaisten oppisopimuskoulutus. Oppisopimuskoulutuksen lisääntyessä valiokunta pitää välttämättömänä, että myös vammaisten tasavertaiset mahdollisuudet hakeutua oppisopimuskoulutukseen turvataan. Vammaisten oppisopimuskoulutus edellyttää yksilöllisiä tukipalveluja sekä hyvin yksilöllistä suunnittelua ja toteutusta. Valiokunta pitää tärkeänä, että rahoituksessa huomioidaan vammaisten oppisopimuskoulutuksen erityistarpeet.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 534 004 000 mk.
(2. ja 3. kappale kuten HE)

69. Aikuiskoulutus

Aikuiskoulutusmäärärahat. Talousarvioesityksessä on opetusministeriön pääluokan luvussa 29.69 osoitettu lähinnä ammatillisen lisäkoulutuksen ja vapaan sivistystyön menoihin noin 1 773 miljoonaa markkaa. Summa on 400 miljoonaa markkaa pienempi kuin kuluvan vuoden määräraha.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lisäkoulutuksen hankintaan käytettävissä olevan määrärahan taso on vuosiopiskelijajapaikoiksi muutettuna putoamassa vuoden 1997 tasosta 39 500 opiskelijajapaikkaa tasolle 24 500 opiskelijajapaikkaa vuonna 1999. Määrärahojen nopea supistuminen vaikeuttaa opetusministeriön ja lääninhallitusten tulossopimuksiin perustuvan hankintatoiminnan tavoitteiden toteuttamista. Lääninhallitukset pystyvät hankkimaan uutta koulutusta ensi vuonna vain vähäisessä määrin.

Ottaen huomioon aikuiskoulutukselle asetetut tavoitteet valiokunta on erittäin huolestunut

ammattillisen lisäkoulutuksen momentin määrärahan kehityksestä. Ammatillisen lisäkoulutuksen momentin supistaminen asettaa kyseenalaiseksi yhden keskeisen koulutuspoliittisen lähtökohdan, jonka mukaan kansalaisilla tulee olla mahdollisuus työnantajasta ja työmarkkina-asetmasta riippumattomaan oma-toimiseen ammatillisen lisäkoulutuksen hankintaan.

Lisäkoulutusmäärärahojen vähentämisellä heikennetään aikuisväestön mahdollisuuksia omatoimisesti opiskelemalla tasoittaa eri ikäpolvien välistä koulutustasoeroa. Nuorten ja vanhempien ikäluokkien välisen koulutustasoeron supistuminen on välttämätöntä, jotta myös vanhemmat ikäluokat voivat säilyttää ja kehittää ammattitaitoaan ja siten turvata työllistymismahdollisuutensa.

Valiokunta pitää valitettavana sitä, että talousarvioehdotusta laadittaessa ei ole kyetty löytämään muita vaihtoehtoja vaadittujen säästöjen kohdentamiselle. Työttömyys laskee ja merkittävä osa työttömien koulutuskysynnästä siirtyy työvoimapolitiittisesta koulutuksesta omaehtoiseen aikuiskoulutukseen koulutustuen toimeenpanon edetessä. Työvoimapolitiittiseen koulutukseen käytettävissä olevien määrärahojen taso on vuoden 1999 talousarvioesityksessä kuluvan vuoden tasolla (939 070 000 mk).

30. *Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentin 29.20.30 kohdalla todettuun viitaten momentilta vähennetään 7 980 000 mk.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 356 760 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

53. *Valtionavustus järjestöille*

Valiokunta on useana vuonna talousarvion käsittelyn yhteydessä kiinnittänyt huomiota naisjärjestöjen valtionavustuksiin. Ensi vuoden talousarvioehdotuksen käyttösuunnitelmassa on Naisjärjestöjen keskusliitolle edelleenkin ehdotettu 300 000 markan määrärahaa. Valiokunta jälleen korostaa sitä, että naisjärjestöt tekevät merkittävää vapaaehtoistyötä yhteiskun-

nassamme. Myös näiden järjestöjen kansainvälinen toiminta on sekä Suomen kannalta että kansainvälisesti merkittävää. Momentille merkitään lisäystä 100 000 markkaa käytettäväksi lisäyksenä Naisjärjestöjen keskusliiton valtionavustukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 41 075 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

56. *Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentin 29.20.30 kohdalla todettuun viitaten momentilta vähennetään 348 000 mk.

Kesäyliopistot siirtyvät 1.1.1999 lakisäätöeseen valtionosuusjärjestelmään. Valtionosuuden perusteena oleva yksikköhinta on sama kuin kesäyliopiston sijaintipaikkakunnan kansalaisopiston yksikköhinta. Talousarvioehdotuksessa esitetään, että valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opetustunteja olisi 61 000. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä on vain noin 60 prosenttia kesäyliopistojen todellisesta tuntimäärästä.

Vaikka kesäyliopistojen rahoituksessa tapahtuva muutos sinänsä on myönteinen ja luo vakautta kesäyliopistojen rahoitusperustaan, valiokunta kuitenkin katsoo, että ehdotettu opetustuntikiintiö on liian vähäinen. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa, että opetustunteja lisätään 9 000 tunnilla ja momentille lisätään 1 720 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 13 372 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen valtionosuuden maksamiseen. Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opetustunteja on 70 000. Tuntikiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

70. (29.39) *Opintotuki*

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että edelleenkin ammatillisessa koulutuksessa olevi-

en opiskelijoiden, jotka ovat alle 20-vuotiaita ja asuvat vanhempiensa luona, opintotukea määrättäessä otetaan huomioon vanhempien tulot. Valiokunta katsoo, että tämä opintotukijärjestelmässä oleva epäkohta tulisi korjata mahdollisimman pian valtiontalouden tilanteen niin salissa.

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot (Luvut 29.88, 90, 98 ja 99)

Opetusministeriön hallinnonalalla kulttuuripolitiikan toimialan rahoituksessa korostuu edelleen veikkausvoittovarojen osuus, mikä on seurausta veikkausvoittovarojen huomattavan nopeasta kasvusta. Hallituksen esityksen mukaan veikkausvoittovaroja käytetään veikkausasetuksen mukaisiin tarkoituksiin, jos jätetään kirjastojen rahoitusosuus tarkastelun ulkopuolelle, niin että tieteen osuus pysyy ennallaan (23,1 %) vuoden 1998 varsinaiseen talousarvioon verrattuna, taiteen osuus vähenee 45,3 prosentista 44,4 prosenttiin, liikunnan osuus kasvaa 25,4 prosentista 25,8 prosenttiin ja nuorisotyön osuus kasvaa 6,2 prosentista 6,6 prosenttiin. Valiokunta ei pidä veikkauksen alkuperäisen tarkoituksen toteuttamisen kannalta perusteltuna sitä, että merkittävä osa veikkauksen ja raha-arpajaisten tuoton kasvusta on ohjattu varsinaisten budjettimenojen säästötoimenpiteiksi siirtämällä kirjastojen valtionosuudet käytännöllisesti katsoen kokonaan maksettaviksi veikkausvoittovaroista. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 8

Eduskunta edellyttää, että heti valtiontalouden tilanteen salliessa palataan menettelyyn, jossa viime vuosina veikkausvoittovaroista rahoitetut lakisääteiset valtionosuudet katetaan yleisistä budjettivaroista, jolloin myös kirjastojen valtionosuudet rahoitetaan yleisistä budjettivaroista.

Vaikka liikuntamäärärahoja on voitu lisätä myös kuluvan vuoden toisessa lisätalousarvios-

sa, ei liikuntamäärärahojen kehitys ole kuitenkaan toteutumassa eduskunnan edellyttämällä tavalla.

Sen vuoksi valiokunta pitää välttämättömänä, että liikunnan osuutta veikkausvoittovarojen jaosta vuoden 2000 talousarviossa lisätään. Valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi tätä koskevan lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 9

Eduskunta edellyttää, että liikunnan osuutta veikkausvoittovarojen jaosta lisätään vuoden 2000 talousarviossa.

90. (29.90, osa ja 93, osa) Taide

Kulttuuripolitiikan toimialan kokonaisrahoitus lisääntyy noin 3 prosenttia. Myönteistä kehitystä edesauttaa ennen kaikkea veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarojen suotuisa kehitys.

Näyttöapurahat. Otettaessa kuvataiteen näyttöapurahajärjestelmä käyttöön, tavoitteena oli, että näyttöapurahoihin voitaisiin asteittain lisätä määrärahoja järjestelmän kehittämiseksi. Talousarvioehdotuksessa ei kuitenkaan esitetä lisäystä. Valiokunta pitää tärkeänä, että tulevien vuosien talousarvioissa voitaisiin näyttöapurahoihin osoitettavia määrärahoja lisätä tavoitteen mukaisesti.

Näytelmäkirjailijoiden taloudellinen asema. Talousarvioehdotuksen asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että näytelmäkirjailijoiden valtionavustusjärjestelmä ei kaikilta osin toimi tyydyttävästi. Kritiikkiä on esitetty muun muassa sen johdosta, että tarkoitukseen varatusta määrärahasta nykyisin jaetaan osa tasajakona ja osa niin sanottuna laatutukena. Valiokunta katsookin, että opetusministeriön tulisi asettaa työryhmä tutkimaan näytelmäkirjailijain taloudellista asemaa.

Savonlinnan oopperasalin kunnostus. Valiokunta pitää tärkeänä Savonlinnan oopperasalin katon uusimista, jotta maamme kulttuurielämän kannalta merkittävien oopperajuhlien jatkumi-

nen voidaan turvata. Kunnostustyöt tulee tehdä niin, että myös museolliset arvot voidaan säilyttää.

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovararat taiteen tukemiseen (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että selvitysoosan taulukon kohdan "Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin ja -avustuksiin museoille" markkamäärä muuttuu 94 372 000 markaksi. Samoin taulukon kohdan "Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin kirjastoille" markkamäärä muuttuu 434 700 000 markaksi. Muutokset aiheutuvat momentin 29.20.30 perusteluissa mainitusta syystä. Momentin loppusumma ei edellä todetun johdosta muutu.

91. (29.90, osa, 93, osa, 94, 96) Kulttuuri-, museo- ja kirjastotoimi

Museotoimi. Valiokunta kiinnittää huomiota museotoimen useisiin uhkatekijöihin, jotka suurelta osin johtuvat taloudellisten voimavarojen riittämättömyydestä.

Museoviraston toimintamenoihin aiheutuu ensi vuonna vajausta johtuen lähinnä poikkeuksellisen monista samanaikaisesti rahoitusta vaativista toimituksista. Museotoimen alueellista hoitamista haittaa mm. vähäinen asiantuntijoiden määrä. Eduskunnassa parhaillaan käsiteltävänä oleva rakennuslain uudistus siirtää voimaantullessaan päätöksentekoa nykyistä enemmän paikallistasolle, mikä osaltaan edellyttää kulttuuriperinnön säilyttämiseen liittyvän asiantuntemuksen lisäämistä paikallistasolla. Rakennushistoriallisesti arvokkaiden rakennusten säilyttämistä uhkaa korjausmäärärahojen niukkuus. Museokokoelmien digitalisointi, joka käsittää noin 20 miljoonan kohteen rekisteritietojen siirron, on määrärahojen niukkuuden vuoksi hyvin hidasta. Valiokunta on huolissaan siitä, että maamme kulttuuriperinnölle saattaa aiheutua korvaamatonta vahinkoa, jos museotoiminta ei pystytä hoitamaan asianmukaisesti.

Valiokunta viittaa myös jäljempänä momentin 29.91.32 perusteluissa lausuttuun.

30. (29.94.30) Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentin 29.20.30 kohdalla todettuun viitaten momentilta vähennetään 3 000 000 mk.

Kirjastojen käyttömenojen valtionosuuksista rahoitetaan vuonna 1999 jo noin 99 prosenttia veikkausvoittovaroista. Valiokunta ei pidä hyvänä, että yhä suurempi osa lakisääteisiä menoja rahoitetaan veikkaus- ja raha-arpajaisvoittovaroista.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 163 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

31. (29.94.31) Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)

Hallituksen esityksen mukaan kirjastojen rakentamiseen saa myöntää rakennuslupia niin, että perustamiskustannuksiin myönnettävä valtionosuus on enintään 35 miljoonaa markkaa. Valtionosuuksien maksatuksiin on varattu 36 miljoonaa markkaa, kun vastaava summa vuonna 1998 on 42 miljoonaa markkaa. Valiokunta pitää ongelmallisena sitä, että määrärahoja kirjastojen perustamiskustannuksiin vähennetään. Kunnissa on kuitenkin kirjastojen rakentamistarpeita ja rakentamishankkeita paljon, mutta valtion rahoituksen voimakas supistuminen estää hankkeiden toteutumista. Samoin valiokunta kiinnittää huomiota momentilta rahoitettavien kirjastoautojen uusimistarpeeseen.

32. (29.93.30) Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)

Momentin 29.20.30 kohdalla todettuun viitaten momentilta vähennetään 17 437 000 mk.

Museoiden valtionosuuksien laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on koko museolain voimassaolon ajan pysynyt samana eli se on ollut enintään 1 020. Edellä tämän luvun perusteluissa lausuttuun viitaten valiokunta ehdottaa henkilötyövuosimää-

rän lisäämistä kuudella. Tämän johdosta momentille merkitään lisäystä 500 000 mk.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 470 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain mukaisten museoiden valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen. Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on enintään 1 026.

(3. kappale kuten HE)

99. (29.98, osa) Nuorisotyö

50. (29.98.50, osa) *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisonkasvatustyön tukemiseen* (arviomääräraha)

Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä tärkeä alue on lasten ja nuorten koulunjälkeisen iltapäivätoiminnan järjestäminen. Hallituksen ta-

lousarvioesityksessä mm. kou- lulaisten iltapäivätoiminnan kehittämiseen on osoitettu liikuntabudjetissa 6 miljoonaa markkaa ja nuorisotyön budjetissa 1,5 miljoonaa markkaa.

Tarkoituksena on kehittää toimintoja ennen kaikkea yhteistyössä koulun, kunnan, kansalaisjärjestöjen ja lasten vanhempien kanssa. Toiminta suunnataan ensisijaisesti lapsille ja nuorille, joiden vanhemmat ovat töissä ja lapset siten usean tunnin ajan iltapäivisin omissa oloissaan.

Tarkoituksena on saada koulujen tilat tehokkaaseen käyttöön myös iltapäivisin, jolloin niiden osalta on ollut selvää vajaakäyttöä.

Valiokunta pitää ehdotusta myönteisenä ja katsoo, että kou- lulaisten iltapäivätoiminnan kehittämiseen tulisi tulevien vuosien talousarvioissa varata lisäämäärärahoja. Valiokunta pitää tärkeänä, että kaikille nuoriso- ja liikuntatoiminnan osapuolille luodaan tasavertainen mahdollisuus iltapäivätoiminnan järjestämiseen.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (30.01, osa) Maa- ja metsätalousministeriö ja työvoima- ja elinkeinokeskusten maaseutuosastot

21. *Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999—2001 hallituksen hyväksymän toimintaohjelman mukaisesti momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 350 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 144 850 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

04. (30.01, osa ja 30.99, osa) Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot

26. (30.99.25) *Kansainvälinen yhteistyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 9 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 8 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

11. (30.01, osa) EU:n osallistuminen elintarviketalouden ja maaseudun rakennetoimenpiteisiin (EU)

61. (30.01.61) *EU:n osallistuminen elintarviketalouden ja maaseudun rakennetoimenpiteisiin (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että momentin myöntövaltuudesta 30 000 000 markkaa arvioidaan käytettävän elintarviketeollisuuden rakentamiseen.

15. (30.34 ja 30.99, osa) Muut maatalouden menot

40. (30.34.40) *Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta toteaa, että neuvonnan määrärahoja on edellisvuodesta esitetty vähennettäväksi. Toisaalta EU-toimintaympäristö edellyttää neuvontavalmiuksien ylläpitämistä muun muassa ympäristön hoidossa ja laatuajurjestelmien rakentamisessa. Lisäksi neuvontajärjestöt ovat lähteneet panostamaan voimakkaasti uusimuotoisen yritystoiminnan kehittämiseen ja luonnonmukaisen viljelyn neuvontaan.

Momentille lisätään Maatilatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen kehittämiseen 800 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 66 700 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

45. (30.34.45) *Valtionapu 4H-toimintaan*

Momentille lisätään 200 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 24 200 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

31. (30.86) Metsätalouden edistäminen ja valvonta (osa EU)

42. (30.86.42) *Valtionapu metsätalouden edistämisen- ja valvontaorganisaatioille*

Metsäkeskuksille osoitettu valtion rahoitus on vähentynyt kuluvalle vuosikymmenellä 40 prosenttia.

Toisaalta metsäkeskuksille on tullut uusia tehtäviä, joista keskeisin liittyy vuonna 1999 metsäsertifiointiin.

Momentille lisätään metsäkeskusten toiminnan kehittämiseen 5 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 198 000 000 mk.
(2. ja 3. kappale kuten HE)

44. (30.86.44) *Tuki puuntuotannon kestävyys- ja turvallisuuden (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Energiapuutuki. Maa- ja metsätalousvaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa ehdottanut, että määrärahaa 10 milj. markkaa kohdennetaan metsähaketta energiateollisuuden mm. lämpö- ja/tai sähkölaitoksille ja/tai kiinteistöille toimittaville tahoille, kuten metsänomistajille, haketusurakoitsijoille sekä nuoren metsän hoitoa organisoiville ja haketta välittävälle metsänhoitoyhdistyksille.

Valtiovarainvaliokunta korostaa erityisesti metsänhoidollisista syistä kaadettavasta kokopuusta (taimikoiden hoito, ensiharvennusten ei-kaupallinen puu ja muut metsänhoidolliset harvennukset) saatavan metsähakkeen kilpailukyyn parantamisen tarvetta.

Vaikka tuki liittyy energiahuoltoon ja on luonteeltaan yritystukea, valiokunta katsoo, että tukea voidaan alkuvaiheessa myöntää myös maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalta.

Samalla valiokunta korostaa, että energiateollisuuden tulevan metsähakkeen kilpailukyyn parantaminen tulee tuen jatkuvuuden turvaamiseksi tulevaisuudessa tapahtua ensisijaisesti verotuksellisin keinoin. Tämä on sopusoinnussa myös sen kanssa, että toiminnalliset tuet on pyritty tähän saakka hoitamaan energiaverotuksen kautta.

Valiokunnan lausumaehdotus 10

Eduskunta edellyttää, että tuki energiapuulle vuoden 2000 talousarviossa osoitetaan kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalta.

Talousarvioaloitteen 658/1998 vp perusteella momentin perustelut muutetaan siten, että määrärahaa enintään 10 000 000 markkaa käytetään energiapuun hyväksikäytön edistämiseen. **(Ehdollinen päätös)**

Saatuun selvitykseen pohjautuen valiokunta toteaa, että momentin 30.31.44 määrärahan kohdentaminen hakeyrittäjille ympäristötuen edellyttää muutosta kestävä metsätalouden rahoituslakiin, joka tullaan voimaan vaatii EU-komission hyväksymisen.

Rahoituslain muutos voi tältä osin parhaimmassakin tapauksessa tulla voimaan vasta syksyllä 1999.

Valiokunta lähtee siitä, että tarvittaessa käyttämättä jäävä osuus uudesta metsähakkeen ympäristötuesta voidaan ohjata muuhun kestävä metsätalouden rahoituslain mukaiseen toimintaan.

Lapin vajaan tuottoisten metsien kunnostaminen.

Metsän uudistamista voidaan valtion varoin rahoittaa Pohjois-Suomessa kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) nojalla ja vuoden 1998 loppuun asti myös Lapin vajaan tuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain, ns. Lapin lain (1057/1982) nojalla.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Lapin lain voimassaoloajan päättyessä toteuttamatta jäävien viljelyhankkeiden kustannusarvio on noin 28 milj. markkaa, joiden toteuttamiseen tarvittaisiin aikaa vähintään kaksi vuotta. Valiokunta katsoo, että kestävä metsätalouden rahoituslakia ja asetusta on muutettava siten, että keskeneräiset viljelyhankkeet voidaan saattaa loppuun.

Valiokunta toteaa, että myös Agenda 2000 -uudistukseen sisältyvä maaseutuasetus käsittää metsätaloutta koskevia säännöksiä ja uusia tukimuotoja, joilta voitaisiin rahoittaa ainakin suojametsäalueiden kunnostamista Pohjois-Suomessa. Kansallisen vastinrahoituksen vuoksi myös näiden tukien saaminen käyttöön edellyttäisi muutoksia kestävä metsätalouden rahoituslakiin.

Valtiovarainvaliokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman kestävä metsätalouden rahoituslain muuttamisesta.

Valiokunnan lausumaehdotus 11

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamiseksi siten, että se mahdollistaa ympäristötuen maksamisen hakeyrittäjil-

le ja Lapin vajaatuottoisten metsien uudistamisesta annetun lain voimassaoloajan päättyessä toteuttamatta vielä olevien viljelyhankkeiden saattamisen loppuun Pohjois-Suomessa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—6. kappale kuten HE)

Ehdollinen päätös

Talousarvioaloitteen 658/1998 vp perusteella valtiontuesta saa käyttää enintään 10 000 000 markkaa energiapuun hyväksikäytön edistämisestä aiheutuviin menoihin. (Uusi)

33. (30.95) Metsähallitus

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella Metsähallituksen liiketoiminnan tuloja on tarkoitus käyttää yhteiskunnallisten virkistyspalveluiden tuottamiseen yhteensä noin 10 000 000 markkaa.

Vuoden 1998 talousarviosta antamansa mietinnön (VaVM 42/1997 vp) mukaisesti valtiovarainvaliokunta katsoo, että Metsähallituksella on merkittävä rooli paitsi puuhuollossa, myös alueiden virkistyskäytön vaalimisessa.

Lukuperusteluissa on todettu, että Metsähallitus tekee luonnonsuojelualuehankintoja ympäristöministeriön ohjauksessa siten, että niiden hankkimiseen, Metsähallitukselle myynnistä ja hankinnoista syntyviin kuluihin ja maanvaihdon välirahaan käytetään yhteensä 130 milj. markkaa. Valiokunta toteaa, että summaan eivät sisälly mahdollisesta Kuusamon yhteismetsän vanhojen metsien suojeleohjelmaan kuuluvien maiden lunastuksesta aiheutuvat menot.

HE 61/1998 vp:stä antamaansa mietintöön (VaVM 22/1998 vp) viitaten valiokunta pitää Metsähallitukselle asetettua tavoitetta käyttää sen hallussa olevia maita luonnonsuojeluohjelmien rahoittamiseksi lähivuosina varsin vaativana. Pyrkinessään hallituksen ja eduskunnan päättämään tuloutustavoitteeseen Metsähallitus joutuu myymään käytännössä liian isoja alueita.

41. (30.36) Kala-, riista- ja porotalous (osa EU)

42. (30.36.42) *Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että erityisesti rauhoitettujen ahman ja kotkan aiheuttamat vahingot, joiden osuus kaikista tuhoista on yhteensä 75 prosenttia, ovat viime vuosina lisääntyneet huomattavasti. Kotkavahingot on vuonna 1999 tarkoitus korvata ympäristöministeriön pääluokasta. Valtiovarainvaliokunta kiirehti kotkavahinkojen korvausjärjestelmän aikaansaamista siten, että nämä vahingot voidaan vuonna 1999 korvata täysimääräisesti.

Valiokunnan lausumaehdotus 12

Eduskunta edellyttää, että lainsäädäntöä muutetaan pikaisesti koskemaan petoeläimen ihmiselle tai muulle kuin porotalouteen, maatalouteen tai muuhun eläinten pitoon tarkoitetulle irtaimelle omaisuudelle aiheuttaman vahingon korvaamista.

51. (30.85) Vesivarojen käyttö ja hoito

31. (30.85.31) *Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Saadun selvityksen mukaan avustettavien kohteiden lukumäärä lähes puolittuu määräraha-leikkauksesta johtuen. Pahiten leikkaus kohdistuu maakuntiin, joissa haja-asutusalueiden vesihuollon kehitys on keskimääräistä myöhemmässä.

Valiokunta toteaa, että vesihuoltotoiden työllistävä vaikutus on merkittävä. Tehtyjen selvitysten mukaan investointiaikaiset sijoitukset tuottavat noin 3,5-kertaiset välilliset vaikutukset.

Momentille lisätään

4 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 15 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

77. (30.85.77) *Vesistö- ja vesihuoltotyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta toteaa, että hallituksen esitykseen sisältyvän määrärahalleikkauksen seurauksena keskeneräisten hankkeiden toteutusta joudutaan hidastamaan, eikä uusia vesistö- ja vesihuoltohankkeita sisälly esitykseen lainkaan. Useiden hankkeiden toteutuksen pitkittyessä myös niiden taloudellisuus heikkenee. Lisäksi leikkaukset heikentävät työllisyyttä jo muutenkin vaikeilla työttömyysalueilla.

Momentille lisätään 4 000 000 markkaa. Valiokunta katsoo, että lisäksi 1,5 milj. markkaa tulisi käyttää uusien hankkeiden käynnistämiseen ja 2,5 milj. markkaa keskeneräisten töiden jatkamiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että uusissa hankkeissa otettaisiin huomioon erityisesti seuraavat kohteet

- Porvoon saariston runkovesijohto,
- Kitee—Kesälahti runkovesijohto sekä

— Vaasa—Mustasaari—Vähäkyrö yhdysvesijohdot ja siirtoviemärit.

Momentin perusteluissa on todettu, että valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnalle tai muulle yhteistyökumppanille. Tällaista mainintaa ei sisälly työministeriön hallinnonalan momentin 34.06.77 perusteluihin. Nämä perustelut ja työllisyysasetus rajoittavat työllisyysmäärärahojen käytön ao. momentilta pelkästään valtion omiin investointeihin. Saadun selvityksen mukaan tämä merkitsee sitä, että monet ympäristöä ja vesihuoltoa parantavat hankkeet jäävät toteutumatta. Valiokunta on ottanut asiaan yksityiskohtaisemmin kantaa luvun 34.06 kohdalla ja viittaa myös momentin 35.10.77 kohdalla lausuttuun.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 68 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

Pääluokka 31

LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

Liikenneinfrastruktuurien kehittäminen. Eduskunta on viime vuosina kiinnittänyt vakavaa huomiota liikenneinfrastruktuuriin osoitettujen määrärahojen vähenemiseen. Valtiontaloudellistakin syistä välttämättömät tarkistukset ovat pudottaneet erityisesti tieinfran rahoituksen 1990-luvulla sellaiselle tasolle, jossa huonokuntoisen tieverkon perusparannus ja korjaaminen saattavat jatkossa aiheuttaa säästöjä suurempia määrärahatarpeita. Teiden huono kunto heikentää myös liikenneturvallisuutta.

TEN-tuki on nykyisin voinut olla enintään 10 prosenttia hankkeen kustannuksista. Suomi on viime vuosina saanut tukea vuosittain noin 100 miljoonaa markkaa. Valiokunnan saaman selviytyksen mukaan lähes puolet tuesta on kuitenkin mennyt valtiovarainministeriölle korkotuen maksamiseen. Suomen poikkeuksellisista luonnonolosuhteista johtuen on tärkeää hyödyntää Agenda 2000:n yhteydessä tehtävistä rakennerahastoratkaisuista infrastruktuurille saatavat hyödyt. Tukea voitaisiin tällöin suunnata tavoite 1-alueelle ja kysymykseen voisivat tulla esimerkiksi kelirikko-ongelmien poistamiseen, moniongelmaisten pääteiden ja vesiliikenteen kuljetusmahdollisuuksien parantamiseen sekä rataosuuksien sähköistämiseen liittyvät hankkeet.

Useamman maakunnan alueelle ulottuvien infrahankkeiden valinnassa tarvitaan luonnollisesti ensisijaisesti maakuntaliittojen yhteistä tahtoa, mutta myös liikenneviranomaisten mukanaolo on tärkeää.

Eduskunta on useissa yhteyksissä katsonut, että valtion omaisuuden myyntituloja on suunnattava myös liikenneinfrastruktuurin rahoitukseen. Olisi myös tärkeää löytää uusia rahoitusmalleja, kuten esim. silta- ja tiemaksujärjestelmien hyödyntäminen poikkeuksellisissa silta-, tunneli ym. ratkaisuissa sekä kaavoitushyödyn eli ns. ansiottoman arvonnousun

leikkaaminen silloin, kun esim. tiehanke tuo merkittäviä taloudellisia etuja tietylle alueelle.

Hankkeiden aikaistamiseksi tulisi myös selvittää rahoitusmahdollisuuksia kuntien ja elinkeinoelämän kanssa. Lahdentien rakentamisessa on saavutettu noin 10—15 prosentin säästö tavalliseen rakennustapaan verrattuna. Valiokunta pitää jälkikäteistä rahoitusmallia kuitenkin sikäli ongelmallisena, että elleivät tienpitoon osoitettavat määrärahat nouse tuntuvasti tulevina vuosina, hankkeen jälkirahoitus vie tulevaisuudessa merkittävän osan kehittämisrahoista.

Valiokunta tukee sen sijaan hallituksen linjausta siitä, että päätettäessä hankkeen käynnistämisestä myönnetään samalla hankkeen vaatima kokonaisrahoitus.

Valiokunnan lausumaehdotus 13

Eduskunta edellyttää, että valtion omaisuuden myyntituloja suunnataan liikenneinfrastruktuurin kehittämiseen.

Hallitus on asettanut ministerityöryhmän, joka arvioi liikenneverkkojen kunnossapitoa ja kehittämistä koskevaa rahoitustarvetta vuosille 2000—2003. Eduskunta on eri yhteyksissä korostanut, että sen osuutta keskeisessä liikenneinfrastruktuuria koskevassa päätöksenteossa on lisättävä.

Kuljetusten kilpailukykyyn parantamiseksi olisi tarkoituksenmukaista tarkastella liikenteeseen vaikuttavien, mutta liikennesektorin ulkopuolella tehtävien yhteiskuntapoliittisten päätösten, kuten esimerkiksi verotuskysymysten vaikutusta liikennesektoriin.

Valiokunnan mielestä on siksi perusteltua liittää liikennepolitiikan suuntaviivojen suunnitteluun myös parlamentaarinen edustus.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomen Posti Oy:n toiminnassa huolehditaan tasapuolisesti alueellisten palveluiden jatkuvuudesta ja että henkilökunnan asema turvataan.

24. Tielaitos

Käytännön tienpito. Tielaitos toimii sisäisesti jakautuneena tiehallintoon ja tuotantoon. Tuotanto vastaa käytännön tienpidosta omana työnä tai alihankintoina. Valiokunta painottaa ammatitaitoisen henkilökunnan merkitystä Tielaitokselle ja katsoo, että käytännön tienpito tulisi ensisijaisesti hoitaa omana työnä. Ennen kuin alihankintoina suoritettuja ns. pilottiprojekteja ryhdytään laajentamaan, tulee nykyiset projektit huolellisesti analysoida kokonaiskannattavuuden selvittämiseksi.

21. Perustienpito (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta on useissa eri yhteyksissä kiinnittänyt huomiota perustienpitoon osoitetun määrärahan niukkuuteen. Nykyisillä määrärahoilla tienpito painottuu päätieverkon kunnan ja hoitotason säilyttämiseen, jolloin erityisesti alempiasteisen tieverkon kunto heikentyy. Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös kelirikko-ongelmiin. Etenkin sorateiden runkokelirikkohäitöjen vähentäminen on elinkeinoelämän ja maaseudun toimintaedellytysten kannalta tärkeää.

Maaseudun kehitysedellytysten turvaamiseksi tulee huolehtia myös siitä, että kuntakeskusten väliset soratiet parannetaan ja päällystetään. Esimerkkinä tällaisesta parantamista kaipaavasta seudullisesta yhteydestä on mm. maakuntia yhdistävä maantie 697 Lehtimäen ja Soinin kuntien välillä.

Perustienpidon määräraha jakautuu Tielaitoksen lokakuussa 1997 päättämällä tavalla nyt enemmän liikennesuoritteiden mukaan. Perustienpidon laajennusta ja uusinvestointien jakokriteeriä on kuitenkin eduskunnan mielestä tarkasteltava niin, että niissä näkyy paremmin pitkien kuljetusten ja raskaiden kuljetusten vaikutus.

77. Tieverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta on ollut erityisen huolissaan tieverkon kehittämismäärärahan putoamisesta. Budjettiesityksessä hallituksen esittämä yli

100 milj. markan leikkaus tieverkon kehittämishankkeisiin aiheuttaa hankkeiden hidastumista, mistä aiheutuu ensi vaiheessa säästöjä, mutta hankkeiden kokonaiskustannukset kasvavat. Nyt ehdotetusta määrärahan supistamisesta johtuvat töiden hidastumiset ja mahdolliset pysähtymiset saattavat aiheuttaa jopa 40—50 milj. markan lisäkustannukset.

Eduskunnan päätöksellä on viime vuosina käynnistetty kolme hanketta, valtatie 2 (Porin keskusta), valtatie 5 (Vehmasmäki—Hiltulanlahti) ja valtatie 25 (Hanko—Skogby). Vähennettäessä tieverkon kehittämiseen osoitettua määrärahaa on mm. edellä mainittujen hankkeiden jatkaminen vaarassa hidastua.

Jotta keskeneräisiä hankkeita voidaan jatkaa tehokkaasti, valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 46,5 milj. mk ja että määrarahasta osoitetaan 24 milj. mk valtatie 5:ttä (Vehmasmäki—Hiltulanlahti), 16 milj. mk valtatie 25:ttä (Hanko—Skogby) sekä 6,5 milj. mk valtatie 2:ta (Porin keskusta) koskevien kehittämishankkeiden jatkamiseen.

Huomioottaen myös talousarvioesitykseen sisältyvät määrarahat tulee lisäksi Tielaitoksen sisäisin järjestelyin osoitettavien määrärahoihin turvata hankkeiden optimaalinen taloudellinen jatkuminen sekä valmistuminen mahdollisimman nopeassa aikataulussa.

Valtatie 2:ta koskevan kehittämishankkeen osalta valiokunta viittaa vuoden 1997 talousarviota koskevaan mietintöön, jossa kiinnitettiin huomiota tien huonoon kuntoon ja sen kehittämistarpeisiin.

Eduskunta katsoi tuolloin, että tie tulee muuttua nelikaistaiseksi välillä Pori—Ulvila ja että tieosuuden parantaminen oli tarkoituksenmukaista aloittaa siten, että ensin muutetaan nelikaistaiseksi tieosuus Tiilimäki—Lentokentän eritasoliittymä. Lähtökohtana oli, että hankkeen ensimmäisen vaiheen valmistuttua tien nelikaistaistamista jatketaan edelleen Ulvilaan saakka. Hankkeen ensimmäinen vaihe valmistuu vuonna 1999.

Valiokunnan lausumaehdotus 14

Eduskunta edellyttää, että Porin keskusta koskevan kehittämishankkeen valmis-

tuttua valtatie 2:n kunnostusta jatketaan Pori—Ulvila hankkeena.

Valiokunta on muun valtatieverkon kehittämisen ohella kiinnittänyt jatkuvasti huomiota valtatie 6:n parantamisen tärkeyteen. Tien merkitys kasvaa edelleen perusteollisuuden kuljetusten näkökulmasta. Aluerakenteen muutos pääkaupunkiseudulla sekä Venäjän lähialueilla käynnistyneet tiehankkeet lisäävät valtatie 6:n kehittämisen tärkeyttä myös laajemmasta näkökulmasta.

Valtatie 6:n parantaminen on viime vuosina edennyt Euroopan unionin rakennerahaston rahoituksella. Valiokunta pitää tärkeänä Ahvenlammen liittymän kokonaisrahoituksen järjestämistä ja katsoo, että mikäli rakennerahastoista myönnetään edelleen valtatie 6:n vaiheittaiseen parantamiseen rahoitusta, kansallinen osuus tulisi osoittaa tieverkon kehittämismäärärahas-
ta.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös valtatie 4:n kehittämiseen. Välillä Lahti—Heinola liikennemäärien arvioidaan kasvavan 10—15 prosenttia vuonna 1999 ja vuoteen 2010 mennessä liikenteen on ennustettu kasvavan 16 000 autoon vuorokaudessa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 737 500 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

79. Järvenpää—Lahti moottoritien rakentaminen ja kunnossapito (siirtomääräraha 2 v)

Vuoden 1998 toisesta lisätalousarviosta johtuen momentin nimike ja siirtomäärärahan käyttöaika muutetaan ja momentin perusteluihin lisätään maininta Porvoo—Koskenkylä moottoritien rakentamiseen tarvittavasta kokonaisrahoitussopimuksen solmimisesta koskevasta valtuudesta.

Momentin nimike ja perustelut muuttuvat seuraavaksi:

79. Tieverkon jälkirahoitus- ja kokonaisrahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)

(1. ja 2. kappale kuten HE)

Tielaitos valtuutetaan solmimaan, siltä osin kuin vastaavaa vuoden 1998 toisessa lisätalous-

arviossa annettua valtuutta ei ehditä käyttää, Porvoo—Koskenkylä moottoritien rakentamista koskeva kokonaisrahoitussopimus, josta valtiolle saa aiheutua menoja yhteensä enintään 270 000 000 markkaa. (Uusi)

25. Tienpidon valtionavut

50. (31.99.50) Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Yksityisten teiden kunto on heikkenemässä nopeammin kuin yleisten teiden, koska valtionapu on viime vuosina vähentynyt voimakkaasti. Yksityistiet ovat kuitenkin tärkeä osa tieverkkoamme ja niitä käytetään mm. henkilö- ja tavaraliikenteeseen sekä palo- ja pelastustoimeen. Valiokunta katsoo, että yksityisteiden kunnan parantamista tulee tehostaa, ja ehdottaa, että momentille lisätään 15 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 45 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

30. Merenkululaitos

21. (31.30.21 ja 22) Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus ehdottaa, että luotsausmaksuja korotetaan 36 prosenttia ja että korotus koskisi myös Saimaan vesistöalueen luotsausmaksuja. Valiokunta katsoo, että luotsausmaksujen korotus Saimaan vesistöalueella saattaa Saimaan laivaliikenteen kohtuuttoman vaikeaan asemaan. Luotsausmaksujen korotus ja siitä seuraavat rahtihintojen korotukset siirtävät arvioiden mukaan noin 40—50 prosenttia Saimaan liikenteestä maanteille ja rautateille. Luotsausmaksun korottamatta jättäminen Saimaalla vähentää merenkululaitoksen tuloja 3,6 milj. markkaa. Jotta luotsausmaksujen korotus Saimaalla voidaan välttää, valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 3,6 milj. markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 53 600 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Saimaan kanavan vuokra-aika päättyy vuonna 2013. Kanavan sulut on lähivuosina korjattava, mutta peruskorjauksen jälkeenkään kanava ei olisi ympärivuotisessa käytössä. Valiokunta on vuosia 1996 ja 1997 koskevissa talousarviomietinnöissä korostanut Kymijoen ja Mäntyharjun kanavien sekä niiden muodostaman kanavaverkoston suunnittelun tärkeyttä, sillä vesikuljetukset tulee turvata myös Saimaan kanavan vuokra-ajan päättymisen jälkeen. Tällöin olisi mahdollisuus myös Agenda 2000:een liittyvien rakennerahastotukien hyödyntämiseen.

Valiokunnan lausumaehdotus 15

Eduskunta edellyttää kanavahankkeen suunnittelun käynnistämistä hankkeen toteuttamisasteen nostamiseksi.

32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen

40. Lastialusten hankintojen tukeminen (arvio määräraha)

Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta hylkäsi liikenneministeriön esittämän merenkulun tukipaketin. Varsin monet EU- ja OECD-maat tukevat kansallista merenkulkua ja esim. Ruotsi on hiljattain tehnyt päätöksen merenkulun tukemisesta. Suomalainen kauppalaivasto ei pysty tulevaisuudessa kilpailemaan muiden maiden kanssa ja vaarana on, että suomalainen kauppalaivasto siirtyy suurimmaksi osaksi tai jopa kokonaan pois Suomen lipun alta. Esim. viime aikoina tehdyissä alustilauksia ja alusmyyntejä koskevissa päätöksissä noin 10 alusta on siirtynyt tai siirtymässä pois Suomen lipun alta. Suomi on maantieteellisen asemansa vuoksi riippuvainen merenkulusta. Siten mm. kansallinen huoltovarmuus

sekä koko merenkulkuelinkeinoon tulevaisuus ovat seikkoja, joiden säilyttämiseksi eri hallinnonalojen tulee pikaisesti ryhtyä toimenpiteisiin tukiohjelman laatimiseksi.

Valiokunnan lausumaehdotus 16

Suomen kauppalaivaston kilpailuedellytysten turvaamiseksi eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää pikaisesti mahdollisuudet tukea ulkomaanliikenteen kauppalaivastoon merkittävät lastialuksia omistavia varustamoita valtion varoista nykyisen alusluettelotuen lisäksi määrällä, joka vastaa varustamotyöntäjän maksamia merimieseläke-, työttömyysvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksuja sekä vapaa-ajan ryhmähenkivakuutuksesta ja vapaa-ajan lisävakuutuksesta työntäjän maksamaa osaa. Samalla tulee selvittää myös mahdollisuudet hinousmaksujärjestelmän käyttöönottamiseen.

Eduskunta edellytti jo vuoden 1998 talousarvion käsittelyn yhteydessä uusien alusten korkotuen maksamista. Valiokunta ehdottaa korkotukijärjestelmän käyttöönottoa ja että korkotukea suunnataan vuosina 1999 ja 2000 tilattavien kotimaisten alusten hankintoihin. Vuodelle 1999 ei tarvita määrärahaa, mutta vuodelle 2000 arvioidaan tarvittavan n. 11 milj. markan määräraha.

Aikaisempina vuosina myönnettyistä korkotukilainoista sekä vuonna 1999 myönnettävistä korkotukilainoista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja seuraavasti:

	1999	2000	2001	2002
Aikaisempien vuosien korkotukilainoista	19,0	16,0	7,5	2,0
Vuoden 1999 korkotukilainoista	0,0	11,3	11,0	10,5
Yhteensä	19,0	27,3	18,5	12,5

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen mukaan momentilta vähennetään 2 000 000 markkaa ja momentin perusteluista poistetaan akohdassa oleva teksti. Muutos johtuu siitä, että

kaikki ns. pientonnistotukea saavat alukset ovat syksystä 1998 alkaen siirtyneet kauppa-alusrekisteriin, jolloin niiltä lakkaa pientonnistotuki. Toisaalta alukset ovat vuonna 1999 oikeutettuja kauppa-alusrekisteriin merkityille aluksille maksettavaan tukeen momentilta 31.32.41.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 19 000 000 mk.

(2. kappaleen a ja b kohta *poist.*)

Määrärahaa saa käyttää ennen vuotta 1996 myönnettyjen korkotukilainavaltuuksien perusteella suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää liikenneministeriön vahvistamin perustein Suomen ulkomaankaupan merikuljetuksiin pääasiassa lastin kuljetuksiin käytettävien lastialusten hankintaan otettujen lainojen korkohyvitysten maksamiseen. Vuonna 1999 saadaan hyväksyä mainittuna vuonna tilattuja aluksia koskevia uusia korkotukilainoja enintään 400 000 000 markkaa. Korkohyvityksen perustana oleva lainamäärä saa olla enintään 50 prosenttia aluksen hankintamenosta ja korkohyvityksen määrä on viiden ensimmäisen lainavuoden aikana 3 prosenttiyksikköä. Korkotuen myöntämisen edellytyksenä on, että alus kuuluu jäämaksuluokkaan I A Super ja että alus on Suomen lipun alla kolme vuotta tuen myöntämisen jälkeen. (Uusi)

44. Saaristoliikenteen avustaminen

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen mukaan momentille lisätään 300 000 markkaa Kotkan ja Pyhtään välisen talviajan saaristoliikenteen tukemiseen. Momentilta 31.60.61 vähennetään vastaavasti 300 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 120 000 mk.

(2.—4. kappale kuten HE)

40. (31.58) Ratahallintokeskus

Vanhoiden höyryjunien kunnostus sekä höyryjunaperinteen säilyttäminen ovat mm. matkailuelinkeinon kannalta tärkeitä kehittämiskohteita,

sillä rautateiden nostalgialiikenne on laajan kiinnostuksen kohteena niin Suomessa kuin myös ympäri maailmaa. Asian eteenpäin viemiseksi sekä mm. markkinoinnin, koulutuksen ja kunnostustyön parantamiseksi olisi tarkoitukseenmukaista perustaa työryhmä, jossa olisi mm. VR-yhtymän, Suomen Rautatiemuseon ja kaupallisen sektorin sekä matkailua edustavien tahojen edustus.

21. (31.58.21) *Perusradanpito (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Rataverkon kunnan huononeminen on saatu pysähtymään ja liikennöintirajoitusten piirissä olevien ratojen määrä kääntyy kuluvana vuonna laskusuuntaan. Tämän kehityksen jatkuminen edellyttää kuitenkin edelleen pitkäjänteistä rahoitusta.

Pääkaupunkiseudun asemien tason nostamiseksi (katokset, laitureiden korotukset ym.) valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 10 milj. markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 390 000 000 mk.

(2. ja 3. kappale kuten HE)

77. (31.58.77) *Rataverkon kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta katsoo, että Kerava—Lahti oikoradan tarve liittyy itäisen Suomen ja idän liikenteen kehittämiseen. Samalla se keventäisi Helsingistä pohjoiseen johtavan pääradan liikennekuormitusta, jolloin olisi mahdollista parantaa myös Riihimäen ja Tampereen suunnan junatarjontaa. Oikoradan rahoitusta suunniteltaessa tulisi selvittää mahdollisuudet uusien rahoitusmallien käyttämiseen.

50. (31.92) Ilmailulaitos

Mikkelin ja Seinäjoen lentokentät ovat ainoat lentokentät, jotka hoitavat säännöllistä reittiliikennettä, mutta joiden ylläpidosta Ilmailulaitos ei huolehdi. Valiokunta ehdottaa selvityksen

laatimista kenttien toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Valiokunnan lausumaehdotus 17

Eduskunta edellyttää, että Seinäjoen ja Mikkelin lentokenttien toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi selvitetään mahdollisuudet siirtää mainitut kentät Ilmailulaitoksen alaisuuteen.

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen mukaan luvun perustelujen 2-kohdassa mainittua Ilmailulaitoksen investoinneista aiheutuvien menojen ylärajaa korotetaan 50 milj. markalla. Muutos johtuu lähinnä siitä, että osa Ilmailulaitoksen vuoden 1998 investoinneista siirtyy vuodelle 1999.

Luvun perustelut muuttuvat seuraaviksi:

(1. kohta kuten HE)

2. *Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet*

Ilmailulaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 1999 enintään 600 milj. mk. Lisäksi Ilmailulaitos saa tehdä vuonna 1999 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina enintään 600 milj. mk. Tärkeimmät investointikohteet liittyvät Helsinki—Vantaan lentoaseman edelleen kehittämiseen sekä lennonvarmistusjärjestelmän uusinnan loppuunsaattamiseen.

(2. kappale kuten HE)

(3. kohta kuten HE)

60. (31.57) Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

34. (31.57.34) *Valtionapu pääkaupunkiseudun metrojärjestelmän suunnitteluun ja rakentamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Pääkaupunkiseudun väestönkasvu aiheuttaa paineita alueen joukkoliikennejärjestelmälle. Sen kehittäminen uusien investointien avulla on välttämätöntä. Länsimetro on osa pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen kehittämistä, joskin siihen liittyvät päätökset ovat vielä kesken. Valiokunta pitää tärkeänä,

että länsimetroa koskevat neuvottelut saadaan etenemään.

Valiokunnan lausumaehdotus 18

Eduskunta edellyttää, että länsimetroa koskevia neuvotteluja kiirehditään.

61. (31.57.61) *Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta katsoo, että selvitysosassa esitettyä määrärahan käytön jakautumista on syytä muuttaa siten, että alueellisten ja paikallisten liikennepalveluiden oston tarkoitettu määrärahasta siirretään 5 milj. mk käytettäväksi kehittämishankkeisiin.

Valiokunta katsoo, että palvelulinjoihin ja kutsuohjattuihin ratkaisuihin perustuvia uusia joukkoliikenteen toteuttamismalleja tulee kehittää. Näillä uusilla ratkaisuilla voidaan tehostaa kuntien ja Kansaneläkelaitoksen maksamia erityisryhmien kuljettajia ja saada siten aikaan säästöjä.

Kutsuohjatuilla palveluilla arvioidaan lisäksi olevan merkittävä rooli haja-asutusalueiden joukkoliikennepalveluiden turvaamisessa. Suuntaamalla joukkoliikenteen kehittämismäärärahoja uusien toteuttamismallien ohella kuntien ja läänien joukkoliikennettä edistävään kokeilutoimintaan parannetaan itsekanattavan linjaliikenteen toimintaedellytyksiä ja pienennetään siten liikennepalveluiden oston tarvittavia määrärahoja.

Tällaisia kokeiluhankkeita olisivat informaatiojärjestelmät sekä muut joukkoliikenteen houkuttelevuutta lisäävät hankkeet. Myös käynnistymässä oleva matkakeskushankkeiden suunnittelu- ja toteutustyö edellyttää kehittämismäärärahojen pitämistä vuoden 1998 tasolla.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että hyväksyessään vuoden 1998 talousarvion se katsoi, että joukkoliikenteen tukemiseen käytettävät määrarahat pitää käyttää siten, että matkalippujen hintojen korotuspaineita pienennetään. Jotta julkisen tuen käyttö olisi mahdollisimman tehokasta ja hillitsisi tariffien korotuspaineita, on määrärahojen käyttöä suunnattava nykyistä enemmän suoraan matkustajille.

Valiokunnan lausumaehdotus 19

Eduskunta edellyttää, että nykyistä suurempi osuus alueellisten ja paikallisten liikennepalveluiden oston tarkoitettusta määrärahasta käytetään seutu- ja kaupunkilippujen tukemiseen.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että läänien myöntämän tuen osuus seutulipuille nostetaan 50 prosenttiin julkisesta tuesta ja että kaupunki- ja kuntalippujen saamaa valtion tukiosuutta korotetaan nykyisestä.

Verovapaan myynnin on tarkoitus poistaa EU:n sisäisessä liikenteessä 1.7.1999, mistä johtuen Merenkurkun ympärivuotisen liikenteen ylläpitäminen tulee taloudellisesti kannattamattomaksi.

Onkin todennäköistä, että ilman yhteiskunnan tukea ympärivuotinen liikenne päättyy.

Liikenteen loppumisella olisi välittömiä vaikutuksia varustamo- ja merenkulkuelinkeinolle, mutta myös muullekin alueen elinkeinoelämälle. Tehtyjen selvitysten mukaan Merenkurkun liikenteen ylläpitäminen edellyttää vuoden 1999 aikana yhteiskunnalta noin 10 milj. markan tukea ja tarkoituksena on, että tuen maksamiseen osallistuvat Suomen ja Ruotsin valtiot sekä myös alueen kunnat.

Talousarvioaloitteiden 542/1998 vp ja 834/1998 vp perusteella valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 4 milj. markkaa Merenkurkun ympärivuotisesta liikenteestä aiheutuviin menoihin. **(Ehdollinen päätös)**

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen mukaan momentilta vähennetään 300 000 markkaa ja momentille 31.32.44 lisätään vastaavasti 300 000 markkaa Kotkan ja Pyhtään väli- sen talviajan saaristoliikenteen tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 480 700 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitukseen. *Määrärahasta on varattu 3 000 000 mk EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien joukkoliikennettä edistävien hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.*

(4. kappale kuten HE)

Ehdollinen päätös

Määrärahasta saa käyttää 4 000 000 mk Merenkurkun ympärivuotisesta liikenteestä aiheutuviin menoihin. (Uusi)

72. (31.55) Viestinnän korvaukset ja avustukset**42. (31.55.41) Sanomalehdistön tuki**

Hallituksen esityksen mukaan sanomalehdistön tuki ehdotetaan maksettavaksi kokonaan parlamentaarisiin perusteisiin ja valikoiva lehdistötuki ehdotetaan lakkautettavaksi. Valiokunta katsoo, että valikoivan lehdistötuen säilyttäminen on tärkeää taloudellisissa vaikeuksissa olevien lehtien, paikallisten ns. kakkoslehtien sekä kieli- vähemmistöön kuuluvien lehtien toiminnan turvaamiseksi. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että tuen ehdot ohjaisivat nykyistä enemmän tu- lokselliseen ja tehokkaaseen toimintaan ja että tuen ehdot olisivat täsmällisiä ja objektiivisia. Valiokunta katsoo, että lehdistötukeen osoitettu määräraha tulee säilyttää vuoden 1998 tasolla, mikä edellyttää 5 milj. markan li- säystä ja että jakoperusteiden tulee säilyä ennallaan. Valiokunta ehdottaa, että momentilta 31.72.61 vähennetään vastaavasti 5 milj. mk.

Valiokunnan lausumaehdotus 20

Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii lehdistötukea koskevan selvityksen, jossa otetaan huomioon myös uudet viestinnän muodot ja josta käy ilmi lehdistötuen tu- leva tarve sekä jakoperiaatteet.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 75 000 000 mk.

Määrärahasta saa käyttää 45 000 000 mk valtioneuvoston erikseen määräämin ehdoin puolueille lehdistön ja sitä vastaavan sähköisen julkaisutoiminnan tukemiseen sekä Ahvenanmaan maakunnalle tiedotustoiminnan tukemiseen samojen jakoperusteiden mukaan kuin puoluelain 9 §:ssä tarkoitettu avustus.

Määrärahasta saa käyttää 30 000 000 mk valtioneuvoston erikseen määräämin ehdoin

avustusten maksamiseen sanomalehtien kuljetus-, jakelu- ja muiden kustannusten alentamiseksi. Tukea voidaan käyttää myös sanomalehdistön kehittämishankkeisiin. (Uusi)

61. (31.55.61) *Poikkeusolojen viestintäjärjestelyistä aiheutuvat menot (siirtomääräraha 3 v)*

Valiokunta ehdottaa, että momentilta vähennetään 5 milj. markkaa ja momentille 31.72.42 lisätään vastaavasti 5 milj. markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Hallinto

21. (32.01.21) *Kauppa- ja teollisuusministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999—2000 hallituksen hyväksymän toimintaohjelman mukaisesti momentille ehdotetaan lisättäväksi 350 000 mk.

Kauppa- ja teollisuusministeriön organisaatiomuutoksen johdosta momentin perustelujen 3. kappaletta valtiovarainministeriöstä saadun selvityksen perusteella täydennetään siten, että osastopäällikön virka (A 31) muutetaan kehitysjohtajan viraksi (A 31) ja apulaisosastopäällikön virka (A 30) muutetaan johtajan viraksi (A 30).

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 123 442 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

Kauppa- ja teollisuusministeriöön perustetaan kehitysjohtajan virka (A 30) ja osastopäällikön virka (A 31) muutetaan kehitysjohtajan viraksi (A 31) ja apulaisosastopäällikön virka (A 30) muutetaan johtajan viraksi (A 30).

22. (32.03.21) *Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Työvoima- ja elinkeinokeskusten (TE-keskusten) toiminta käynnistyi 1.9.1997. TE-keskuksiin koottiin kolmen hallinnonalan aluetasolla toimivat elinkeino-organisaatiot. Käytännössä tämä merkitsi 77 erillisen yksikön kokoamista 15 TE-keskukseksi. TE-keskusten toiminnan käynnistyessä vuonna 1997 keskuksille myönnettiin toimintamenoihin määrärahoja kauppa- ja teollisuusministeriön, työministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön pääluokkiin kuuluvilta momenteilta siten, että kukin ministeriö vastasi pääasiassa omien osastojensa toi-

mintamenoista, minkä lisäksi kauppa- ja teollisuusministeriö osoitti varat johdon toimintamenoihin.

Edellä mainitusta menettelystä aiheutui merkittäviä ongelmia toiminnan kehittämiseksi: menettely vaikeutti yhteistoimintaa, yhteisten toimintojen kokoamista sekä näistä aiheutuvien menojen maksamista. Ongelmia aiheutui sekä kustannusten jaossa että niiden kirjaamisessa. Menettely merkitsisi myös sitä, että johtajalla ei ollut mahdollisuuksia resurssijohtamiseen.

Edellä todetun ongelman vähentämiseksi hallitus omalta osaltaan päätti keväällä 1998, että vuoden 1999 talousarvioon toimintamenot kootaan yhteen palkkausmenoja lukuun ottamatta. Samalla päätettiin, että TE-keskuksista muodostetaan itsenäiset tilivirastot vuoden 1999 aikana. Näiden päätösten mukaisesti TE-keskusten toimintamenoihin osoitettavat varat muiden kuin palkkausmenojen rahoittamisen osalta on talousarvioesityksessä osoitettu kauppa- ja teollisuusministeriön pääluokkaan.

Edellä todettu menettely on yksinkertaistanut tulosohjausmenettelyä sekä mahdollistaa johtajalle muiden kuin palkkausmenojen osalta resurssijohtamisen.

Valtiovarainvaliokunnan mielestä voidaan kuitenkin jo nyt todeta, että palkkausmenoja ja muita toimintamenoja ei ole tarkoituksenmukaista eriyttää.

Asiallisesti ottaen palkkausmenoista joudutaan sopimaan samanaikaisesti kuin muista toimintamenoista TE-keskusten tulosneuvotteluissa.

Edellä todettuun viitaten valtiovarainvaliokunta toteaa, että toiminnan yksinkertaistamiseksi sekä johtamisedellytysten kehittämiseksi tulee vuoden 2000 talousarviota valmisteltaessa koota työvoima- ja elinkeinokeskusten kaikki palkkaus- ja muut toimintamenot yhteen kauppa- ja teollisuusministeriön pääluokkaan.

20. Teknologiapolitiikka

Puolustusvälineteollisuuden teknologinen kehitys. Valiokunta pitää tärkeänä, että korkean teknologian hankkeita syntyy kasvavassa määrin myös syrjäseuduilla.

Valtiovarainvaliokunnassa on perehdytty pääluokan 27 käsittelyn yhteydessä, mutta myös kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala käsiteltäessä, kotimaisen puolustusvälineteollisuuden tilanteeseen.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan näkökulmasta keskeisintä ovat huoltovarmuusnäkökohdat, tuotekehitys ja ennen kaikkea riittämättömien määrärahojen takia uhanalainen teknologia.

Hyväksyessään vuoden 1998 valtion tulo- ja menoarvion eduskunta on joulukuussa 1997 todennut mm.

seuraavaa: "Tavoitteena tulisi olla, että nykyisen noin 15 %:n sijasta vähintään puolet puolustustarvikkeista hankittaisiin kotimaasta. Tämä edellyttää sekä olemassa olevan tuotantoteknologian kilpailukyvyyn vahvistamista että uusien sotilasteknologioiden vaatimien tuotteiden valikoivaa kehittämistä Suomessa."

Nyt käsittelyn kohteena oleva talousarvioesitys ei tuo ratkaisua toimintavolyyymiin liittyviin ongelmiin, vaan olemassa oleva kapasiteetti ja osaaminen on joiltain osin vaarassa. Myöskään sen kaltaista tuotekehityspanostusta, joka toisi mukanaan kotimaisten hankintojen olennaisen lisäämisen puolustustarvikehankinnoissa ei budjetti sisällä.

Valiokunnan mielestä hyvänä esimerkkinä suomalaisen puolustustarviketeollisuuden osaamisesta ja kilpailukykyisyydestä kansainvälisillä markkinoilla on Hollannin puolustusvoimien kanssa tehty merkittävän suuri kauppa suomalaisen pyörillä liikkuvan sotilasajoneuvokaluston osalta.

Vastaavan kaltaisten kauppojen edellytyksenä on jatkuvan tuotekehitysmahdollisuuden ja tehokkaan markkinoinnin voimavarat.

Valiokunta katsoo, että käytävissä olevista tuotekehitysmäärärahoista tulee osoittaa riittävä määräraha kotimaiselle puolustustarviketeollisuudelle kotimaisen pyörillä

liikkuvan sotilasajoneuvokaluston jatkokehittämiseen, prototyypin valmistukseen ja markkinointiin.

Valiokunnan mielestä teknologiapoliittisissa ratkaisuissamme tulee ottaa huomioon kotimaisen puolustusvälineteollisuuden teknologisen ja teknistaloudellisen kilpailukyvyyn turvaamisen välttämättömyys.

Siten voidaan myös korvata nykyistä, eduskunnan jo aikaisemmin hyväksymien kannanottojen mukaisesti liian suurta tuontiosuutta. Valiokunta katsoo, että Suomen hyväksymien kansainvälisten sopimusten mukaisissa puitteissa myös kotimaisen puolustusvälineteollisuuden teknologista kehitystä tukeviin hankkeisiin tulee suunnata teknologian kehittämiskeskuksen kautta tapahtuvaa rahoitusta.

30. Yrittäjyys- ja pk-politiikka

44. (32.51.48) *Alueellinen kuljetustuki* (arvio määräraha)

Hallituksen esitys laiksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain kumoamisesta (HE 138/1998 vp) on eduskunnassa hylätty. Valiokunta ehdottaa tämän johdosta, että momentin määräraha säilytetään kuluvan vuoden tasolla ja momentille siten lisätään 8 300 000 markkaa.

Alueellisen kuljetustuen alueellisesta ulottuvuudesta määrätään kuljetustuen alueellisesta tukemisesta annetun lain nojalla annetussa valtioneuvoston päätöksessä.

Valiokunnan mielestä kuljetustuen alueellista kattavuutta tulisi tehostaa osana Itä-Suomen kehittämishanketta. Valiokunta katsoo, että alueeseen tulisi lisätä Pohjois-Savon kunnat.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 16 300 000 mk.

(2. ja 3. kappale kuten HE)

45. (32.51.49) *Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (osa EU)* (arvio määräraha)

Koska lisätalousarviossa tehty myöntämisvaltuuden lisäys jakaantuu vuosille 1999 ja 2000, momentille ehdotetaan valtiovarainministeriös-

tä saadun selvityksen perusteella lisättäväksi 8 000 000 markkaa. Myös momentin perustelujen toiseen kappaleeseen ehdotetaan tehtäväksi edellisestä johtuva täsmennys.

Momentin määrärahaehdotus 235 milj. mk (190 milj. mk EU-kansallinen osuus) ja myöntämisvaltuusehdotus 250 milj. mk (200 milj. mk EU-kansallinen osuus). Määräraha- ja myöntämisvaltuusehdotus ovat siten samat kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa.

Kuluvan vuoden 1. lisätalousarviossa määrärahaa on kuitenkin korotettu 8 milj. markalla ja lisäksi momentin perusteluja muutettu siten, että kehitysalueen investointitukea, pienyritystukea, pk-yritysten kehittämistukea ja yritysten toimintaympäristötukea saa myöntää vuonna 1998 enintään 308 000 000 mk, josta 218 000 000 mk on varattu kansallisena osuutena Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittamiin hankkeisiin. Valiokunta katsoo, että momentin sisältämä rahoitus tulee säilyttää kuluvan vuoden tasolla ja ehdottaa hyväksyttäväksi asiaa koskevan lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 21

Eduskunta edellyttää, että myöntämisvaltuuden ja sen mukainen momentin sisältämä rahoitus säilytetään kuluvan vuoden tasolla ja käytännön järjestelyistä huolehditaan tarvittaessa lisätalousarvioiteitse.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 243 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yritystuesta annetun lain (1136/1993, muut. 297/1995 ja 1473/1995) mukaisten tukien maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden yhteisöaloitteita, pilottihankkeita ja muita vastaavia ohjelmia ja hankkeita toteuttavien hankkeiden kansallisen rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 198 000 000 mk näiden hankkeiden kansallisia rahoitusosuuksia varten. Lisäksi määrärahaa saa käyttää EU:n komission rahoitustarjoustuksen mahdollisesti aiheuttaman takaisinperinnän maksamiseen.

(3.—5. kappale kuten HE)

40. Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka

21. (32.27.21 ja 31.21) *Kuluttajaviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriöstä saadun selvityksen perusteella momentin nettomäärärahasta vähennetään 214 000 mk. Vähennys aiheutuu yhden henkilön palkkausmenojen siirrosta momentille 32.40.24.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 30 345 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

24. (32.28.21) *Kuluttajavalituslautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriöstä saadun selvityksen perusteella momentille lisätään 214 000 mk. Lisäys aiheutuu edellä momentin 32.40.21 yhteydessä mainitusta yhden henkilön palkkausmenojen siirrosta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 415 000 mk.

50. Kansainvälistyminen ja markkinointi

21. (32.80.21) *Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriöstä saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että momentin perustelujen selvitysosan kolmannen kappaleen ensimmäinen virke olisi tullut kuulua seuraavasti: "Matkailuelinkeinon panostusosuuden MEK:n kampanjoissa arvioidaan vuonna 1999 olevan 50 milj. mk, jolloin ulkopuolisen rahoituksen kokonaisarvo mukaan lukien maksulliset palvelut (15 milj. mk) on 65 milj. mk".

41. (32.85.41) *Avustus ulkomaankauppaa edistävälle järjestöille ja Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:lle*

Valtiovarainministeriöstä saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että momentin perustelujen selvitysosan taulukossa mainittu

"Suomen Tiedonsiirtoyhdistys STY" on "Tietotekniikan Kehittämiskeskus TIEKE".

Hallituksen esityksen mukaan Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:n avustus olisi 132 milj. mk eli 11 milj. mk vähemmän kuin kuluvan vuoden vastaava määräraha.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vähennys merkitsisi muun ohella käytännössä sitä, että Venäjän markkinoille suunniteltu kehittämisohjelma jäädytetään ja että vientiverkostoa supistetaan 2—5 yksiköllä.

Valiokunta katsoo, että edellä tarkoitetuista Ulkomaankauppaliiton toiminnan supistuksista olisi pyrittävä luopumaan.

70. Erityisrahoitus

42. (32.49.42) Erityisrahoitusyhtiön korkotuet (arviomääräraha)

Hallituksen esityksen mukaan erityiskorkotuen piiriin sisältyviä uusia naisyrittäjälainoja yhtiö saa myöntää enintään 80 000 000 mk. Kuluvan vuoden toisen lisätalousarvion yhteydessä naisyrittäjälainojen myöntämisvaltuus on korotettu 100 000 000 markaksi.

Naisyrittäjälainojen myöntämisvaltuuden säilyttämiseksi kuluvan vuoden tasolla valiokunta ehdottaa, että myöntämisvaltuus korotetaan 100 milj. markaksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—3. kappale kuten HE)

Alueellisen korkotuen piiriin kuuluvia luottoja erityisrahoitusyhtiö saa myöntää vuonna 1999 enintään 630 000 000 mk ja elinkeinopoliittisin perustein tuettavien tukiohjelmien mukaisia erityiskorkotuen piirissä olevia lainoja yhteensä enintään 600 000 000 mk. Erityiskorkotuen piiriin sisältyviä uusia naisyrittäjälainoja yhtiö saa myöntää enintään 100 000 000 mk.

(5. kappale kuten HE)

45. (32.85.48) Korkotuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöstä saadun selvityksen perusteella momentin toisen kappaleen loppuun lisätään teksti: "sekä Valtiokonttorille koronta-

saussopimuksista aiheutuvien korko- ja valuutariskien suojaukseen tarvittavien toimenpiteiden ja kustannusten maksamiseen".

Edellä mainitun johdosta momentin perustelujen selvitysosaan olisi tullut lisätä teksti: "Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen lakien (1136/1996 ja 1137/1996) muuttamisesta siten, että julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausjärjestelmään liittyvä korko- ja valuuttariskien hallintatehtävä siirrettäisiin Fide Oy:ltä Valtiokonttorille. Fide Oy:n tekemien korontasaussojauksien määrä on ollut toistaiseksi niin vähäinen, ettei korko- ja valuuttariskien suojaustoimenpiteitä ole tehty. Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla vallitsevan alhaisen korkotason johdosta valtiolle ei todennäköisesti aiheudu korko- ja valuuttariskien suojaustoimenpiteistä kustannuksia vuonna 1999."

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Määrärahaa saa käyttää julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta annetun lain (1137/1996, muut. 1119/1997) mukaisen korkotuen maksamiseen. Määrärahaa voidaan lisäksi käyttää julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain (1136/1996, muut. 1120/1997) tarkoittamalle yhtiölle Fide Oy:lle maksettavan hallinnointipalkkion suorittamiseen sekä Valtiokonttorille korontasaussojauksista aiheutuvien korko- ja valuuttariskien suojaukseen tarvittavien toimenpiteiden ja kustannusten maksamiseen.

80. Rakennepoliittikka

42. (32.50.46) Avustus telakkateollisuuden kilpailuedellytysten turvaamiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Kuluvan vuoden toista lisätalousarvioesitystä (HE 241/1998 vp) koskevassa mietinnössään (VaVM 55/1998 vp) luvun 32.50 kohdalla lausumaansa viitaten valiokunta ehdottaa momentin sisältämiä myöntämisvaltuuksia täydennettäväksi siten, että vuonna 1999 voidaan myön-

tää uusia tukia määrä, joka jää käyttämättä vuodelta 1998 jo aikaisemmin hyväksytystä 5 000 000 000 markan summasta. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä, koska valiokunnan tiedossa ei tässä vaiheessa ole tietoa määrärahan korottamistarpeesta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Määrärahaa saa käyttää kauppaja teollisuusministeriön vahvistamien perusteiden mukaan

avustusten maksamiseen suomalaisille telakayhtiöille uusien aluksien rakentamiseen ja alusten peruskorjauksiin liittyvien sopimusten johdosta. *Vuonna 1999 avustuksia saa myöntää siten, että alusten rakentamis- ja peruskorjaussopimusten yhteenlaskettu arvo on vuoden 1998 sopimusten kanssa enintään 5 000 000 000 markkaa. Määrärahaa saa käyttää vuosina 1997—1999 myönnettyjen tukien maksamiseen.*

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin nettomäärärahasta vähennetään 3 000 000 markkaa uuden toimitalon kalusteiden ja muun varustuksen rahoittamisesta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 193 000 000 mk.

(2. ja 3. kappale kuten HE)

67. (33.99.67) *Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet* (arvionmääräraha)

Momentilta vähennetään 1 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 25 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

02. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta toteaa, että aiempaan talousarvioon verrattuna momentin perusteluista on poistettu valtuutus käyttää määrärahaa maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen. Stakesin maksullisessa toiminnassa on hintatuki valiokunnan saaman selvityksen mukaan välttämätön erityisesti Terve—sos—tapahtuman ja laajojen, useimpien kansainvälisten konferenssien ja seminaarien toteuttamisessa. Viitaten myös vuoden 1998 toisen lisätalousarvion kohdalla noudatettuun menettelyyn valtiovarainvaliokunta katsoo, että momentin määrärahasta voidaan käyttää myös vuonna 1999 enintään 1 milj. markkaa maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen.

05. Vakuutusvalvontavirasto

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella viraston menot on tarkoitus kattaa vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetussa laissa (479/1944) tarkoitetun vakuutustarkastusmaksun lisäksi valtion maksuperustelain (150/1992) ja vakuutuksenvälittäjistä annetun lain (251/1993) nojalla annettujen sosiaali- ja terveysministeriön päätösten (1651/1993 ja 1652/1993) mukaisilla maksuilla.

06. Terveystieteiden tutkimuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perustelujen toinen kappale muutetaan seuraavaksi: "Terveystieteiden tutkimuskeskuksen johtajan virka (A 30) muutetaan 1.1.1999 lukien ylijohtajan viraksi (A 30)".

Valiokunta toteaa, että määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon oikeusturvakeskuksen toimialan laajentuminen ihmisoikeuskantelujen lisäksi myös geneettistä ja alkio tutkimusta koskevissa lupa-asioissa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen johtajan virka (A 30) muutetaan 1.1.1999 lukien ylijohtajan viraksi (A 30).

07. Työterveyslaitos

50. *Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 2 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 183 500 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

08. Kansanterveyslaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin nettomäärärahasta vähennetään 1 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 149 800 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

09. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999—2001 hallituksen hyväksymän toimintaohjelman mukaisesti momentin nettomäärärahaan lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 700 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 290 000 mk.

10. Säteilyturvakeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin nettomäärärahasta vähennetään 2 000 000 mk.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 87 400 000 mk.
(2. ja 3. kappale kuten HE)

13. Työsuojelun piirihallinto

Työsuojelun kehittäminen. Taloudellisen kasvun ja työllisyyden kannalta yhä tärkeämpi re-

surssitekijä on tietoyhteiskunnan oloissa osaava ja koulutettu työvoima. On siis entistäkin tärkeämpää huolehtia siitä, että työssäkäyvä väestönosa pysyy työkykyisenä ja -haluisena sekä kehittyy osaamisessaan vaatimusten kasvaessa. Työelämästä saatavat tiedot viittaavat kuitenkin siihen, ettei tällaisesta kehityksestä ole taiketa, pikemminkin päinvastoin. Kiire on selvitysten mukaan kasvanut jatkuvasti lama-
vuosista lähtien.

Valtiovarainvaliokunta kiinnitti vuoden 1998 talousarviosta antamassaan mietinnössä (Va-VM 42/1997 vp) huomiota työssä jaksamiseen ja totesi, että huomattava osa maan työvoimasta työskentelee jaksamisensa ylärajoilla tai on jo uupumassa. Työuupumus on seurausta paitsi työn määrällisestä lisääntymisestä ja muuttuneesta työn rakenteesta, myös johtamiskäytännöistä, työaikajärjestelyistä ja uusista työnteon malleista. Asialla on huomattava kansantaloudellinen merkitys, koska työvoima ikääntyy ja huoltosuhde heikentyy lähivuosina Suomessa nopeasti. Valiokunnan mielestä on tärkeää huolehtia, että työterveyshuolto tukisi nykyistä paremmin työkyvyn säilyttämistä ja työssä jaksamista.

Tämä edellyttää varsinkin pienten työpaikkojen osalta, että työterveyshuollon järjestämisvastuu arvioitaisiin uudelleen nykyistä toimivammaksi.

Valiokunta toteaa, että työturvallisuuslaki, joka on peräisin 1950-luvulta ja johon myöhemmin on tehty osittaisuudistuksia, ei voi riittävästi käsitellä työsuojelun koko nykyistä ongelma-

kenttää. Työturvallisuuslain-säädäntöä on kehitettävä modernin työelämän haasteisiin vastaavaksi, uudeksi työympäristöä käsitteleväksi laiksi, joka ottaa huomioon nykyistä paremmin myös henkisen työsuojelun ongelmat. Osittain myös lainsäädäntöä kehittämällä tulee huolehtia, että ikääntyvä työvoima jaksaa työssä paremmin ja että työssä uupumista voidaan yhteiskunnan toimin hallita.

Valtionhallinnolla on työolojen kehittämisessä sekä valvonnassa keskeinen merkitys. Hallinnon rakenteet ovat viime vuosina kehittyneet niin, että yhtenäisen, eri osatekijät huomioon ottavan työelämän asioiden hoitaminen on vai-

keutunut; osa ministeriötason vastuista on työministeriössä ja osa sosiaali- ja terveysministeriössä. Kansantaloudellisesti tehokkaan synergian aikaansaamiseksi sekä kahden eri ministeriön väliin jäävän katvealueen poistamiseksi onkin viipymättä tutkittava mahdollisuudet koota kaikki ministeriötason työvoiman työkykyä sekä terveellisyttä ja turvallisuutta koskevat tehtävät samaan ministeriöön.

Työsuojelun ja työterveyshuollon yhteistoimintaan on kiinnitettävä jatkossa erityistä huomiota.

Samassa yhteydessä on varmistettava, että työpaikoille varsinaisia toimenpiteitä suuntaavilla työsuojelupiireillä on tosiasialliset mahdollisuudet ja valmiudet vastata työelämän haasteisiin.

Valtiovarainvaliokunta kiinnittää huomiota myös omaa työtään tekevien puutteelliseen työsuojeluun. Saadun selvityksen mukaan yrittäjien oma tapaturmariski on lähes 40 prosenttia suurempi kuin heidän palveluksessaan olevilla työntekijöillä.

Maatalous on yksi riskialtteimmista ammateista, kun tarkastellaan vakavia tapaturmia. Maatalousalan ammattitautien osuus kaikista ammattitaudeista on kolminkertainen verrattuna maatalousväestön osuuteen ammatissa toimivasta väestöstä.

Valiokunta katsoo, että työsuojeluhallinnossa resurssit on jaettava työsuojelusta annetun lain hengen mukaisesti, jolloin myös omaa työtään tekevät on otettava asianmukaisesti huomioon. Valtiovarainvaliokunta pitää jossakin määrin erikoisena järjestelyä, jossa yksi työsuojelupiiri, Uudenmaan työsuojelupiiri, hoitaa maatalouden työsuojelun kehittämistehtävää ja neuvontaa koko valtakunnan alueella.

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin nettomäärärahasta vähennetään 1 000 000 mk.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 111 680 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

17. Työttömyysturva

50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arvio-määräraha)

Etuusmenoarvion ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kohdentumisarvion tarkentumisesta johtuen momentilta vähennetään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 75 000 000 markkaa.

Oletettua korkeammasta työttömyysasteesta johtuen momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 250 000 000 markkaa.

Aktiivisten työvoimapolitiittisten toimenpiteiden lisäämisestä johtuen momentilta vähennetään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 27 000 000 markkaa.

Valtiovarainvaliokunta kiinnitti vuoden 1998 talousarviosta antamassaan mietinnössä huomiota työttömyyskassojen valvontaan ja hallintoon. Valiokunta katsoi, että kassojen ratkaisukäytäntöä tulee valvoa nykyistä tehokkaammin, millä paremmin turvattaisiin eri kassojen jäsenten tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen kohtelu.

Saadun selvityksen perusteella valtiovarainvaliokunta toteaa, että kassojen säännöllinen tarkastustoiminta on aloitettu yksityisalojen työttömyyskassoista ja tarkastuksia ollaan laajentamassa muihin työttömyyskassoihin.

Työttömyysturvalain muutoksella sosiaali- ja terveysministeriöön perustetaan etuudensaajarekisteri. Valvonnan toteuttamiseksi tiedostojen hyväksikäyttöä tehostetaan muun muassa rekisterivertailuja tekemällä. Viranomaisten välistä yhteistyötä pyritään lisäämään harmaan talouden paljastamiseksi ja esimerkiksi vakuutusmaksujen perinnän valvontaa tehostetaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 608 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arvio-määräraha)

Etuusmenoarvion ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kohdentumisarvion tarkentumisesta johtuen momentilta vähennetään valtiova-

rainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 25 000 000 markkaa.

Aktiivisten työvoimapolitiittisten toimenpiteiden lisäämisestä johtuen momentilta vähennetään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 5 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 135 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

18. Sairausvakuutus

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentille lisätään 38 000 000 markkaa. Muutos aiheutuu kansaneläkelaisista säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannusindeksiin annetun lain 1 §:n sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, joita ei ole aiemmin otettu huomioon talousarvioesitystä valmisteltaessa.

Palkkasumma-arvion tarkentumisesta johtuen momentilta vähennetään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 100 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 455 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

20. Tapaturmavakuutus

53. *Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)*

Tapaturmavakuutuksen laskuperusteiden tarkistuksesta sekä siihen liittyvästä rahastovajauksen kattamisesta johtuen momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 10 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 79 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Terveydenhuollon toimivuus. Suomen terveydenhuolto on perusrakenteeltaan pääosin kunnossa, vaikka onkin juuri tällä hetkellä voimakaiden muutospaineiden kohteena. Kansainvälisissä vertailuissa Suomen terveydenhuollon yhteistyöjärjestelmä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen välillä on ainutlaatuisen. Tehtyjen selvitysten perusteella käytännön yhteistyössä näiden välillä on kuitenkin puutteita. Niukkenevat resurssit lisäävät edelleen yhteistyön tarvetta. Erityisesti ehkäisevässä sosiaali- ja terveydenhuollossa korostuu myös muiden hallinnonalojen ja vapaaehtoistoiminnan yhteistyö.

Tulevaisuuden suuria haasteita ovat yhtäältä terveyspalvelujen lisääntyvän tarpeen ja niukkenevien resurssien yhteensovittaminen, toisaalta esimerkiksi nopeasti kehittyvän terveydenhuollon teknologian mukanaan tuomat haasteet. Se edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollossa rakenteellisia muutoksia avopalveluja suosivaan suuntaan, parannuksia perusterveydenhuollon toimivuuteen, päällekkäisyyksien purkamista, erikoissairaanhoidon terävöittämistä ja toimivia hoitoketjuja. Hoitoketju on saatava portaattomaksi siten, että potilaat hoidetaan kulloinkin oikeassa paikassa, jolloin hoito tulee myös yhteiskunnalle edullisemmaksi.

Joissakin tapauksissa ongelmana on se, että hakeudutaan turhaan erikoissairaanhoidon piiriin, joissakin tapauksissa taas kuntien olisi voitava lähettää potilaat jo nykyistä varhaisemmassa vaiheessa erikoissairaanhoidon.

Kuten valtiovarainvaliokunta valtion tilintarkastajain vuoden 1996 kertomuksesta antamassaan mietinnössä (VaVM 5/1998 vp) totesi, hoitoketjut käytännössä mahdollistavat jatkuvan konsultaation perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä. Tässä yhteydessä valiokunta painotti myös mittavan avo- ja kotihoidon kehittämissuunnan tarvetta, koska hoito- ja hoivapalvelujen tarve lisääntyy voimakkaasti.

Erityisesti mielenterveyden avohuollon palvelujen tarjonta on tällä hetkellä riittämätöntä. Valtiovarainvaliokunta viittaa vuosien 1997 ja 1998 talousarvioiden käsittelyn yhteydessä esittämiinsä kantoihin lastenpsykiatriasta. Valiokunta toistaa myös huolensa mielenterveyspotilaiden asumispalvelujen ja avohoidon sekä kuntoutuksen riittämättömyydestä.

Valiokunta esittää harkittavaksi, olisiko psykologien ja myös muiden kuin lääkärikoulutuksen saaneiden psykoterapeuttien antama hoito saatettava sairausvakuutuskorvauksen piiriin.

Hallitus esittää sosiaali- ja terveydenhuollon perustamishankkeisiin vuodelle 1999 125 milj. markkaa vähemmän kuin kuluvalle vuodelle. Hankeintiön ja määrärahan supistaminen merkitsevät valiokunnan saaman selvityksen mukaan, että kuluvana vuonna sitovan ennakkoratkaisun vuodelle 1999 saaneita yli 25 milj. markan hankkeita ei voida toteuttaa.

Lisäksi sitovan ennakkoratkaisun saaneista pienistä hankkeista kolmasosa jää sosiaali- ja terveysministeriön valiokunnalle esittämän arvion mukaan toteutumatta. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että kuntien on saatava pikaisesti selvyys, aiotaanko nykyinen valtionosuuksiin perustuva järjestelmä säilyttää.

Valiokunnan lausumaehdotus 22

Eduskunta edellyttää, että sosiaali- ja terveysministeriö kartoittaa sairaaloiden kunnan ja peruskorjaustarpeen.

Terveydenhuollon rahoitus ja maksupolitiikka. Terveydenhuollon rahoituksen yleisenä periaatteena on Suomessa, että ansioon suhteutetut etuudet rahoitetaan työnantajien ja palkansaajien palkkasidonnaisilla maksuilla. Vähimmäisetuudet ja palvelut rahoitetaan verovaroin, minkä lisäksi palveluissa voidaan käyttää käyttäjämaksuja. Valtion osuus terveydenhuollon rahoituksesta on viime vuosina alentunut.

Käyttäjämaksut ja niiden osana terveydenhuollon maksut eivät kokonaisuutena muodosta merkittävää osaa palvelujärjestelmän tai sosiaaliturvan rahoituksesta. Koti-

talouksien käyttäjämaksujen rahoitusosuus terveydenhuollon kokonaismenoista on kuitenkin lisääntynyt 1990-luvulla 16 prosentista 22 prosenttiin. Terveydenhuollon väestötutkimuksen mukaan yli 30 prosenttia kotitalouksien sairauskuluista kohdentuu lääkkeisiin. Hammashoitomaksut ovat lähes 20 prosentin osuudella toiseksi suurin menoerä. Lääkekorvausten omavastuuosuuksia onkin pyrittävä alentamaan samalla, kun yhä useammat on saatava hammashuollon korvausten piiriin.

Käyttäjien maksuosuuden lisäämisellä on arveltu lisäävän terveydenhuollon rahoitusta, hillittävän terveydenhuollon kustannuskehitystä ja edistettävän palvelujen tehokasta ja tarkoituksenmukaista käyttöä.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että käyttäjämaksujen moninkertaistamisellakaan ei ole Suomessa kuitenkaan rahoituksellisesti ratkaisevaa merkitystä. Myöskään OECD:n tuoreessa maatutkintaraportissa ei Suomen osalta ole tuotu esille asiakasmaksujen tai omavastuuosuuksien korottamista. Samassa raportissa terveydenhuollon kustannustaso Suomessa on todettu erittäin kohtuulliseksi ja pidetty tärkeänä julkisen vallan rahoitusosuuden säilyttämistä vähintään nykytasolla.

Valiokunta korostaa, että terveydenhuollon käyttäjämaksut eivät saa aiheuttaa myöskään toimeentulotuen tarvetta. Kohtuullinen maksu tulee asettaa niissä tilanteissa, joissa se periaatteessa on perittävässä, mutta maksu ei saa muodostaa varhaisen hoitoonhakeutumisen estettä. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että kunnat voivat käyttää edelleen maksuperustelain mukaista vapautusmenettelyä toimeentulotukiasiakkaiden maksuihin. Valiokunta korostaa, että valtion rahoitusosuuden terveydenhuollon rahoituksesta ei tule enää alentua.

Terveydenhuollon erityisvaltionosuuden (ns. EVO) määrärahojen supistukset. Yliopistollisille keskussairaaloille on lakisääteisesti vuodesta 1957 lukien maksettu valtion varoista erillistä korvausta opetuksen ja tutkimuksen aiheuttamiin ylimääräisiin menoihin. Korvauksen piiriin on sittemmin liitetty lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutus sekä tutkimussektorilla

myös muu terveystieteellinen tutkimus. Hallitus ehdottaa momentille 33.32.32 *Valtion korvaus erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan* (arviomääräraha) 260 milj. markkaa ja momentille 33.32.33 *Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäreiden koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha) 380 milj. markkaa. Ehdotettu määräraha on tutkimuksen osalta 100 milj. markkaa ja koulutuksen osalta 10 milj. markkaa pienempi kuin vuonna 1998.

Saadun selvityksen mukaan arviomäärärahojen supistuminen merkitsee tutkimuksen osalta laskennallisesti noin 500 tutkijan työvuoden leikkausta ja toiminnan volyymin vähenemistä noin 30 prosentilla. Koulutuksessa se merkitsee noin 50 opetushenkilön työvuoden leikkausta. Valtiovarainvaliokunta toteaa, että EVO-rahoituksen painopiste on terveydenhuollon tutkimus, joka kohdistuu terveyden edistämiseen, sairauksien ennaltaehkäisyyn, diagnostiikkaan, hoitoon ja kuntoutukseen sekä terveydenhuoltojärjestelmän toimivuuteen. Tutkimukseen tarkoitettua EVO-rahaa supistuminen noin kolmasosalla tarkoittaisi laskennallisesti vuoden 1997 tasoon verrattuna arviolta runsaan 1 600 kansainvälisen ja kotimaisen julkaisun sekä noin 70 väitöskirjan toteutumattomuutta. Yliopistosairaaloiden sisällä EVO-määrärahojen leikkaaminen merkitsee ennen kaikkea terveystieteen tutkimuksen alasajoa. Tätä terveydenhuollon kliinistä tutkimusta ei rahoiteta muualta.

Suomessa on tällä hetkellä pulaa paitsi perusterveydenhuollon lääkäreistä, myös erikoislääkäreistä, erityisesti silmätautien, korvatautien, anestesiologian, psykiatrian ja radiologian lääkäreistä. Uhkaamassa on myös ortopedipula. Erikoislääkäripula on keskeinen este monien sairaaloiden palvelujen lisäämiselle ja uhka pienten sairaaloiden toiminnalle. Vuoden 2005 tienoilla on odotettavissa, että erikoislääkäripula pahenee suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle.

Lääkärikoulutukseen suunnattujen määrärahojen leikkaukselle ei siten löydy perusteita. Rahoitusta tulee valiokunnan mielestä suunnata lisäänty-

västi myös yliopistosairaaloiden ulkopuoliseen, keskussairaaloissa tapahtuvaan erikoislääkärikoulutukseen, joka heijastuu myös terveyskeskuksiin.

Valtiovarainvaliokunta katsoo, että hallituksen esitykseen sisältyvä EVO-rahoituksen leikkaus vaarantaa korkeatasoisen kliinisen lääketieteen tutkimuksen tulevaisuuden. Ehdotettu 10 milj. markan leikkaus heikentää erikoislääkärikoulutuksen laatua ja määrää ja aiheuttaa erikoislääkäripulaa sekä vie pois resursseja lääkäreiden peruskoulutukselta, jonka aloituspaikkoja on juuri lisätty. Valiokunta ehdottaa nämä määrärahat palautettavaksi talousarvioon.

30. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Määrärahan mitoituksessa on vähennyksenä otettu huomioon 60 000 000 markkaa lastensuojelun suurten kustannusten tasausjärjestelmän toteuttamiseen liittyvänä siirtona uudelle momentille 33.32.35 siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisiin kustannuksiin perustuvaa kunnan omarahoitusosuutta korotetaan 12 markalla kutakin kunnan asukasta kohden.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 12 690 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

32. *Valtion korvaus erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan* (arviomääräraha)

Edellä lukuperusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 100 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 360 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

33. *Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäreiden koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Edellä lukuperusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 10 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 390 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

35. Valtion korvaus lastensuojelun suurten kustannusten tasausjärjestelmän menoihin

Hallituksen talousarvioesitykseen kuluvalle vuodelle sisältyi lausuma "Lastensuojelun suurten kustannusten tasausjärjestelmä pyritään toteuttamaan kuntien yhteistoiminnan pohjalta". Tältä pohjalta järjestelmää ei kuitenkaan ole saatu aikaan eikä hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 1999 sisälly myöskään määrärahan erottamista sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksista lastensuojelun suurten kustannusten tasausjärjestelmää varten.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa (StVL 9/1998 vp) todennut, että lastensuojelulla pyritään turvaamaan heikoimpien ja haavoittuvimmissa oloissa elävien lasten asema ja tukemaan heidän perheitään. Lastensuojelun kustannukset saattavat tapauskohtaisesti nousta varsin korkeiksi ja pienissä kunnissa yksittäisellä tapauksella saattaa olla merkitystä jopa kunnan veroprosentin kannalta. Lastensuojelun korkeita kustannuksia on siten tarpeellista pyrkiä tasaamaan kuntien kesken.

Valtiovarainvaliokunta korostaa, että tasausrahastoa tarvitaan nimenomaan poikkeuksellisen suurten kustannusten tasaukseen, eikä sillä ole tarkoitus kattaa kaikkia lastensuojelusta aiheutuvia menoja. Olennaista on tiedostaa, että kustannukset eivät rahaston perustamisen myötä nousisi, eikä myöskään kustannusten jako kuntien ja valtion kesken muuttuisi.

Valiokunta on selvittänyt myös sijaiskotitilannetta ja sijaiskodeille maksettavia korvauksia. Useissa kunnissa sijaiskodeista on pulaa, mikä lisää kalliin laitoshoidon tarvetta. Valtaosassa kunnista maksetaan esimerkiksi toimeksiantosuhteisille perhehoitajille säädettyä minimikorvausta ja joissakin toimeksiantosuhteissa palkkiot ja korvaukset ovat minimimääriäkin alhaisemmat. Sijaiskodeille maksettavien korvausten nostamisella voitaisiin valiokunnan nä-

kemyksen mukaan olennaisesti vähentää painetta laitoshoittoon.

Eduskunta on hyväksynyt lakialoitteen 142/1998 vp lastensuojelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Tällä luodaan järjestelmä, jolla korkeita lastensuojelun kustannuksia tasataan kuntien kesken.

Kyseessä on kunnille pakollinen järjestelmä ja se toteutetaan kehitysvammaisten erityishuoltoa varten perustettujen kuntayhtymien kautta. Järjestelmä, joka on tarkoitus saada voimaan 1.3.1999, edellyttää tämän uuden momentin perustamista talousarvioon.

Valiokunta ehdottaa, että momentille myönnetään 60 000 000 markkaa siirtona momentilta 33.32.30 käytettäväksi lastensuojelulain (683/1983) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) perusteella lastensuojelun suurten kustannusten tasaamiseksi suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

Lisätään uusi momentti seuraavasti:

35. Valtion korvaus lastensuojelun suurten kustannusten tasausjärjestelmän menoihin

Momentille myönnetään 60 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää lastensuojelulain (683/1983) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) perusteella lastensuojelun suurten kustannusten tasaamiseksi suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

92. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö

50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että määräraha on muutettu arviomäärärahasta kiinteäksi määrärahaksi. Raha-automaattiasetuksen mukaan jaettava määrä perustuu arvioon yhdistyksen puhtaasta tuotosta. Arviomäärärahan muuttaminen kiinteäksi määrärahaksi merkitsee, että Raha-automaattiyhdistyksen tuoton ollessa ar-

vioitua suurempi hallitus joutuu turvautumaan lisätalousarviomenettelyyn.

Valiokunnan lausumaehdotus 23

Eduskunta edellyttää, että momentin määräraha muutetaan takaisin arviomäärärahaksi.

Raha-automaattivaroja on vuodesta 1993 lähtien lisääntyvässä määrin käytetty menoihin, jotka valtio on aiemmin suorittanut.

Tämä kehitys on tapahtunut siitä huolimatta, että eduskunta on useiden talousarvioiden yhteydessä katsonut, että valtion talousarviosta rahoitettavaksi kuuluvia velvoitteita ei tule siirtää lisää Raha-automaattiyhdistykselle.

Hallitus ehdottaa valtion talousarviosta rahoitettavaksi kuuluvien velvoitteiden käyttämiseen vuonna 1999 RaY:n tuotosta 535 milj. markkaa.

Esimerkiksi vuoden 1997 lisätalousarviosta antamassaan mietinnössä (VaVM 16/1997 vp) valtiovarainvaliokunta totesi, että vuosittain

valtion talousarviossa jakamatta jäävän osuuden kasvaminen muodostaa yhä enenevässä määrin uhan Raha-automaattiyhdistyksen avustusvarojen asianmukaiselle käytölle. Valiokunta katsoi, että lähtökohtana on oltava, että järjestöille vuosittain jaettava osuus vastaa pelitoiminnasta kertyvää volyyymia.

Lukuperustelujen selvitysosassa on todettu, että vuoden 1998 tuottoa jäisi myöhemmin käytettäväksi noin 125 milj. markkaa. Valiokunta ehdottaa, että tätä jakamatta jäävää osuutta pienennettäisiin 62,5 milj. markalla. Momentille lisätään perinteiseen kansalaisjärjestötoimintaan ja palvelutuotantoon sekä eräisiin Raha-automaattiyhdistyksen rahoitettavaksi siirtyneisiin aiemmin valtion maksamiin avustuksiin 62 500 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 377 500 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Työhallinto

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella lukuperusteluista poistetaan toteamus ulkomaalaisvaltuutetun tehtäväkuvan laajentamisesta syrjimättömyyden periaatteen toteutumisen valvontaan.

Lukuperustelut muuttuvat seuraaviksi:

Ulkomaalaisvaltuutetun toimisto siirretään 1.3.1999 lukien sosiaali- ja terveysministeriöstä työministeriöön (*poist.*).

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Työttömyyden hoito. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että työttömyyden aleneminen pitkällä tähtäyksellä riippuu ennen kaikkea harjoitettavasta talouspolitiikasta. Työttömyys ei laske, ellei myös verotusta, sosiaaliturvaa ja sen rahoitusta, työvoimapolitiikkaa ja palkanmuodostusta saada tukemaan nykyistä paremmin työllistymistä. Pahimmaksi esteeksi työllistämiseksi valiokunta näkee erityisesti pk-sektorilla korkeat välilliset työvoimakustannukset, jotka ovat haitanneet muun muassa ikääntyneiden ja yleensä vähemmän koulutettujen työntekijöiden työllistämistä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että vaikka työttömyys onkin alentunut, se on nykyisin pitkäkestoisempaa. Työttömyysasteen alentaminen edellyttääkin jatkossa voimavarojen siirtämistä pitkäkestoisen työttömyyden hoitoon. Valtiovarainvaliokunta on aiemmin useissa yhteyksissä, viimeksi vuoden 1998 toisesta lisätalousarviosta antamassaan mietinnössä, kiinnittänyt huomiota ikääntyneisiin pitkäaikaistyöttömiin. Ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien on nykyisin hyvin vaikea työllistyä avoimille työmarkkinoil-

le. Tehdyt palvelutarveselvitykset ovat kuitenkin osoittaneet, että tälle kohderyhmälle voidaan räätälöidä erilaisia mahdollisuuksia työelämään.

Ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien palvelutarpeita selvittävään toimintaohjelmaan liittyen on vuosina 1996—1998 lähes kaikille asiakkaille aluksi myönnetty joko kuntoutustarveselvitys tai kuntoutustutkimus tai molemmat. Näistä kuntoutustarveselvitys on ollut huomattavasti käytetympi kuin kuntoutustutkimus. Valiokunta katsoo, että työvoimahallinto voisi nykyistä enemmän ostaa kuntoutustutkimuksia.

Ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien palveluhankkeen seurantatutkimuksen mukaan noin kolmasosa haastatelluista suuntautuu ansiotyöhön tai koulutukseen, noin kolmasosa työttömyyseläkkeelle ja noin kolmasosa joko kuntoutustarpeiden selvittelyyn tai sairauden hoitoon tai työkyvyttömyyseläkkeelle. Vajaakuntoisten osuus on siten merkittävä tässä ikäryhmässä. Heidän aktivoimisensa ja kuntoutustarpeen selvittäminen on haasteellinen tehtävä. Kuntoutuksen tavoitteena on tukea asiakkaiden aktivoitumista, itsetunnon lisääntymistä ja työelämään suuntautumista sekä lisätä asiakkaiden voimavaroja ja ammatillisia valmiuksia.

Erittäin pitkään työttömänä olleiden työllistämiseksi ja kasvavan syrjäytymisen ehkäisemiseksi on pyritty kehittämään uusia työllistämistukimuotoja. Näistä vuoden 1998 alussa käyttöön otettu yhdistelmä tuki on osoittautunut käyttökelpoiseksi.

Valiokunta kiinnittää huomiota ongelmiin, joita yhdistyksille on aiheutunut omarahoitusosuiden järjestämisessä työllistettävien ensimmäisiin palkkoihin ja työnantajasuorituksiin. Määrällinen tavoite kuuluvalla vuodelle on saadun selvityksen mukaan

10 000 työllistettyä. Toiveita on asetettu erityisesti ns. kolmannen sektorin työllistämishalukkuuteen ja -mahdollisuuksiin. Valtiovarainvaliokunnan mielestä on kiinnitettävä huomiota yleensäkin erillistoimenpiteisiin pitkäaikaistyöttömien osalta ja toimien kohdentumiseen alueellisesti.

Työvoimapolitiittinen koulutus. Valtiovarainvaliokunta on ottanut kantaa työvoimapolitiittiseen koulutukseen valtioneuvoston tarkastajain vuoden 1996 kertomuksesta antamassaan mietinnössä (VaVM 5/1998 vp). Valiokunta viittaa tältä osin myös työasiainvaliokunnan talousarvioesityksestä antamaan lausuntoon (TyVL 9/1998 vp).

Saadun selvityksen mukaan työvoimakoulutuksen keskeisin tehtävä vuonna 1999 on turvata työttömien ammattitaidon parantaminen ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä ehkäistä ammattitaitokapeikkojen syntyminen. Toinen tehtäväalue on syrjäytymisen ehkäiseminen.

Koulutushankinnat tehdään lainsäädännön mukaan kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella. Talousarvioesitykseen ei sisälly opiskelijatyöpäivän keskihinnan määrittelyä, jolla mahdollistetaan aiempaa joustavampi hinta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan koulutuksen hinta on usein niin alhainen, ettei se mahdollista kunnan koulutusta. Valtiovarainvaliokunta lähti em. mietinnössään siitä, että hankintapäätöksen perusteena on käytettävä kokonaistaloudellista edullisuutta, jolloin keskeisenä arviointiperusteena on oltava hinta—laatu-suhde. Koulutuksen hyvän laadun ja tuloksellisuuden edellytyksenä on opettajien korkea ammattitaito, johon kuuluu ajan tasalla oleva työelämän tuntemus, opetuksessa käytettävien laitteiden nykyaikaisuus, koulutuksen ja työelämän välinen kiinteä yhteys sekä työssä oppiminen.

Työasiainvaliokunnan tavoin valtiovarainvaliokunta pitää myönteisenä koulutuksen aikaisempaa suurempaa tutkintotoivotteellisuutta, joka lisää koulutuksen yhteismitallisuutta ja laatutietoisuutta. Valiokunta korostaa myös oppisopimuskoulutuksen merkitystä täsmäkoulutuksena.

Työministeriön hallinnonalaan kuuluvan työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ja opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvan ammatillisen koulutuksen on täydennettävä toisiansa.

Työvoimakoulutus on aikuiskoulutusta, jonka työvoimaviranomainen hankkii asiakkaalleen. Koulutukseen valinnassa ovat etusijalla työttömät ja työttömiksi joutuvat sekä sellaiset henkilöt, joilta puuttuu ammatillinen koulutus. Opetusministeriön rahoittama ammatillinen lisäkoulutus puolestaan on ammatillisen peruskoulutuksen jälkeistä työelämän tehtäviin liittyvää koulutusta sekä niihin liittyvien tutkintojen järjestämistä.

Kuten työasiainvaliokuntakin on todennut, koulutuksen tarkoituksenmukainen tarjonta ja tuloksellisuus edellyttävät ministeriöiden läheistä yhteistyötä.

Saadun selvityksen mukaan työvoimapolitiittisen koulutuksen hankinnassa ei ole aina pystytty välttämään päällekkäisyyksiä aluetasolla lääninhallitusten ja TE-keskusten välillä.

Valiokunta katsoo, että yhteistyötä eri viranomaisten ja yritysten välillä tiivistämällä ja hankintatoimintaa koordinoimalla voitaisiin mahdollisia päällekkäisyyksistä aiheutuvia ongelmia poistaa.

Valtiovarainvaliokunta korostaa työvoimapolitiittisen koulutuksen merkitystä myös syrjäytymisen ehkäisyssä. Työministeriön arvion mukaan jopa noin 35—40 prosenttia hankintaresursseista kuluu syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvään ja vaikeasti työllistettävien koulutukseen.

Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös koulutusvakuutusjärjestelmän hitaaseen käynnistymiseen. On ilmeistä, että tieto ko. koulutusmahdollisuudesta on mennyt huonosti niille, joilla olisi ollut mahdollisuus käyttää näitä palveluja.

Asiakkaiden kannalta huomattava ongelma on ollut myös koulutusvakuutusjärjestelmän hallinnoinnin jakautuminen kolmelle eri ministeriölle. Työttömät joutuvat käytännössä asioimaan työvoimatoimistojen, työttömyyskassojen/Kelan, eläkeviranomaisten ja oppilaitosten kanssa. "Yhden luukun" periaate olisi tässäkin tapauksessa asiakkaan edun mukaista, jolloin myös työttömien kiinnostus opiskeluun koulutuspäivärahalla lisääntyisi.

Työllisyysperusteiset investoinnit ja työllisyysvarojen käyttö ympäristöihin. Kuten momenttien 30.51.77 ja 35.10.77 kohdalla on viitattu, työllisyysvaroilla on ollut huomattava merkitys monissa ympäristöä ja vesihuoltoa parantavissa hankkeissa. Momentin 34.06.63 varat on tarkoitettu kuntien, kuntayhtymien ja muiden julkisten yhteisöjen ja kuntien määräysvallassa olevien yhteisöjen investointien osarahoitukseen. Tämän momentin määrärahat laskevat vuoden 1998 245 miljoonasta markasta 89 miljoonaan markkaan. Momentin 34.06.77 määrärahat on tarkoitettu valtion omiin investointeihin. Tämän momentin määrärahat vähenevät puolestaan kuluvan vuoden 271 miljoonasta markasta 142 miljoonaan markkaan.

Valiokunta on huolestunut työvoimapolitiisiin investointeihin suunnattavien määrärahojen riittävydestä. Investointimäärärahojen väheneminen saattaa vaikuttaa alueellisten työttömyyserojen kasvamiseen. Hallitus on budjettineuvottelujen pöytäkirjaan kirjannut, että määrärahojen riittävyteen on palattava, mikäli työllisyyskehitys poikkeaa ennakkoidusta. Valiokunta pitää tärkeänä, että näin tehdään.

Molempien edellä todettujen investointimomenttien määrärahoja on käytetty ympäristöihin ja kumpaakin määrärahaa voidaan käyttää kuntarajat ylittäviin hankkeisiin. Ongelmana on kuitenkin viime vuosina ollut erityisesti momentin 34.06.77 määrärahojen käyttö. Maa- ja metsätalous- sekä ympäristöministeriö ovat kirjanneet asianomaisten momenttiensa perusteluihin, että hankkeet saadaan luovuttaa kunnille vastikkeetta. Tällaista kirjausta ei kuitenkaan sisälly työministeriön momentin 34.06.77 perusteluihin.

Valtion talousarviolaki ja -asetus sekä momentin 34.06.77 perustelut määrittävät, että valtion omina investointeina tehdyt työt on tarkoitettu valtion välittömään hallintaan ja omistukseen. Työministeriön pyrkimyksenä on ollut siirtää ympäristöihin tarkoitettuja työllisyysvaroja momentille 34.06.63. Siirtymäkautena, joka jatkuu vielä vuonna

1999, näitä töitä voidaan rahoittaa myös momentilta 34.06.77. Valtiovarainvaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena ja budjetoinnin joustavuutta lisäävänä, että nämä momentit yhdistetään talousarviossa. Näin syntyvän uuden momentin perusteluihin on kirjattava maininta, että valmistunut työ voidaan luovuttaa kunnan tai muun yhteistyökumppanin omistukseen tai hallintaan. Työllisyysasetusta on samalla muutettava niin, ettei se rajoita työllisyysmäärärahojen käyttöä pelkästään valtion omiin investointeihin tai että valtion investoinniksi voidaan katsoa myös yhteishanke, joka luovutetaan yhteistyösapuolen hoitoon. Valiokunta katsoo, että ympäristötöiden varmistamiseksi kuntien ja valtion yhteistyöllä on ympäristötöitä ja niiden rahoitusta koskevaa säädöspohjaa selkiytettävä joko puitelainsäädännöllä tai valtioneuvoston periaatepäätöksellä. Myös ympäristötöiden riittävä rahoitus valtion talousarviossa on turvattava.

Valiokunnan lausumaehdotus 24

Eduskunta edellyttää, että työllisyysasetusta muutetaan siten, ettei se rajoita työllisyysmäärärahojen käyttöä pelkästään valtion omiin investointeihin ja että valtion investoinniksi voidaan katsoa myös yhteistyöhanke, joka luovutetaan yhteistyösapuolen hoitoon.

02. Palkkaperusteinen työllistämistuki valtionhallinnolle (arviomääräraha)

Aktiivisten työvoimapolitiittisten toimenpiteiden lisäämisestä johtuen momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 71 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 391 000 000 mk.
(2. kappale kuten HE)

21. Työvoima-asiain alue- ja paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin nettomäärärahasta vähennetään 797 000 markkaa.

Valiokunta toteaa valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella, että määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 2 562 000 markkaa 12 henkilön palkkausmenojen siirtona momentilta 26.05.21.

Valtiovarainvaliokunta on kiinnittänyt huomiota työhallinnon asiakaspalveluhenkilöstön jaksamiseen ja työturvallisuuteen.

Henkilöstö on koko 1990-luvun joutunut tekemään työtään erittäin raskaissa ja vaativissa olosuhteissa, jonka seurauksena henkilöstön sairauspoissaolot ovat saadun selvityksen mukaan jatkuvasti lisääntyneet.

Työn rasittavuutta on lisännyt 1990-luvun alun nopea työttömyyden kasvu sekä jatkuva lakien, asetusten ja ohjeiden muuttuminen. Vaikka työttömyys nyttemmin on vähentynyt, aikaisempaa suurempi osa työnhakijoista tarvitsee erityisiä toimenpiteitä työllistykseen.

Kuten työasiainvaliokunta talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa on myös todennut, työmarkkinoiden muuttuminen, muun muassa lyhytaikaisten työsuhteiden lisääntyminen, aiheuttaa hakijoiden suurempaa läpivirtausta työvoimatoimistoissa.

Myös avoimet työpaikat ovat lisääntyneet ja työnantajien palveluista huolehtiminen vaatii työhallinnon resurssien parempaa kohdentamista. Myös työnantajien vaatimukset ovat kasvaneet; rekrytoinnin tulee olla tehokasta ja tuloksellista. Työtahdin kiristymisen ja kasvaneet vaatimukset ovat yhdessä vaikuttaneet työssä jaksamiseen.

Työvoimapoliittisen järjestelmän uudistus tulee kokonaisuudessaan voimaan vuoden 1999 loppuun mennessä.

Kuten työasiainvaliokunta lausunnossaan on todennut, työvoimaviranomaisten voimavarat eivät riitä uudistuksen tavoitteiden toteuttamiseen, ellei toimenpiteitä kohdisteta tarkoituksenmukaisesti palvelujen käyttäjien yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ja toimintatapoja kehitetä ja tehosteta. Valtiovarainvaliokunta pitää työasiainvaliokunnan tavoin suunniteltua työttömien työnhakijoiden systemaattista haastattelua kerran kuu-kaudessa ongelmallisena ottaen huomioon nykyiset työvoimatoimistojen resurssit.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 721 493 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

30. *Palkkaperusteinen työllistämistuki kunnille ja kuntayhtymille* (arviomääräraha)

Aktiivisten työvoimapoliittisten toimenpiteiden lisäämisestä johtuen momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 17 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 917 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

52. *Työmarkkinatuki* (arviomääräraha)

Etuusmenoarvion tarkentumisesta johtuen momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 490 000 000 markkaa.

Aktiivisten työvoimapoliittisten toimenpiteiden lisäämisestä johtuen momentilta vähennetään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella 33 000 000 markkaa.

Valtiovarainvaliokunta viittaa vuoden 1998 toisesta lisätalousarviosta antamaansa mietintöön, jossa se kiinnitti huomiota työmarkkinatukeen budjetoidun määrärahan arvioitua huomattavasti suurempaan tarpeeseen ja selvitti määrärahan kasvun syitä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 267 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

62. *Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (osa EU)* (arviomääräraha)

Aktiivisten työvoimapoliittisten toimenpiteiden lisäämisestä johtuen momentille lisätään valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteelle 39 000 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 919 000 000 mk.

(2.—5. kappale kuten HE)

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat

61. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perustelujen toisessa kappaleessa oleva teksti "ylläpitämien pakolaisten vastaanottokeskusten" muutetaan muotoon "ylläpitämien turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten".

Luvun perustelujen selvitysosassa on todettu vuoden 1999 pakolaiskiintiöksi 650, missä lisäystä edellisvuoteen on 50. Turvapaikanhakijoita arvioidaan ensi vuonna olevan 1 000. Vuosi sitten talousarvion perusteluissa näitä arvioitiin myös vuonna 1998 olevan saman verran. Käytännössä kuluvana vuonna päädytään saadun selvityksen mukaan kuitenkin noin 1 200 turvapaikanhakijaan. Turvapaikanhakijoiden määrän kasvu sekä käsittelyaikojen pidentyminen on johtanut lisäpaikkojen tarpeeseen vastaanottokeskuksissa.

Hallituksen esityksessä on todettu, että vuosittaiset poikkeamat päätetyn pakolaiskiintiön ja maahan saapuvien kiintiöpakolaisten määrässä johtuvat siitä, että pakolaisten maastalhtöä saattavat viivästyttää muun muassa lähtöluvien ja kauttakulkuviisumien saannin vaikeus. Valio-

kunta pitää silti hallituksen vuodelle 1999 esittämää pakolaiskiintiötä alhaisena — varsinkin, kun hallitus vasta keväällä 1998 omassa periaatepäätöksessään vahvisti vuoden 1999 kiintiöksi 700.

Perheenyhdistämisten kautta maahan tulevien pakolaisten määrän arvioidaan pysyvän kuluvan vuoden 500:ssa myös vuonna 1999. Valiokunta on kiinnittänyt näin syntyvään lisäresurssitarpeeseen huomiota jo vuoden 1998 toisesta lisätalousarviosta antamassaan mietinnössä.

Valiokunta katsoo, että perheenyhdistämisten on perustuttava objektiiviseen tutkimukseen, jonka perusteella pakolaisten määrää voidaan arvioida.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Määrärahaa saa käyttää kunnille valtioneuvoston määräämin perustein maksettaviin laskennallisten korvausten, toimeentulotuen, tulkkipalvelujen ja erityiskustannusten korvaamiseen sekä kunnille, kuntayhtymille sekä yhteisöille niiden ylläpitämien *turvapaikan hakijoiden* vastaanottokeskusten, ryhmä- ja perheryhmäkotien, tulkkikeskusten sekä muiden tarvittavien toimintojen menoihin. Vuoden 1999 pakolaiskiintiö on 650 henkilöä.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. (35.11.26, osa ja 27, osa) Ympäristön suojelu

Itämeren suojelu. Pääluokkaperusteluissa on todettu, että lähialueyhteistyötä ja muuta kansainvälistä yhteistyötä voimistetaan Itämereen tulevan kuormituksen vähentämiseksi.

Lukuperusteluissa puolestaan on todettu, että toteutetaan toimia, joiden tavoitteena on päästöjen vähentäminen sekä ympäristötiedon ja -osaamisen lisääminen Suomen lähialueilla Venäjällä ja Baltian maissa sekä Puolassa.

Lähialueyhteistyön investointimäärärahat, jotka on budjetoitu lukuun 24.50, ovat hieman vuoden 1998 tasoa alemmat. Valiokunta toteaa tyydytyksellä, että saadun selvityksen mukaan ympäristöinvestointien osuus investointimäärärahoista on hieman kasvussa. Valiokunta katsoo, että pohjoisen ulottuvuuden elementti tulisi ottaa huomioon myös kansallisessa rahoituksessa samalla, kun Itämeren suojeluun pyritään saamaan enemmän EU-varoja.

62. (35.11.62) *Ympäristönsuojelun edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainvaliokunta viittaa aiempien talousarvioiden yhteydessä esittämiinsä lausumiin ja toteaa, että osa jäteveron tuotosta on ohjattava saastuneiden maa-alueiden ja käytöstä poistettujen kaatopaikkojen kunnostamiseen.

77. (35.26.77) *Ympäristötyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että momentin perustelujen selvitysosan taulukossa mainittu "Tuusulanjärven kunnostus, Tuusula, Järvenpää" on "Tuusulanjärven kunnostus, vaihe I, Tuusula, Järvenpää" ja että työn kokonaiskus-

tannusarvio on 10 milj. markan sijasta 6 milj. markkaa.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että ympäristötöitä on aiempina vuosina tehty merkittävästi myös työllisyysvaroilla. Ympäristökeskusten työt on tehty valtaosin kuntien aloitteesta ja niiden tarpeisiin. Tyypillisiä hankkeita ovat olleet ns. valtion vesihuoltotyöt, jotka töiden valmistuttua on voitu luovuttaa kunnan tai muun yhteistyökumppanin omistukseen ja huoltoon. Valiokunta pitää näistä hankkeista saatavia ympäristöhyötyjä merkittävänä ja viittaa luvun 34.06 ja momentin 30.51.77 yhteydessä ottamiinsa kantoihin.

20. (35.30 ja 27, osa) Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu

61. (35.30.61) *Eräät luonnonsuojeluun liittyvät korvaukset* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perustelujen toisen kappaleen alussa olevat viittaukset mahdollisiin korvaussäännöksiin tarkistetaan ajan tasalle.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Määrärahaa saa käyttää korvausten maksamiseen maanomistajille tai erityisen oikeuden haltijoille luonnonsuojelulain 24 §:n, 25 §:n, 29 §:n ja 47 §:n mukaisten päätösten tai sopimusten aiheuttamista taloudellisista menetyksistä.

Määrärahaa saa käyttää Natura 2000 -verkoston toteuttamisesta aiheutuviin luonnonsuojelulain 53 §:n, maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n sekä yksityistielain 7 a §:n mukaan valtiolle määrättyjen korvausten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää maa-aineslain 8 §:n ja 26 §:n mukaisesti suojelusta aiheutuvien korvausten maksamiseen. Tämän lisäksi

määrärahaa saa käyttää luonnonsuojelulain 55 §:n 2 momentin mukaisesti haitankorvauksiin. Määrärahaa saa käyttää myös alueellisten ympäristökeskusten suorittamiin korvauksiin rahoitettujen harvinaisten eläinten aiheuttamista vahingoista sekä vahinkojen estämisestä ja rahoitettujen harvinaisten eläinkantojen suojelemiseksi tarvittavista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää lunastuslain 95 §:n 1 momenttia vastaavan koron maksamiseen jaksotetuille, maksamatta oleville korvauksille.

(3. ja 4. kappale kuten HE)

87. (35.30.87) *Luonnonsuojelualueiden hankkiminen* (siirtomääräraha 3 v)

Saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että alueelliset ympäristökeskukset ovat joutuneet vähentämään henkilöstöä samalla, kun niille on tullut uusia tehtäviä. Henkilöstön koulutus- ym. rakenne ei aina vastaa näitä uusia vaatimuksia, jolloin on jouduttu ostamaan palveluja ulkopuolelta alihankintatyönä. Valiokunta katsoo, että toiminnan tehokkuus ja taloudellisuus edellyttävät, että momentin määrärahoja voidaan käyttää tarvittaessa myös tilapäisen henkilökunnan palkkaamiseen ympäristökeskuksiin. Tämä olisi edullisempi vaihtoehto verrattuna nykyiseen ostopalvelujen käyttöön ja parantaisi suunnitelmallisuutta. Valiokunta pitää tärkeänä säädöspohjan muuttamista tarvittaessa niin, että tilapäisen henkilöstön projektiluonteinen palkkaaminen suojeleuhjelmien toteuttamisen ajaksi on mahdollista.

30. (35.45) Asumisen edistäminen

60. (35.45.60) *Siirto valtion asuntorahastoon*

Hallituksen esityksessä on lähdetty siitä, että asuntotuotannon painopiste siirtyy aiempia vuosia enemmän vapaarahoitteiseen tuotantoon, mikä lisää lähinnä omistusasuntojen määrää. Kuten lukuperusteluissa on todettu, kasvukeskusten elinkeinorakenteen muutosten, työvoiman liikkuvuuden ja lisääntyvän asuntokysyn-

nän helpottamiseksi on vuokra- ja asumisoikeusasuntojen uustuotannon tukeminen välttämätöntä.

Valiokunta toteaa, että maan sisäinen muuttoliike pitää vuokra-asuntokysyntää korkeana vielä pitkään. Myös asuntokuntien pieneneminen ja hajoaminen lisäävät kysyntää.

Kuten lukuperusteluista niin ikään käy ilmi, valtion tukemien arava- ja korkotukiasuntojen määrä supistuu viime vuoden 20 346 asunnosta kuluvana vuonna 12 500 asuntoon. Vuonna 1999 tuotannon määrää ehdotetaan supistettavaksi edelleen 10 000 asuntoon. Ympäristövaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa (YmVL 14/1998 vp) todennut, että tällaisessa tilanteessa valtion rahoittaman asuntotuotannon supistamisen seurauksena on vuokra- ja asumisoikeusasuntojen kasvu, patoutuneen asuntokysynnän lisääntyminen, asuntojen hintojen nousu, rakennuskustannusten nousu sekä asukasrakenteen vinoutuminen erityisesti kuntien vuokrataloissa.

Hallitus ehdottaa arava- ja korkotukimenojen myöntämisvaltuudeksi yhteensä 6,9 miljardia markkaa. Momentin perustelujen selvitysosassa on todettu, että myöntämis- ja hyväksymisvaltuuksista varataan kaksi 1 000 milj. markan suuruista erää, joista ensimmäisen käyttämisestä tai käyttämättä jättämisestä hallitus päättää huhtikuussa 1999 ottaen huomioon toteutuvan suhdanne- ja hintakehityksen. Toisen vastaavan tarkastelun hallitus suorittaa myöhemmin marraskuussa. Valtiovarainvaliokunnan saamien selvitysten mukaan merkkejä ylikuumenemisesta ei kuitenkaan ole. Rakennuskustannukset eivät ole juurikaan nousseet. Hintojen nousua voidaan hillitä tukemalla vuokra-asuntojen tarjontaa kasvavilla alueilla. Asuntojen tarvetta on muuallakin kuin suurissa kasvukeskuksissa, mikä pitää ottaa huomioon asuntolainoja jaettaessa. Yhtyen ympäristövaliokunnan lausuntoon valtiovarainvaliokunta ehdottaa, että arava- ja korkotukilainojen myöntämis- ja hyväksymisvaltuuksien jaksottamisesta luovutaan ja että myöntämisvaltuus käytetään kokonaisuudessaan vuoden 1999 alusta.

Valiokunnan lausumaehdotus 25

Eduskunta edellyttää, että arava- ja korkotukilainojen 6,9 miljardin markan myöntämis- ja hyväksymisvaltuudet käytetään kokonaisuudessaan vuoden 1999 alusta.

Valtiovarainvaliokunta ehdottaa hyväksyttäväksi myös toista lausumaa mahdollisista lisävaltuuksista vuoden 1999 aikana.

Valiokunnan lausumaehdotus 26

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa asuntotilanteen ja rakennuskustannusten kehitystä ja antaa tarvittaessa vuoden 1999 aikana eduskunnalle esityksen arava- ja korkotukilainojen myöntämisvaltuuden lisäämiseksi.

Valtiovarainvaliokunnan mielestä myös asuntojen korjaustoiminta tulisi nähdä osana asuntotuotantoa.

Sen avulla pienennetään asuntojen poistumaa ja lisätään niiden laadukasta käyttöikää.

Valiokunta toteaa, että menneinä vuosina saavutettiin hyviä tuloksia 10 prosentin korjausavustusten myöntämisellä asunto-osakeyhtiöille.

Valiokunta katsoo, että korjausavustuksia voitaisiin myös vuonna 1999 myöntää erityisesti niille alueille, joilla taloudellinen kasvu on hidasta ja joilla on rakennusalan työttömiä. Valiokunta toteaa, että myös kasvualueiden korjausavustustarve on otettava huomioon määrärahoja jaettaessa.

Edellä olevan perusteella valiokunta on lisännyt momentin perustelujen päätösosan 11. kappaleessa otsikon *Avustukset* alla olevaa myöntämisvaltuutta avustusten maksamiseen asuntojen korjaustoimintaan ehdotetusta 190 000 000 markasta 240 000 000 markkaan. Valiokunta toteaa, että asuntorahaston maksatusten todennäköisten viiveiden vuoksi myöntämisvaltuuden lisäys voidaan tehdä päätetyn varainhankintavaltuuden puitteissa.

Valtiovarainvaliokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että eduskunta tekee päätöksen asuntorahaston varainhankintavaltuuksista nykyisin kahteen kertaan. Päätös tehdään sekä erillisen, varainhankintavaltuuk-

sia koskevan hallituksen esityksen yhteydessä että valtion talousarvion yhteydessä.

Valiokunnan lausumaehdotus 27

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuudet luopua erillisestä esityksestä asuntorahaston varainhankintavaltuudeksi ja päättää asiasta ainoastaan valtion talousarvion yhteydessä.

Valtiovarainvaliokunta korostaa lähiöprojektitoiminnan jatkuvuuden merkitystä ja katsoo, että kuntien, asuntorahaston ja Raha-automaattiyhdistyksen on tiivistettävä yhteistyötään lähiöprojektitoiminnassa.

Opiskelijoiden tilanne on merkittävästi heikentynyt viime aikoina. Syynä tähän on opiskelijamäärien huomattava kasvu, vanhempien luona asuvien opiskelijoiden osuuden pienentyminen, opiskelija-asuntojen vähäinen uustuotanto sekä vapaiden markkinoiden kohonneet vuokrat ja vähentynyt asuntotarjonta.

Valiokunta katsoo, että ensisijaisena tavoitteena tulee olla opiskelija-asuntojen rahoittaminen aravalainalla. Jos aravalainoja ei voida osoittaa riittävästi opiskelija-asuntotuotantoon, on rahoitusta voitava täydentää varaamalla oma kiintiönsä opiskelija-asuntotuotantoon myös korkotukilainoista.

Valtiovarainvaliokunta esittää huolensa myös asunnottomien määrästä ja katsoo, että erityistoimet tämän ryhmän asunto-ongelmien poistamiseksi ovat tarpeen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—10. kappale kuten HE)

Vuonna 1999 saadaan valtioneuvoston hyväksymien perustein myöntää uusia asuntorahaston varoista maksettavia avustuksia asuntojen korjaustoimintaan enintään 240 000 000 mk sekä sen lisäksi vuodelta 1998 peruuntuneita hankkeita tai muuten käyttämättä jäänyttä valtuutta vastaava määrä. Taloudellisissa vaikeuksissa oleville vuokrataloille saadaan valtioneuvoston hyväksymien perustein myöntää avustuksia enintään 23 000 000 mk sekä asunnottomille ja palkolaisille osoitettaviin asuntoihin enintään 15 000 000 mk.

Vuokrataloavustuksia koskevasta valtuudesta Valtiokonttori saa käyttää enintään 300 000 mk taloudel-

lisissä vaikeuksissa olevien asuntoyhteisöjen talouden tervehdyttämistä ja kunnossapidon suunnittelua edistävästä selvityksistä ja toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin.

(12. kappale kuten HE)

99. (35.01, osa ja 99) Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

61. (35.26.61) *Euroopan aluekehitysrahaston tavoitteiden kansallinen osarahoitus (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin perustelujen toista kappaletta muutetaan siten, että siinä otetaan huomioon myös pilottihankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksaminen valtion osalta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE)

Määrärahaa saa käyttää EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden ja pilottihankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta.

(3. kappale kuten HE)

65. (35.01.61) *Eräät avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainvaliokunta katsoo, että ympäristöalan järjestöt ovat tehneet erittäin merkittävää ympäristönsuojelutyötä aikana, jolloin julkisen vallan omat resurssit tähän työhön ovat vähentyneet. Järjestöjen palvelut ovat olleet kansalaisten näkökulmasta myös tehokkaita ja edullisia. Valiokunta ei pidä oikeana signaalina näiden järjestöjen suuntaan niiden määrärahojen leikkaamista ja ehdottaa, että momentille lisätään 1 000 000 markkaa.

Lisäyksestä 400 000 markkaa osoitetaan Pidä Saaristo Siistinä ry:lle ja 600 000 markkaa muille valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille.

Osa muille järjestöille suunnattavasta avustuksesta tulee käyttää rakennuslain vaikutuksista tiedottamiseen ja lain toteutumisen seurantaan.

Valtiovarainvaliokunta korostaa järjestöjen talouden turvaamista pitkällä tähtäyksellä kestävällä tavalla.

Eräissä tapauksissa saattavat kyseeseen tulla asiakkailta perittävät, nykyistä suuremmat maksut, toisissa toimintojen siirtäminen osittain esimerkiksi kuntien vastuulle.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 7 450 000 mk.

(2. ja 3. kappale kuten HE)

Pääluokka 36
VALTIONVELKA

01. Markka- ja euromääräisen velan korko

90. *Markka- ja euromääräisen velan korko* (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöstä saadun selvityksen perusteella momentille ehdotetaan lisättäväksi 980 000 000 markkaa.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että vuoden 1998 toteutuneen markkamääräisen lainanoton rakenteen muutoksen johdosta markkamääräiset korkomenot ovat 660 milj. markkaa suuremmat kuin talousarvioesityksessä arvioitiin.

Toisaalta vuoden 1998 aikana toteutuvien konvertointien johdosta markkamääräiset korkomenot alenevat vuonna 1999 230 milj. markkaa ja vuonna 1999 toteutettaviksi suunniteltujen konvertointien johdosta korkomenot kasvavat 550 milj. markkaa. Yhteensä markkamääräiset korkomenot ovat täten 980 milj. markkaa suuremmat.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 125 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

03. Valuuttamääräisen velan korko

90. *Valuuttamääräisen velan korko* (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 480 000 000 markkaa.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että valuuttamääräisen lainan ennaaikaisen takaisinmaksun johdosta valuuttamääräiset korkomenot supistuvat 320 milj. markkaa. Korko- ja valuuttakurssimuutosten johdosta valuuttamääräiset korkomenot alenevat 160 milj. markkaa. Yhteensä vähennys on 480 milj. markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 357 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

06. Valtionvelan kuoletukset

90. *Nettokuoletukset* (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentin numerotunnus 36.06.90 ehdotetaan muutettavaksi numerotunnukseksi 36.06.94 ja momentilta vähennettäväksi 26 000 000 markkaa.

Valtiovarainvaliokunta toteaa muutoksen aiheutuvan siitä, että tulojen lisäyksen määrä on suurempi kuin menojen lisäyksen määrä.

Momentin numerotunnus ja momentti muuttuvat seuraaviksi:

94. *Nettokuoletukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 250 000 000 mk.

(2. kappale kuten HE)

TULOT**Osasto 11****VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT****01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot***01. Tulo- ja varallisuusvero*

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 700 000 000 markkaa sen johdosta, että lähinnä vuoden 1999 maksuunpanotilityksen arvio on tarkentunut.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille arvioidaan kertyvän
57 840 000 000 mk.

03. Perintö- ja lahjaverot

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentille ehdotetaan lisättäväksi 350 000 000 markkaa.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että vuoden 1998 toisessa lisätalousarviossa veron tuottoarvion on toteutuneiden kertymätietojen perusteella arvioitu nousevan 1 750 000 000 markkaan. Tämän johdosta vuoden 1999 tuottoarvion arvioidaan lähtötason nousemisen johdosta nousevan 350 000 000 markalla eli 1 900 000 000 markkaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille arvioidaan kertyvän
1 900 000 000 mk.

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut*01. Arvonlisävero*

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentille ehdotetaan lisättäväksi 1 300 000 000 markkaa.

Arvonlisäveron vuoden 1998 tuottoarvio kasvaa toteutuneiden kertymätietojen perusteella 3 500 000 000 markalla siten kuin kuluvan vuoden toisessa lisätalousarviossa on esitetty.

Arvonlisäveron vuoden 1998 kertymäärä arvioon selvästi suurempi kuin vuoden 1999 talousarvion tuloarviota laadittaessa vielä osattiin arvioida. Lähinnä kuluvan vuoden kertymäärävion nousemisen johdosta momentin tuloarviota tulisi lisätä 1 300 000 000 markalla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille arvioidaan kertyvän
52 960 000 000 mk.

08. Valmisteverot*02. Makeisvero*

Valiokunta ehdottaa, että momentti palautetaan tuloarvioon ja sille arvioidaan kertyvän 170 000 000 markkaa sen johdosta, että makeisveron kannosta ei luovuta vielä vuonna 1999 vaan vasta 1 päivästä tammikuuta 2000 alkaen.

Uusi momentti sekä sen numero ja nimike kuuluvat seuraavasti:

02. Makeisvero

Momentille arvioidaan kertyvän 170 000 000 mk.

10. Muut verot*03. Autovero*

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella momentille ehdotetaan lisättäväksi 200 000 000 markkaa.

Autoveron tuotto tulee toteutuneiden kertymätietojen perusteella nousemaan lähes 5 miljardiin markkaan vuonna 1998 siten kuin kulu-
van vuoden toisessa lisätalousarviossa on esitetty. Lähinnä tästä syystä autoveron vuoden 1999 tuottoarvion arvioidaan nousevan 200 000 000

markalla talousarvioesityksessä arvioitua suuremmaksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille arvioidaan kertyvän
5 500 000 000 mk.

Osasto 12
SEKALAISET TULOT

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

92. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto

Momentin 33.92.50 kohdalla lausumaansa viitaten valiokunta ehdottaa, että momentin tuottoarvioon lisätään 62 500 000 markkaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille arvioidaan kertyvän
1 912 500 000 mk.

39. Muut sekalaiset tulot

50. Tulot osakemyynistä

Valtiovarainministeriöstä saadun selvityksen perusteella momentti muutetaan nettotuloar-

vioksi.

Valiokunta ehdottaa, että momentin nimike muutetaan tämän mukaiseksi.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että kyseinen muutos aiheutuu vuoden 1998 toiseen lisätaloustarvioesitykseen liittyvästä eduskunnassa jo hyväksytystä hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtion talousarviosta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta (HE 251/1998 vp).

Momentin nimike ja momentti muuttuvat seuraaviksi:

50. Nettotulot osakemyynistä

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa
2 500 000 000 mk.

PÄÄTÖSEHDOTUS

Edellä esitetyn perusteella valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että ehdotus vuoden 1999 talousarvioiksi hyväksytään edellä mainituin muutoksin,

että edellä ehdotetut lausumat 1—27 hyväksytään,

että talousarvioaloitteet 542, 658 ja 834/1998 vp hyväksytään edellä mainituin tavoin,

että talousarvioaloitteet 1—541, 543—657, 659—833 ja 835—931/1998 vp hylätään,

että talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen, ja

että eduskunta päättää julkaista vuotta 1999 koskevan talousarvion Suomen säädöskokoelmassa.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäsen. Olavi Ala-Nissilä /kesk
Ulla Anttila /vihr
Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Timo Ihamäki /kok
Heikki Järvenpää /kok
Bjarne Kallis /skl
Timo Laaksonen /vas
Reijo Laitinen /sd
Markku Lehtosaari /kesk
Håkan Malm /r
Mats Nyby /sd
Arja Ojala /sd
Maija Rask /sd
Jukka Roos /sd
Kimmo Sasi /kok
Oiva Savela /kok
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd

Jukka Vihriälä /kesk
Jorma Vokkolainen /vas
vjäs. Kirsti Ala-Harja /kok
Maria Kaisa Aula /kesk
Ulla Juurola /sd
Minna Karhunen /kok
Hannu Kempainen /kesk
Markku Koski /kesk
Arto Lapiolahti /sd
Pekka Leppänen /vas
Raimo Liikkanen /kesk
Maija-Liisa Lindqvist /kesk
Lauri Metsämäki /sd
Margareta Pietikäinen /r
Markku Pohjola /sd
Tuija Maaret Pykäläinen /vihr
Matti Saarinen /sd
Irja Tulonen /kok
Kari Uotila /vas

Markku Vuorensola /kesk.

VASTALAUSE 1

Yleisperustelut

Itseään työllisyyden ja yhteisvastuun hallitukseksi nimittävä Lipposen hallitus ei edes tässä tämän kauden viimeisessä budjettiesityksessään aseta työllisyyttä keskeisimmäksi asiaksi.

Koko tällä kaudella hyvin kasvanut kansantalous on jonkin verran työllisyyttä parantanut, mutta tehokkaalla työllisyyspolitiikalla olisi päästy selvästi parempaan tulokseen. Erot yhteiskuntaryhmien välillä eivät ole pienentyneet, vaan päin vastoin kasvaneet. Tämä lienee myös hallituksen linjan mukaista. Ovat-han monet ministerit julkisesti ilmoittaneet, että tuloeroja tulee kasvattaa.

Valitettavasti on todettava, että sama linja näyttää jatkuvan nyt käsiteltävänä olevassa budjettiesityksessä.

Budjettiesitys ei tälläkään kertaa sisällä mitään selvää työllisyyttä edistävää toimenpidettä, ja tämä onkin budjetin suurin epäkohta.

Herää kysymys, mikseivät tuoreimmat tilastot vaikuta hallituksen ratkaisuihin. Vuonna 1997 nosti 788 522 suomalaista työttömyysrahaa. Yli kolmekymmentä prosenttia työvoimasta joutui tyytymään palkan sijasta työttömyysrahaan. Tämän tilaston ulkopuolelle jäävät kaikki ne työttömät, jotka syystä tai toisesta jäävät kokonaan ilman korvausta.

Budjettiesitys sisältää myös monia kohtia, joissa tosiasiaa heikennetään jo ennestään pienituloisten ihmisten tilannetta ja parannetaan hyvätuloisten asemaa. Tämä johtaa kansalaisten jakautumiseen taloudellisesti.

Taloudellinen kahtiajako näkyy myös kuntien välillä. Suomessa eletään suotuisan talouskasvun aikaa, mutta siitä huolimatta monet kunnat joutuvat nostamaan veroprosenttia ja maksuja sekä vielä sen lisäksi vähentämään kunnallisia palveluja. Kunnat jakautuvat kuitenkin kahteen luokkaan: niihin, joissa palvelutasoa alentamalla veroprosenttia voidaan laskea jopa viiden prosentin verran ja niihin, joissa palvelutason säilyttämiseksi veroprosenttia joudutaan sa-

man verran nostamaan. Kuntien valtionosuuksien sekä jo tehtyjen että budjettiin sisältyvien leikkausten myötä kuntien taloudelliset erot kasvavat. Tämä johtaa väistämättä kansalaisten eriarvoistumiseen mm. vanhusten, vammaisten, sairaiden tai vaikkapa koululaisten välillä asuinkunnasta riippuen. Kuitenkin keskeisten peruspalvelujen osalta lähtökohtana ja tavoitteena tulee olla kansalaisten tasa-arvo ja yhdenvertaiset mahdollisuudet.

Kristillisen Liiton eduskuntaryhmä pitää tarpeellisena, että heikossa taloudellisessa asemassa oleviin kuntiin suunnataan riittävästi myös kuntien harkinnanvaraista rahoitusavustusta niin, että kansalaisten yhdenmukainen kohtelevminen keskeisten peruspalvelujen osalta turvataan. Tämän hallitus nyt myöntääkin korottamalla avustuksia huomattavasti, mutta silti riittämättömästi.

Kun Suomen kansantaloutta koskevia lukuja tarkastelee, voidaan todeta, että olemme kasvun hiipumisesta huolimatta kiistatta kulkemassa kohti parempaa. Kielteinen kehitys katkaistiin jo vuoden 1993 loppupuolella, jolloin BKT ja erityisesti koko elinkeinoelämän moottori, tehdasteollisuus alkoivat voimakkaasti kasvaa. Vaihtotase kääntyi 1994 ylijäämäiseksi ja jatkuu sellaisenaan ilmeisesti lähivuosina. Inflaatio ja korot kääntyivät vuonna 1993 laskuun, jonka seurauksena myös markka alkoi vahvistua. Ulkomainen nettovelka ja julkisyhteisöjen rahoitusjäämä bruttokansantuotteeseen suhteutettuna kääntyivät myös laskuun. Tämä myönteinen kehitys on jatkunut.

Vaikka edellä mainitut luvut ovat koko kansantalouden kannalta tärkeitä lukuja, niin vielä tärkeämpiä ovat työttömyyttä ja tulonsiirroista riippuvaisten kansalaisten suurta määrää osoittavat luvut.

Työttömyys on yhteiskuntamme suurimpia ongelmia ja sen aiheuttamat vahingot työttömälle, hänen omaisilleen ja koko yhteiskunnalle ovat todella suuret.

Pohjoismaisessa hyvinvointiyhteiskunnassa työttömyyttä ei ole sie-

detty ja sitä on poliittisin toimenpitein aina tehokkaasti torjuttu. Naapuri-maissamme työttömyysprosentit ovatkin vain neljänneksen tai puolet Suomen luvuista. Työttömyyttä voi torjua, jos vain poliittisesti niin halutaan. Työttömyyden torjuminen maksaa, mutta vielä kalliimmaksi sekä taloudellisesti että henkisesti tulee jatkuva korkea työttömyys ja varsinkin pitkäaikaistyöttömyys.

Budjetin painopisteen tulisi ehdottomasti olla työllisyyden edistämisen puolella. Kristillinen Liitto on toistuvasti esittänyt, että työnantajalle on annettava vaihtoehto eräiden välillisten palkkakulujen maksamiselle. Työnantaja siis joko maksaa tai työllistää. On selvää, että lähes kaikki työnantajat mieluummin työllistäisivät kuin maksaisivat esimerkiksi työttömyysvakuutusmaksun, jonka kokonaismäärä vuositasolla on 6—7 miljardia markkaa. Tietenkin tämä on verovarojen käyttämistä työllistämiseen, mutta niin on myös silloin, kun hallitus perustelee verojen alentamista parempaan työllisyyteen pääsemisellä.

Esimerkin vuoksi todettakoon, että esimerkiksi Kristillisen Liiton taseveromallilla voitaisiin parantaa työvoimavaltaiten alojen asemaa suhteessa pääomavaltaisiin. Yritysten taseen loppusummasta perittävä 1 prosentin tasevero tuottaisi noin 23 miljardia ja tällä summalla voitaisiin alentaa palkkojen sivukuluja noin 10 prosenttiyksiköllä. Tämä muutos ei olisi kosmeettinen, vaan rakenteellinen ja loisi todella uusia mahdollisuuksia työllistämiseen. Valtionvarainministeriönkin teettämien laskelmien mukaan veronalennuksen kohdistaminen nimenomaan työn sivukuluihin on tehokkain tapa työllisyyden kannalta.

Työttömyyden puolittaminen ei tule onnistumaan, ellei nykyistä työtä voida jakaa. Voimassa oleva vuorotteluvapaajärjestelmä onkin oikea askel työn jakamisen suuntaan. Parannuksista huolimatta se on kuitenkin vielä riittämätön. Työvuorottelusta tuleekin säätää pysyvä sapattilaki. Esimerkiksi kuuden kuukauden sapattijakso kuuden työvuoden jälkeen merkitsisi työajan lyhentymistä 7,7 pro-

sentilla, jota vastaava määrä työvoimasta on noin 190 000 työntekijää. Korvauksen ollessa 50 prosenttia palkasta järjestelmän vakuutusmaksu olisi noin 4 prosenttia palkasta. Tämä olisi voitu rahoittaa siirtämällä tuloveroalennus ja tupossa tehdyt palkankorotukset järjestelmän rahoittamiseen.

Työllisyyden edistämiseksi keskeistä on, että päätöksenteon kaikilla tasoilla tarkasteltaisiin aina ratkaisujen vaikutuksia työllisyyteen. Näin ei aina tehdä ja hyvänkin päätöksen seurauksena voi olla kasvava työttömyys.

Tulevan vuoden muutokset verotukseen eivät kovin paljon tule vaikuttamaan työllisyyteen. Hallitus ilmeisesti pitää työttömyyttä pienempänä pahana kuin korkeaa tuloveroa. Hallitus on tehnyt ratkaisunsa ja priorisoi pientä veroalennusta työllisyyden hoidon edellä. Kokonaisveroastetta ei ole budjettivajeen takia mahdollista kovin paljon alentaa. Verorakennetta sen sijaan voidaan muuttaa ja hallituksen linja on tässä suhteessa oikeansuuntainen. Tuloveroa on alennettu, mutta valitettavasti hyvin epäsosiaalisesti.

Tällä hallituskaudella suurituloisten vero on laskenut tuntuvasti eli noin 1 000 markkaa kuukaudessa. Alimmassa tuloluokassa veronalennus on jäänyt 15 markkaan kuukaudessa. Kristillisen Liiton mielestä veronalennukset tulee kohdentaa pieni- ja keskituloisiin, joiden asemaa nettoveroasteen nousu 18,3 prosentista 23,7 prosenttiin on huonontanut.

Veropohjaa voidaan myös laajentaa pörssiverolla niin, että arvopaperipörssissä tapahtuva kauppa otetaan varainsiirtoveron piiriin. Se olisi suuruudeltaan sen kokoinen, ettei se juuri yksittäisissä kaupoissa tunnu, kun puolet verosta maksaisi ostaja ja puolet myyjä. Tämän tuotto olisi noin 300 miljoonaa markkaa.

Luovutusvoittoja, jotka perustuvat lyhytaikaiseen omistamiseen, voitaisiin myös verottaa ankarammin. Alle vuoden omistetun omaisuuden myyntivoittovero voisi olla 50 prosenttia nykyisen 28 sijasta. Tämä hillitsisi jonkin verran myös keinottelua, joka yleensä tulee sekä yhteiskunnalle että keinottelijoille ennemmin tai

myöhemmin hyvin kalliiksi. Korotettu myyntivoittovero ei vaikuttaisi pitkäaikaiseen omistukseen eikä sijoitustoimintaan. Veron tuottoa on vaikeaa arvioida, mutta — ottaen huomioon luovutusvoittojen kokonaismäärää noin 7 miljardia markkaa — varovainenkin laskelma antaa lisätuottona noin 200 miljoonaa markkaa. Näillä verotuotoilla Kristillisen Liiton mielestä tulisi parantaa sosiaalista oikeudenmukaisuutta esimerkiksi nostamalla pienempiä eläkkeitä 200 markalla kuukaudessa.

Yksityiskohtaiset perustelut

MENOT

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

75. Poliisitoimi

21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta esittää 30 000 000 markan lisäystä toimintamenoihin. Tämäkään lisäys ei kuitenkaan riitä pitämään poliisien virkoja täytettyinä läpi vuoden 1999. Poliisien lomautuksiin yhteiskunnan ei pidä mennä. Yhteiskunnan eräs tärkeimpiä tehtäviä on yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen. Esitetyillä määrärahoilla nykyistä tasoa ei voida ylläpitää.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 26.75.21 lisätään 100 000 000 markkaa.

97. Avustukset kunnille

34. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus
Harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen suunniteltu määräraha tulee olemaan liian pieni pa-

rantamaan riittävästi vaikeuksiin joutuneiden kuntien rahoitusasemaa. Liian pieni määräraha on lisäämässä kuntien ja asukkaiden kielteistä kahtiajakoa, jota kukaan ei halua.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 26.97.34 lisätään 250 000 000 markkaa.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. (29.40, osa) Yleissivistävä koulutus

34. Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Vakavia kosteus- ja homevaurioita on löytynyt joka neljännessä tutkitusta koulusta. Homevaurio saattaa aiheuttaa elinikäisen haitan ja korjaamattomat homevauriot aiheuttavat merkittäviä taloudellisia kustannuksia.

Korjausten siirtäminen pahentaa ongelmia, eikä budjettiin varattua määrärahaa voida pitää riittävänä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 29.40.34 lisätään 50 000 000 markkaa.

69. Aikuiskoulutus

50. Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Suomen Evankelis-luterilainen Kansanlähetys on luterilaisen kirkon yksi virallinen lähetysjärjestö. Järjestö tekee mittavaa nuorisokasvatustyötä.

Se on myös hakenut virallista oppilaitosasemaa itselleen. Lähetyskoulussa opiskeleville myönnettiin opintotukioikeus vuonna 1995, jonka jälkeen opiskelijamäärä on tasaisesti kasvanut.

Lähetyskoulun tarjoamaa ope-

tusta ei anneta muualla Suomessa. Kansainvälisyyteen painottuva opetus täydentäisi hyvin muiden maassamme toimivien kristillisten opistojen koulutustarjontaa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 29.69.50 lisätään 5 000 000 markkaa.

91. (29.90, osa, 93, osa, 94, 96) Kulttuuri-, museo- ja kirjastotoimi

50. (29.93.50 ja 96.50) Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Tämän nimikkeen alle kuuluvat ohjeen mukaan myös uskonnollisesta elämästä yhteiskunnallista keskustelua käyvät lehdet.

Vielä vuonna 1993 olivat uskonnolliset lehdet ja mielipidelehdet budjetissa erikseen, jolloin kummallekin ryhmälle myönnettiin yhtä paljon tukea.

Viime vuosina jakosuhde on ollut n. 75 prosenttia kulttuurilehdille ja 25 prosenttia uskonnollisille lehdille. Tätä ei voida pitää oikeudenmukaisena.

Edellä olevan ja talousarvioaloitteen 289/1998 vp perusteella ehdotan,

että talousarvion momentin 29.91.50 perusteluihin lisätään seuraavaa:

Momentilta avustetaan kulttuurilehtiä 2 500 000 markalla ja uskonnollisia lehtiä 2 000 000 markalla.

99 (29.98, osa) Nuorisotyö

50. (29.98.50, osa) Veikkauksen ja raha-arpa-jaisten voittovarot nuorisonkasvatustyön tukemiseen (arviomääräraha)

Pitkin talousarviovuotta on eduskunnassa keskusteltu, miten turvattomaan asemaan nuoret ovat joutuneet, kun koulujen iltapäiväkerhoja

on lopetettu määrärahojen leikkausten takia. Lapsille ja nuorille on tarjottava aikuisen läsnäoloa ja mielekkäitä vaihtoehtoja turvallisessa ympäristössä.

Nämä löytyvät koulujen, seurakuntien, urheiluseurojen ja muiden aatteellisten yhteisöjen piiristä. Hallituksen hyvä tarkoitus ei toteudu, mikäli koululaisten iltapäivätoimintaan varattua 1,5 miljoonan markan määrärahaa ei huomattavasti koroteta.

Eräiden nuorten tekemät väkivaltarikokset ovat järkyttäviä esimerkkejä siitä, mihin turvattomuus ja irrallisuus voivat johtaa. Yhteiskunnan tulee panostaa ennaltaehkäisevään työhön, eikä säästää väärässä paikassa, niin että lasku lankeaa tulevaisuudessa rikollisuutena ja muina lieveilmiöinä. Lapsia ja nuoria tulee ohjata oikeille raiteille tarjoamalla riittävästi hyviä harrastus- ja vapaa-ajan mahdollisuuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 29.99.50 lisätään 50 000 000 markkaa.

Pääloukka 30

**MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

14. (30.33) Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen (osa EU)

43. (30.33.43) Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Maaseudun kehittämiseen on ensi vuoden budjettiin varattu selvästi vähemmän rahaa kuin tämän vuoden budjettiin. Leikkaus tulee koskemaan erityisesti maamme köyhintä aluetta, kun tavoite 6 -alueiden tukia on leikattu.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 30.14.43 lisätään 20 000 000 markkaa.

Pääluokka 31**LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA****24. Tielaitos**

21. *Perustienpito (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)*

Yleisten teiden kunto on huonontunut, koska tälle momentille varattu määräraha on jo vuosia ollut aivan liian pieni. Säästöt saattavat käydä kalliiksi yhteiskunnalle, mikäli teiden kunto entisestään huononee. Peruskorjaaminen käy aina kalliimmaksi kuin vuosittaiset korjaukset.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 31.24.21 lisätään 100 000 000 markkaa.

77. *Tieverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Tältä momentilta on määrärahaa vähennetty entisestään, vaikka sitä olisi pitänyt korottaa. Valmiita hankkeita löytyy runsaasti.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 31.24.77 lisätään 100 000 000 markkaa.

25. Tienpidon valtionavut

50. (31.99.50) *Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)*

Budjettikäsittelyn aikana on tälle momentille esitetty 15 000 000 markkaa lisää. Ottaen huomioon yksityisten teiden suuri kilometrimäärä määräraha on aivan riittämätön. Yksityisteillä on merkitystä myös muille kuin niiden varrella asuville. Niitä käyttävät muutkin, mutta kustannukset jäävät ensin mainituille.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 31.25.50 lisätään 15 000 000 markkaa.

40. (31.58) Ratahallintokeskus

77. (31.58.77) *Rataverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Vaasa—Seinäjoki radan sähköistämistä alueen vaikuttajat ovat pitäneet jo vuosikautia alueen keskeisimpänä hankkeena. Vaasan alueelle on varuskunnan menettämisestä luovuttu kompensatiota ja radan sähköistäminen on mainittu yhtenä sellaisena.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 31.40.77 lisätään 50 000 000 markkaa.

Pääluokka 33**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA****22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot**

57. *Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v)*

Määräraha on tarkoitettu henkilöille, jotka vapaaehtoisina taistelivat Suomen puolesta ja jotka palautettiin Neuvostoliittoon sodan päättyttyä. Suuri osa näistä sai rangaistuksen ja joutui Siperiaan vankileirille. Budjettiin varattu määräraha on liian pieni.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 33.22.57 lisätään 600 000 markkaa.

59. *Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)*

Yhteiskunnalle on aina halvempaa kuntouttaa kuin hoitaa. Kuntoutuksen puute johtaa myös nopeammin pysyvään sairaalahoitoon. Jotta rintamaveteraanien kuntoutuskiertoa voitaisiin nopeuttaa, tarvitaan siihen enemmän varoja.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 33.22.59 lisätään 5 000 000 markkaa.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Budjettikäsittelyn yhteydessä on käynyt ilmi, miten työttömyys kohtelee työttömiä eri tavalla. Kaikkein pahimpaan asemaan joutuvat ne lapsiperheet, joissa molemmat huoltajat ovat vailla työtä. Väitetään, että työttömyyden periytymisen riski seuraavalle sukupolvelle on sellaisissa perheissä varsin suuri.

Paljon julkisuutta saanut nälkäryhmä toteaa raportissaan, miten erityisen vaikeaan asemaan työttömät lapsiperheet ovat joutuneet. Nälkäryhmän vaatimuksiin köyhyyden poistamiseksi ovat kaikki puolueet yhtyneet ja vielä kirjallisesti kuuden suurimman puolueen edustajat. Köyhyyden lieventämiseksi ja poliittisen uskottavuuden lisäämiseksi ehdotan, että luvun 34.06 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että työttömän perheen syrjäytymisen ehkäisemiseksi työvoimapolitiittisin toimenpitein taataan aina perheen toiselle huoltajalle työpaikka.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. (35.45) Asumisen edistäminen

60. *(35.45.60) Siirto valtion asuntorahastoon*

Hallituksen budjettiesitykseen sisältyvät linjaukset ovat karua luettavaa erityisesti lapsiperheiden ja opiskelijoiden kannalta. Hallitus lupasi hallitusohjelmassaan seuraavaa: '... tavoitteena on lisätä kohtuuhintaista asuntotuotantoa, erityisesti vuokra-asunto- ja asumisoikeusasuntotuotantoa sekä peruskorjaustoimintaa'. Hallitus toimii nyt täysin päinvastoin kuin sen omat lupaukset ja kansalaisten tarpeet edellyttäisivät.

Hallitus on ajamassa sosiaalisen asuntotuotannon puoliintumisuralle. Tähän hallitus ei luvannut puolittaa. Kun arava- ja korkotukiasuntoja aloitettiin vuonna 1997 vielä 20 346 kappaletta, on vuoden 1999 budjettiesityksen arvio 10 000 asuntoa. Vielä rajummin hallituksen markkinavoimia myötäilevä linja näkyy perusparannuslainoitettavien asuntojen kohdalla. Näitä asuntoja oli vuonna 1997 vielä 24 248 kappaletta, kun ensi vuoden arvio romahtaa 5 900 asuntoon.

Hallituksen ilmeisen uskomuksen vastaisesti sosiaalinen asuntotuotanto kohdistuu täysin eri kansalaisryhmiin kuin vapaarahoitteinen tuotanto, mikä yksin ei siten riitä tyydyttämään kansalaisten kokemia asumisen tarpeita.

Monilla paikkakunnilla asumisoikeusasuntoihin on hyvin pitkät jonot, joita nyt ei siis edes aiota yrittää purkaa. Kasvukeskuksissa asuntojen hinnat ja vuokrat ovat olleet selvässä kasvussa. Muuttoliike on myös voimistunut. Erityisesti on pulaa opiskelija-asunnoista.

Tässä tilanteessa asuntorakentamisen voimavarojen leikkaaminen johtaa yhä kasautuvampiin ongelmiin. Eduskunnan tehtävä tässäkin tilanteessa olisi arvottaa ihmisarvo markkina-arvoa korkeammaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotan momentin 35.30.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus hyväksä ajoin vuonna 1999 antaa eduskunnalle esityksen

1) momentin perustelujen päätösoosan 2. kappaleessa todetun aravalainojen myöntämisvaltuuden lisäämiseksi ehdotetusta 3 900 000 000 markasta 4 900 000 000 markkaan, ja

2) momentin perustelujen päätösoosan 6. kappaleessa todetun korkotukilainojen myöntämisvaltuuden lisäämiseksi ehdotetusta 3 000 000 000 markasta 3 500 000 000 markkaan.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1998

Bjarne Kallis /skl

VASTALAUSE 2

Yleisperustelut — Leikkauskierteestä uudistuksiin**1. Kasvu hidastuu — kahtiajako kärjistyy*****1.1. Etsikkoaika hukattu — työttömyyden puolittaminen ei onnistu***

Suomen talouden kuusi vuotta jatkunut ripeä kasvu on hidastumassa. Hallitus on rutistanut viime vuosien kasvun lyhytnäköisellä keskittämishä. Hintana on ollut talouden haavoittuvuuden lisääntyminen ja rujo alueellinen ja sosiaalinen kahtiajako. Talouden kasvun nyt hidastuessa kahtiajako uhkaa kärjistyä entisestään samalla, kun siihen reagoimisen voimavarat ehtyvät.

Hallitus on hukannut vientivetoisen kasvun sille antaman etsikkoajan uudistaa talouden ja tuotannon rakenteita radikaalisti työllistäväm- pään suuntaan. Työllistävän pk-sektorin todellinen nousu jää toteutumatta. Hyvinvointiyhteis- kunnan uudistamisen sijasta hallitus on ryhty- nyt sen peruspilareiden summittaiseen leikkaa- miseen.

Nyt kansalaisten usko horjuu näistä peruspila- reista yhteiskunnalliseen oikeudenmukaisuu- teen. Rikkaat rikastuvat ennätysvauh- tia. Samalla yhä useamman toi- meentulo ja peruspalvelujen laatu sekä saata- vuus heikkenevät. Syrjäytyjien määrä kasvaa. Työttömyyden lasku on hallituksen omankin ar- vion mukaan lähes pysähtymässä.

Kansa ei luota liioin hallituksen haluun huo- lehtia edes kutakuinkin koko Suomesta, sen kai- kista maakunnista ja alueista. Erityisen hälyttä- vää on se, että sisäisestä järjestyksestä ja turval- lisuudesta huolehtimisen edellytykset ovat hei- kentyneet.

Hallituksen vaalikauden suurimmaksi tap- pioksi on kirjattava selvä epäonnistuminen työt- tömyyden puolittamistavoitteessa. Edes erilai- set tilastotempot eivät ole asiassa auttaneet.

Laajan työttömyyden määrä on edelleen noin 560 000 henkeä eli vain noin 100 000 henkeä vä- hemmän kuin hallituksen aloittaessa toimintan- sa. Viime vuonna työttömyysturvaa sai kaik- kiaan 788 522 eri henkilöä. Use- ammassa kuin joka toisessa perheessä työttö- myys vieraili vielä viime vuonna.

Ajautuminen tällaisesta asetelmasta talouden kasvun hidastumiseen merkitsee työttömyyden nujertamisen vaikeutumista entisestään. Vuoden alusta käynnistyvän yhteisvaluutan oloissa valtion mahdollisuudet reagoida ongelmiin ovat uudet leikkaukset. Ikääntyminen asettaa myös lisääntyviä haasteita. Ne taas merkitse- vät vaikeuksia muutoinkin heikoimmassa ase- massa oleville.

1.2. Budjetin pohjaluvuissa perusteetonta toi- veikkuutta

Hallituksen ensi vuoden budjettiesitys ei tunnus- ta riittävän selvästi talouskasvun hidastumista. Budjettiesitys perustui 4 %:n kasvuun vuonna 1999. Sitten valtiovarainministeriö on tar- kistanut kasvuksi 3,5 %. Kaikkien muiden talou- den ennustaja-auktoreiteettien lukemat pyörivät 2,0—3, 2 %:n välillä.

Hallituksen työttömyysennuste (Tilastokes- kus) kuluvalle vuodelle oli 10,5 %. Budjettiesi- tys ensi vuodelle ennakoi 9, 0 %:n työttömyyt- tä. Sen hallitus on joutunut tarkistamaan nyt 10,2 %:iin.

Budjettiesityksen kansantalouden tilinpidon mukainen alijäämä on noin 6 miljardia mark- kaa. Budjettikirjan tekninen tasapaino on saatu eläkerahaston varoja lainaamalla (runsas 1 mrd mk), ottamalla maatalouden kehittämisrahastos- ta (MAKERA, 0,8 mrd mk), valtion omaisuu- den myynnillä, EU-rahojen budjetoinnilla, siir- tämällä tilinpäätösylijäämää talousarvion kat- teeksi (1,7 mrd markkaa) sekä menoja lykkää- mällä.

1.3. Hallitus luottaa kotimarkkinoihin — työllistävää pk-sektori on unohdettu — kaikkia menoja ei ole budjetoitu

Hallitus luottaa muita paremmissa ennusteissaan kotimarkkinoihin, kulutuskysynnän kasvuun ja rakentamisen lisääntymiseen.

Julkiset investoinnit eivät kuitenkaan kasva, julkinen asuntorakentaminen laskee tuhansilla asunnoilla eikä vapaarahoitteisen kasvu sitä kompensoi. Teollisuuden investointien kasvuvauhti on sekin hidastunut lähes olemattomaksi.

Selvässä kasvussa on vain yksityinen kulutuskysyntä. Sitäkin monet leikkaukset syövät, eikä veroratkaisuista ole paljon apua. Henkilöverotuksen pienten kevennysten vastapainoksi hallitus on kiristänyt muuta verotusta tai pakottanut kunnat kiristämään epäoikeudenmukaisesti juuri kunnallisveroa eli suhteellista veroa. Kun Ahon hallituskauden keskimääräinen kokonaisveroaste oli 46,4 %, jää Lipposen hallituksen vastaava lukema 46,9 %:iin.

Hallitus on tietoisesti unohtanut valttikorteista viisaimman, pk-sektorin työllistämismahdollisuuksien radikaalin parantamisen juuri silloin, kun vientialojen kasvun hedelmät olisivat antaneet siihen mahdollisuuden.

Hallituksen ensi vuodeen budjettilinja ei sisällä ainuttakaan tointa:

- pk-yrittäjien byrokratian purkamiseksi,
- pk-yritysten verotuksen keventämiseksi,
- välillisten kustannusten alentamiseksi,
- palvelualojen arvonlisäverotuksen madaltamiseksi,
- juuri pk-sektoriin kohdistuvan julkisen T+K-rahoituksen lisäämiseksi tai
- valtion omaisuuden myynnistä saatujen varojen käyttämiseksi pk-sektorin riskirahoituksen parantamiseksi.

Keskustan eduskuntaryhmän käsitys on, että hallituksen talouspoliittisella linjalla:

- Kasvu hidastuu 2,5 — 3,0 %:n lukemiin.
- Työttömyyden lasku likimain pysähtyy.
- Valtion menot kasvavat selvästi ja tulot supistuvat vähäisessä määrin hallituksen esittävästä.

— Erityisesti hallituksen arviot työllisyysmäärärahojen ja sosiaaliturvan tarpeesta ovat alimitoitettuja. Niitä joudutaan lisäämään kesken vuotta.

— Ensi vuoden budjetin todellinen alijäämä on — ellei budjettilinjaa muuteta vaalien jälkeen — yhden ja kolmen miljardin markan välillä. Kansantalouden tilinpidon mukainen alijäämä muodostuu vastaavasti 7 — 9 miljardin markan suuruiseksi.

2. Alueellinen ja sosiaalinen kahtiajako syvenee

Kaikki pätevät selvitykset osoittavat, että Suomi jakautuu sekä alueellisesti että sosiaalisesti kahtia erittäin nopeaa — Euroopan nopeimpiin kuuluvaa — vauhtia. Hallitus on valinnut kumppaneikseen vahvat. Tämän valinnan taloudellinen ja yhteiskunnallinen hinta on kuitenkin suuri. Se tulee pienellä viiveellä, mutta se tulee.

2.1. Alueellinen kahtiajako

Maan alueellista kahtiajakoa ovat koko vaalikauden ajan syventäneet useat alueellisesti samoihin maakuntiin ja seutuihin kohdistuneet päällekkäiset leikkaukset.

2.1.1. Kuntatalouden ja kansalaisten peruspalvelujen leikkaukset

Lipposen hallitus on kohdistanut neljän toimintavuotensa aikana kuntatalouteen lähes 15 mrd mk:n leikkaukset ja lisärasitukset. Ensi vuonna kipein ratkaisu on kuntien tulojen miljardileikkaus. Kun kuntasektorin kansantuoteosuus oli vielä 1994 yli 19 %, on vastaava luku alkamassa ensi vuonna 15 %:lla.

Hallitus on tehnyt erittäin kovan arvovalinnan pakottamalla useat kunnat jopa heikentämään palvelujensa tasoa ja saavutettavuutta. Tämä näkyikin jo monessa kunnassa.

Kuntien yhteinen vuosikate on heikentynyt roimasti 1990-luvun alun vuosista. Tilinpäätökset ovat liki puolessa kunnista tappiolliset. Jo viime vuonna vuosikatekin oli 72 kunnassa miinuksella ja tänä ja ensi vuonna näiden kuntien

määrä, joiden tulot eivät riitä edes käyttömenojen katteeksi, uhkaa kasvaa entisestään reippaasti.

Näin on käymässä siitä huolimatta, että peräti 87 kunnassa on veroprosenttia ja lähes kaikissa kiinteistöveroa jouduttu nostamaan ensi vuodelle, samalla kun vain 10 kunnassa on veroprosenttia voitu laskea.

Kuntalaisille tilanne merkitsee mm.

— koulutoimen, sosiaali-, terveys- ja vanhustenhuollon sekä lasten päivähoiton kehittämisen hidastumista, pysähtymistä ja jopa selvää heikkenemistä.

Kuntien henkilöstölle leikkaukset ovat aiheuttaneet ja aiheuttavat mm.

— työpaineen voimakasta lisääntymistä, työuupumusta, ansioista tinkimistä ja jopa sairastavuuden lisääntymistä.

Kuntakentän sisällä hallituksen linja merkitsee eriarvoisuuden voimakasta kasvua. Hallituksen muillakin toimin kiihdyttämä alueellinen keskittyminen on valtionosuusleikkausten kanssa merkinnyt sitä, että kipeimmin leikkaukset ovat tuntuneet yhtäältä

— aluekehitykseltään heikoimmissa kunnissa, joissa muuttoliike vie rahat, mutta kustannukset jäävät, ja

— voimakkaan väestökasvun kunnissa, joissa rahat eivät riitä palvelutarpeen kasvun aiheuttamiin kustannuksiin.

2.1.2. Perusrakenteen investoinnit keskittyvät

Keskittämislinjansa mukaisesti hallitus on kohdentanut vähenevät perusrakenteen määrärahat päätieverkkoon ja suurten väestökeskusten muuhun infrastruktuuriin.

Tämä on merkinnyt syrjäisempien maakuntien suhteellisen — monesti jopa absoluuttisen aseman — heikentymistä ja keskittymisen edelleen kiihtymistä.

Erityisen pahoin linja on heikentänyt alemmanasteista tieverkkoa, jonka määrärahoista leikkaukset ovat olleet suuria. Yksityisteiden valtionosuuksien lähes lopettaminen syventää ongelmia erityisesti maaseudun kannalta.

2.1.3. Aluepolitiikka on ajettu alas

Suomen hallitus on likimain lopettanut toimikaudellaan kansallisen aluepolitiikan. Suomi rikkoo karkealla tavalla aitoa EU:n lisäysperiaatetta.

Ensi vuoden budjettiesityksessä aluepoliittisten yritystukien maksatukseen käytetään enää noin 235 milj mk.

Samaan aikaan uudet elinkeinotuet, teknologia- ja kehittämisrahoitus lisääntyvät kiittävän nopeasti; ne ovat ensi vuonna Tekesin laskelmien mukaan jo lähes 6 miljardia markkaa. Nämä resurssit keskittyvät kuitenkin kohtuuttoman voimakkaasti muutamaa suurimpaan keskuksiin.

Onkin syntynyt tilanne, jossa ne elinkeinotuet, jotka suuntautuvat maan heikoimmille alueille, on ajettu alas ja ne tuet, jotka kohdistuvat keskuksiin, kasvavat erittäin nopeasti.

Tilannetta kärjistää entisestään se, että merkittävä osa uudesta T+K-panoksesta on rahoitettu myymällä valtion omaisuutta myös puheena olevilta kehitysalueilta.

2.1.4. Maatalouden leikkaukset vaarantavat elinkeinon ja maaseudun selviytymisen

Lipposen hallitus romututti ensi töikseen EU-jäsenyyden yhteydessä sovitun maatalouden kansallisen tukiratkaisun.

Lipposen hallituksen toimikautena kotimaista tukea on leikattu yhteensä lähes kolme miljardia markkaa, josta ensi vuoden osuus on 458 miljoonaa markkaa.

Hallituksen leikkaukset ovat erittäin perusteettomia siksikin, että EU-ratkaisun kansallisen päätöksen yhteydessä arvioidusta poiketen maatalouden kustannukset eivät ole madaltuneet eikä hintakehitys ole ollut edes likimain tuolloin arvioidun tasoinen.

Lisäksi hallitus on heikentänyt maatalouden asemaa mm. MYEL:n rahoituksessa ja lomituksen omavastuuosuuksien korottamisissa.

Hallituksen linja on johtanut maatalouselinkeinon suuriin ongelmiin.

2.1.5. Alueellinen kahtiajako on pysäytettävä

Muun muassa edellä sanottujen ratkaisujen seurauksena väestö ja työpaikat keskittyvät Suo-

messa muutamaan suurempaan keskukseen. Uusimpien tilastojen mukaan keskittyminen Suomessa kuuluu koko Euroopan nopeimpiin.

Laskelmien mukaan keskittymisen kustannukset pelkästään asunto- ja palvelutuotannon lisärakentamisen kautta ovat noin 8 miljardia markkaa vuodessa, muista kielteisistä aineellisista, sosiaalisista ja inhimillisistä vaikutuksista puhumattakaan.

Keskustan vaatimus on: maan alueellinen kahtiajako on pysäytettävä.

2.2. Sosiaalinen kahtiajako

Välttämättömien budjettileikkausten kärjen hallitus on kohdentanut koko vaalikauden ajan sosiaalisesti väärin. Kaikkien leikkausten ulkopuolelle ovat jääneet sellaiset suurituloisimmat, joilla ei ole huollettavia lapsia. Nämä kansalaiset ovat sen sijaan saaneet suurimmat veronkennykset.

Viimeaikaiset tutkimukset osoittavatkin, että tuloerot ovat kasvaneet maassa voimakkaasti. Ylimmän tulonsaajadesiilin käytettävissä olevat tulot ovat verotuksen ja tulonsiirtojen jälkeenkin lähes yhtä suuret kuin 3,5 alimman tulonsaajadesiilin käytettävissä olevat tulot.

2.2.1. Lapsiperheet:

— Lapsilisistä ja lasten päivähoidosta hallitus leikkasi heti vaalikauden alussa yhteensä vuositasolla lähes 1,5 miljardia markkaa.

— Opintotuesta leikkaus on ollut vuositasolla noin 250 miljoonaa markkaa.

— Päivähoitomaksu-uudistus kohteli epäoikeudenmukaisesti useimpia keskituloisia lapsiperheitä antaen eniten rikkaimmille.

2.2.2. Eläkeläiset:

— Hallitus on poistanut eläkeläisten Kelamaksun, mutta jättänyt eläkeläiset veroratkaisuissa monia muita heikompaan asemaan.

— Kansaneläkkeen pohjaosan asteittainen poistaminen ottaa monilta jopa enemmän kuin veroratkaisut ovat antaneet.

— Taitetun indeksin käyttöön ottaminen heikentää satojentuhansien eläke-ikäisten asemaa.

2.2.3. Kunnalliset palvelut:

Kuntatalouden kiristäminen on johtanut käytännössä siihen, että juuri monista vanhusten ja vammaisten tarvitsemista palveluista, niiden laadusta ja laajuudesta on jouduttu tinkimään.

2.2.4. Asuminen:

Hallitus on leikannut voimakkaasti valtion lainoittaman asuntotuotannon määrärahoja. Vuoden 1997 noin 20 000 asunnosta taso on pudonnut tänä vuonna runsaaseen 12 000 tuhanteen ja ensi vuoden budjetissa jo noin 10 000 asuntoon.

2.2.5. Työttömyys- ja toimeentulo- sekä sairausturva:

Hallitus on heikentänyt useimpien työttömien työttömyysturvaa. Myös toimeentuloturvan saamisen edellytyksiä on vaikeutettu. Hallitus on lisäksi poistanut sairausajan minimipäivärahan tulottomilta. Se on jättänyt työttömät sekä sairaus- ja äitiyspäivärahalta olevat ansiotulovähennyksen ulkopuolelle, mikä merkitsee sanotun elämäntilanteen sattuessa verotuksen kiristymistä.

3. Keskustan talouspoliittinen linja on työllistävempi, kannustavampi ja oikeudenmukaisempi

Keskustan vaihtoehto on työllistämisen ja työllistymisen rakenteiden radikaali uudistaminen. Tämä merkitsee työn teettämisen kynnyksen madaltamista yleensä ja erityisesti työvaltaisten pk-yritysten kohdalla keskustan työreformissa hahmotellulla tavalla.

Yritysten välillisiä kustannuksia on alennettava voimakkaasti palkkatason mukaan siten, että pienimmistä palkoista välilliset maksut ovat radikaalisti pienimmät.

Keski- ja pienituloisten käteen jäävää tuloa on verotuksella ja sosiaaliturvalla ja näiden yhteensovituksella kohennettava ja työssä käynti tehtävä kannattavammaksi.

Keskustan vaihtoehto korostaa voimakasta muutosta myös panostamisessa pk-sektorin osaamisen ja teknologisen tason kohentamiseen.

Keskustan ajama, nykyistä enemmän pk-yrityksien varaan rakentuva paremman työllisyyden ja korkeamman osaamisen talouspolitiikka tähtää hyvinvointiyhteiskunnan arvokkaan perustan säilyttämiseen ja jopa sen vahvistamiseen.

Sellaisten hyvinvointipalvelujen jatkuvat leikkaamiset, joilla heikennetään reaalista kilpailukykyä, ovat väärä ja siksi keskusta sanoutuu niistä irti.

3.1. Veroratkaisuilla tasoitettava yrittäjyyden tietä parempaan työllistämiseen

Keskustan mielestä:

— Työllistämiskynnystä tulee laskea radikaalisti keventämällä yritysten ja erityisesti työvaltaisten pk-yritysten välillisiä työllistämiskustannuksia, keventämällä niitä palkan mukaan sitä enemmän mitä pienituloisemmista on kysymys.

— Henkilöyhtiöiden verotuksen epäkohdat tulee poistaa.

— Arvonlisäverokantaa tulee keventää erityisesti ns. lopputuotepalvelujen osalta.

— Pk-yrityksiin kohdistuvaa tarpeetonta byrokratiaa on purettava.

— Kotityön verotus on tasavertaistettava koko maassa.

3.2. Kannustavampaan verotukseen ja sosiaaliturvaan

Keskusta on esittänyt koko vaalikauden ajan henkilöverotuksen kevennysten kohdentamista painokkaasti pieni- ja keskituloisten suuntaan. Näin ei ole kuitenkaan käynyt. Kokonaisveroaste on pysynyt korkealla, jopa edellisen hallituksen keskiarvoa korkeammalla.

Kokonaisverotusta on asteittain kyettävä keventämään. Tähän suuntaan asiaa vie jo sekin, että EU-jäsenyydestä johtuen Suomi joutuu alentamaan eräitä välillisiä veroja lähivuosina useilla miljardeilla markoilla.

Keskustan mielestä:

— Henkilöverotuksessa suurimmat suhteelliset kevennykset tulee suunnata pieni- ja keskituloisiin esim. ansiotulovähennystä käyttäen

korvaamalla samalla kunnille niiden menetykset.

— Työmatkakustannusten vähennysoikeutta tulee laajentaa jo vuonna 1999.

— Perhepoliittisten vähennysten tarve ja perheverotuksen tarkoituksenmukaisuus tulee selvittää nopeasti.

— Tavoitteeksi on asetettava osaamisen, yrittämisen ja asumisen kannustaminen ruuhka-keskusten ulkopuolella kaikkialla Suomessa.

Vastaavasti välillistä verotusta voidaan jossain määrin kiristää palauttamalla viime vaalikaudella säädetty lähinnä hiilidioksidipäästöjen perusteella määräytyvä ympäristöverojärjestelmä. Tällöin myös kotimaisten puun ja turpeen kilpailukykyä voitaisiin energiakäytössä parantaa. Käyttöön tulisi ottaa lisäksi pörssikaupan 0,1 %:n suuruinen "varainsiirtovero".

Verotuksen ja sosiaaliturvan yhteensovituksen tulee edistää työhön hakeutumista ja parempaa toimeentuloa. On toteutettava nykyistä oikeudenmukaisempi yleinen työttömyysvakuutusjärjestelmä.

Keskusta esittää,

— että verotuksen ja sosiaaliturvan yhteensovitus uudistetaan siten, että työtä vastaanottavien pienituloisten käytettävissä olevat tulot nousevat ja samalla työn vastaanottaminen tulee aina kannattavammaksi kuin "kotiin jääminen".

4. Tasapainoisempi aluekehitys koko maan etu

Keskustan mielestä laajan ja harvaan asutun Suomen on palautettava kansallisen aluepolitiikan teho edes hyvälle eurooppalaiselle tasolle. Luomalla toimeentulon edellytyksiä välttämään tuottamattomilta yhdyskuntainvestoinneilta, estetään alueellisten inflatioautomaatien syntyminen ja turvataan ihmisen itsensä kannalta tasapainoisemmat elämisen edellytykset.

Keskusta ehdottaa,

— että kansallisten yritystukien rahoitusta lisätään jo vuonna 1999 100 miljoonalla markalla ja myöntämisvaltuutta 200 miljoonalla markalla,

— että kansalliset yritystuet nostetaan seuraavalla vaalikaudella aidon lisäysperiaatteen edellyttämälle tasolle,

— että kansallinen kuljetustuki otetaan käyttöön siinä laajuudessa kuin EU-normit sallivat; vuodelle 1999 lisäsesityksemme on 10 milj. mk.

— että kasvaneesta T+K-rahoituksesta nykyistä merkittävästi suurempi osa kohdennetaan tukemaan maan tasapainoista alueellista kehitystä,

— että jo vuonna 2000 vähintään 10 % T+K-rahoituksesta kohdennetaan käytettäväksi maakuntien teknologia- ja osaamisperustan vahvistamiseen,

— että Ahon hallituskaudella luodun osaamiskeskusjärjestelmän kokemusten valossa käynnistetään seuduittaisten osaamiskeskitymien kehittäminen ja tukeminen,

— että maakuntien kehittämistä nostetaan 50 milj. mk:lla vuonna 1999,

— että budjettivaroja tulee käyttää EU:n alueohjelmien kansallisina vastinrahoina ja että Suomen aluekehityksen edut turvataan Agenda 2000 -uudistuksessa,

— että myös veroratkaisuilla tuetaan tasapainoista aluekehitystä.

5. Kuntalaisten koulu-, sosiaali- ja terveystalvet turvattava — kuntasopimus rakennettava seuraavaksi vaalikaudeksi

Keskusta pitää välttämättömänä kuntasektorin, eli kansalaisille tärkeimpien hyvinvointipalveluja tuottavan toiminnan alasajon nopeaa pysäyttämistä.

Seuraavalle vaalikaudelle on valtion ja kuntien kesken tehtävä kuntasopimus, jossa sovitaan hallittavalla tarkkuudella koko vaalikauden ajaksi siitä osuudesta, minkä kuntasektori kansantuotteen kasvusta saa. Keskustan mielestä kuntapalvelujen kansantuoteosuuden alentamiseen ei ole lähivuosi-ina varaa.

Keskusta edellyttää, että uuden hallituksen on korjattava kuntia rasittava arvonlisäveromenettely ja yhteisöverouudistuksen epäkohdat.

Keskusta esittää jo ensi vuoden budjettiin korjauksia, joilla kuntien talouden kriisiytymisen ja kuntalaisten palvelujen kohtuuton heikentyminen estetään.

5.1. Koulutus

Keskusta ehdottaa:

— Peruskoulun ja lukion yksikköhintojen korotukseen lisätään 300 milj. mk. Tällä turvataisiin yleiskoulun häiriötön ja laadukas jatkuminen kaikissa kunnissa ja välttyttäisiin lomautuksilta ja vastaavilta paniikkiratkaisuilta.

— Koulurakentamisen määrärahojen korottamista 50 miljoonalla markalla.

— Oppisopimuskoulutuksen määrän tuntuvaa lisäämistä jo työllistymisen parantamisen nimissä ja siihen liittyen määrärahojen lisäämistä 50 miljoonalla markalla.

— Opintotuen lisäämistä 50 miljoonalla markalla vanhempien tuloihin perustuvan tarveharkinnan lieventämiseksi.

5.2. Sosiaali- ja terveystoimi

Keskusta ehdottaa:

— Kuntien valtionosuuksia lisätään 350 miljoonalla markalla jo vuonna 1999 palvelujen turvaamiseksi ja yli 30 000 työttömän työllisyyden parantamiseksi. Näin voitaisiin helpottaa tilannetta sekä väestökeskuksissa että väestöään eniten menettäneissä kunnissa.

— 300 miljoonan markan ottamista vuoden 1999 talousarvioon kansaneläkkeen pohjaosan lisäleikkauksesta luopumiseen.

— Eduskunnan lausuvan selvän tahdonilmaisun vuonna 1996 käyttöön otetun epäoikeudenmukaisen eläkeindeksin korvaamiseksi mahdollisimman pian kaikkia eläkeläisiä koskevalla indeksillä.

— Pienituloisimpien rintamaveteraanien vähimmäiseläketurvan parantamiseen 40 miljoonaa markkaa.

5.3. Kuntien harkinnanvaraiset valtionavustukset

Keskusta ehdottaa, että suurimmissa vaikeuksissa olevien kuntien akuutin taloushädän helpot-

tamiseksi harkinnanvaraisia valtionosuuksia lisätään 70 miljoonalla markalla.

6. Kotimaisen puhtaan maatalouden mahdollisuudet on turvattava

Kotimaisten puhtaiden elintarvikkeiden tuotannon turvaaminen ja maatalouden työllistämismahdollisuuksien parantaminen edellyttävät suunnanmuutosta myös maatalouspolitiikkaan.

— Emme hyväksy hallituksen ensi vuodelle esittämää 458 miljoonan markan leikkausta kansalliseen tukeen. Kansallinen tuki on palautettava EU-ratkaisussa sovitulle tasolle.

— Suomen maatalouden edut EU:n maatalousuudistuksessa Agenda 2000 -ohjelman yhteydessä on turvattava ja 141 artiklan jatko ratkaistava. Samalla on huolehdittava siitä, että vähintään nykyiset 6 ja 5 b -alueet pääsevät uuden alue- ja rakennohjelman tukialueiden 1 ja 2 tavoitteiden piiriin.

— Uuteen tilanteeseen sopeutumisen kannalta on välttämätöntä helpottaa nopeasti ja radikaalisti sukupolvenvaihdoksia verotuksellisin ja pääomahuollollisin toimin.

— Puuntuotannon ja sen energiakäytön edellytykset on turvattava pitkäjänteisesti. Pohjois-Suomen vajaatuottoisten metsien ohjelman toteuttamiseen esitämme 10 milj mk.

— Maatalousyrittäjille ja muille yrittäjille — useimmiten aika pienituloisille — jotka nykyisin joutuvat pääomaverotuksen piiriin, tulee tehdä mahdolliseksi valita myös progressiivinen tuloverotus.

7. Työttömyyden voittamiseen tarvitaan myös aktiivisia työvoimapolitiittisia toimia

Budjettitasapainon tavoittelun nimissä hallitus on leikannut erittäin runsaasti aktiivisen työvoimapolitiikan voimavaroja. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että seuraavan hallituksen on ensi töikseen lisättävä näitä määrärahoja tai muutettava ratkaisevasti talouspolitiikan linjaa.

Keskusta ehdottaa,

— palkkaperusteiseen työllistämistukeen, sijoitusmenoihin työllisyyden turvaamiseksi

sekä työllistämisperusteisiin investointimäärärahoihin lisäystä yhteensä 100 miljoonaa markkaa.

8. Liikenne- ja turvattava sujuva liikenne ja tuettava koko maan tasapainoista kehitystä

Toimiva ja turvallinen liikenneverkko on tärkeä osa koko Suomen taloudellisen menestyksen selkärankaa. Myös liikenneinfrastruktuurista on ollut viime vuosina pakko leikata.

Hallituksen leikkaukset ovat olleet kuitenkin ylimitoitettuja ja erityisesti väärin kohdennettuja, alueellista eriarvoistumista lisääviä.

Keskusta esittää:

— Perustienpidon eli alemmanasteisen tietön määrärahojen lisäämistä 100 milj mk:lla.

— Yksityisteiden valtionosuuksien lisäämistä 70 milj mk:lla.

Erityistä selvitystä kaipaa mielestämme merenkulun toimialan julkisten tukien järjestelmä, sen nykyisen sisällön tarkoituksenmukaisuus ja neutraliteetti.

Uudelleen on arvioitava myös se, onko Suomen ilmailuliikenteen ja sen investointien keskittäminen nyt tapahtuvassa määrin Helsinki—Vantaalle tarkoituksenmukaista.

9. Asuntotuotantoa lisättävä

Valtion tukeman asuntotuotannon ajaminen jyrkästi alas — käytännössä lähes puolittaminen muutamassa vuodessa — ei ole ollut perusteltua.

Keskusta pitää välttämättömänä,

— että vielä vuoden 1999 aikana hallitus tuo eduskunnan päätettäväksi uudet valtuudet, joilla Asuntorahasto valtuutetaan sekä arava-, korotuki- että peruskorjausrahoituksen mittavaan varainhankintaan ja luottojen myöntämiseen.

10. Maan sisäinen järjestys ja turvallisuus

Sisäasiainministeriön ja poliisin oman äskettäin tehdyn tutkimuksen mukaan poliisin toimintaresurssien riittämättömyys on kärjistynyt kestä-

mättömäksi. Yli 500 virkaa joudutaan pitämään täyttämättöminä, eivätkä toimintamäärärahat riitä nykyisen henkilökunnan tarkoituksenmukaisimpaan työllistämiseen.

Selvitys osoitti mm,

— että poliisin toimintavalmius on heikentynyt,

— että rikosten selvittämistä on vähentynyt,

— yhä useampi asia jää vaille tutkintaa, ja

— uupumus poliisin työssä on lisääntynyt voimakkaasti.

Erillisen resurssiselvityksen mukaan poliisin resurssien lisätarve vuodelle 1999 on noin 130 miljoonaa markkaa. Hallituspuolueet ovat lisänneet määrärahaa 30 milj. mk:lla, mikä on täysin riittämätön.

Keskusta esittää,

— että poliisin määrärahoja lisätään vuonna 1999 100 miljoonalla markalla.

11. Budjettitasapaino vuonna 1999 paremmalla työllisyydellä ja rakenteellisilla uudistuksilla

Keskustan budjettivaihtoehto lisää valtion menoja hallituksen esitykseen nähden 2 200 miljoonalla markalla.

Keskustan vuoden 1999 talousarvion yhteydessä ehdottamat tuloperustemuutokset lisääisivät valtion tuloja noin 400 miljoonalla markalla. Pörssi- ja kaupan 0,1 %:n varainsiirtovero lisääisi tuloja 500 miljoonalla markalla ja matkakustannusten verovähennysoikeuden laajentaminen vähentäisi vastaavasti tuloja noin 100 miljoonalla markalla.

Budjettiteknisistä syistä vuoden talousarvion yhteydessä ei voida toteuttaa kaikkia Keskustan esittämiä uudistuksia.

Keskustan tässä esittämällä budjettilinjalla voitaisiin saavuttaa 1—2 prosenttiyksikköä alempi työttömyysaste kuin hallituksen esityksellä.

Tämä perustuu edellä esitettyihin budjetti- ja muutoksiin, joista työllisyyttä merkittävästi parantaisivat mm. seuraavat:

— Keskustan vaihtoehto lisääisi pk-sektorin mahdollisuuksia työllistää useita tuhansia henkilöitä.

(Mm. välilliset kustannukset, yritystuet, veroratkaisut, oppisopimuskoulutus jne.).

— Esitykset kuntien valtionosuuksien (koulutoimen ja sosiaali- ja terveystoimen sekä harjunnanvaraisten valtionosuuksien) lisäämiseksi yhteensä 720 miljoonalla markalla merkitsisivät ainakin 7000:n henkilötyövuoden lisäystä kuntasektorilla.

— Poliisin 100 miljoonan mk:n määrärahojen lisäys parantaisi myös työllisyyttä.

— Esitykset maatalouden kansallisen tuen korjaamisesta turvaisivat tuhansia työpaikkoja tiloilla, alan teollisuudessa ja myös kaupan alalla.

— Esitykset julkisten investointien (mm. koulut) ja perusinfrastruktuurin (tiet) lisäämiseksi parantaisivat kulutuskysyntää.

— Jo näiden toimien yhteisvaikutus lisääisi kasvua ja parantaisi työllisyyttä vähintään 30 000 työpaikalla. Tämän valtion tuloja lisäävä ja menoja vähentävä vaikutus olisi noin kolme miljardia markkaa.

— Kasvun mahdollisesti hidastuttua budjetin katteeksi voitaisiin tässä arvioitua enemmän käyttää myös valtionyhtiöiden myyntituloja.

Suurtyöttömyys on yhteiskuntamme pahin ongelma.

Hallitus on epäonnistunut lupauksessaan puolittaa työttömyys. Työttömyys merkitsee suuria inhimillisiä ongelmia.

Yksin valtiontaloudessa se merkitsee menoina ja tulonmenetyksinä yli neljäkymmentä miljardia markkaa. Korkea työn verotus ja kasvava työuupumus liittyvät oleellisesti työttömyysongelmaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että yleisperusteluissa lausutaan:

"Eduskunta toteaa, että todellinen laaja työttömyys on edelleen yli puoli miljoonaa ihmistä, pitkäaikaistyöttömyys pysyy hyvin korkealla tasolla ja nuorisotyöttömyys on erityisen paha yhteiskunnalli-

nen ongelma. Hallitus on epäonnistunut vaalilupauksissaan puolittaa työttömyys. Eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta."

Yksityiskohtaiset perustelut

MENOT

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

75. Poliisitoimi

21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)

Poliisitoimen käytössä olevat voimavarat eivät vastaa sen yhteiskunnallisia velvoitteita eivätkä myöskään talousarvion perusteissa asetettuja tavoitteita. Hallintovaliokunta (HaVL 13/1998 vp) on arvioinut, ettei esitetyillä toimintameno määrärahoilla kyetä toimimaan kunnolla edes painopistealueilla. Koko vaalikauden aikana budjetin käsittelyjen yhteydessä on käynyt ilmi, että esitetyt määrärahat ovat riittämättömät. Nyt sisäasiainministeriön poliisiosasto sekä poliisijärjestöt arvioivat, että vuoden 1999 vajavaiset määrärahat merkitsevät vakavia puutteita järjestyksen turvaamisessa. Koska lisäbudjetissa ei tehty Keskustan ehdottamaa määrärahalisäystä, poliisin vuoden 1999 määrärahoissa on noin 130 miljoonan markan vaje. Keskusta ehdottaa, että vielä puuttuva 100 miljoonaa markkaa lisätään varsinaiseen budjettiin.

Yli 500 poliisin virkaa on edelleen täyttämättä. Eläkkeelle jäämisen tai muun syyn takia vapautuviin tehtäviin ei nyt voida palkata uusia henkilöitä. Niinpä henkilöstövoimavarat kohdentuvat epätarkoituksenmukaisesti työtehtävien hoitamisen kannalta.

Toimintamenojen niukkuuden takia useissa kihlakunnissa päivystysvalmiuden ylläpito on

vaikeutunut, poliisin virka-avun saanti kestää eikä vaativan rikostutkinnan tasosta kyetä huolehtimaan toivotulla tavalla. Liikennevalvonnassa ja huume- ja talousrikosten parissa työtä olisi entistä enemmän. Määrärahojen niukkuuden takia liikkuva poliisi on kuitenkin joutunut karsimaan toimintaansa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.75.21 otetaan lisäyksenä 100 000 000 markkaa.

97. Avustukset kunnille

34. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus
Sisäasiainministeriön selvityksen mukaan kuntien talous oli viime vuonna yleisestä talouden nousukaudesta huolimatta pahemmassa jamassa kuin koko maan talouden vaikeimpina lamavuosina. Lähes jopa kaksi miljoonaa suomalaista asuu suurten talousvaikeuksien kunnissa. Kuntien vuosikate puolittui vuosina 1996—1998, jonka johdosta kuntien liikkumavara ei riitä enää investointien rahoittamiseen. Kuntatalouden romahdus on tapahtunut Lipposen hallituksen aikana.

Monet kunnat ajautuvat pysyvään kriisiin ja joutuvat vuosi vuoden jälkeen elämään velkarahalla. Nämä kunnat ovat ylitsepääsemättömässä tilanteessa, josta selviäminen omin voimin on mahdotonta.

Huomattavan monien kuntien rahoituskriisistä selviämiseen tarvitaan nopeita korjauskeinoja. Harkinnanvarainen rahoitusavustus on tällaisissa tilanteissa käyttökelpoinen väline, jolla valtio voi auttaa vaikeimmassa asemassa olevia kuntia ja kaupunkeja. Talousarvioon varattu määräraha on riittämätön.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.97.34 otetaan lisäyksenä 70 000 000 markkaa kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin.

98. Alueiden kehittäminen

Kansallisen rahoituksen kohdentaminen pois kehitysalueilta ja järjestelmän monimutkaisuus ovat haitanneet sekä EU:n että Suomen alueellisen kehittämisen tehokkuutta ja omaehtoisuuden toteutumista. Kehittämishankkeita on voitava rahoittaa nykyistä yksinkertaisemmin ja joustavammin.

Päätösvalta ohjelmien hankkeista kuuluu maakunnan liitoille valtioneuvoston ja EU:n käsittelemien kehittämissuunnitelmien puitteissa. Askeleena parempaan rahoituksen koordinointiin alueella rakenne- ja aluekehittämissuunnitelmiin tuleva EU:n rahoitus olisi ohjattava suoraan maakunnan liitoille.

Lisäksi EU-ohjelmien rahoittamiseksi tarvitaan lisäperiaatteen mukaisesti riittävä kansallinen osuus eri pääluokkien momenteille.

Eduskunta on useita kertoja kiinnittänyt huomiota aluepoliittisten määrärahojen käytön ongelmiin nykyisellä menettelytavalla, jolloin määrärahat pirstoutuvat hallinnonalojen huonon yhteistyön takia keskushallinnosta aluehallintoon liian pieniin kokonaisuuksiin. Tällöin tuloksellisuus heikkenee, aluetason päätösvalta jää liian vähäiseksi ja pahimmillaan voimavaroja jää käyttämättä tai vajaakäyttöön.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

luvun 26.98 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän pikaisesti toimenpiteisiin aluepoliittisen hallinnon ja määrärahojen käytön tehostamiseksi niin, että aluepoliittiset määrärahat siirretään maakuntiin kokonaisuuksina ja että määrärahojen käyttö tulee aluelakien aluekehitysvastuun mukaisesti maakunnan liitoille.

43. Maakunnan kehittämISRaha (osa EU) (siirtömääräraha)

Aluekehitysvaroja on Lipposen hallituksen kaudella leikattu vastuuttomasti. Leikkausten kohteena ovat olleet erityisesti oman kansallisen aluepolitiikan hoitamiseen tarkoitettut varat. Oma panostus on kohdistunut lähinnä vain EU:n aluekehityssuunnitelmien kansallisen rahoitusosuuden kattamiseen, ja tästäkin on tingitty. Yritystoimintaan kohdistuvat alueellista kehitystä tukevat panostukset ja alueellinen kuljetustuki ovat myös ratkaisevalla tavalla pienentyneet. Se on heikentänyt yritystoiminnan edellytyksiä maakunnissa samaan aikaan, kun maassamuutto on kasvanut ja keskittynyt yhä selvemmin suurimpiin keskuksiin.

Samaan suuntaan on vaikuttanut julkisen talouden varojen kohdentaminen.

Sekä kotimainen että EU:n aluepolitiikka edellyttävät paikallisten ja maakuntien voimavarojen lisäämistä ja samalla myös niiden päätösvalan vahvistamista varojen käytössä. Yksi hyvä ja jokaisen maakunnan kehittämistarpeita palveleva apuväline tämän tavoitteen toteuttamisessa on maakunnan kehittämISRaha. Maakunnan kehittämISRahan osuutta olisi nostettava vähitellen, lisäämällä määrärahaa ja siirtämällä momentille osa muista aluekehitysvaroista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.98.43. otetaan lisäyksenä 50 000 000 markkaa.

61. EU:n osallistuminen rakenne- ja aluekehityssuunnitelmiin sekä yhteisöaloitteisiin (EU) (siirtömääräraha 3 v)

Talousarvioesityksessä on todettu indeksointivaroista, että "mikäli vaadittavaa kansallista vastinerahoitusta ei saada muilta kuin valtiolta, indeksointivaroja ei EU:lta oteta vastaan". Tämä osoittaa pyrkimyksen paeta valtiolle kuuluvasta tasapuolisen aluekehittämisen vastuusta ja halua sysätä nämäkin tehtävät kunnille. Jotta meille tarkoitettut EU-varat voidaan tehokkaasti hyödyntää aluekehitykseen, eri pääluokkien

aluekehittämisrahojen määrää ja käytön toimitusta on kehitettävä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen 773/1998 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentin 26.98.61 perustelujen päätösosaa täydennetään seuraavasti:

"Edellä mainittujen EU-ohjelmien vaatimia, kansallisia osuuksia sisältäviä momentteja käytetään myös EU:n indeksointivarojen kansallisena vastinrahoituksena."

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Keskusta pitää valitettavana, että vaalikaudella toteutetuilla valtionosuusleikkauksilla on heikennetty perusopetuksen järjestämisen edellytyksiä. Opetustoimeen kokonaisuudessaan kohdistuneet leikkaukset ovat niin mittavia, että opetuksen taso ja sivistyksellisten peruspalvelujen saatavuus on monissa kunnissa vaarassa.

Suomen suuri vahvuus on ollut nuorten suhteellisen tasa-arvoiset edellytykset saada korkeatasoista perusopetusta ja hakeutua kiinnostustaan ja kykyjään vastaavaan koulutukseen. Nyt tämä vahvuus on vakavasti uhattuna. Vuosi vuoden jälkeen toteutetut valtionosuusleikkaukset ovat merkittävästi heikentäneet monissa kunnissa perusopetuksen tasoa. Menojen karsimiseksi on jouduttu mm. lomauttamaan opettajia, lakkauttamaan peruskoulun ala-asteen kouluja, vähentämään tuki- ja erityisopetusta sekä opinto-ohjausta, vähentämään ala-asteella annettavan opetuksen viikkotuntimäärää ja kasvattamaan ryhmäkokoja. Kerhotoiminta on lopetettu lähes kokonaan ja opettajien täydennyskoulutuksesta on monissa kouluissa luovuttu.

Eriarvoistumisen uhka on todellinen. Koulutuksen tasa-arvon ja saatavuuden peruseriaatteiden toteutuminen on vaarantumassa erityisesti peruskoulun osalta.

Hallitus antaa ymmärtää, että uusia valtionosuusleikkauksia ei enää tehdä. Valtion ensi vuoden talousarvioon sisältyy kuitenkin mm. esitykset kuntien sivistystoimen valtionosuuksien loppuerien maksatuksen lykkäämisestä vuoteen 2002 ja koulurakentamisen määrärahojen leikkaus.

10. (29.10 ja 11) Yliopisto-opetus ja -tutkimus

Uuden yliopistolain myötä yliopistojen niin teollinen kuin hallinnollinenkin autonomia on myönteisellä tavalla vahvistunut. Seuraavaksi tulisi valiokunnan Keskustan arvion mukaan kiinnittää huomiota yliopistojen taloudellisen autonomian turvaamiseen. Yliopistot ovat nykytilanteessa valtion tilivirastoja, joiden rahoitus määritellään vuosi kerrallaan valtion budjetissa. Niillä ei ole esimerkiksi omaa tasetta. Vaurautuminen seuraavaan vuoteen tapahtuu lähinnä siirtömäärärahojen kautta.

Valiokunta ei valitettavasti halunnut ottaa kantaa yliopistojen taloudellisen autonomian lisäämiseen.

Siksi ehdotamme

luvun 29.10. perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että opetusministeriö käynnistää selvitystyön yliopistojen taloudellisen autonomian vahvistamisen keinoista. Tämä on tarpeellista myös siksi, että suomalaiset yliopistot voivat menestyä lisääntyvässä kansainvälisessä kilpailussa.

40. (29.40, osa) Yleissivistävä koulutus

30. (29.40.30, osa ja 51, osa) Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Sekä valtiovarain- että sivistysvaliokunnan yksimielisissä lausunnoissa esitetään huoli opetuksen valtionosuuksien perusteena olevien yk-

sikköhintojen jälkeenjääneisyydestä. Sivistysvaliokunnan lausunnossa todetaan, että perusopetuksen todelliset keskimääräiset menot ovat valiokunnan saaman selvityksen mukaan noin 10 % korkeammat kuin valtionosuuden perusteena käytettävä keskimääräinen yksikköhinta. Sivistysvaliokunta pitää välttämättömänä, että yksikköhintojen jälkeenjääneisyys mahdollisimman nopeasti korjataan niin, että kaikissa tilanteissa voidaan varmistaa perusopetuksen järjestämismahdollisuudet asetettujen tavoitteiden ja uusien koulutusta koskevien lakien vaatimien velvoitteiden mukaisesti.

Vuoden 1999 alusta voimaan tulevat uudet koulutusta koskevat lait aiheuttavat lisääntyvää rahoitustarvetta mm. tukiopetuksessa, opinto-ohjauksessa ja koulunkäyntiavustajien palkkaamisessa.

Yhdymme valtiovarainvaliokunnan ja sivistysvaliokunnan näkemyksiin perusopetuksen yksikköhintojen jälkeenjääneisyyden korjaamisen välttämättömyydestä.

Ehdotamme, että talousarvioon otetaan määräraha perusopetuksen yksikköhintojen jälkeenjääneisyyden korjaamiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 300 000 000 markkaa perusopetuksen yksikköhintojen korottamiseen.

34. Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Talousarvioesityksessä esitetään leikkausta pääluokan momenttiin 29.40.34, kun momentin määrärahoja pitäisi kiireellisesti lisätä. Valiokunnan mietinnössä todetaan, että ongelmia perustamiskustannusten osalta aiheuttavat muutovoittoisissa kunnissa nopeasti lisääntynyt koulujen rakentamistarve ja koko maassa ns. homekoulujen korjaustarpeet.

Koulurakennusten kosteus- ja homevauriot ovat eri puolilla maata lisääntyneet. Esitetty määräraha koulujen perustamiskustannuksiin ei riitä turvaamaan edes tyydyttävää tasoa koko maan

osalta koulujen rakentamisessa ja peruskorjauksissa. Tilanne on kestämaton siitäkin syystä, että yli sadan kunnan talous ei kestä uusia investointeja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.34 otetaan lisäyksenä 50 000 000 markkaa käytettäväksi koulujen rakentamiseen ja peruskorjaukseen.

60. (29.40, osa) Ammatillinen koulutus

31. (29.40.31) Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (osa EU) (arviomääräraha)

Valiokunta on mietinnössään huolestunut siitä, kuinka oppisopimuskoulutuksen tavoitteet ja sen tarkoituksenmukainen toteuttaminen voidaan taata talousarviossa esitetyn määrärahan puitteissa. Hallitus esittää vuodelle 1999 ammatilliseen lisäkoulutukseen ainoastaan 9 000 kokonaismääräkiintiötä.

Viime vuosina opiskelijamäärät ovat kasvaneet nopeasti, mikä on johtanut siihen, että oppisopimuskoulutukseen varatut määrärahat on ylitetty. Tämä on johtanut mm. siihen, että opetusministeriö on kehottanut rajoittamaan oppisopimusten tekemistä loppuvuodesta.

Yhdymme valiokunnan huoleen oppisopimusten kokonaismääräkiintiön riittävydestä ammatillisessa koulutuksessa.

Oppisopimuskoulutuksen lisääminen työllisyyden hoidon kannalta on oikeaa toimintaa, koska erillisten selvitysten mukaan yli 90 % oppisopimuskoulutuksen käyneistä työllistyy.

Se on pitkäaikaistyöttömille erinomainen väylä työllistyä. Oppisopimuskoulutus on erittäin taloudellinen ja tehokas työvoimapolitiittisen koulutuksen muoto. Siksi juuri opetusministeriölle on turvattava tähän riittävät voimavarat.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen 524/1998 pohjautuen ehdotamme,

että momentin 29.60.31 perusteluja muutetaan siten, että oppisopimusten

kokonaisuudessa ammattillisessa lisäkoulutuksessa vuonna 1999 on 11 500 ja sen mukaisesti momentille otetaan lisäyksenä 50 000 000 markkaa käytettäväksi ammattilliseen lisäkoulutukseen.

70. (29.39) Opintotuki

55. (29.39.55) *Opintoraha ja asumislisä (arvio-määräraha)*

Valiokunnan mietinnössä kiinnitetään huomiota siihen, että vanhempien tulot otetaan vielä huomioon ammattillisessa koulutuksessa olevien alle 20-vuotiaiden ja vanhempien luona asuvien opiskelijoiden opintotukea myönnettäessä.

Valiokunta on todennut, että tämä epäkohta pitäisi korjata mahdollisimman pian. Siksi ehdotamme heidän asemansa parantamista.

Vanhempien tulojen huomioon ottaminen on erityinen ongelma keskituloisten perheiden kohdalla. Vanhempien tuloraja on pysynyt samana opintotukiudistuksesta saakka, mikä on merkinnyt tarveharkinnan kiristymistä.

Tämä näkyy alle 20-vuotiaiden tuensaajien keskimääräisen opintorahan pienenemisenä ja tuensaajien määrän vuosittaisena vähentymisenä. Esimerkiksi itsenäisesti asuvan 19-vuotiaan keskiasteen opiskelijan opintoraha alkaa pienentyä jo silloin, jos molemmat vanhemmat ansaitsevat 7 083 markkaa kuukaudessa. Opintoraha evätään kokonaan, kun molemmat vanhemmat ansaitsevat 10 083 markkaa kuukaudessa. Opintoraha siis voidaan evätä opiskelijalta silloin, kun palkka on alle suomalaisten keskipalkan. Lisäksi vanhempien tulojen ottaminen huomioon on ongelmallista eri kouluasteilla opiskelevien tasa-arvoisuuden näkökulmasta. Korkeakouluopiskelijoiden opintotuen myöntämisperusteisiin ei kuulu vanhempien tulojen huomioon ottaminen.

Ehdotamme, että yli 18-vuotiailta opiskelijoilta poistetaan vanhempien tuloihin perustuva tarveharkinta opintorahaa myönnettäessä. Tarveharkinnan poistamisen kokonaiskustannus on 150 miljoonaa markkaa. Esitämme myös lieventäväksi alle 18-vuotiaiden osalta vanhempi-

en tulorajaa vastaamaan vuoden 1996 keskimääräistä kahden tulonsaajan perheen tuloa (alaraja 162 000 mk/v ja yläraja 257 000 mk/v). Vuositasolla tästä aiheutuu noin 10 miljoonan markan kustannukset.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen 187/1998 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 42 000 000 markkaa opintotuen vanhempien tuloihin perustuvan tarveharkinnan lieventämiseksi.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

12. (30.31) Maa- ja puutarhatalouden tulotuki (osa EU)

41. (30.31.41) *Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (EU) (siirtomääräraha 2 v)*

Maataloustulo on laskenut vaalikauden aikana voimakkaasti; tutkimusten mukaan se laskee vuoteen 2000 mennessä tuotantosunnasta riippuen 30—50 prosenttia. Maatalouden alenevan tulokehityksen syyt johtuvat merkittävältä osalta maatalouden kansallisen tuen leikkaamisesta vuoden 1996 alusta alkaen. Maatalouden kansallista tukea on leikattu vuosittain seuraavasti: 1995: 380 mmk, 1996: 750 mmk, 1997: 750 mmk, 1998: 625 mmk ja 1999: 458 mmk, yhteensä 3 063 miljoonaa markkaa. Tämä MMM:n leikkaus on EU-jäsenyyteen liittyvän kansallisen ratkaisun vastainen ja suurempi kuin muihin hallinnonaloihin kohdistuneet leikkaukset. Lisäksi maatalouden tuottajahinnat ja tuotantopanosten aleneminen eivät ole vastanneet tukipaketin laadinnassa oletettuja tasoja.

Kotimaisen elintarviketuotannon jatkuminen on uhattuna, jos suuntausta ei muuteta. Sukupolvenvaihdosten määrä on laskenut jopa alle 500 tilaan vuodessa, kun kestävä määrä olisi vä-

hintään kuusinkertainen. Tulokehitystä ei myöskään voida pitää oikeudenmukaisena.

Maanviljelijöiden tuntipalkka on laskenut keskimäärin noin 20 markkaa, samaan aikaan kun muiden reaalityulojen kehitys on ollut vakaasti kasvavaa.

Tulotason laskun lisäksi maanviljelijöille on aiheutunut epävarmuutta ja työuupumusta hallituksen toimista. Viljelijöiden sosiaaliturvaa on heikennetty eläkejärjestelmään ja tapaturmavakuutukseen kohdistuneilla leikkauksilla ja lomitusjärjestelmän toimivuutta heikentämällä.

Koko maatalouden tulopohja on ratkaistava maaliskuussa 1999 EU:n Agenda 2000:n ja samanaikaisesti neuvoteltavan artikla 141:n jatkolla vuoden 1991 aikana. Kerta toisensa jälkeen tehtävät leikkaukset kansalliseen tukeen saattavat vaikeuttaa Suomen neuvotteluasemaa EU:ssa. Edessä olevia kehittämistoimia vahingoittaa vakavasti myös MAKERAn varojen leikkaus 200 miljoonalla markalla talousarvion yleiskatteeksi.

Maataloustuotteiden markkinahinnat ja toisaalta tuotantokustannukset määräytyvät pitkälti sisämarkkinoiden ja kansallisten kotimarkkinoiden mukaan. Hintoihin ja tuotantokustannuksiin voidaan kansallisesti vaikuttaa vain rajallisesti. Tilannetta pahentaa entisestään kuluvan syksyn kato, joka jäi suurimmaksi osaksi viljelijöiden itsensä maksettavaksi.

EU:n rahoittamat CAP-tuet tai osarahoittamat LFA- ja ympäristötuet eivät pelkästään riitä viljelijöiden tulotason turvaamiseen. Pohjoiset luonnonolot aiheuttavat Suomen maataloudelle pysyvät haitat, kuten alhaisen satotason ja korkeat tuotantokustannukset.

Tällaisen pysyvän haitan korvaamiseen tarvitaan riittävästi liittymissopimuksen mahdollistamaa kansallista tukea.

Tätä tarkoitusta varten rakennettiin vuonna 1994 kansallinen maatalouden tukipaketti, josta sittemmin nykyinen hallitus on vuosittain leikkannut vaalikauden aikana yhteensä 3 063 miljardia markkaa. Vuodelle 1999 hallitus esittää talousarvioesityksessään kansalliselle tukimomentille 3 567 miljoonaa markkaa. Tämä leikkaus viljelijöiden tuloa entisestään noin 7

prosenttia ja on 12 prosenttia alhaisempi kuin kansallisen ratkaisun mukaan pitäisi olla. MMM:n leikkaus on maatalouden tilanteen kannalta kohtuuton.

Viljelijöiden tasavertaisen tulokehityksen turvaamiseksi esitämme, että kansallisen tuen määräraha palautettaisiin alkuperäiselle kansallisen ratkaisun tasolle. Tätä varten esitämme momentin 30.12.41 määrärahan pidettäväksi vuoden 1997 tasolla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.12.41 otetaan lisäyksenä 458 000 000 markkaa.

44. (30.86.44) Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta katsoo mietinnössään — aivan oikein — että kestävä metsätalouden rahoituksesta annettu lakia on muutettava siten, että Lapin vajaatuottoisten metsien uudistamisesta annetun lain voimassaoloajan päättyessä (31.12.1998) toteuttamatta vielä olevat viljelyhankkeet voidaan saattaa loppuun Pohjois-Suomessa.

Kun otetaan huomioon lakiin tarvittavien muutosten valmisteluun tarvittava aika ja esim. eduskuntavaaleihin ja hallituksen vaihtumiseen väistämättä liittyvä viive asian käsittelyssä, em. hankkeiden jatkaminen siirtyy käytännössä vuoden 1999 syksyyn, ellei niille myönnetä rahoitusta valtion talousarviosta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteisiin 188 ja 743/198 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentin 30.31.44 perusteluja täydennetään seuraavasti:

"Määrärahaa saa käyttää myös Lapin vajaatuottoisten metsien uudistamisesta annetun lain (1057/1982) voimassaolon päättyessä keskeneräisinä olleiden metsänuudistamishankkeiden loppuunsaattamisesta aiheutuviin menoihin maa- ja metsätalousministeriön määräämin perustein."

Lisäksi ehdotamme,

että momentille 30.31.44 otetaan lisäyksenä 10 000 000 markkaa.

Pääluokka 31

LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

Liikenneinfrastruktuurin rahoitus on vähentynyt huomattavasti viime vuosina. Alhainen liikenneinfrastruktuurin rahoitustaso aiheuttaa tulevaisuudessa määrärahan tarpeita, joihin vastaaminen vaatii enemmän menoja kuin mitä kuluneina vuosina on säästetty. Päättäessään vuoden 1997 talousarviosta eduskunta edellytti, että valtion omaisuuden myyntituotoista suunnataan osuus myös liikenneinfrastruktuurin, tietoverkkojen sekä tien- ja radanpidon hankkeiden rahoittamiseen.

Nyt tämä kahden vuoden takainen kannanilmaisuus olisi vielä aiheellisempi, kun valtionyhtiöitä on juuri äskettäin myyty merkittäväillä rahasummilla.

Liikenneinfrastruktuurin ministerityöryhmä esitti jokin aika sitten mietinnössään, että liikenneväylien vuotuista rahoitusta olisi nostettava nykytasoon verrattuna 600 miljoonalla markalla.

Sähköisten peruspalvelujen rakentamiseen olisi suunnattava voimavaroja kansakunnan alueellisen, taloudellisen ja henkisen kahtiajaon esittämiseksi. Uusien yhteistoiminta- ja tietoverkkojen Suomessa kaikilla kansalaisilla pitäisi olla yhtäläiset mahdollisuudet päästä tietoverkoihin ja verkkopalveluihin. Tällaisessa yhteiskunnassa uusi tekniikka vahvistaa sosiaalisia yhteisöjä. Valtion tehtävänä on huolehtia sähköisen verkoston rakentumisen edellytyksistä.

24. Tielaitos

21. Perustienpito (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)

Budjettiesityksessä osoitetaan perustienpitoon 3 051 milj. markkaa. Määräraha on 5,9 miljoonaa markkaa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Perustienpidon rahoituksen jääminen budjettiesityksen tasolle merkitsee sitä, ettei nykyistä tieverkon palvelutasoa pystytä jatkossa säilyttämään.

Määrärahan pienentäminen merkitsee sitä, että tarpeellisia ylläpitoinvestointeja joudutaan edelleen siirtämään hamaan tulevaisuuteen. Tämä merkitsee alemman tieverkon rappeutumista. Jotta tiestön arvo pysyisi nykyisellään, tulisi tieverkkoa ylläpitäviä ja säilyttäviä toimenpiteitä lisätä ainakin 500 milj. markalla vuodessa. Peruskorjauksista tinkiminen johtaa rakenteiden heikkenemiseen ja kalliisiin peruskorjaustoimiin myöhemmin. Perustienpidon rahoitusvaje tarkoittaa sitä, että päällysteiden kunto pysyy nykyisellään korkeintaan pääteillä, mutta alemmalla tieverkolla vaurioituneiden päällysteiden määrä kasvaa viiden vuoden aikana kymmeneksen ja rakenteeltaan huonokuntoisten teiden määrä lisääntyy 40 prosenttia.

Perustienpidon rahoituksen jääminen hallituksen esittämälle tasolle merkitsee myös sitä, että ylläpitoinvestointien mukanaan tuomat uudet työpaikat jäävät syntymättä ja tältä osin työttömyyden kustannukset pysyvät korkealla tasolla. Hallituksen esittämällä rahoituksella huonokuntoisten päällystettyjen teiden pituus alkaa lähennellä jo 15 000 kilometriä.

Edellä olevan perustella ehdotamme,

että momentille 31.24.21 otetaan lisäyksenä 100 000 000 markkaa.

25. Tienpidon valtionavut

50. (31.99.50) *Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha)*

Yksityisten teiden kunto on viime vuosina heikentynyt yksityisteiden valtionavustusten leikkaamisen takia. Yksityistiestön kunto on jo paikoin käynyt niin heikoksi, että tiestön kunto on jo uhka liikenneturvallisuudelle. Yksityisteiden avustusmäärärahojen leikkaaminen on rapauttanut yksityisteiden kuntoa. Yksityisteiden varsilla asuu noin 700 000 henkilöä ja kaikkiaan yksityisteillä on käyttäjiä noin miljoona.

Maassamme kuljetettavasta puuraaka-aineesta kuormataan noin 70 prosenttia yksityisteiden varsilta.

Edellä olevan perustella ehdotamme,

että momentille 31.25.50 otetaan lisäyksenä 70 000 000 markkaa.

Pääluokka 32**KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

Työttömyyden radikaali alentaminen ja talouden kasvun jatkuminen edellyttävät pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytysten parantamista. Nyt on vauhditettava kotimarkkinatuotannon ripeää elpymistä ja sitä tukevia voimakkaita toimenpiteitä pk-sektorin työllistämismahdollisuuksien parantamiseksi. Hallituksella on kohtuullinen pk-ohjelma, mutta käytännössä ohjelman edistämiseksi ei ole tapahtunut paljoakaan. On saatava konkreettiset toimenpiteet nopeasti käyntiin: yritysten välillisiä työvoimakustannuksia on painettava alas, palveluyritysten arvonlisäverotusta on alennettava ja työelämän rakenteellista uudistamista on vauhditettava.

Kansallinen aluepolitiikka yritysten kehittämistoimenpiteiden osalta on ensi vuonna puo-

massa nollaan. Lisäksi erityisesti kehitysalueilla tärkeä alueellinen kuljetustuki on käytännössä ajettu alas. Hallituksen politiikka on hälyttävää, sillä maan tasapainoiseksi kehittämiseksi maakunnissa tarvittaisiin nyt kipeästi pk-yrityksiä kannustavia toimenpiteitä.

Uusien työpaikkojen luomiseksi ja tasapainoisemman alueellisen kehityksen aikaansaamiseksi olisi välttämätöntä korjata yritysten investointi- ja pk-avustusten tasoa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

pääluokan 32 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin nopeasti kasvaneen julkisen teknologia- ja kehittämISRahoituksen alueellisen kohdentumisen oikaisemiseksi ja maakuntien teknologiaperustan vahvistamiseksi siten, että jo vuonna 2000 teknologia- ja kehittämISRahoituksen varoista vähintään 10 prosenttia kohdennetaan alueellisen osaamis- ja teknologiaperustan kohentamiseen.

20. Teknologiapolitiikka

40. (32.44.40) *Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen (osa EU) (arviomääräraha)*

Edellä olevaan, pääluokan perusteluissa lausuttuun viitaten ehdotamme

momentin 32.20.40 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että momentin 32.20.40 määrärahaa käytetään pääluokan perusteluissa mainitun teknologia- ja kehittämISRahoituksen valmisteluun.

30. Yrittäjyys- ja pk-politiikka

44. (32.51.48) Alueellinen kuljetustuki (arvio-määräraha)

Valtion vuoden 1995 talousarvion kuljetustuen 160 000 000 markan määräraha- ja 80 000 000 markan myöntämisvaltuustasosta ollaan ensi vuonna putoamassa vain 8 000 000 markan määrärahasoon. Tämä on valitettavaa erityisesti monien maakunnissa sijaitsevien pk-yritysten kannalta.

Kuljetustuki on tasoittanut pitkien kuljetusmatkojen yrityksille aiheuttamia lisäkustannuksia ja parantanut kilpailutilannetta lähempänä markkinoita sijaitseviin kilpailijoihin nähden. Viime vuosina tapahtunut radikaali kuljetustuen heikkeneminen on vaikeuttanut erityisesti pohjoisten yritysten asemaa verrattuna esimerkiksi ruotsalaisiin kilpailijoihinsa.

Etenkin Pohjois-Suomen pk-yrityksillä on ohuet tavaravirrat ja huonot mahdollisuudet hyödyntää molemminsuuntaisia kuljetuksia. Syrjäisillä seuduilla ei aina ole samanlaista kuljetusyksikkövalikoimaa kuin väestökeskittyneiden alueilla, mistä yrityksille aiheutuu lisäkustannuksia.

On välttämätöntä, että momentilla olevaa 8 000 000 markan määrärahaa korotetaan, jotta yritysten sijainnista johtuvia eroja voidaan paremmin tasoittaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.44 otetaan lisäyksenä 10 000 000 markkaa.

45. (32.51.49) Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (osa EU) (arvio-määräraha)

Elinkeinopolitiikka on keskeinen väline, jolla voidaan edesauttaa maan tasapainoista kehittymistä. Valitettavasti hallitus ei riittävästi painota alueellista tasa-arvoa. Esi-

merkiksi, kun vuonna 1995 tämän momentin alueellisia yritysten kehittämis- ja investointihankkeita tuettiin yhdessä alueellisen kuljetustuen kanssa 675 miljoonalla markalla, niin ensi

vuonna summa on tästä putoamassa vain 266 miljoonaan markkaan.

EU:n täydentävyysperiaate sanoo, ettei "kotimaista rakenne- ja aluetukea saa yrittää korvata EU:sta tulevilla rahoituksella". Tosiasioiden valossa näin näyttää nyt kuitenkin käyneen, sillä EU:n aluepoliittisen rahoituksen kasvu ja lisäysperiaate huomioon ottaen Suomessa aluepolitiikan olisi tullut tehostua kaudella 1995—1999.

Maakunnissa valmistellut alueohjelmat rakentuvat vahvasti nimenomaan pienyritysjäyden varaan. Ohjelmien riittävä kansallinen rahoitus on varmistettava. Senkään takia käsitellyssä oleva hallituksen leikkausesitys yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemisesta ei ole mitenkään hyväksyttävissä.

Vanhoiden metsien suojelun kompensoimisessa on hälyttävää alueiden kannalta, että kompensoitioita ollaan toteuttamassa siten, että niillä usein vain korvataan alueille jo muutenkin tulevia ja kuuluvia lakisääteisiä menoja, kuten aluepoliittista rahoitusta. Siksi on välttämätöntä, että kompensoitio-ohjelmia työpaikkamennetysten ja aluetalouden menetysten korvaamiseksi tehostetaan ja lisätään.

Kompensoitiot on saatava "vahingonkorvausperiaatteen" mukaisesti todelliseksi korvaukseksi alueille, mikä voidaan toteuttaa rahastoimalla kompensoitiovaroja ja antamalla niitä esim. kuntien kautta alueiden yritystoiminnalle omarahoitusehtoisena rahoituksena korvaamatta sillä muuta aluepoliittista rahoitusta. Momentin määrärahasta olisikin käytettävä 10 000 000 markkaa suunniteltua enemmän yritystoiminnan tukemiseen ja aluetaloudellisiin hankkeisiin vanhojen metsien suojelun kompensoitioina.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

momentin 32.30.45 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että momentin määrärahaa käytetään yritystoiminnan

tukemiseen ja aluetaloudellisiin hankkeisiin vanhojen metsien suojelun kompensointina.

Edellä olevan perusteella ehdotamme myös,

että momentin 32.30.45 perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1999 kehitysalueen investointitukea, pienyritystukea, pk-yritysten kehittämistukea ja yritysten toimintaympäristötukea saa myöntää 250 000 000 markan sijasta 450 000 000 markkaa, ja

että momentille 32.30.45 otetaan lisäyksenä 100 000 000 markkaa.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valtion on otettava nykyistä suurempi rahoitusvastuu sosiaali- ja terveystalouden turvaamisesta. Vain näin voidaan turvata kaikkien suomalaisten oikeus tasokkaisuuteen sosiaali- ja terveystalouteen varallisuudesta ja asuinpaikasta riippumatta.

Tämä oikeus on nyt vakavasti vaarantunut vuoden 1992 jälkeen tehtyjen valtionosuusleikkausten takia. Myös ensi vuoden talousarviossa leikataan terveydenhuollon valtionosuuksia lähes 500 miljoonalla markalla.

Kunnat ja kuntayhtymät ovat joutuneet rajoittamaan terveydenhuoltoa niin, että sairaille ja vanhuksille ei voida enää taata hyvää hoitoa.

Rahapulan ja palvelujen heikentymisen syynä ovat Lipposen hallituksen tekemät ylisuuret valtionosuusleikkaukset, joiden johdosta suuri osa kunnista on joutunut suuriin talousvaikeuksiin.

Rahapuutteen vuoksi useat kunnat eivät kykene paikkaamaan menetettyjä valtionosuuksia omista verotuloista.

Terveydenhuollon tilasta antoi valaisevaa tietoa TEHYn tutkimus, jossa työntekijät kertoivat

hoitovirheiden määrän ja "läheltä piti" -tilanteiden yleistyneen viime vuosina. Terveydenhuollossa on 130 000 potilasta leikkausjonoissa.

Erityisen vaikeaa on mielenterveyspotilailla ja vanhuksilla saada riittäviä palveluja ja hoitoa.

Potilasturvallisuuden lisäämiseksi ja työtaakan jakamiseksi olisi sosiaali- ja terveydenhuoltoon palkattava lisää hoitohenkilökuntaa.

Tämä olisi myös oikeaa varautumista henkilöstön ikääntymisen ja työuupumisen sekä suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisen aiheuttamaan työvoimatarpeeseen.

Edellä mainituista syistä ehdotamme määrärahaa lisättäväksi kuntien valtionosuuksiin.

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Eläkeläisten verotus on liian kireää.

Yksi syy siihen on ylimääräinen sairausvakuutusmaksu, joka on ensi vuonna 2,4 penniä äyriltä.

Keskusta esittää ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamista 2,0 penniin äyriltä jo ensi vuonna. Tämä on eduskunnan jo aiemmin esittämän kannan mukaista. Kysymys on nimittäin tarpeesta pienentää eläkkeensaajien ja muiden kansalaisten sairausvakuutusmaksun eroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

momentin 33.18.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin eläkeläisten sairausvakuutusmaksun alentamiseksi 2 penniin äyriltä.

19. Eläkevakuutus

Työmarkkinajärjestöjen ja hallituksen välisissä neuvotteluissa sovittiin vuodelle 1996 ns. taite-

tun indeksin käyttöön otosta. Sen mukaan 65 vuotta täyttäneet eläkeläiset saavat eläkkeisiinsä lähes puolta huonomman indeksitarkistuksen kuin tätä ikää nuoremmat.

Kun eläkkeiden suuruudet eroavat toisistaan iän perusteella iäkkäämpien tappioksi, tämä on ikään perustuvaa syrjintää. Taitetun indeksin poistoon tähtäävä lakialoite on myös eduskunnassa. Sen on allekirjoittanut 155 kansanedustajaa. Erilaiset indeksit eri-ikäisten eläkkeissä on epäkohta, joka on korjattava.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen 712/1998 vp pohjautuen ehdotamme,

luvun 33.19 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin vuonna 1996 käyttöön otetun eläkeindeksin korvaamiseksi mahdollisimman pian kaikkia eläkeläisiä koskevalla, yhtenäisellä indeksillä.

60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Lipposen hallitus aloitti kansaneläkkeen pohjaosan leikkauksen vuoden 1996 alusta. Leikkaus oli ensimmäisenä vuonna 60 mk/kk ja jatkuu aina vuoteen 2002 saakka, jollei leikkausta jäädytetä. Ensi vuoden tammikuun alussa pohjaosan leikkaus on 66 markkaa kuukaudessa.

Kaikkien kansalaisten oikeus edes pieneen kansaneläkkeeseen, pohjaosaan on ollut keskeinen kansanvakuutuksen periaate ja motivoitunut kaikkia osallistumaan sen rahoitukseen. Pohjaosan muuttaminen työeläkevähenteiseksi mursi tämän periaatteen. Päätös merkitsi sitä, että monet pitkään kansaneläkevakuutusmaksua maksaneet eivät tule koskaan saamaan kansaneläkettä.

Kansaneläkkeen pohjaosan leikkaus kohdistuu tavallisiin keskituloisiin eläkkeensaajiin. Pohjaosan työeläkevähenteisyys koskee erityisesti niitä, jotka saavat 4 000—5 000 markan

työeläkkeitä, mutta ei vaikuta mitään todella suurten eläkkeiden tasoon. Leikkaus tulee koskemaan arviolta 380 000 eläkeläistä.

Mielestämme pohjaosan leikkaus oli alkuaan virheellinen päätös, eikä sitä pitäisi enää jatkaa. Viittaamme myös useiden puolueiden kansanedustajien allekirjoittamaan talousarvioaloitteeseen (TAA 322/1998 vp) kansaneläkkeen pohjaosan leikkauksen pysäyttämistä. Ehdotamme, että valtion talousarvioon otetaan lisäksi valtion osuuteen kansaneläkelaista johtuviin menoihin niin, että pohjaosan leikkaus voidaan peruuttaa ensi vuoden osalta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen 322/1998 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentille 33.19.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 300 000 000 markkaa kansaneläkkeen pohjaosan rahoittamiseen.

21. Rintamaveteraaniseläkkeet

52. Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki (arviomääräraha)

Rintamaveteraanien vähimmäiseläketuimikunta on yksimielisessä mietinnössään esittänyt pienituloisten rintamaveteraanien vähimmäiseläketurvaa parannettavaksi. Toimikunnan ehdotuksen mukaisesti rintamaveteraanien vähimmäiseläkkeiden korottaminen voitaisiin toteuttaa tarkoituksenmukaisesti nykyisin maksettavaa ylimääräistä rintamalisäjärjestelmää kehittämällä.

Ehdotuksemme mukaan ansioeläketuloa vaille oleville ja pientä ansioeläkettä saaville veteraaneille maksettaisiin nykyistä suurempaa etuutta. Pelkästään kansaneläkkeen varassa elävälle veteraanille ylimääräinen rintamalisä olisi 45 % kansaneläkkeen lisäosasta. Tämä tavoite tulisi toteuttaa 1.1.1999. Rintamasotilaseläkemenoit vähenevät vuosittain noin 60 milj. markalla. Tämä antaa liikkumavaraa rintamaveteraanien eläketurvan kehittämiseksi ilman, että valtion menot kasvavat.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen 875/1998 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentille 33.21.52 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 40 000 000 markkaa pienituloisimpien rintamaveteraanien vähimmäiseläketurvan kehittämiseen.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Edellä yleisperusteluissa on todettu, että kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tilanne on vaikea. Valtionosuus sosiaali- ja terveydenhuollon todellisista kustannuksista on alentunut jatkuvasti ollen enää 12,75 miljardia markkaa eli noin 18 prosenttia kustannuksista, kun menojen arvioidaan olevan 68 miljardia markkaa.

Valtion rahoitusosuutta on pienennetty, kun samaan aikaan kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon menot ovat kasvaneet neljän viimeisen vuoden aikana 11 miljardia markkaa.

Hallitus ennakoii, että erikoissairaanhoidossa syntyisi ensi vuonna 620 miljoonan markan säästöt, jonka perusteella sosiaali- ja terveydenhuoltoon tarkoitettuja valtionosuuksia leikataan 150 miljoonaa markkaa. Tällä arviolla ei ole perusteita. Päinvastoin menot terveydenhuollossa näyttäisivät kasvavan. Lisäämispaineita entisestäänkin tiukoissa puitteissa synnyttävät väestön vanheneminen, terveydenhuollon teknologian kehittyminen, muuttoliike ja rakenteellinen pitkäaikaistyöttömyys.

Yli 30 000 sosiaali- ja terveysalan koulutuksen saanutta on työttömänä tai lähdössä ulkomaille.

Mielestämme valtion tulisi suunnata voimavaroja sosiaali- ja terveydenhuollossa nyt työttömänä olevien ammattihenkilöiden palkkaamiseksi sosiaali- ja terveydenhuoltoon.

Tästä koituvat kokonaiskustannukset muodostuisivat valtion panostusta huomattavasti pienemmiksi mm. työttömyys- ja asumistukimenojen pienentyes-

sä. Siksi esitämme, että valtio lisäisi 200 miljoonaa markkaa kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin ja että 150 miljoonan markan leikkaus valtionosuuksiin perutaan perusteettomana. Kunnissa ei ole mahdollista tehdä satojen miljoonien markkojen säästöjä terveydenhuollossa ilman, että potilaiden hoitoturvallisuus kärsisi.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen 529/1998 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 350 000 000 markkaa valtionosuuteen kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Työvoimapolitiikan lähtökohtana pitää olla uusien työpaikkojen luominen ja vanhojen turvaaminen. Ainoastaan uusien työpaikkojen avulla voidaan turvata suomalainen hyvinvointiyhteiskunta. Hallituksen haluttomuus työn antamista, yrittämistä ja työn tekemistä suosiviin uudistuksiin aiheuttaa työttömyyden ja leikkauksen kierteen. Se vähitellen rapauttaa palvelut ja lisää kansan kahtiajakoa.

Valiokunta kiinnittää huomiota työmarkkinatuen menojen kasvuun. Työmarkkinatuen menojen kasvu viestii työttömyyden pitkittymisestä. Vähemmän koulutetuille ja vähemmän tuottaville työttömille ei synny tarpeeksi uusi työpaikkoja. Hallitus ei kuitenkaan ole hakenut keinoja siihen, miten työnantajat ja työntekijät voisivat paremmin kohdata työmarkkinoilla. Eräs uusi keino olisi työntantajmaksujen porrastaminen työntekijän palkkatason mukaan siten, että ne olisivat pienipalkkaisilta nykyistä olennaisesti alemmat. Keskusta kannattaa tällaista uudistusta. Se mahdollistaa paremmin työpaik-

kojen syntymisen pitkäaikaistyöttömille myös ilman erillisiä subventioita.

Hallitus esittää työllisyysperusteisten investointien määrärahoihin voimakasta leikkausta. Valiokuntakin arvioi, että tämä uhkaa kasvattaa alueellisia työttömyyseroja. Määrärahat alenevat huomattavasti senkin jälkeen, kun hallitus työllisyysennusteen heikkenemisen takia lisäsi aktiivisen työvoimapolitiikan määrärahoja.

Valiokunta käsittelee laajasti työvoimapolitiittista koulutusta. Työvoimapolitiittisessa koulutuksessa tullaan korostamaan tutkintotavoitteisuutta sekä ammattitaitoisen työvoiman saatuuden turvaamista. Tämä puoltaa sitä, että jatkossa työvoimapolitiittisen koulutuksen koordinoinnissa painopiste siirretään opetusministeriölle. Tätä puoltaa myös koulutusvakuutusajattelu eli työttömien omaehtoisen koulutuksen rohkaisu. Syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvässä ja vaikeasti työllistettävien koulutuksessa työministeriön rooli puolestaan korostuu.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että luvun 34.06. perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että työvoimapolitiittisen koulutuksen koordinoinnissa painopiste siirretään opetusministeriöön.

02. Palkkaperusteinen työllistämistuki valtionhallinnolle (arviomääräraha)

Valtion työvirastojen mahdollisuuksia palkkaperusteiseen työllistämiseen on tämän hallituksen aikana voimakkaasti pienennetty. Lisäksi työllistämisestä aiheutuvien muiden kuin palkkausmenojen kustantamiseen on näille virastoille esitetty riittämättömät määrärahat. Tällä määrarahalla voidaan myös tehokkaasti työllistää ja kuntouttaa vajaakuntoisia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 34.06.02 otetaan lisäyksenä 30 000 000 markkaa.

52 Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Työmarkkinatukimenojen kasvu on merkki työttömyyden pitkäaikaistumisesta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 34.06.52 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy nopeasti toimenpiteisiin sosiaaliturvan, sen rahoituksen eli välillisten työvoimakustannusten, verotuksen ja työmarkkinoiden toimintatapojen uudistamiseksi siten, että helpotetaan uusien työpaikkojen syntymistä palveluihin ja työvaltaisille aloille.

63. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)

Työvoimahallinnon välittömät toimenpiteet työttömyyden lievittämiseksi ovat olleet vaikeimmille työttömyysalueille ratkaisevan tärkeitä. Kuntien investointitukimäärärahat ja projektituki ovat olleet keskeisiä välineitä elinkeinotoiminnan monipuolistamiseen tähtäävissä hankkeissa.

Niiden avulla kunnat ovat voineet toimia aktiivisesti työllistäjinä ja elinkeinojen kehittäjinä. Erityisen tärkeitä nämä määrärahat ovat olleet matkailuelinkeinon kehittämisessä ja matkailuun liittyvien ympäristöhankkeiden toteuttamisessa.

Hallitus esittää kuitenkin määrärahoihin rajua leikkausta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 34.06.63 otetaan lisäyksenä 20 000 000 markkaa.

77. *Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)*

Valtion työllisyysperusteisia investointimäärärahoja on vuoden 1999 talousarvioesityksessä leikattu yli 50 prosentilla. Nämä määrärahat ovat kohdentuneet vaikeimmille työttömyysalueille ja niillä on ollut tärkeä merkitys alueellisten työttömyyserojen kaventamisessa.

Nyt talousarvioesityksessä määrärahaa on vähennetty niin paljon, että sillä todennäköisesti ei kyetä aloittamaan uusia hankkeita lainkaan. Esimerkkeinä voidaan mainita ympäristöhankkeet ja tieinvestoinnit. Siitä syystä esitämme määrärahaan 50 miljoonan markan lisäystä kohdennettuna erityisesti vaikeimmille työttömyysalueille ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisyyn.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen 191/1998 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 34.06.77 otetaan lisäyksenä 50 000 000 markkaa.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. (35.45) Asumisen edistäminen

Viimeaikainen yhteiskuntakehitys on jakanut Suomea sosiaalisesti ja alueellisesti. Tämän kehityksen tuloksena maassamme on syntynyt muuttoliike, joka kohdistuu muutamaan suureen keskukseen. Muuttoaalto on muuttumassa sosiaaliseksi ja taloudelliseksi uhaksi niin muuttotappio- kuin muuttovoitokunnissakin.

Asunto-ongelmat ovat muuttoliikkeen seurauksena kärjistymässä erityisesti pääkaupunkiseudulla, jossa yhä useammat joutuvat odottamaan asuntoa useiden kuukausien ajan. Erityisesti opiskelijat ovat joutuneet hankaliin tilanteisiin.

Muuttoliike pakottaa lisäämään asuntotuotantoa ja vuokra-asuntojen määrää. Normaaliin elämäntilanteeseen kuuluu asuinpaikan ja asunnon vaihto, joka nyt on pahasti vaikeutunut. Tilannetta kärjistää se, että asuntojonoihin ja asuntojen kysyntäpaineseen ollaan vastaamassa vähentämällä tuntuvasti vuokra- ja asumisoikeusasumista.

60. (35.45.60) Siirto valtion asuntorahastoon

Vuokra-asuntotilanne on viime aikoina vaikeutunut, asuntojen hinnat ja vuokrat ovat nousseet liian paljon, vuokra-asuntojen puute vaikeuttaa tavallisten ihmisten asunnon saantia sekä opiskeluun ja työhön liittyvää paikkakunnan vaihtoa.

Ensi vuoden talousarvioesityksen mukaan valtion asuntolainojen ja korkotukilainojen valtuuksiin varattaisiin vain 6,9 miljardia markkaa, kun viime vuonna valtuuksia voitiin käyttää 11 miljardia markkaa.

Esitetyillä varoilla rakennettavien uusien asuntojen määräksi hallitus arvioi 10 000 uutta asuntoa, kun viime vuonna valtion tuella rakennettiin yli 20 000 asuntoa. Peruskorjauksen osalta on käymässä vieläkin huonommin. Peruskorjaus on putoamassa ensi vuonna neljänteen osaan viime vuoden tasosta. Tulo- ja menoarvion mukaan vuonna 1999 pystyttäisiin valtion tuella aloittamaan vain 10 000 asunnon rakentaminen ja vain 5 900 asunnon peruskorjaus. Sekä asuntorakentamisen että korjausrakentamisen määrää on välttämätöntä nostaa.

On tärkeää, että myös asuntojen korjaustoiminta nähdään osana asuntotuotantoa. Korjaustoiminnan avulla pienennetään asuntojen poistumaa ja lisätään asuntojen laadukasta käyttöikä. Lisäksi työllisyysnäkökulma puoltaa korjaustoiminnan tehostamista, ei heikentämistä. Menneinä vuosina saavutettiin hyviä tuloksia 10 prosentin korjausavustusten myöntämisellä asunto-osakeyhtiöille.

Tämä työllisyyskeino on valtiolle myös edullinen, koska korjaustoiminnasta palautuu valtiolle arvonlisäverona 11 prosenttia remonttisuimmasta.

Asuntoleikkauksista ovat esittäneet huolensa niin asuntojonoissa olevat, rakennusalan työntekijät ja rakennuttajat kuin myös parlamentaarinen valtion asuntoneuvosto. Vuoden 1999 asuntobudjettia on korjattava, jotta edes kohtuullisella tavalla voidaan vastata erityisesti vuokra- ja asumisoikeusasuntojen kysyntään. Aravalain mukaisia lainavaltuuksia on nostettava ehdotetusta 1,1 miljardilla markalla, korkotukilainoja 500 miljoonalla markalla ja korjausavustuksia 50 miljoonalla markalla. Nämä parannukset voidaan toteuttaa nostamalla ehdotettua arvopaperistamis- tai lainanottovaltuutta ehdotetun 3 300 000 000 markan sijasta 4 200 000 000 markkaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme momentin 35.30.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa hyvissä ajoin vuoden 1999 aikana eduskunnalle esityksen

1) aravalain mukaisten lainojen lisäämiseksi momentin 35.30.60 perustelujen päätösoosan 1. kappaleessa todetusta 3 900 000 000 markasta 5 000 000 000 markkaan ja

2) korkotukilainojen lisäämiseksi 5. kappaleessa todetusta 3 000 000 000 markasta 3 500 000 000 markkaan, sekä

3) asuntojen korjaustoimintaan ehdotettujen avustusten lisäämiseksi valiokunnan 11. kappaleessa ehdottamasta 240 000 000 markasta 290 000 000 markkaan.

TULOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

Yhden tulonsaajan perheiden tilanne korjattava

Verovähennysten karsimisen ja erityisesti lapsivähennyksen poistamisen jälkeen verotus huomioi huonosti perheiden elämäntilanteet. Tilanetta kärjistää yhden tulonsaajan perheissä veroprogressio ja hallituksen toteuttamat kotihoitontuen leikkaus 22,5 prosentilla ja työmarkkinatuen tarveharkintaisuus.

Perheverotukseen on puututtava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että osaston 11 perusteluissa lausuttaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että perheiden verotuksen ongelmat pikaisesti selvitetään ja että yhden tulonsaajan lapsiperheiden verotuksen ongelmat korjataan esimerkiksi verovähennysten avulla.

Osaamista edistettävä koko Suomessa

Alueellinen kehitys on kärjistynyt erittäin huolestuttavasti Lipposen hallituksen aikana. Osaamisen merkitys kasvaa alueellisessa kehittämisessä koko ajan. On välttämätöntä, että osaamista edistetään koko maassa.

Verotuksellisin keinoin on esimerkiksi Norjassa edistetty tasapainoisempaa alueellista kehitystä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että osaston 11 perusteluissa lausuttaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää nopeasti keinot verotuksen avulla kannustaa yrittämiseen, asumiseen ja osaamiseen sijoittumista myös kasvukusten ulkopuolelle kaikkialle maahan.

Pienten tulojen verotus ja sosiaaliturvan yhteensovitettava

Työnteon tulee olla aina kannattava vaihtoehto. Hallitus on vain marginaalisesti purkanut tulo- ja kannustinloukkuja. Verotuksen ja sosiaaliturvan yhteensovitukseen tulee edistää työhön hakeutumista ja parempaa toimeentuloa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että osaston 11 perusteluissa lausuttaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että verotuksen ja sosiaaliturvan yhteensovitusta uudistetaan ja parannetaan niin, että tulo- ja kannustinloukkuja puretaan ja että erityisesti työtä vastaanottavien pienituloisten

käytettävissä olevat tulot aina kasvavat ja kannustavat työhön hakeutumiseen.

Työnantajamaksuja porrastettava uudella tavalla

Keskusta on esittänyt työnantajamaksujen alenamista ja porrastusta matalapalkkaisia suosivalla tavalla. Ei riitä, että vain osaajat työllistyvät, työtä on saatava kaikille. Uudella porrastuksella voidaan luoda työtä palvelualueille ja erityisesti pitkäaikaistyöttömille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että osaston 11 perusteluissa lausuttaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että työnantajamaksujen perintäjärjestelmä uudistetaan porrastamalla työnantajamaksut palkkatason mukaan niin, että edistetään työllistämistä ja työllistymistä palvelualueille, ja että ehkäistään pitkäaikaistyöttömyyttä.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1998

Mauri Pekkarinen /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Markku Lehtosaari /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Maria Kaisa Aula /kesk

Hannu Kemppainen /kesk
Markku Koski /kesk
Raimo Liikkanen /kesk
Maija-Liisa Lindqvist /kesk
Markku Vuorensola /kesk